

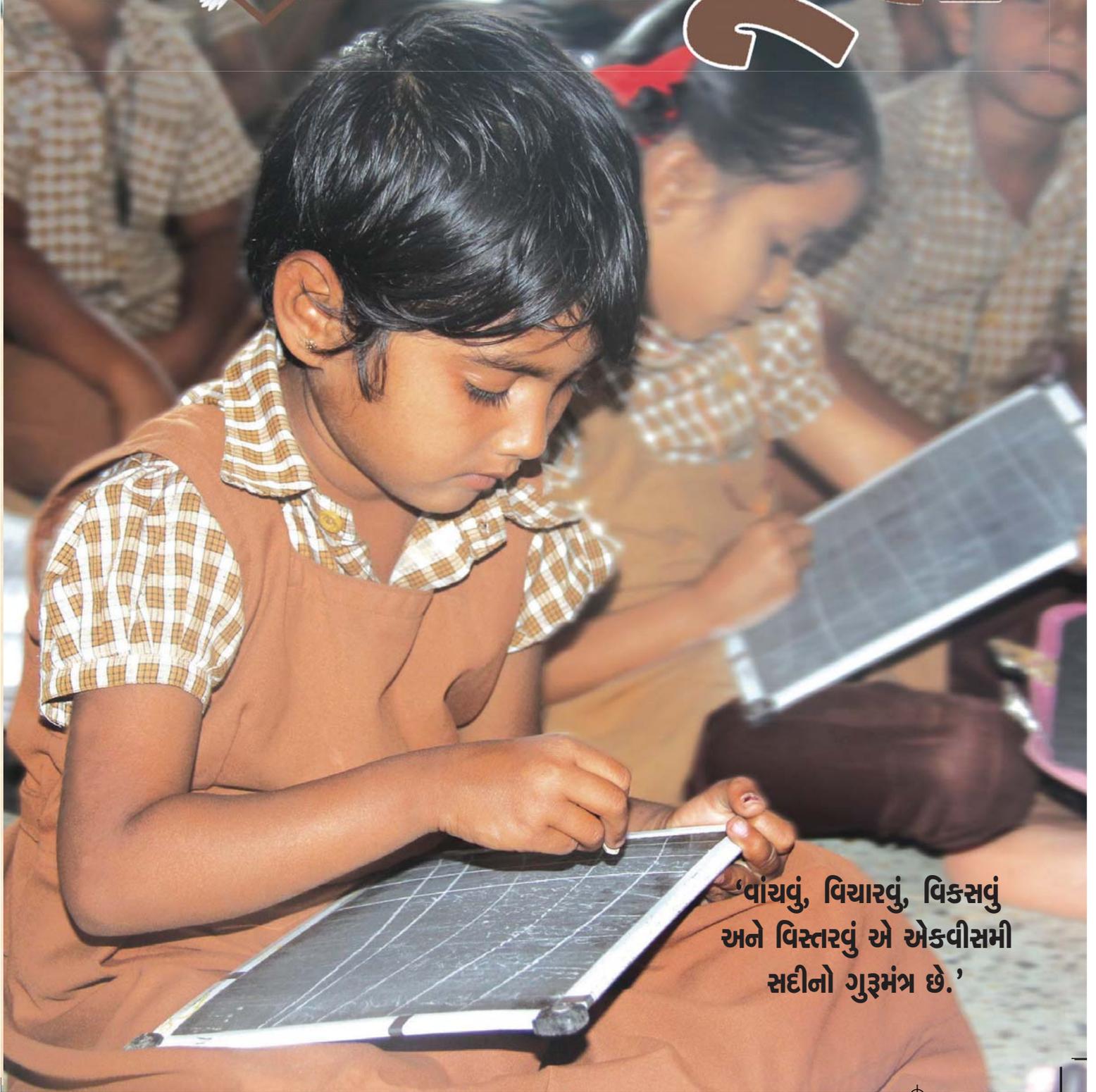
જૂન-૨૦૧૯

વાર્ષિક લવાજમ રૂ.૧૫૦/-

પાવન હૃદય

દૂત

‘વાંચવું, વિચારવું, વિકસવું
અને વિસ્તરવું એ એકવીસમી
સદીનો ગુરૂમંત્ર છે.’

*Rejoice always, pray continually,
give thanks in all circumstances; for this is
God's will for you in CHRIST JESUS.*

-1 Thessalonians 5:16-18

"You are My beloved Son; In you I am well pleased"
- Mark 1:11

Congratulations

**Congratulations for achieving
Master's degree with distinction**

DR. ARPITA DAVID

**M.B.B.S. MD. RADIODIAGNOSIS
MEDICAL COLLEGE - BARODA.**

Proud of
St. Xavier's High School Khambhat
and Rosary High School, Baroda.

We are grateful to Jesus Christ our Lord,
Mother Mary, Holy Spirit and to all who have
supported with continuous prayers.

CONGRATULATIONS!

With Best Compliments from

JOHNBHAI AND SUSHILABEN

DR. DAVID-BAKULA
ANKITA-NOEL (Canada)

JYOTSNA - ASHOK
HARSHIL (U.S.A.) - NIRMAL

ASHABHAI CHAVDA AND FAMILY

WILLIAM-HANSA
RINAL-SMIT

JAYANT-ANITA
GLEN (JOY)

ADDRESS

Dr. David John (RMO. Hospital for Mental Health Vadodara)
E/10 Satyanarayan Township. TP 13 Chhani Jakatnaka, Vadodara.
Mobile: 9979480744, 9429070876

અનુક્રમણિકા

Publisher's Name

Antony Pitchai Vedamuthu
Indian
Gujarat Sahitya Prakash
P.B. 70, St. Xavier's Road,
Anand - 388001, Gujarat

Place of Publication

Anand
Gujarat Sahitya Prakash
P.B. 70, St. Xavier's Road,
Anand - 388001, Gujarat

Printer's Name

Antony Pitchai Vedamuthu
Indian
Gujarat Sahitya Prakash
P.B. 70, St. Xavier's Road,
Anand - 388001, Gujarat

Printing at

Anand Press
Gamdi - Anand - 388001, Gujarat

Editor's Name

Jasvant Macwan
Indian
Gujarat Sahitya Prakash
P.B. 70, St. Xavier's Road,
Anand - 388001, Gujarat

માનદ્ તંત્રી:

ફાધર ડો. વિનાયક જાદવ એસ.જે.

તંત્રી:

જસવંત મેકવાન
મો. ૯૪૨૭૩ ૮૨૯૯૭

સહતંત્રી:

શૈલેષ ક્રિસ્ટી

તંત્રી મંડળ

ડો. સિલાસ પટેલિયા
રાજેશ ક્રિશ્ચિયન, બકુલ મેકવાન,
ઈન્દુ રાવ, આગ્નેસ વાઘેલા,
ફાધર ડો. આરસકુમાર રાયપ્પન
સ્નેહલતા ભાટિયા, ફાન્સિસ ડાયર્સા

લવાજમ, જાહેરાત અને પ્રસાર

માર્ટિન એમ. મેકવાન

ટાઈપ સેટિંગ: મેલકમ પી. પરમાર

ડિઝાઈન: વિજય મેકવાન

તંત્રીલેખ

શિક્ષણ : પડકારો અને ઉપાય ❖ જસવંત મેકવાન ૦૫

કાવ્યધારા (સંપાદક: ડો. સિલાસ પટેલિયા)

સરોજબેન ચૌહાણ ❖ જોન બેડા પરમાર 'રમણ'
❖ સવિતાબહેન પરમાર ❖ સુરેન્દ્ર આસ્થાવાદી ❖ સિલાસ પટેલિયા ૦૮

લેખો

પુરોહિત : આશીર્વાદ અને એકતાનો સેતુ ❖ સિસ્ટર વર્ષા જોન LDFX ૦૯

સફળતાનો સ્વાદ ❖ જયંત ડાભી ૧૦

કેળવણીની કમાલ ❖ ડો. ધીરજ આર. પરમાર ૧૧

તું તારા દિલનો દીવો થા ને...! ❖ ફાધર એન્ડ્ર્યુ સિલ્વેરા એસ.જે. ૧૨

પરીક્ષામાં સફળતા ❖ સૌપ્રિય સોલંકી ૧૫

સંતાનોની તરૂણાવસ્થા અને માબાપ ❖ કુમુદબેન પી. પરમાર ૧૬

ફાધર્સ ડે ❖ ડો. ઈશ્વરભાઈ વાઘેલા ૧૭

શિક્ષણ : ગઈકાલ અને આજ ❖ જયાનંદ કે. મેકવાન ૧૮

અમૂલ્ય ભેટ ❖ ફિલોમીના પરમાર ૨૦

અભણ ❖ રમણ મેકવાન ૨૨

આત્મવિશ્વાસ ❖ દિપ્તી જોયલ મેકવાન ૨૪

કિશોરમિત્ર - સંપાદક: રાજેશ ક્રિશ્ચિયન

તમારા જીવનસાથીની પ્રેમની ભાષા સમજો ❖ જોન કાનીસ ૩૨

અપના ટાઈમ આયેગા ❖ રાજેશ ચૌહાણ ૩૪

જનરેશન ઝેડ ❖ ફાધર મયંક પરમાર એસ.ડી.બી. ૩૬

શિક્ષણમાં નવતર પ્રયોગ ❖ શૈલેષ રાઠોડ 'અભિધેય' ૩૮

સ્વ. ફાધર ડેવિડ ડાભી ❖ અનિલ ક્રિસ્ટી ❖ ફાધર પરેશ પરમાર ૩૯

પંખીની પાંખે - સંપાદક: શૈલેષ ક્રિસ્ટી

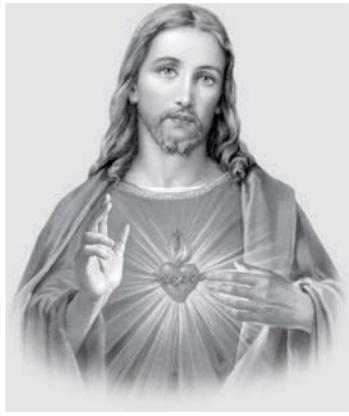
આવરણ: જૂન-૨૦૧૯માં નવું શૈક્ષણિક વર્ષ શરૂ થશે ત્યારે શિક્ષણના પડકારો સાથે નવી શક્યતાઓ પણ છે જ... કન્યા કેળવણી દ્વારા સાક્ષરતા અને સમાજ સુધારણાના નવા લક્ષ્યાંક પ્રાપ્ત કરવા સતત પ્રયાસ કરતા રહીએ.

આ અંકમાં લીધેલ ફોટોગ્રાફ્સ સૌજન્ય : ગુગલ

‘પ્રભુવાણી અને ખ્રિસ્તચર્યા થકી તાજગીપૂર્ણ ઊર્જા ઉદ્ભવે, રોજરોજ ખ્રિસ્તની હાજરીનો અને પવિત્ર આત્માના સામર્થ્યનો અનુભવ થાય ત્યારે જ ધર્મસભા યુવાન છે એમ કહી શકાય.’

ગુજરાતના કેથલિકોનું સર્વાંગી માસિક

✠ ‘પાવન હૃદય દૂત’ ઈસુ ભગવાનના હૃદયને એટલે કે મનુષ્યાવતાર પામેલા પ્રેમસ્વરૂપ ઈશ્વરના અંતઃસ્વરૂપને સમર્પિત છે. ઈસુના પાવન હૃદયમાંથી વહેતાં જ્ઞાન, શક્તિ અને તેજ મારફતે માનવહૃદયનું અને માનવસમાજનું સર્વક્ષેત્રે નવઘડતર કરવામાં નિમિત્ત બનવું તેને ‘દૂત’ પોતાનું કર્તવ્ય સમજે છે.

✠ ‘પાવન હૃદય દૂત’ ગુજરાતના ઈસુસંઘ દ્વારા સ્થાપિત-સંચાલિત, સમગ્ર જીવનને ઈસુપંથી દૃષ્ટિથી સંસ્કારતું સર્વાંગી માસિક છે. ઈસુસંઘ એ કેથલિક ધર્મસભામાં આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે કામ કરતો એક સાધુસંઘ છે.

✠ ‘પાવન હૃદય દૂત’ સમસ્ત ગુજરાતના કેથલિકો માટે છે. ઉપરાંત અન્ય ઈસુપંથીઓ અને અન્ય ધર્મીઓનું હિત પણ યાહે છે. ઈસુધર્મના સિદ્ધાંતોને અનુરૂપ માનવજીવન શૈલી ઘડવા ઉપરાંત વિવિધ ધર્મો અને સામાજિક વર્ગો વચ્ચે સમજણ, સદ્ભાવ અને સહકાર વધારતા રહેવાની મહેચ્છા પણ સેવે છે.

લેખ, કાવ્ય, લવાજમ, પત્રવ્યવહારનું સરનામું

‘પાવન હૃદય દૂત’ ગુજરાત સાહિત્ય પ્રકાશ,
પ્રેસ કોલોની, સેન્ટ ઝેવિયર્સ રોડ, આણંદ - ૩૮૮૦૦૧

કાર્યાલયનો સમય

૮.૦૦ થી ૧૨.૦૦ અને ૧.૦૦ થી ૫.૦૦ કલાક સુધી.

Ph. (Office) : (02692) 240161

Mob. 94084 20847 / (02692) 240178

Website: <http://www.gspbooks.in>

e-mail : phdoot@gmail.com

રવિવારે કાર્યાલયમાં રજા રહેશે

લવાજમ

ભારતમાં વાર્ષિક : રૂ. ૧૫૦/-

પાંચ વર્ષ માટે : રૂ. ૭૦૦/-

પરદેશમાં (વાર્ષિક) : (U.S. \$ ૩૦) રૂ. ૧,૮૦૦/-

નવેમ્બર, ૨૦૧૬થી જાહેરાતના નવા દર

છેલ્લું ક્વર્ટર : રૂ. ૧૪,૦૦૦

અંદરની બાજુના બધાં જ કલર પેજ : રૂ. ૧૩,૦૦૦

અંદરના સામાન્ય પેજ

આખું પેજ : રૂ. ૮,૪૦૦

અર્ધું પેજ : રૂ. ૪,૨૦૦

૧/૪ પેજ : રૂ. ૨,૧૦૦

ટ્યુકડી : રૂ. ૦,૭૦૦

જાહેરાત સ્વીકારવાની છેલ્લી તારીખ ૧૫મી રહેશે.

દર મહિને ૨૦મી તારીખે આપની જાહેરાતનું
પૂર્ણ જોવા રૂબરૂ આવવા વિનંતી.

લવાજમ/જાહેરાતની રકમના નાણાં ભરવા બાબત

‘દૂત’ ગ્રાહકો/જાહેરાતદાતાઓ, આપ સમય અને નાણાંનો વ્યય કર્યા વગર સીધાં જ લવાજમ/જાહેરાતની રકમ અમારા બેંક ખાતામાં જમા કરાવી શકો છો. જેની વિગત આ પ્રમાણે છે.

A/c Name: Gujarat Sahitya Prakash Society

Name of the Bank: ICICI Bank,

V.V. Nagar 388120

Account No.: 008501008925

IFS Code: ICIC0000085

રકમ બેંકમાં જમા કરાવ્યા પછી ઈમેઈલ/એસ.એમ.એસ.
ફોન કે પત્ર દ્વારા અમને જણાવવા વિનંતી.

‘પાવન હૃદય દૂત’ ગુજરાત સાહિત્ય પ્રકાશ,
પ્રેસ કોલોની, સેન્ટ ઝેવિયર્સ રોડ, આણંદ - ૩૮૮૦૦૧

તંત્રીલેખ...

શિક્ષણ : પડકારો અને ઉપાય

શિક્ષણ પ્રત્યેક રાજ્યની કરોડરજજુ સમાન છે. કોઈપણ દેશ આ સ્પર્ધાત્મક વિશ્વમાં પોતાના ગૌરવશાળી અસ્તિત્વને સમૃદ્ધશાળી બનાવવા માટે, શિક્ષણપ્રણાલીને સક્ષમ બનાવવાની અવિરત કોશિશ કરતો હોય છે. ઔદ્યોગિક આવશ્યકતા પ્રમાણે વિદ્યાર્થીઓને કૌશલ્યવર્ધન શિક્ષણ-તાલીમ આપવામાં અને દેશના સર્વાંગી વિકાસમાં સર્વશ્રેષ્ઠ પ્રદાન કરવામાં ભારતની શિક્ષણ વ્યવસ્થા કેટલેક અંશે નિષ્ફળ ગઈ છે, એવી ટીકા વ્યાપક રીતે થાય છે. વર્તમાન શિક્ષણ વ્યવસ્થા, દેશના વિકાસમાં અવરોધરૂપ લાગે છે ત્યારે રચનાત્મક અને નિષ્ઠાભર્યા પ્રયાસ, શિક્ષણમાં આમૂલ પરિવર્તન લાવી શકે એમ છે.

ભારતમાં શિક્ષણનું મજબૂત માળખું છે અને દુનિયાના દેશોમાં અગ્રિમ છે, એમ સામાન્યપણે માનવામાં આવે છે. નવા નવા અભ્યાસક્રમ, માળખામાં પરિવર્તન, ગતિશીલ પદ્ધતિઓ, શિક્ષક તાલીમ, ઈ-લર્નિંગ, સહઅભ્યાસ પ્રવૃત્તિઓનો વધતો વ્યાપ વગેરે દેશ અને પરદેશના વિદ્યાર્થીઓને ભારતમાં આકર્ષે છે, એવો પણ એક મત પ્રવર્તે છે. બીજા હાથે શિક્ષણની નિપજરૂપે રોજગારીનો પ્રશ્ન દિનપ્રતિદિન જટિલ બનતો જાય છે, બેરોજગારીએ દેશના તંત્રનો ભરડો લીધો છે, એમ કહેવામાં પણ અતિશયોક્તિ નથી. ભારત દેશ વિવિધ સંસ્કૃતિ, ધર્મ અને ભાષા ધરાવતો ભાતીગળ સમાજ છે. પ્રત્યેક રાજ્યને અલગ અને વિશિષ્ટ ઓળખ છે. ભારત જેવા વિશાળ લોકશાહી દેશમાં પ્રત્યેકની મહત્વાકાંક્ષા પૂર્ણ કરવી કેન્દ્ર સરકાર માટે ખરેખર એક પડકાર છે ત્યારે શિક્ષણ ક્ષેત્રે કેટલાક પડકારો નીચે પ્રમાણે છે.

૧. ગુણવત્તાસભર શિક્ષણનો અભાવ : એક વૈશ્વિક સંસ્થા (Times Higher Education World Reputation Rankings)ના સર્વે પ્રમાણે વિશ્વની શ્રેષ્ઠતમ ૧૦૦ યુનિવર્સિટીઓમાં ભારતની એક પણ યુનિ.ને સ્થાન મળ્યું નથી !

૨. શિક્ષણમાં ભ્રષ્ટાચાર : ભારતીય શિક્ષણ વ્યવસ્થામાં ભ્રષ્ટાચારે શિક્ષણની ગુણવત્તાને લૂણો લગાડ્યો છે. કાળાં નાણાંને તેનાથી ઉત્તેજન મળ્યું છે. શિક્ષકની ભરતી કે બાળકના બાલમંદિર પ્રવેશ, તમામ વિભાગ-ક્ષેત્રમાં 'પેપર વેઈટ'ની પ્રથા છે. સરકારી શાળાઓ કે સ્વનિર્ભર શાળાઓ, ભ્રષ્ટાચારનું સ્વરૂપ બદલાય છે પણ બાકાત કોઈ નથી.

૩. મૂલ્યશિક્ષણ ના બરાબર : શાળા-મહાશાળાઓમાં મૂલ્યશિક્ષણ લગભગ છે જ નહિ. જ્યાં આપવામાં આવે છે ત્યાં શિક્ષણના નામે ધર્મ ધર્મ વચ્ચેની નફરતનો પ્રચાર-પ્રસાર થાય છે. આપણા દાકતર, વકીલ, રાજકારણીઓ, સરકારી અધિકારીઓ, જેમણે પ્રજાની સેવા કરવાની છે, તેઓ ભ્રષ્ટાચારના સડાથી બદબદે છે, પરિણામે કુસેવા થાય છે ! ઘરડાંઘરની સંખ્યા વધતી જાય છે. આત્મહત્યામાં પણ વૃદ્ધિ

થઈ છે. પ્રસંગે પ્રસંગે પ્રેમનો અર્થ અલગ જોવા મળે છે. ટેકનોલોજી અને સંશોધનોનો દૂરોપયોગ થાય છે, જેના મૂળમાં માનવ મૂલ્યોની ગેરહાજરી જોવા મળે છે.

૪. કન્યા શિક્ષણનો અભાવ : શિક્ષણમાં કુમાર કરતાં કન્યા શિક્ષણનો સરેરાશ દર ઓછો છે. રૂઢિગત સામાજિક વલણો કન્યાઓને શિક્ષણથી વંચિત રાખે છે. મધ્યાહન ભોજન, નિ:શુલ્ક પુસ્તકો-યુનિફોર્મનું વિતરણ જેવાં સરકારી પ્રોત્સાહન છતાં કન્યા હાજરી પ્રમાણમાં ઓછી જોવા મળે છે. લગ્ન માટે કન્યાની ઉંમર ૧૮ વર્ષ નિશ્ચિત કરવામાં આવી હોવા છતાં ઘણીવાર તે પહેલાં જ તેમનાં લગ્ન થઈ જાય છે, એટલે માધ્યમિક અને ઉચ્ચ માધ્યમિક કક્ષાએ 'ડ્રોપ આઉટ રેટ' (અધવચ્ચે શિક્ષણ છોડી દેવાનો સરેરાશ દર) ઊંચો હોય છે.

૫. સુવિધાઓનો અભાવ : ૨૦૧૬ના શિક્ષણના સર્વે પ્રમાણે ભારતમાં ૩.૫ ટકા શાળાઓમાં શૌચાલય નથી. એ જ પ્રમાણે છોકરીઓ માટે અલગ શૌચાલયની વ્યવસ્થા, પેયજલ અને પુસ્તકાલયની સુવિધા, રમતગમતનાં મેદાન કે સુવિધાપૂર્ણ વર્ગખંડ વગેરેમાં આપણી શાળા/સંસ્થાઓની સ્થિતિ દયાજનક છે.

૬. અલગ અભ્યાસક્રમ : રાજ્ય/દેશમાં અલગ અલગ પ્રકારના અભ્યાસક્રમ પ્રવર્તે છે, પરિણામે ઉચ્ચ શિક્ષણ મેળવવા ઉત્સુક વિદ્યાર્થીઓમાં એક પ્રકારની મુંઝવણ જોવા મળે છે. ઉચ્ચ શિક્ષણ સ્તરે પણ પાઠ્યક્રમમાં એકસૂત્રતાની ઉણપ છે. અવારનવાર અભ્યાસક્રમમાં સુધારાવધારા કે પરિવર્તન કરવામાં આવે છે પણ તે સાપ્રત જરૂરિયાતોથી વેગળા હોય છે. વિષય વૈવિધ્ય અને એક પ્રવાહમાંથી બીજામાં જવાની લવચિકતાની ખામી પણ અત્રે જોવા મળે છે.

૭. શિક્ષકોની ગેરહાજરીનું વધારે પ્રમાણ : ખાસ કરીને સરકારી શાળાઓમાં શિક્ષકોની ગેરહાજરી/અનિયમિતતાનું પ્રમાણ વધારે જોવા મળે છે.

૮. ગેરવાજબી દૃષ્ટિબિંદુ : મોટાભાગની સંસ્થાઓ/પ્રજાજનો માટે ઊંચા ગુણ મેળવવા એ સફળતા છે. અંગ્રેજી ભાષા/માધ્યમ એ જ ઊંચી બુદ્ધિમત્તાનો માપદંડ બન્યો છે. આજનાં માબાપ સ્થાનિક ભાષાને ગૌણ મહત્ત્વ આપે છે. મોટાભાગની શાળાઓ, મોટાભાગનો સમય વિદ્યાર્થીઓને જાહેર પરીક્ષાઓની તૈયારી પાછળ ખર્ચે છે. અનઅધિકૃત સ્પર્ધાને કારણે 'કોથિંગ ક્લાસ'નો રાફડો ફાટ્યો છે જે સમયાંતરે અનેક દૂષણને જન્મ આપે છે.

૯. કાર્યદક્ષ જ્ઞાન નહિવત્ : શાળા-મહાશાળાઓમાં પાઠ્યપુસ્તક અને સૌદાંતિક જ્ઞાન પર વધારે ધ્યાન આપવામાં આવે છે જ્યારે કાર્યદક્ષ /વ્યવહારુ જ્ઞાનની સરિયામ ઉપેક્ષા કરવામાં આવે છે. પરીક્ષા પૂર્ણ થતાં

પરીક્ષાલક્ષી જ્ઞાન વિસારે પડી જાય છે. આપણે ત્યાં માબાપ-ગુરુજનો પાલ્ય/વિદ્યાર્થી, ગુણવત્તાસભર જ્ઞાન અર્જિત કરે તેના કરતાં ઊંચા ગુણ મેળવે તેનાથી વધારે રાજી હોય છે.

૧૦. સંશોધન વૃત્તિનો અભાવ : સમસ્યા નિરાકરણ વિદ્યાર્થીઓ માટે અગત્યની બાબત છે. એન્જિનિયરની સંખ્યા વિપુલ માત્રામાં છે પણ નવી દૃષ્ટિનો અભાવ આપણે ત્યાં છે. મોટાભાગનાં બાળકો માબાપ, ગુરુજનો, પડોશીઓ અને મિત્રોની સૂચના પ્રમાણે જ આગળ વધવાની કોશિશ કરતાં હોય છે, તેઓ કોઠાસૂઝ વાપરતાં ડરે છે !

૧૧. કાલગ્રસ્ત અભ્યાસક્રમ : પરંપરાગત અભ્યાસક્રમમાં પરિવર્તન લાવવાની તાતી જરૂરિયાત છે. દેશ/દુનિયામાં થતાં સંશોધનને આવરી લેતા અભ્યાસક્રમ વિદ્યાર્થીને તરોતાજા બનાવી શકે છે. ગઈકાલની માહિતી વિદ્યાર્થીની ક્ષિતિજને સીમિત રાખે છે, એ ધ્યાનમાં લેવું જોઈએ.

૧૨. અનામત અને દાતા માટે સુરક્ષિત પ્રવેશ/બેઠક : આપણી શિક્ષણ પ્રણાલીમાં કેટલીક જ્ઞાતિઓ તથા દાનવીરો માટે પ્રવેશ માટેનાં અલગ ધારાધોરણ જોવા મળે છે. વંચિત વર્ગનાં બાળકોને વિશેષ સવલત દ્વારા પ્રવેશ યોગ્ય બનાવવા એ વાજબી/બહેતર ઉપાય હશે. ધનવાનો પૈસાના જોરે પોતાનાં બાળકોના શિક્ષણ માટે લખલૂટ રૂપિયા ખર્ચે છે જ્યારે નિર્ધન માબાપનાં બાળકો તેનાથી વંચિત રહેવા પામે છે !

૧૩. વ્યક્તિત્વ વિકાસ કાર્યક્રમની ઉણપ : ઊંચા ગુણની અપેક્ષામાં બાહ્ય જગતમાં બાળકોના પ્રદર્શન અંગે આપણે નિશ્ચિંત છીએ. સ્નાતક / અનુસ્નાતકની ઉપાધિ મેળવ્યા પછી જાહેર વ્યવસાય/નોકરી વખતે તેમની વિટંબણાઓનો પાર રહેતો નથી. શિક્ષણ સાથે વ્યક્તિત્વ વિકાસના કાર્યક્રમ વિદ્યાર્થીના સર્વાંગી વિકાસને ઉત્તેજન આપે છે.

૧૪. ઉદ્યોગ સાહસિકતા વલણની ખામી : મોટાભાગના વિદ્યાર્થીઓ શિક્ષણ પૂર્ણ કર્યા બાદ સરકારી નોકરીની તલાશમાં હોય છે. પોતાનો સ્વતંત્ર વ્યવસાય ઊભો કરવાનો વિચાર માત્ર કરતા નથી, કારણ તેમનામાં સાહસિકતાની ખામી હોય છે. પરિણામે વ્યક્તિ-સમાજ-દેશનો વિકાસ ખોડંગાયો છે ! શિક્ષણ વ્યવસ્થામાં ઉદ્યોગ સાહસિકતાને ઉત્તેજન આપવાથી નવા ઉદ્યોગપતિઓ, વૈજ્ઞાનિકો, લેખકો, વિચારકો વગેરે પેદા કરી શકીશું, ત્યારે જ ભારત વિશ્વમાં સર્વોપરી સિદ્ધ થઈ શકશે.

આ ઉપરાંત શિક્ષણનું વેપારીકરણ, મોંઘુંદાટ શિક્ષણ, પ્રાદેશિક ભાષા કરતાં અન્ય ભાષાનું વધારે પ્રભુત્વ, પરીક્ષાલક્ષી શિક્ષણ, શિક્ષણમાં રાજકારણનો હસ્તક્ષેપ, અપ્રસ્તુત/લેભાગુ કોલેજ/યુનિ.ની બોલબાલા, શાળા-કોલેજોમાં અઘટન પ્રયોગશાળાનો અભાવ વગેરે પડકારો તો ઊભા જ છે. તદુપરાંત શિક્ષણ કરતાં સંરક્ષણ પાછળ કરવામાં આવતો ખર્ચ, વ્યવસાયિક કે ટેકનીકલ શિક્ષણ કરતાં કેવળ ઊંચ્ય શિક્ષણ તરફ જ આગળ વધતો ગાડરિયો પ્રવાહ, અન્ય વિકસિત દેશોની સરખામણીમાં ભારતમાં વિદ્યાર્થી-શિક્ષકનો અસમતોલન દર જેવાં પરિબલો પણ શિક્ષણ વ્યવસ્થાને સ્થગિત કરે છે.

ભારતની શિક્ષણ વ્યવસ્થા વિશ્વની વિરાટકાય વ્યવસ્થામાંની એક છે, અમેરિકા અને ચીન પછીના ક્રમે ભારત આવે છે. આપણી ઉચ્ચ શિક્ષણ આપતી સંસ્થાઓ દર વર્ષે ૨.૫ લાખ સ્નાતકો બહાર પાડે છે, જે ભારતના યુવાનોની સંખ્યાના માત્ર ૧૦ ટકા જેટલા જ છે, વળી તેમની ગુણવત્તાનું ધોરણ પણ શરમજનક છે !

‘Learning to realise Education’s Promise’-૨૦૧૭માં પ્રકાશિત ‘World Development Report : ૨૦૧૮માં બાર દેશની યાદી પ્રકાશિત કરી છે, જેમાં માલાવી પછી ભારતનો બીજો ક્રમ આવે છે, જેમાં બીજા ધોરણનો વિદ્યાર્થી વાંચન કરી શકતો નથી કે બે આંકડાના સરવાળા-બાદબાકી કરી શકતો નથી ! ભારતનો સાક્ષરતા દર ૭૭ ટકા છે, જ્યારે અન્ય ‘BRICS’ રાષ્ટ્રોનો દર ૮૦ ટકા ઉપર છે અને વિદ્યાર્થી-શિક્ષક દર પણ ખાસ્સો ઊંચો છે.

૨૧ મી સદીમાં જ્ઞાન એક પ્રબળ પરિબળ હશે જે વૈશ્વિક સત્તા નિયંત્રિત કરશે. આ સંજોગોમાં ભારતે પણ સર્વાંગ ક્ષેત્રમાં વિજયપતાકા લહેરાવવા માટે શિક્ષણ વ્યવસ્થામાં સામ્રાટ આવશ્યકતા પ્રમાણે ધરમૂળથી પરિવર્તન કરવા સંકલ્પ કરવો જ રહ્યો. આપણો પાડોશી અને પ્રતિસ્પર્ધી દેશ ચીને, ભવિષ્યના પડકારોને પહોંચી વળવા શિક્ષણ ક્ષેત્રે વિપુલ રોકાણ કરવા પુનઃઆયોજન કરવાનો નિર્ધાર કર્યો છે. આંતરરાષ્ટ્રીય કક્ષાનાં સંશોધનને ભારતની શાળા-મહાશાળા-યુનિ.ઓમાં દાખલ કરવાનો પ્રયાસ કરીને આપણે ભૂલ સુધારી શકીએ છીએ. જોકે ભારતની નામાંકિત IITS અને IIMS, ઉચ્ચ કક્ષાના એન્જિનિયર અને મેનેજર તૈયાર કરે છે પણ તેની સંખ્યા કેટલી ! સ્વનિર્ભર સંસ્થાઓ વર્તમાન જરૂરિયાત પ્રમાણે વિદ્યાર્થીઓને તાલીમ આપવા કોશિશ તો કરે છે પણ નબળી ગુણવત્તાવાળા યુવાનો, વૈશ્વિક બજારમાં ઉન્નત મસ્તકે ઊભા રહી શકાય તેવાં ઉત્પાદનો તૈયાર કરી શકશે ખરા ?

આ સંદર્ભમાં જોઈએ કેટલાક ઉપાય :

૧. પ્રાથમિક-માધ્યમિક શિક્ષણને અર્થપૂર્ણ બનાવવું : પ્રાથમિક શિક્ષણ એ શિક્ષણ વ્યવસ્થાની બુનિયાદ છે. જો પ્રાથમિક-માધ્યમિક શિક્ષકો હીન કૌશલ્યવાળા, યોગ્યતા વિહોણા કે એછા પગાર-ભથ્થાવાળા હશે તો પાયાનો નબળો પડશે, એટલે પ્રાથમિક શિક્ષણમાં માધ્યમિક શિક્ષણ કરતાં વધારે ધ્યાન આપીએ, તો જ ઉચ્ચ શિક્ષણ આપતી સંસ્થાઓને યોગ્ય લાયકાતવાળા હોંશિયાર વિદ્યાર્થીઓ ઉપલબ્ધ બનશે.

૨. ટેકનોલોજીને પ્રાધાન્ય : ભારતે કમ્પ્યુટર અને હાઈ સ્પીડ ઈન્ટરનેટ ટેકનોલોજી અપનાવવી જરૂરી છે. કેળવણીનો પ્રચાર-પ્રસાર કરતાં તંત્રએ મૂડી તરીકે જનસમૂહનો બહુધા ઉપયોગ કરવો જોઈએ, જેથી જ્ઞાનનું આદાન-પ્રદાન સરળતા-સુગમતાથી થઈ શકે.

૩. નવીનીકરણ અને સર્જનશીલતાને પ્રોત્સાહન : જેમણે સર્વોચ્ચ શૈક્ષણિક યોગ્યતા મેળવી હોય તેવા લોકોનું સન્માન થવું જોઈએ, ગોખણપટ્ટી કરી ઊંચા ગુણાંક મેળવનારનું નહીં. મૂળભૂત ઉત્પાદકો, સર્જકતા અને નવીનીકરણના માલિક, સમસ્યા નિવારણ કરનારાઓ બહુમાનના અધિકારી છે, ત્યારબાદ ક્રમ મેળવનારનું યથાનુસાર સન્માન થવું જોઈએ.

૪. શિક્ષણને વ્યક્તિગત બનાવવું : ભારતીય શિક્ષણ વ્યવસ્થા એ ધારણા પર અવલંબે છે. એક બાબત એક બાળક માટે સારી છે તો અન્ય/બધાં બાળકો માટે પણ સારી જ હશે, પરંતુ એક સામૂહિક વ્યવસ્થા બધા માટે અનુકૂળ ન પણ હોય !

૫. તજજ્ઞશ્રીઓને સતત તાલીમ : એક શિક્ષક એ સાહસિક અને સર્જક હોય છે. એક શિક્ષકની કામગીરી વર્ગખંડ પૂરતી જ મર્યાદિત ન હોય શકે. માત્ર માનસિક શક્તિનો ઉપયોગ કરનારા પગારદારી શિક્ષકોથી કશું વળશે નહીં, એટલે જ સતત તાલીમ અનિવાર્ય છે.

૬. અધ્યાપનની અભિરુચિમાં પરિવર્તન : શિક્ષકની નોકરી સામાન્ય રીતે સલામત ગણવામાં આવે છે, પણ મોટાભાગના શિક્ષક પરિવર્તન માટે તૈયાર હોતા નથી, ક્યારેક વિદ્યાર્થીની જરૂરિયાત કે સ્વભાવ-પ્રકૃતિ અંગે પણ વિચારતા નથી ! આ દિશામાં માર્ગદર્શિકા તૈયાર કરવી જોઈએ.

૭. ચારિત્ર્ય સાથે ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષણ પ્રદાન : ચારિત્ર્ય વિનાનું શિક્ષણ એ હત્યા છે, જે સમાજમાં વર્ગવિગ્રહ પેદા કરશે. જે દેશમાં શિક્ષણ હલકી ગુણવત્તાવાળું હશે, પરીક્ષામાં ગુણાંકનની સ્પર્ધાને માન્ય રાખશે તે અકાળે પડી ભાંગશે. મુંઝવણભર્યા ડોક્ટર, કૌશલ્ય વિહીણા એન્જિનિયર, કાયર ન્યાયાધીશ, પૈસા પ્રેમી હિસાબનીશો, લોભી ધંધાદારીઓ, અમાનવીય ઉપદેશકો, ઉપેક્ષિત શિક્ષકો દેશના અર્થતંત્રને વેગ આપી શકે નહિ. તેઓ ખૂબ જ જલદી અને નિશ્ચિતરૂપે સમાજનો સર્વનાશ કરશે, અનૈતિક વ્યવહારોથી કોઈ સમાજ કે દેશ ટકે ખરો !

૮. ભ્રષ્ટાચાર પર સખત પ્રતિબંધ : ભ્રષ્ટાચારી સમર્થકો અને ભ્રષ્ટાચારી પોલીસતંત્ર, ભ્રષ્ટાચારી રાજકારણીઓને પોષે છે. છેતરપિંડી, ઘરફોડ, બળાટકાર અને જાતીય સતામણીની ઘટનાઓમાં ભરતી આવી છે ત્યારે સરકારે કડક હાથે કામ લેવું જોઈએ.

૯. સર્વ માટે શિક્ષણની સાનુકૂળતા : જો આપણે ૨૧ મી સદીમાં જ્ઞાન દ્વારા પ્રગતિ સાધવી હોય તો સમાજના પ્રત્યેક વર્ગ માટે શિક્ષણ શક્ય બનાવવું જોઈએ. શૈક્ષણિક સંસ્થાઓમાં વિદ્યાર્થીઓને જ્ઞાતિ-જાતિ-ધર્મ કે પૈસા-સત્તાના નામે નહીં પણ ગુણવત્તાના ધોરણે પ્રવેશ મળવો જોઈએ. જો તમામને શિક્ષણ માટે સવલત મળે તો પછી ભારત હરણફાળ પ્રગતિ કરશે.

૧૦. શિક્ષણનું રાષ્ટ્રીયકરણ : ભારતમાં શિક્ષણ વ્યવસ્થા નહિ નફો-નહિ નુકસાનને આધીન છે, આ જ બાબત ભ્રષ્ટાચારી લોકોને, નાણા ધીરનારને, રાજકારણીઓને શિક્ષણ સંસ્થાની આડમાં કાળા નાણાંનું રોકાણ કરવા અને શિક્ષણના વ્યવસાય દ્વારા જાતભાતની તરકીબો વાપરી લખવુંટ રૂપિયાનો તગડો નફો કરવા ઉત્તેજન આપે છે, જેના પર સરકારનું કોઈ નિયંત્રણ છે ખરું ! જોકે અત્યારે સાનુકૂળ સમય છે જ્યારે તમામ ખાનગી શિક્ષણ સંસ્થાઓનું સમવાયી તંત્રમાં ગઠન કરી રોકાણકારોને અંકુશમાં લઈ શકાય. માધ્યમિક શિક્ષણ તમામ માટે નિ:શુલ્ક હોવું જોઈએ.

૧૧. ઉપસંહાર : શિક્ષણ એ દેશની જીવનરેખા છે, એટલે સંરક્ષણ બાબતો કરતાં પણ તેને વધારે મહત્ત્વ આપવું જોઈએ, અત્યારે જ ભારતીય શિક્ષણ વ્યવસ્થામાં ક્રાંતિકારી પરિવર્તન માટે તાકીદની અનિવાર્યતા છે

કે દેશની તમામ શિક્ષણ સંસ્થાઓને માત્ર અભ્યાસક્રમના માળખામાં કે શિક્ષણ શાસ્ત્રમાં જ નહિ પણ ગુણાંકન અને કસોટી પ્રત્યેના વલણમાં પણ એકદળ કરવી અનિવાર્ય છે. શિક્ષણ વ્યવસ્થાને અસરકારક બનાવવામાં ભારત પોતાની વિશાળ માનવ સંપત્તિનો ઉપયોગ ફલદાયક રીતે કરી શકે છે. જ્યારે એક બાળકનો જન્મ થાય છે ત્યારે બૃહદ જનસમાજ તેને જ્ઞાતિ અને ધર્મના રંગે રંગી નાખે છે, એટલું જ નહિ તેનામાં પૂર્વગ્રહમુક્ત વિચારો ઝનૂની ટોળા દ્વારા થોપી દેવામાં આવે છે. પ્રત્યેક બાળક અમર્યાદાપણે શક્તિશાળી હોય છે, જેને તમામ ગેરવિચારોથી મુક્ત રાખવું જોઈએ. અસમાનતાનો છેદ ઉડાડી શકે તે રીતે તેને શિક્ષણ આપવું જોઈએ. આ દિશામાં આપણે ઘણું કરી શકીએ એમ છીએ જો આપણે - સરકાર ગંભીરતાથી વિચારે-કામ કરે તો...

શિક્ષણ વ્યવસ્થામાં ગુણ પ્રાપ્તિ કરતાં શીખવાની પ્રક્રિયાને પ્રમુખસ્થાન મળવું જોઈએ. વિદ્યાર્થી પોતાનાં રસરુચિ અનુસાર વિષયની પસંદગી કરે તો... તેઓ જાતે જ સંશોધન કરે તે માટે તેમને પ્રોત્સાહન મળવું જોઈએ, અંતે તેઓ વર્ગ સમક્ષ તેની રજૂઆત કરે, પરિણામે આત્મવિશ્વાસ, આત્મનિર્ભરતામાં વૃદ્ધિ થશે, ટીકા ટીપ્પણી માટે નિખાલસ-ઉઘાડા મનના બનશે. આ તો થઈ સર્વ સામાન્ય દેશના શિક્ષણની વાત, પરંતુ કેથોલિક ધર્મસભાનાં અનેકવિધ સેવાક્ષેત્રોમાં શિક્ષણ પણ એક મુખ્ય છે. અત્યાર સુધી મિશનરી શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ પોતાના કર્તવ્યનિષ્ઠ પરિશ્રમને કારણે ખ્યાતનામ છે. દેશવિદેશના ઘણા મહાનુભાવો પોતે મિશનરી શાળા/સંસ્થાના ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થી હોવાનું ગૌરવ અનુભવે છે. પણ હવે...

જ્યારે દેશની મોટાભાગની શિક્ષણ સંસ્થાઓનું પ્રદાન નબળું જોવા મળે છે ત્યારે આપણી સંસ્થાઓ પણ તેમાંથી બાકાત રહી નથી. હા, આ બાબત સામા પ્રવાહે તરવા જેવી જરૂર છે ! પણ ઈસુનું જીવન શિક્ષણ જ એમ પૂરવાર કરી આપે છે કે ઈસુના અનુયાયીઓ એક વખત હળ પર હાથ મૂક્યા પછી, પાછું વળીને જુએ તે ઈશ્વરના રાજ્યને લાયક નથી ! પ્રારંભના મિશનરીઓ-ઈસુપંથીઓ કરતાં આપણી પાસે વધારે સુવિધાઓ છે, ત્યારે ઉત્કૃષ્ટ પ્રદાન કરવાને બદલે ચીલાયાલુ ઘરેડ અપનાવીએ તે શોભે ખરું ?

લઘુમતી સંસ્થાનો દરજ્જો જાળવી રાખી, લઘુમતીઓના હક, અધિકારનું જતન કરવામાં આપણે વિશેષ કાર્યક્ષમ બની શકીએ ખરા ?

આપણી શાળાઓમાં પરીક્ષાલક્ષી શિક્ષણ ઉપરાંત વિદ્યાર્થીના સર્વાંગી વિકાસને તક મળે એવું શિક્ષણ આપવા પ્રયાસ કરી શકીએ ખરા ?

અભ્યાસ ઉપરાંત રમત-ગમત, સ્કાઉટ અને ગાઈડ, રાષ્ટ્રીય સેવા યોજના, એન.સી.સી. જેવી સહઅભ્યાસ પ્રવૃત્તિઓને ઉત્તેજન આપી શકીએ તો ?

ધર્મશિક્ષણ/નીતિશિક્ષણ દ્વારા વિદ્યાર્થીઓને મૂલ્ય શિક્ષણ આપવામાં આવે તો ? વિદ્યાર્થીઓ હોંશિયાર બને તે સાથે ચારિત્ર્યવાન બને તે માટે એટલી જ કાળજી લેવામાં આવે તો આપણે ભારતના ઉત્તમ નાગરિકોનું સર્જન કરી શકીશું, તેમાં બેમત ન હોય.●

- જસવંત મેકવાન

સંદર્ભ/સોજન્ય : ADMIFMS International Management Research Conference 2018

ચકલી તું ક્યાં ગઈ ?

(૫ જૂન વિશ્વપર્યાવરણ દિન નિમિત્તે)
ચકચક કરતી ને ચીંચી... કરતી,
કચકચ કરતી ને દાણા ચણતી,

લીધા વિના વિરામ બસ સતત,
દિનભર ઊડાઊડ કરતી...

ઓ ચકલી તું ક્યાં ઊડી ગઈ ?

ચકાચકીની વાર્તામાં તું આવતી,
રાજાના દરબારમાં ફરિયાદ કરવા ગઈ'તી,
તો શું રાજાના મહેલમાં કેદ થઈ ગઈ ?
ઓ ચકલી તું ક્યાં ઊડી ગઈ ?

સિમેન્ટ કોકિટના જંગલે ઘર તારું લૂંટી લીધું,
ફોટા પાછળ તું માળો રે બાંધતી -
ફોટા પાછળથી તું ખુદ ફોટામાં આવી ગઈ...
ઓ ચકલી તું ક્યાં ઊડી ગઈ ?

- સરોજબેન ચૌહાણ

પ્રભુનામ

પ્રભુજી તારું નામ જપતાં
હેયું મારું હરખાય !

નામ તારું રૂડું ને મીઠું,
એની આગળ મધ અઢીઠું.
જપતાં જપતાં તારા પ્રેમમાં પડાય,
પ્રભુજી તારું નામ જપતાં...

તારા પ્રેમમાં છે શાતા,
નામ તારાથી લોક હરખાતાં,
શું છે તારા નામમાં એ ના સમજાય,
પ્રભુજી તારું નામ જપતાં...

તારા પ્રેમમાં છે ઘણી ભક્તિ,
ભક્તિ થકી મળે છે શક્તિ.
તારું નામ તો ભરપેટે પીવાય.
પ્રભુજી તારું નામ જપતાં...

- જોન બેડા પરમાર 'રમણ'

રૂપ ધરણીનું

નિહાળું ડોલતું,
હિલ્લોળા લેતુ,

ઊંચું નીચું ઘાસ-
ને... જૂમી ઊઠે મન મારું !

એ ઉછળતા ઘાસમાં,
જોઉં ઝીણાં ફૂલ,
વિવિધ રંગોથી ભર્યાભર્યા
ને... જૂમી ઊઠે મન મારું !

લાંબી વેલીઓ પથરાતી દેખું,
પહોળા પાન ફેલાતાં દેખું,
હરિયાળી લસલસતી દેખું -
ને... જૂમી ઊઠે મન મારું !

- સવિતા બહેન પરમાર

મોગરાનાં ફૂલ

લીલૂડી ધરતીના સુંદર ઉપવનમાં
ખીલ્યાં છે મોગરાનાં ફૂલ,
ફોરમને માણીને રહે નહિ હાથમાં
હેયાં થઈ જાય છે ડૂલ...

ઊજળાં એ ફૂલડાંને અવલોકવામાં
માનવ બન્યાં છે મશગૂલ,
રોશની કરી, શણગારો સજાવ્યાં,
માંડવડે લટકાવી જૂલ...

મધમધતાં ફૂલ પ્રભુ જીવનભાગમાં
આપે ખિલાવ્યાં અતુલ,
ભરજો સુગંધથી આયુષ અમારાં,
દેજો આશિષો અમૂલ...ખીલ્યાં.

- સુરેન્દ્ર આસ્થાવાદી

વૃક્ષ

ધરતી પર વૃક્ષ -
વૃક્ષના મૂળને બરાબર
થામ્યાં છે ધરતીએ !

ધરા ધ્રુજે
એ ક્ષણે, જ્યારે વૃક્ષ કપાતાં જાય,
જાણે માટીમાં ને માટીમાં
શમી જતો એનો ચિત્કાર...

શોધે પંખી વૃક્ષને,
શોધે પશુઓ છાંયડાને,
ને શોધે અનરાધાર
વરસતી વર્ષા ઘટાને.

ને આંખ આપણી
વિસ્તરતી જાય દૂર દૂર
વૃક્ષ વિનાના અવકાશમાં !

એક વૃક્ષ
કેટલાં ઊંડા મૂળ નાંખ્યાં છે
આપણા હૈયે -
એ તો એને ઉછેરીએ
ત્યારે જ સમજાય !

- સિલાસ પટેલિયા

સારંગારું:

To,
ડો. સિલાસ પટેલિયા
૨૦૧-સેફોન ડલાસિક
SBS Colony, ડિલક્ષ ચાર રસ્તા
નિગ્રામપુરા વડોદરા - ૩૯૦૦૦૨
મો: ૯૩૭૭૨૬૬૮૨૮

પુરોહિત : આશીર્વાદ અને એકતાનો સેતુ

સિસ્ટર વર્ષા બેન LDFX

વડાધર્મગુરુ માન્ય પ્રાર્થના હેતુ : જૂન ૨૦૧૯ : પોતાના જીવનની સાદગી અને નમ્રતા દ્વારા પુરોહિતગણ, ગરીબમાં ગરીબ પ્રત્યે સહૃદયતાથી એકતા પ્રસ્થાપિત કરે.

પુરોહિત, જેને પ્રભુની હાકલ મળી છે, જેણે સાંભળી છે, જેણે નિર્ધાર કર્યો છે, જેણે એ હાકલ ઝીલી છે અને જેણે પ્રભુ સહારે જીવવા મક્કમ પગલું ભર્યું છે તે. “ત્યાર પછી તું અહરોનને પવિત્ર વસ્ત્રો પહેરાવી અભિષેક કરી પુરોહિતપદે દિક્ષિત કરજે, ત્યાર પછી તું તેના દીકરાઓને આગળ લાવી ડગલા પહેરાવી તેમના બાપની પેઠે તેમને પણ અભિષેક કરી પુરોહિતપદે દિક્ષિત કરજે.” (મહાપ્રસ્થાન ૪૦:૧૩-૧૫)

ગરીબ અને ગરીબીરેખા નીચે જીવતાં આપણાં એવાં ભાઈભાંડુઓ જેમને દિવસ દરમિયાન નથી મળતું પેટ ઠારવા પુરતું અન્ન, વસવાટ, પૂરતાં વસ્ત્રો તથા શિક્ષણ, જેનાથી તેઓ વંચિત રહી જાય છે, જેની તેમને ચિંતા હોય છે અને વળી, કોઈ તેમની ધા સાંભળે, કોઈ તેમની સામે જુએ, કોઈ મદદે આવે, કોઈ તેમની પરિસ્થિતિ સમજે, જે અણગમતી પરિસ્થિતિ છે, તેમાંથી તેઓ બહાર નીકળી જાય, તેવી આશા સાથે જીવનાર વર્ગ.

જૂના કરારમાં પુરોહિતોનો એક અલગ જ વર્ગ હતો, જેમાં પુરોહિતોને માટે આચારસંહિતા, પવિત્ર અને અપવિત્ર વસ્ત્રો, શુદ્ધ અને અશુદ્ધ વસ્ત્રો ભેદ પારખવો, તેમજ મોશે મારફતે ફરમાવેલી આજ્ઞાઓ લોકોને સમજાવવાની જવાબદારી આપેલ હતી. આ ઉપરથી આપણને ખાતરી થાય છે કે, જૂના કરારમાં, સમાજમાં પુરોહિતોનો વર્ગ ખૂબ જ અગત્યનો વર્ગ હતો. (કર્મકાંડ ૧૦:૮-૧૧) આ ઉપરાંત પયગંબર હોશિયા, પયગંબર સફનીયા તથા પયગંબર મલાખી પુરોહિતો જે કંઈ કરતા તે બટકતી વાતો પણ તેમને સંભળાવતા હતા. નવા કરારમાં જયારે-જયારે ઈસુ પોતાના જાહેર જીવનમાં પોતાના પિતાની વાત કરતા હતા, તેમના આ પૃથ્વી ઉપર આવવાના હેતુની વાત કરતા હતા, ત્યારે જે કંઈ કહેતા કે કરતા તેનું અનુસંધાન મોટે ભાગે, ગરીબો, લાચાર તથા જરૂરિયાતવાળા ખૂબ જ અગ્રેસર રહેતા. ઈસુના ઉપદેશોમાં અને વાતોમાં એ સ્પષ્ટપણે છલકતું હતું કે, ‘ઈશ્વરના રાજ્યમાં ગરીબોનું સ્થાન આગલી હરોળનું છે.’

નવા કરારમાં હિબ્રૂઓ પરના પત્રો અધ્યાય ૭, ૮, ૯ તથા ૧૦મા આપણા ઈસુનું પુરોહિતપદ બતાવવામાં આવ્યું છે, કે ઈસુ એ જ એકમાત્ર સાચા વડાપુરોહિત છે, જેમણે પોતાનું બલિદાન આપીને પાપનું નિવારણ સિદ્ધ કર્યું છે. જેથી જૂના કરારમાં અપાતા બલિઓ બિનજરૂરી બન્યા છે. એ બિનજરૂરી બલિઓની જગ્યાએ આપણે આધ્યાત્મિક બલિઓ ચડાવતા રહીએ. એટલે હું તમને ઈશ્વરની દયાની યાદ આપીને વિનંતી કરું છું કે, તમારી જાતને જીવંત, પવિત્ર અને ઈશ્વરને પસંદ પડે એવા બલિ તરીકે અર્પા દો. એજ તમારી આધ્યાત્મિક પૂજા છે. માટે, આપણે ઈસુ મારફતે

ઈશ્વરને નિરંતર સ્તવનરૂપી બલિ ચડાવતાં રહીએ. આપણા હોઠ તેના નામનાં ગુણગાન કરતા રહે. ભલું કરવાનું અને તમારી પાસે જે હોય તે વહેંચીને વાપરવાનું ભૂલશો નહી. કારણ, એવાં બલિદાનોથી ઈશ્વર પ્રસન્ન થાય છે. જૂના તથા નવા કરારના સંદર્ભો તાજેતરની ધર્મસભાના પુરોહિતોને ગરીબો પ્રત્યેની સભાનતા તરફ દોરે છે, જેથી તેમની નમ્રતા અને સાદગી આપોઆપ છલકવા માંડે. દૈવી વાણીના પ્રત્યેક શબ્દમાં સાદગી, નમ્રતા અને દરિદ્રતાનું ગૌરવ આલેખાયું છે, જેથી આધુનિક સંદર્ભમાં ઈસુને શરણાર્થ થયેલા તમામ પુરોહિતોને એ દૈવી વરદાનો પ્રાપ્ત થતાં રહે અને તેઓ ઈશ્વરને પ્રસન્ન કરતા રહે. તમે તો પસંદ કરેલી જાતિ છો, રાજરાજેશ્વરના પુરોહિતો છો, પવિત્ર કોમ છો, ઈશ્વરે તમને પોતાની ખાસ પ્રજા ગણ્યા છે. જેથી તમને અંધકારમાંથી હાકલ કરીને પોતાના અદ્ભુત પ્રકાશમાં લાવનારના તમે ગુણગાન કરી શકો.

‘નમ્રજન નહી તો સંતજન નહી.’ નમ્રતા ધારણ કરવી, જીવનમાં અમલી બનાવવી અને રોજબરોજ તેનો મહાવરો કરતાં રહેવું તે સહેલી વાત નથી. પોતાની જાતને નમ્ર બનાવવા છેક છેલ્લે ગોઠવવી પડે છે. જીવનમાં બનતા બનાવો, અપમાનો અને તિરસ્કારને હસતા મુખે ઝીલવા પડે છે. આપણ સૌને પ્રભુ નમ્ર બનવાનું આહવાન આપે છે. નમ્રતા ધારણ કરવાનો અનુરોધ કરે છે. ઈશ્વર નમ્રજનોનું સન્માન કરે છે, પ્રભુ નમ્રજનો ઉપર તેમની પ્રસન્નતા ઉતારે છે, ઈસુ પોતે જ આપણને નમ્રતાનો આદર્શ પૂરો પાડે છે. જૂનાકરારમાં આવતો ‘ગરીબ’ શબ્દ એક આધ્યાત્મિક અર્થ પણ ધારણ કરે છે. એટલે આપણા વિચારોથી અલગ, ગરીબ એટલે પાર્શિવ, માલમિલકતથી વંચિત હોવાં ઉપરાંત માત્ર પ્રભુને ભરોસે જીવે છે, જે નમ્ર અને નિઃસ્વાર્થી છે તે. એવા માણસ ઉપર પ્રભુ વિશેષ વહાલ વરસાવે છે.

નવા કરારમાં દીન દરીદ્રોનું વિશેષ ગૌરવ કરવામા આવે છે. માતા મરિયમ ગરીબોનું બહુમાન કરવા બદલ ઈશ્વરની સ્તુતિ કરે છે. ‘પ્રભુ મહિમાના ગાને મારું અંતર છે રમમાણ’ (લૂક ૧: ૫૨, ૫૩) વસ્તુઓની કમી માત્ર ગરીબાઈ નથી, નબળું મન પણ ગરીબીનું રૂપ છે. સ્વાર્થથી ભરેલું જીવન પણ ગરીબી કરતાં કમ નથી. પોતાની વિકૃતિ સંતોષવા, પોતાના કુટુંબ, સમાજ અને ધર્મસભા માટે ઉપદ્રવ ફેલાવનાર દરેક વ્યક્તિ ગરીબ છે. તે તમામ માટે પ્રાર્થના કરીએ. જેને માટે આપણી ખૂબ અપેક્ષાઓ છે, જે લોકો તરફ આપણી મીટ છે, જેમની પાસેથી આપણે વધુ ને વધુ પ્રેમ, લાગણી, માન ઈચ્છીએ છીએ તેવા પુરોહિતોને કાયમ આપણી પ્રાર્થનામા રાખીએ. તેમને સાથ-સહકાર આપીએ. ●

મ.શિ. સેન્ટ ઝેવિયર્સ હાઈસ્કૂલ-વટવા, અમદાવાદ

સફળતાનો સ્વાદ

જયંત ડાભી

વિખ્યાત ચિંતક ન્યુટ રોકનેએ કહ્યું છે કે,

“When going gets tough,
The tough gets going”

જીવનપથ પર એક ડગ પણ આગળ વધવું વિકટ બન્યું હોય ત્યારે પોલાદી અને ખડતલ માણસો આગળ વધતા રહે છે, કારણ મુશ્કેલ સમય કાયમ ટકતો નથી, ખડતલ લોકો ટકી જાય છે ! આની પાછળ ક્યું બળ કામ કરી રહે છે ! એ પહાડને હલાવી શકે એવી શક્તિ-શ્રદ્ધા જ એ કોઈવાર તો ચમત્કાર સર્જી શકે છે.

આવો અગાધ વિશ્વાસ, પરમાત્માનો અનુગ્રહ અને આશાવાદી અભિગમ જ વિકટ પરિસ્થિતિમાંથી બહાર કાઢે છે. આ પ્રકારની પ્રેરણા પ્રગટાવતું પુસ્તક છે.

Tough time never last
But tough people do

આવા લોકો પોતાની સમસ્યાઓને વાસ્તવિક અને વ્યવહારિક દૃષ્ટિથી જુએ છે. હકીકતે હરેકના જીવનમાં પ્રશ્નો - સમસ્યાઓ તો હોય છે.

A Problem free life is an illusion - a mirage in the desert

‘છે માનવજીવનની ઘટમાળ એવી,
સુખ અલ્પ, દુઃખ પ્રધાન થકી ભરેલી.’

દરેક સમસ્યાને અવધિ હોય છે. કોઈપણ સમસ્યા કાયમની હોતી નથી. કંઈ લાખો નિરાશામાં અમર આશા છુપાઈ છે. ભયંકર અંધારી રાત્રીના બાર પછીની બીજી ક્ષણ સવારથી શરૂ થતી હોય છે. ‘Every cloud has a silver lining’ ઈશ્વર એક બારણું બંધ કરે છે ત્યારે બીજું ખોલે છે.

Knock and it will be opened to you.

શોધો અને તમને જડશે.

ચક્રવર્તી પરિવર્તન સુરવાનિ ય યુઃરવાનિચ

૨. દરેક સમસ્યાને એક અંત હોય છે. Every problem has a limited span. એકેએક સમસ્યામાં કંઈને કંઈ વિધેયક શક્તિ હોય છે. પરમાત્માની શક્તિની લીલા અકળ છે એ કેટકેટલુંય ગોપિત રાખે છે.

૩. સમસ્યાઓ ઊભી થાય છે અને ચાલી જાય છે પણ એની સાથેનો સંઘર્ષ આપણને બદલી નાખે છે. આપણે આ સંઘર્ષમાંથી નવીન સ્વરૂપે બહાર નીકળીએ છીએ અને ઘણીવાર વધુ શક્તિશાળી શુદ્ધ અને સમૃદ્ધ થઈ બહાર આવીએ છીએ.

૪. મુસીબતો અને વિટંબણાઓ જિંદગી ઘડે છે.

you can turn your pain into probability or into poetry.

આપણે મુસીબતો પસંદ કરવા નહોતા ગયા. દુઃખનો પ્રભાવ આપણા પર કેવો પડવા દેવો એ આપણા હાથની વાત છે.

૫. દરેક પરિસ્થિતિ બાબતે તમારો અભિગમ હકારાત્મક હોવો જોઈએ. આપણો અભિગમ નકારાત્મક ન રાખવો.

૬. દરેક પરિસ્થિતિ નગણ્ય ગણી એનો પ્રભાવ ઓછો ન આંકો ‘રાઈનો પર્વત ન કરો.’

૭. કંઈ ભૂલ થાય તો બીજાને દોષિત ન ઠરાવો. જે કાર્ય હાથમાં લો એનો ઉકેલ તમારે જ લાવવાનો છે.

૮. તમારા પુરુષાર્થને સારા પરિણામમાં બદલાવવા પૂરી શક્તિથી મંડી પડો. એમ કરતાં તમને ઈશ્વરની શક્તિ પણ મળી રહેશે.

૯. નિષ્ફળતાથી ન ડરો. ભવિષ્યમાં કાર્ય સારું નહિ થાય, એવું આગળથી ના ધારી લો. આકસ્મિક મદદ મળી શકે.

૧૦. સમસ્યાના ઉકેલ માટે કોઈ પણ સૂચન ફેંકી ન દો, કોઈવાર સાવ સામાન્ય માનવી કે મદદ તમારા ધ્યેયને આગળ લઈ જઈ શકે છે. આવેલી તકને ઝડપી લેવા તત્પર રહો.

૧૧. સમસ્યાના ઉકેલ માટે સ્થિતિ સ્થાપક-ખુલ્લા મનના બનો. પૈસા નથી, સાધનો ટાંચાં છે, પૂરતા માણસો નથી, એવાં વાંધાઓને ગણકારશો નહિ. જડ ન બનો, બાંધછોડ માટે તૈયારી રાખો.

૧૨. જેવા આપણા વિચારો તેવા આપણે - ‘The me I see, is the me will be’ શંકા પ્રત્યે શંકા સેવો. ચિંતાની ચિંતા કરી નાખો. માનસિક તનાવને સ્થાને પ્રેમ, ઉષ્મા, હાપણને સ્થાન આપો. વિકટ પરિસ્થિતિમાં પણ હળવા રહો. રમૂજ વૃત્તિને કેળવી, તનાવ-મુક્ત બનો. ભૂતકાળની દુઃખદ સ્મૃતિ ફેંકી દો.

૧૩. ઘણીવાર આપણે જે નથી એનો અફસોસ કરીએ છીએ અને જે છે એને ગણકારતા નથી. અત્યંત કપરી પરિસ્થિતિમાં ઈશ્વરની સહાય અચૂક માગો, મા મરિયમને વિનવો, સંતોની સહાય યાચો. તમારા પ્રિય સંતની પસંદગી કરી એમને સહાય કરવા કહો.

નીચેના જેવી પ્રાર્થના કરતા રહો :

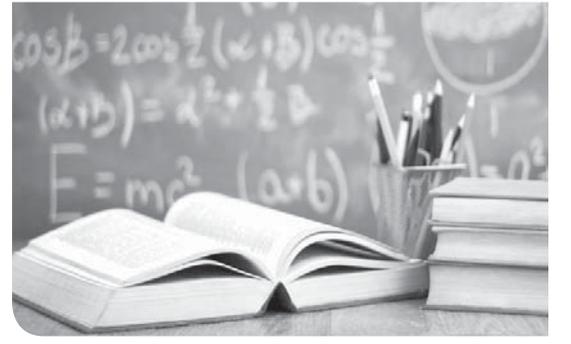
Lord,
give me the guidance to know
when to hold on and
when to let go
and the grace
to make the right decision with dignity.

હે પ્રભુ,
ક્યારે સંજોગોને આધીન બનવું
અને ક્યારે સંજોગો સામે માથું ઊંચું કરવું
તે અંગે મને માર્ગદર્શન આપો.
તેમજ ગૌરવપૂર્ણ,
તાકાતવર નિર્ણય કરવા મને કૃપા આપો.●

કેળવણીની કમાલ

ડૉ. ધીરજ આર. પરમાર

માણસને વ્યવસ્થામાં જીવવાનું ગમે છે. શિક્ષણની વ્યવસ્થા આમ જોઈએ તો ખૂબ પ્રાચીન છે. પ્રાચીનકાળમાં શિક્ષણ મેળવવાનો અધિકાર અમુક વર્ગ પૂરતો સીમિત હતો. આજે ચિત્ર બદલાયું છે. સર્વ માટે શિક્ષણ ઉપલબ્ધ છે. શિક્ષણને લીધે સમાજમાં બદલાવ જોવા મળે છે. શહેરોમાં બે વર્ષના બાળક માટે પ્લે ગ્રૂપની મોંઘીદાટ વ્યવસ્થા છે. કે.જી.થી પી.જી. સુધીની શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ વધતી જાય છે. જ્ઞાન આધારિત સમાજ આકાર લઈ રહ્યો છે. નવા નવા અભ્યાસક્રમો આવી રહ્યા છે. જીવનના તમામ ક્ષેત્રોમાં ધરમૂળથી ફેરફાર થઈ રહ્યો છે. માણસની રહેણીકરણી, ખોરાક, વસ્ત્રપરિધાન, તહેવારોની ઉજવણીમાં સતત પરિવર્તન જોવા મળે છે. દરેક ક્ષેત્રમાં માઈક્રોલેવલથી કામ થાય છે અને ઝડપી થાય છે. આથી કુશળ અને નિષ્ણાત વ્યક્તિઓની આવશ્યકતા ઊભી થઈ છે. ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટની સંકલ્પના પૂરઝડપે વિકસી રહી છે. વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીએ વિકલ્પોની ભરમાળ ખડી કરી છે. માહિતીના વિસ્તરણમાં મોબાઈલ ફોન અવ્વલ નંબરે છે. માણસનું વજન વધતું જાય છે જ્યારે મોબાઈલ સ્લીમ થતા જાય છે. ખિસ્સામાં મૂકેલા પેનડ્રાઈવમાં ઢગલો માહિતી લઈને માણસ ફરી રહ્યો છે એટલે કહી શકાય કે હવે પેન વગર ચાલશે પણ પેનડ્રાઈવ વગર નહીં ચાલે.

પ્રવર્તમાન સમય જ્ઞાન ઉપાસના અને જ્ઞાન સંપાદનનો છે. વિશ્વમાં જ્ઞાનનો મહિમા થઈ રહ્યો છે. શિક્ષણ દ્વારા મનુષ્યની પ્રતિભાનું ઘડતર થવું જોઈએ. ભારતીય ચિંતકો અને પશ્ચિમી વિચારકોએ કેળવણીની વ્યાખ્યાઓ આપી છે. આ વ્યાખ્યાઓને આધારે કેળવણી વિશે કહી શકાય કે આંકડા અને હકીકતો બંધું ભુલાઈ જાય પછી આપણી પાસે જે બાકી રહે તે કેળવણી. આપણો મિજાજ કે આત્મવિશ્વાસ ખોયા વગર લગભગ હરકોઈ વાત સાંભળવાની શક્તિ એટલે કેળવણી. વિચારવાની આદતની પધ્ધતિસરની ખિલવણી એટલે કેળવણી. માનવીમાં રહેલા માનવ્યને કેળવણી વિકસાવે છે, વ્યક્તિત્વને મહોરતું કરે છે. કેળવણી જન્મથી મૃત્યુપર્યંત ચાલનારી આજીવન પ્રક્રિયા છે. કેળવણી વર્તનમાં જરૂરી પરિવર્તન લાવે છે, આત્મસાર્થકતા પ્રગટાવે છે પરિણામે વ્યક્તિ અનેક બંધનમાંથી મુક્તિ મેળવે છે. ભારતીય દર્શનમાં 'સા વિદ્યા યા વિમુક્તયે' કહેવાયું છે. જે બંધનમાંથી મુક્તિ અપાવે એટલે કે મુક્તિદાતા હોય એ જ કેળવણી છે.

માત્ર નોકરી મળી જાય કે આજીવિકા મળે એવી વ્યવસ્થાને સમાજ મોટે ભાગે શિક્ષણ સમજે છે. માત્ર રોજી રોટી મેળવવી એ જ જીવનનું ધ્યેય નથી. સાચું ધ્યેય તો માણસ બંધનમાંથી મુક્તિ મેળવે તે છે. માણસ ઘણા સ્થૂળ અને સૂક્ષ્મ બંધનોથી ઘેરાયેલો છે. બાઈબલ જણાવે છે કે માણસ એકલી રોટલીથી નહીં પણ દરેક શબ્દ જે દેવના મોંમાંથી નીકળે છે તેથી જીવશે. (માથ્થી ૪:૪) માણસ લોભ, લાલચ, કોપ, નફરત,

સંકુચિતતા, અને અહમ્મના બંધનોમાં છે માટે તો ચારેય બાજુ પ્રશ્નો જ પ્રશ્નો છે. કેળવણી મનુષ્યને પોતાનું ઉત્તરદાયિત્વ શું છે તે સમજાવે છે. કેળવણી મનુષ્યને પોતાના પ્રત્યે, કુટુંબ પ્રત્યે, સમાજ પ્રત્યે અને સમષ્ટિ પ્રત્યે પોતાની શી જવાબદારી છે તે શીખવે છે. પવિત્ર શાસ્ત્રમાં ઈસુ જણાવે છે કે જે કોઈ મારી પાછળ આવવા ચાહે તેણે પોતાનો નકાર કરવો ને પોતાનો વધસ્તંભ ઊંચકીને મારી પાછળ આવવું. (માથ્થી ૧૬:૨૪) વધસ્તંભ એટલે જ જવાબદારી. મનુષ્ય ઈર્ષા, લોભ, સ્વકેન્દ્રિતાના બંધનોથી મુક્ત થાય તો સ્વનો નહીં સર્વનો વિચાર કરતો થાય છે. પોતાના જ નહીં જગતના કલ્યાણનો પણ વિચાર કરતો થાય. એની દ્રષ્ટિ સંકુચિત નહીં પણ વ્યાપક બને છે. પવિત્ર શાસ્ત્ર જણાવે છે તમે દરેક પોતાના હિત પર જ નહિ પણ બીજાઓના હિત પર પણ લક્ષ રાખો. (ફિલિપ્પીઓને પત્ર ૨:૪). આમ કેળવણી માણસને રોજી રોટી મેળવવાની ક્ષમતાની સાથે બંધનમાંથી મુક્ત થવાની સમજણ આપે છે.

એલ્વિન ટોફલરે પોતાના 'Power Shift' (સત્તાનાં બદલાતાં સમીકરણો) પુસ્તકમાં વિશ્વમાં આવી રહેલા પરિવર્તનની વાત મૂકી છે. માનવજીવનમાં આવેલા પરિવર્તનોના પરિબળો તરીકે હિંસા-બળપ્રયોગ(Violence), મિલકત-પૈસા,(Wealth) અને જ્ઞાન, માહિતી, જાણકારી(Knowledge)ને ગણાવે છે. ટોફલર જણાવે છે કે સત્તાના આખાય માળખામાં ધરમૂળથી પરિવર્તન આવી રહ્યું છે. સત્તાનું આખું માળખું બદલાઈ રહ્યું છે. હિંસા કે પૈસાને બદલે જ્ઞાન, વિદ્યા, આવડત, કુશળતા, માહિતી, જાણકારી એ સત્તાના નવા માધ્યમો બની રહ્યાં છે. હવે મસલ પાવર(બાવડાની તાકાત) કે મની પાવર (પૈસાની તાકાત) કરતાં માઈન્ડ પાવર(બુધ્ધિની તાકાત)ની બોલબાલા થઈ રહી છે. પ્રવર્તમાન સમયમાં જ્ઞાન અને કુશળતાનો મહિમા થઈ રહ્યો છે. દરેક ક્ષેત્રમાં જ્ઞાની અને કુશળ વ્યક્તિઓની મોટી માંગ છે. દરેક ક્ષેત્રમાં સૂક્ષ્મતમ કક્ષાએ આયોજન થઈ રહ્યું છે. વિશ્વ તજજ્ઞતા તરફ દોડી રહ્યું છે. કદાચ આવતા દિવસોમાં જમણી આંખના ડોક્ટર અને ડાબી આંખના ડોક્ટર જુદા હશે એવી શક્યતા નકારી શકાય નહીં. જેની પાસે જ્ઞાન, કુશળતા, આવડત, સર્જનાત્મકતા, સૂક્ષ્મનિરીક્ષણ શક્તિ અને વિવેક હશે તે કોઈપણ ક્ષેત્રમાં તેજસ્વી પુરવાર થશે. કવિ ચંદ્રકાંત શેઠ કહે છે

'ઊંડું જોયું, અઢળક જોયું, મનમાં જોયું, મબલક જોયું'.

આથી ઊંડું અને મબલક જોવાની ટેવ વિકસાવવી અને સતત જ્ઞાનની ઉપાસના દ્વારા નિત્ય થઈ રહેલાં પરિવર્તનો સમજી પોતાનો જીવન વ્યવહાર ગોઠવવો જ રહ્યો. સતત નવું નવું જાણવું, જાણીને નવું સર્જવું એ સમયની માંગ છે. જ્ઞાન અસીમ છે, અનંત છે, અમર્યાદ છે અને અખૂટ છે. શસ્ત્ર કે પૈસાની જેમ તેનો ક્ષય થતો નથી પણ જ્ઞાન વૃદ્ધિ પામે છે.

અનુસંધાન પાન નં. ૧૪ પર જુઓ...

જું તારા દિલનો દીવો થા ને...!

✍ ફાધર એન્ડ્ર્યુ સિલ્વેરા એસ.જે.

બીજું વિશ્વયુદ્ધ. નાઈજીરિયા ઉપર ભીષણ અતિક્રમણ. યુદ્ધમાં કોઈ દેવામાયા ન જ હોય. મારફાડ જ હોય. મુસોલીનીના કૂર લશ્કર આગળ નાઈજીરિયાનું લશ્કર સાવ હતબલ થયું. કોઈ આગેવાન ન મળે. ના છૂટેકે લોકો મસ્જિદમાં ગયા. બધાં મુલ્લાના પગે પડીને આજીજી કરવા લાગ્યાં, ‘અમે જઈએ કોની પાસે ? તમે જ અમારા એકમાત્ર આધાર છો.’ બસ ! મુલ્લાએ તરત જ મસ્જિદ છોડી દઈને હાથમાં બંદૂક લીધી અને બધાંયે પુરુષોને બંદૂકો આપી. બધાંયને લાઈનોમાં ઊભા રાખીને એકબીજા સાથે સાંકળોથી બાંધી લીધા એટલે કોઈ પીછેહઠ જ ન કરી શકે. યુદ્ધના ઘમસાણમાં આખરે મુલ્લા પકડાઈ ગયા. એમને ફાંસીની સજા થઈ. જાહેરમાં ફાંસી આપવાની, એ સ્થળે લોકમેદની ભેગી થઈ. હાજર લોકોમાં એક જ આકોશ અને રડારડ ચાલુ થઈ. ફાંસી વખતે મુલ્લાનાં ચશ્મા માંગડા ઉપર પડી ગયાં. આકોશ અને આર્કંદ વચ્ચે એ કોઈ પણ ના નજરે ન ચડ્યું. માત્ર શોકમાં રૂબેલી એક માતાના નવેક વરસના દીકરાના નજરે એ ચશ્મા ચડ્યાં. તરત જ માતાની ગોદ છોડીને એ છોકરો માંગડા ઉપર ચડી ગયો. એણે મુલ્લાનાં ચશ્મા હાથમાં લઈને પહેરી લીધાં અને એ માતા પાસે આવી ગયો. આખી લોકમેદની આ દૃશ્ય જોઈને છક થઈ ગઈ. લોકસમાજના આગેવાનને દુશ્મનોએ ખતમ કરી દીધો હતો. એ એમની ખાલી પડેલી આગેવાનની જગ્યા એક બાળકે સામે ચાલીને હસ્તક કરી હતી. મસ્જિદના એ મુલ્લામાં અદ્ભુત કરિશ્મા હતો; જેનાથી એ બાળક એટલો બધો પ્રભાવિત થયો હતો.

આસપાસ નિરીક્ષણ કરી જુઓ ! દુનિયામાં એવી પણ અદ્ભુત, વિરલ, કરિશ્માઈ, સર્જનશીલ, ક્રાંતિકારી, કલ્પનાશીલ, પયગંબરી, પ્રતિભાશાળી અને પરિણામકારક વ્યક્તિઓ જીવનને માણતી હોય. એમના સંગમાં કોઈ આવે તો સંભવ છે કે એમના સંગનો રંગ તમને ય લાગી જશે. આવા લોકો ચીલાચાલુ ન હોય, ઢસરડા ન ખાતા હોય કે ‘કોપી પેસ્ટ’ ન હોય. બનાવટી કે ‘ડુપ્લીકેટ’ તો ન જ હોય. એમની પોતાની એક ખુમારી હોય, તેઓ અસલ હોય, ઓરિજિનલ હોય, એમનું પોતીકું પોત હોય અને એમના એ પોતમાંથી કે અસલિયતમાંથી કંઈક સર્જનાત્મક ઉસ્કૂર્ત રીતે પ્રગટ થતું હોય. એમના સર્જનાત્મકમાંથી જે કંઈ પ્રગટ થઈને એની ક્રાંતિકારી અસર એમના સંપર્કમાં આવતા લોકો ઉપર પડતી હોય. આમેયે આ લોકો સામાન્ય જ હોય પણ પછી કોઈ ઝંઝાવાતી કરિશ્માથી જો તેઓ પ્રદિમ થાય તો એમની હાજરી માત્રથી ચીલાચાલુ લોકો અસ્વસ્થ થાય. એ કંઈક નવું કરે, આમૂલાત્ર પરિવર્તન કે વૈચારિક જાગૃતિ લાવે. માણસને ચૈતન્યમય કરનાર એ શક્તિ ખુદ ઈશ્વર પોતે જ છે. પ્રારંભે પૃથ્વી અસ્તવ્યસ્ત હતી. અથાગ જલરાશિ ઉપર અંધકાર છવાયેલો હતો. પાણી ઉપર ઈશ્વરની શક્તિ ધૂમતી હતી. એ શક્તિ એ જ આત્મસ્વરૂપ ઈશ્વર. જે એ ઝીલે એને જીવન મળે. એ જીવનદાયી શક્તિમાંથી જ માણસને જીવન મળે. ઈશ્વર પ્રત્યે અંતર ખુલ્લું રાખનારને

ઈશ્વર ભરપૂર જીવન આપે છે પણ ઈશ્વર પ્રત્યે બંધ હૃદય રાખનાર તો સંકુચિત અને સ્વાર્થી જીવન જીવે છે. આવા લોકો ઈશ્વરીજનો અને ખુદ ઈશ્વરનો બહિષ્કાર કરતા હોય. તેઓ માત્ર પોતા માટે જ જીવે છે. એમની સલામતી ખાતર એકબીજાને રીઝવીને જીવે. એમનો જીવનમંત્ર હોય : ‘જીવો અને જીવવા દો.’ પોતાના અને બીજાના જીવનમાં તેઓ કાંઈ ફરક પાડતા નથી. એમના જીવનમાં કોઈ સ્વાદ ન મળે. ચૈતન્ય ન મળે.

ઈશ્વરી ચેતનથી ભરપૂર એવા મહાત્મા જ્યોતિરાવ કૂલે અમાનવીય અને કૂર અસ્પૃશ્યતા જોઈ ગયા. એમનાથી રહેવાયું જ નહિ. મનોમંથન કર્યું. શું હશે એનું કારણ ? કારણો હતાં અજ્ઞાનતા, નિરક્ષરતા, ગરીબાઈ, વંચિતતા, આર્થિક નબળાઈ, લાગ્યારી, ઓશિયાળુપણું, સ્વમાનનો અભાવ, પરાવલંબન, નૈરાશ્ય અને હતાશા. સાવ અભણ એવી એની પત્ની સાવિત્રી સાથે આ બધી વાતો કરી. ખુદ સાવિત્રીને એમણે ભણાવીને સક્ષમ કરી, બીડું ઝડપ્યું અસ્પૃશ્યતા નિવારણનું. પોતાની અંદર વસેલા અંતરાત્માએ એમના આંતરચેતનને પ્રદીપ્ત કર્યું. અસ્પૃશ્ય, દલિત, દુબળા, નબળા, પરાવલંબી લોકો માટે તેમણે સાક્ષરતા અભિયાન શરૂ કર્યું. સાવિત્રીબેને તો સ્ત્રી સાક્ષરતા અભિયાનથી બધાંને છક કરી દીધાં. પ્રથમ સ્ત્રી વિદ્યાલય શરૂ કરીને એના આચાર્યા બન્યાં. બ્રાહ્મણોની લગ્નવિધિઓ માટેની અનિવાર્યતા એમણે નાબૂદ કરી. બ્રિટિશ સરકારે એમને આ ક્રાંતિકાર્યમાં બહુ જ સાથ આપ્યો.

આવી રીતે કોઈ વ્યક્તિને ઈશ્વર પવિત્ર આત્માથી ભરી દેશે તો એનામાં આમૂલાત્ર પરિવર્તન આવી જ જવાનું. ધારો કે એકવીસમી સદીમાં ધર્મસભાને આગ લાગી છે. ધર્મસભા ભડકે બળી રહી છે. હવે તમે પ્રેક્ષક તરીકે એ બધું જોયા કરશો કે એ આગને ઓલવી નાખવા ઝંપલાવશો ? કમનસીબે કુટુંબનું, સમાજનું, દેશનું અને દુનિયાના પર્યાવરણનું, લોકશાહીનું અને ગરીબ લોકોનું અસ્તિત્વ જોખમમાં હોય ત્યારે ઘણાંયના પેટનું પાણી હાલતું જ નથી. આપણે નહિ ગરમ કે ઠંડા. રહ્યા કોકરવરણા. બસ ! આપણે આપણી જ સગવડ જોઈએ છીએ. આપણને તત્કાળ પવિત્ર આત્માથી સભર થયેલા ક્રાંતિકારી અને પયગંબરી ઉત્પ્રેરકોની જરૂર છે. સ્નાનસંસ્કાર યોહાને જાહેરાત કરી : ‘હું તો પાણીથી સ્નાનસંસ્કાર આપું છું. તે તમને પવિત્ર આત્મા અને અગ્નિ વડે સ્નાનસંસ્કાર આપશે.’ સમગ્ર વિશ્વને સોશયલ મીડિયાએ બાનમાં લીધું છે. સરસ ઉપાસના વિધિઓ, સુમધુર સંગીત, સરસ પ્રવચનો, સરસ ઉત્સવ-ઉજવણીઓ પણ એમાં જો ઈશ્વરી આત્મા જ ન હોય તો જાણે કે આત્મા વગરના મૃત શરીર જેવું જ કહેવાય ને ! મીડિયા માણસના મગજનું ધોવાણ કરી રહ્યું છે. વિચારધારા એવી આવી ગઈ છે કે બસ ! હવે ખાવો, પીઓ અને મજા કરો. વર્તમાનને જ માણો. આવતીકાલ કોણે જોઈ છે ? હવે સિદ્ધાંતો-મૂલ્યો રહ્યાં જ ક્યાં છે ? માબાપ અને વડીલો તો જૂનવાણી. આપણે હવે આપણું જ જોવાનું છે.

મોબાઈલ રીચાર્જ કર્યા વગર ન ચાલે. ગાડીમાં ઈંધણ પૂરીએ તો જ ચાલે. માણસમાં આત્મબળ હોય તો જ એ કાર્યશીલ બને. માણસ મોળો હોય તો એ સ્ફૂર્તિ ન આપી શકે. એક પગ દૂધમાં અને દહીમાં રાખીને જીવનમાં તડખોડ જ કરતા રહીએ તો માણસ આ દુનિયાને શું આપી જવાનો ? એ કંગાળ, દયાપાત્ર, ગરીબ, આંધળો અને ઉઘાડો હોય તો એ બીજાને કઈ રીતે ખપનો ? એટલે પ્રમાદને ખંખેરીને એ દિવ્ય આત્મા પાસેથી અગ્નિમાં શુદ્ધ કરેલું સોનું ખરીદીને ધનવાન બને, શુભ્ર વસ્ત્રો ખરીદીને પરિધાન કરે અને પોતાની નગ્નતાને ઢાંકે. આંખે અંજન મૂકીને દેખતો થાય. સંત ઈગ્નાસે ફાન્સિસ ઝેવિયરને એટલું કહ્યું, ‘માણસ ! તું આખું જગત જીતે પણ તારા આત્માને ગુમાવે તો તું શું ખાટ્યો ?’ ઈગ્નાસે ફાન્સિસનો આત્મા બરાબર ઢંઢોળી લીધો. પછી ફાન્સિસે આખી કારકિર્દી ઈસુ ખાતર હોડમાં મૂકી. ઈસુ માટેની ઝનૂનથી એ આખેઆખો સળગી ગયો. પછી તો માત્ર દસ વર્ષની મિશનરી કારકિર્દીમાં તો એમણે ગોવા, વસઈ, દક્ષિણ ભારત અને જાપાનમાં ઝંઝાવતી ધર્મપ્રચાર કરીને આખરે ચીનમાં દાખલ થાય તે પૂર્વે જ થાક અને ભૂખથી પ્રાણ છોડી દીધા. પવિત્ર આત્માથી સભર એવી એમની આધ્યાત્મિક બેચેનીને કોઈ સીમા જ નહોતી.

એવું જ ફાધર સૂર્યાનું હતું. ધર્મપ્રચાર માટે ન જુએ રાત કે દિવસ. ગામમાં લોકજાગરણ માટે ઘંટડી લઈ જાય. રાત્રે ભજન મંડળી. પરોઢિયે લોકોને ઘંટડી વગાડીને જગાડે. લોકો સાથે ખ્રિસ્તયજ્ઞ કરે. મિશનમાં ખાવાનું મળે તો ઠીક. નહિ તો ચલાવી લે. કમ્પાઉન્ડમાં એમની ચૈતન્યસભર હાજરી જીવંત ઈસુની એક સાક્ષી જ હતી. એમનું આત્મસભર જીવન હંમેશ લોકોને જીવન આપતું. એમની ગુણવત્તાને તો કોઈ સીમા નહોતી. ઈસુની પીડા ઉપર નાટક લખે, નાટકનું દિગ્દર્શન પોતે જ કરે, નાટ્યગીતની રચના કરે, પોતે જ સંગીત નિયાજન કરે, પોતે જ ગાઈ શકે, ગામના સરપંચ થાય. સરપંચ તરીકે કેટલાયે રસ્તાઓ બનાવે. તે જ્યાં જ્યાં જાય ત્યાં ત્યાં ઈશ્વરી પવિત્ર આત્માની ચેતના પ્રગટ કરતા જાય. તેઓ પવિત્ર આત્માના વરદાનોથી એવા તો ભરપૂર હતા કે એમના સંપર્કમાં આવતા એકએક માણસને તેઓ ચેતનાથી પ્રદીપ્ત કરતા.

એક દિવસ ઈશ્વરના પર્વત હોરેબ નજીક મોશે ઘેટાં ચારતો હતો. અચાનક તેના નજરે ઝાંખરું ચડ્યું. ઝાંખરું સળગતું હતું. પણ બળી નહોતું જતું. મોશેએ કુતુહલથી વિચાર્યું, ‘હું પાસે જઈને આ અદ્ભુત દૃશ્ય જોઉં તો ખરો ! આ ઝાંખરું બળી કેમ નથી જતું ?’ મોશેને નજીક આવતો જોઈને ઝાંખરામાંથી બૂમ પાડી, ‘મોશે, મોશે !’ મોશે બોલ્યો, ‘જી, આ રહ્યો.’ ઈશ્વરે કહ્યું, ‘પાસે ન આવીશ, પગરખાં કાઢી નાખ, કારણ જ્યાં તું ઊભો છે, એ ભૂમિ પવિત્ર છે.’ અને મોશેએ પોતાનું મોઢું ઢાંકી દીધું. પછી મોશેએ ઈશ્વરને પૂછ્યું, ‘લોકોને તમારી ઓળખ કઈ રીતે આપવી ?’ ત્યારે ઈશ્વરે કહ્યું, ‘કે મારું નામ ‘હું છું.’ ઈશ્વરને નામ ન હોય. એ જે છે તે જ છે. એને કોઈ માનવી વ્યાખ્યામાં બાંધી ન શકાય. એ જે છે તે જ છે. સત્વમાં એ એક જ છે. એના ત્રણ સ્વરૂપ ખરાં ! એ પિતૃસ્વરૂપ, પુત્રસ્વરૂપ અને આત્મસ્વરૂપ છે. ઈશ્વરનાં એ ત્રણેય સ્વરૂપ માર્ક ૧:૯-૧૨ માં દૃષ્ટિગોચર થાય છે. ગાલીલ પ્રાન્તમાંના નાસરેથ ગામમાંથી ઈસુ આવ્યા અને યોહાને તેમને સ્નાનસંસ્કાર કરાવ્યો. પાણીમાંથી બહાર આવતા હતા ત્યાં તેમણે આકાશ ફાટતું જોયું અને

પવિત્ર આત્માને પારેવાની પેઢે પોતાની ઉપર ઉતરતો જોયો. સાથોસાથ આકાશવાણી સંભળાઈ, ‘તું મારો પુત્ર છે, મારો પ્રિયતમ પુત્ર છે. તારા ઉપર હું પ્રસન્ન છું.’

સ્નાનસંસ્કારની દીક્ષા દ્વારા ઈસુપંથી ઉપર પવિત્ર આત્માનું અવતરણ થાય છે. સ્નાનસંસ્કારની દીક્ષાથી ઈસુપંથી ઈશ્વરનું બાળક બને છે. પ્રભુ ઈસુ ગુરુનો શિષ્ય બને છે. જીવનદાયી આત્મા એને ભરપૂર જીવન આપે છે. કોઈ દેશી કે જંગલી ઝાડને કલમ કરવાથી એનું જંગલીપણું ધીરે ધીરે અલોપ થશે. એનામાં કરેલી સારા ઝાડની કલમથી એ ઝાડને નવી ડાળખીઓ અને પલ્લવ ફૂટે. એ ફૂલેફાલે, પાંગરે. મોઢું થાય, મ્હોરે, ફૂલો આવે, ફળો આવે, કદમાં મોટાં, સ્વાદમાં મીઠાં, એ જ રીતે પવિત્ર આત્માસભર માણસ ઈશ્વરના પ્રેમમાં ફૂલેફાલે, ફળદ્રુપ થાય, સદા ટકે એવાં પુષ્કળ ફળ આપે. પ્રેમ, શાંતિ, પાવિત્ર્ય, ડહાપણ, આધિ, વ્યાધિ, ઉપાધિ નિવારણનાં ફળ, સેવા કરવાનાં ફળ, શુભસંદેશની ઘોષણા કરવાનાં ફળ, કુશળ આગેવાની કરવાનાં ફળ, માર્ગદર્શન, શાંતિસુલેહ અને ન્યાય નિવારો કરવાનાં ફળ. આવી રીતે સૌના હિત માટે પવિત્ર આત્મા દરેકમાં વિશેષ રીતે પ્રગટ થાય છે. શરીર એક છે. અંગો અનેક. બધાં અંગો મળીને એક શરીર બને. ખ્રિસ્તનું પણ એવું જ છે. એક જ પવિત્ર આત્મા દ્વારા સ્નાનસંસ્કાર પામીને આપણે એક શરીર બનીએ છીએ. યહૂદી હોઈએ કે બિનયહૂદી, ગુલામ કે સ્વતંત્ર પણ બધાને એક જ પવિત્ર આત્માનું જલપાન કરાવેલું છે.

પવિત્ર આત્મા એ ઈશ્વર પોતે જ છે. ઈસુએ આપેલા આદેશ અનુસાર પિતા, પુત્ર અને પવિત્ર આત્માના નામે સ્નાનસંસ્કાર આપવો. પ્રેષિત પાઉલ આશીર્વાદ આપે છે : આપણા પ્રભુ ઈસુની કૃપા, પરમપિતાનો પ્રેમ અને પવિત્ર આત્માનો સહવાસ તમારી સાથે રહો. આ ત્રણેય સ્વરૂપ અજોડ છે. એકબીજાની સમકક્ષ છે. ત્રણેયને ઈશ્વર કહેવામાં આવે છે. ત્રણેય જીવન આપે છે. ત્રણેય અનંત છે. પવિત્ર આત્મા ઈશ્વરપિતા અને ઈશ્વરપુત્ર સાથે ઐક્ય ધરાવે છે. જગતમાં અત્ર, તત્ર, સર્વત્ર એમની હાજરી છે. જગતમાંથી જતા રહ્યા પછી ઈસુ પવિત્ર આત્માને જગતમાં મોકલે છે. એ આપણાં અંતરમાં વાસ કરે છે. એ વિશ્વસર્જનમાં સક્રિય હતા. માણસને જીવનનો શ્વાસ આપવામાં સામેલ હતા. બાઈબલના લેખકોને બાઈબલ લેખન માટે પ્રેરણા અને માર્ગદર્શન આપતા હતા. જૂના કરારમાં શિક્ષણ આપતા. ઈશ્વરના લોકોને કૃપા અને સામર્થ્ય આપતા. ઈસુનો જન્મ પવિત્ર આત્મા દ્વારા સંભવિત થયો. તેઓ પવિત્ર આત્માથી અભિષિક્ત થયા. પવિત્ર આત્મા શિષ્યો સાથે રહીને એમના પ્રેષિતિક કાર્યમાં એમને પ્રેરણા અને માર્ગદર્શન આપે છે. પયાસમાના પર્વ દિને પવિત્ર આત્મા શિષ્યો ઉપર અવતર્યા હતા અને એમણે શિષ્યોને શુભસંદેશની ઘોષણા કરવા સક્ષમ કર્યા હતા. તેઓ ધર્મમંડળી સાથે રહીને મંડળીના પ્રેષિતિક કાર્યમાં સહાય અને વિશેષ કૃપાદાનો આપે છે.

આત્મસ્વરૂપ ઈશ્વર પવિત્ર છે. પૂર્ણ છે. ખામી રહિત છે. એ માણસને પણ ક્ષતિરહિત એટલે એમના જેવા જ પૂર્ણ થવા આમંત્રણ આપે છે. આપણાં તન, મન અને ચેતનમાં પાવિત્ર્ય માટે કંઈ અવરોધરૂપ હોય તો એને જડમૂળથી ઉખેડવું જોઈએ. પીતર આપણને હાકલ આપે છે : ‘તમને હાકલ કરનાર ઈશ્વર જેવા પવિત્ર છે તેવા પવિત્ર તમે પણ

તમારા સર્વ વ્યવહારમાં થજો; શાસ્ત્ર કહે છે તેમ પવિત્ર બનો, કારણ હું પવિત્ર છું.' પાવિત્ર્ય એટલે પારદર્શિતા. પ્રમાણિકતા. પોતે અસલમાં જે છે તે જ હોવું. કોઈનો હાથો ન બનવું. મનોવૈજ્ઞાનિક ફ્રીટ્ઝ પર્લના શબ્દોમાં કહીએ તો : હું જે છું તે જ છું. તમે પણ જે છો તે જ છો. આ જગતમાં હું તમારી અપેક્ષાઓ પૂરી કરવા બંધાયેલો નથી. તમે પણ મારી અપેક્ષાઓ પૂરી કરવા બંધાયેલા નથી. આ જગતમાં હું મારી ભૂમિકા ભજવું. તમે તમારી. હું મારું કામ કરું. તમે તમારું. સંજોગવશાત કોઈ બાબતે આપણી વચ્ચે કોઈ મેળ થાય તો સારું. અને ન પણ થાય તોય સારું. બસ ! નીતરા પાણી જેવી પારદર્શિતા. મ્હોરું પહેરવાની કોઈ જરૂર જ નથી. નહિ કોઈ ખટપટોની લટપટ. પ્રભુ રાખે તેવા રહીએ. આપણે તો ચિઠ્ઠીના ચાકર. આવી સમજણ મળે તો કેવું સદ્ભાગ્ય ! સમજણ એટલે જ આત્મસૂઝ. એ તો આપણો અંતર્યામી પવિત્ર આત્માનું જ દાન કહેવાય. પવિત્ર આત્મા તરફથી આવી સમજણ મળતાં જ માણસ નદીના વહેતા પાણીની જેમ તરતો થાય. બધી આસક્તિઓથી પર થઈને અનાશક્ત થઈ જાય. સમ્યક દષ્ટિ, સમભાવ, સ્વતંત્રતા, તાટ્યસ્થભાવ, સદ્વિવેકભાવ, સંવેદનશીલતા અને અંતઃદષ્ટિ કેળવીને જીવનને સાર્થક રીતે માણે. પવિત્ર આત્મા જ આવી સમજણ કે આંતરસૂઝ આપે.

પવિત્ર આત્મા એટલે જીવન. ભર્યુંભર્યું જીવન. ચૈતન્યશીલ જીવન. રગેરગમાં અને અંગેઅંગમાં પરમાત્માનો પ્રાણ સંચરતો હોય. મરણ પહેલાં જ આપણે મૃતપ્રાય જીવન જીવીએ છીએ એટલે આપણી બહાર પણ આપણને બધું નિષ્પ્રાણ લાગે. માણસ મરી જાય. પણ એ જિંદગીને માણ્યા વગર જ આટોપી લે તો એ નિરર્થક જ છે ને ! માણસે પૂરી ચેતનાથી જીવન માણવું જોઈએ. પણ ચેતના જ નિશ્ચેતન થઈ જતી હોય તો... ઈઝરાયેલનો પ્રવાસ ખેડીએ અને પ્રભુ ઈસુનાં સાક્ષાત્કાર જ ન થાય તો માત્ર દેખાડો જ થાય ને ! સંવેદનશીલતા જ મૂર્છિત થઈ ગઈ હોય તો બહારનું બધું નિઃસ્તવ જ લાગે ને ! બધાં જ સંપર્ક, સંબંધ અને પ્રસંગ માત્ર ઔપચારિક અને છીછરા હોય તો આત્મીયતાની વાત જ ક્યાં કરવી ? આપણે આત્મસભર કે પૂર્ણપણે જીવન જીવતા નથી. પતંગિયાની જેમ આપણું મન એક વસ્તુ, વ્યક્તિ કે પ્રસંગ પર ભટકતું હોય. આપણે પૂર્ણપણે જીવતા નથી એટલે જ આપણું બધું અપૂર્ણ રહે છે. જીવનમાં જે કાંઈ મળે છે તેને પૂરી સભાનતા અને સભરતાથી માણવાનું હોય. પણ માણસ પંડે છે, આવું હોવું, થવું અને કરવું જોઈએ જેવી માન્યતાઓના કબજામાં. પોતે અસલમાં શું છે અને એ પોતા વિશે શું કહે છે એના કરતાં બીજાઓ એના વિશે શું કહે અને કરશે એની અને વધારે ફિકર !

મંદિરમાં બે પ્રકારનાં ભક્તો જોવા મળે. એક : જે મંદિરનાં એકેએક મૂર્તિને ચુંબન કરતાં હોય અને બીજા : જે આંખો બંધ કરીને ધ્યાનસ્થ હોય અને એવા સંતો પણ હોય જે સક્રિય પ્રવૃત્તિમાં, વાટેઘાટે ને રસ્તે ઈશ્વરની હાજરી અંગે સભાન હોય. એવા એક સાકિસ્તીઅન જોયા. વેદી અને સાકિસ્તી એટલે સાક્ષાત ઈશ્વરની હાજરીનું સ્થળ. ખ્રિસ્તયજ્ઞ પૂર્વે એ વેદી અને સાકિસ્તીની એવી પૂર્વ તૈયારી કરે કે એમને વિધિ દરમિયાન વેદી ઉપર જવું જ ન પડે. એમના માટે ત્યાં જવું એટલે ઈશ્વરની હાજરીમાં વિક્ષેપ પાડવો. સાકિસ્તીમાં ગુરુ પવિત્ર વિધિની પૂર્વ તૈયારીમાં હોય. એટલે ત્યાં પણ મૌન એ જ વાચા. પવિત્ર કર્મનું સ્વેજ્ય વેતન ન લે. ચર્ચના મંચ ઉપરથી મેં એક વખત લોકદાનની માગણી કરી. પછી મને

બોલવા લાગ્યા કે એ જાહેરાતની જરૂર ખરી ? જેના માટે તમે જાહેરાત કરી એ માટે આ રહ્યા પૈસા ! મારો તો પ્રભુ પરમેશ્વર, બીજું ન કોઈ ! એ રાખે તેમ જ રહીએ. એમના ભરોસે જીવીએ તો બધું પૂરું પાડે જ છે. હવે બાકી રહેલ વર્ષો એમાં એ જ મારો એકમાત્ર આધાર. એક દિવસ સામાન્ય ખ્રિસ્તયજ્ઞ દરમિયાન અર્પણ વિધિ શરૂ થઈ. અર્પણ ગીત શરૂ થયું અને એ અર્પણ વિધિ વેળાએ જ તેઓ ઢળી પડ્યા અને તત્કાળ પ્રાણ છોડી દીધો. મેં તરત જ દોડી જઈને એમને આખેઆખા ઊંચકી લીધા. મારી જીપમાં લેડી પિલાર હોસ્પિટલ લઈ ગયો. ડોક્ટરે તુરંત પરિણામ જાહેર કર્યું. તેઓ આપણે વચ્ચે રહ્યા નથી. અર્પણ ગીત યાદ કર્યું : ફૂલો જેવું જીવન આ ! ચરણે ધરુ છું તારા. ખરતાં જ પડી જાઉં, ચરણે પ્રભુજી તારા, ચરણે પ્રભુજી તારા ! એકવીસમી સદીના માહોલમાં આવી વિભૂતિઓ આપણી સાથે વધુ ને વધુ હોય તો એમના ઉજાસથી જીવન ઉજાવળ બને ! એમના જેવાના સત્સંગથી લાગી જશે રંગ આતમને જનમોજનમ. માગીએ એક જ ચિનગારી પવિત્ર આતમની. સળગાવે એ મારી જીવનસગડી. પ્રજવળે સઘળી આભ અટારી.●

લેખક અને મદદનીશ સભાપુરોહિત, આરોગ્ય માતા દેવાલય - ભરૂચ

અનુસંધાન પાન નં. ૧૧ પરથી ચાલુ...

જ્ઞાનની ક્ષિતિજો વિસ્તરતી જાય છે ત્યારે આપણા ક્ષેત્રમાં કાબેલિયત કેળવવી જ રહી.

એક યુવાન હતો. સિનેમાઘરમાં ડોરકીપરની નોકરી મળી. ફિલ્મ શરૂ થાય પછી ખાસ કામ રહેતું નહીં. તેણે ફિલ્મમાં આવતા સંવાદો તરફ ધ્યાન આપ્યું. ક્યા અને કેવા સંવાદો વખતે દર્શકો ઝુમી ઊઠે છે, તેનો ઝીણવટપૂર્વક અભ્યાસ કર્યો. આ ક્ષેત્રના અથાગ અભ્યાસને લઈને તે ડોરકીપર સંવાદલેખક બની ગયો. શ્રવણશક્તિ અને સૂક્ષ્મ નિરીક્ષણ શક્તિ જ્ઞાનનાં દ્વાર ઊઘાડે છે. કવિ ઉમાશંકર જોષી કહે છે,

ત્રણ વાનાં મુજને મળ્યાં, હૈયુ, મસ્તક ને હાથ
જા ચોથું નથી માંગવું, બહુ દઈ દીધું તે નાથ.

આપણે જે ક્ષેત્રમાં હોઈએ તેમાં હૈયું, મસ્તક અને હાથના સમર્થ ઉપયોગ થકી આગવી અને અનોખી પ્રતિભા વિકસાવવી જોઈએ. શિક્ષક વર્ગમાં કોઈ વિષય શીખવવા માટે જરૂરી સંદર્ભ, નવી પ્રયુક્તિ, શૈક્ષણિક સાધન, પ્રવૃત્તિ કે રમતનો ઉપયોગ કરે તો વર્ગખંડમાં અસરકારક શિક્ષણ થાય જેથી શીખનાર અને શીખવનારને ચોક્કસ આનંદ થાય છે. વાંચવું, વિચારવું, વિકસવું અને વિસ્તરવું એ એકવીસમી સદીનો ગુરુમંત્ર છે. સમાજનો યુવાવર્ગ આ ગુરુમંત્ર સાથે આગવી ઓળખ અને પ્રતિભા વિકસાવી રહ્યો છે. જેનો આનંદ છે. શાળા-કોલેજના ઔપચારિક શિક્ષણથી શીખવાની ક્રિયાનો અંત આવી જતો નથી. પ્રકૃતિ, પરિસ્થિતિ, પ્રશ્નો પણ અનોખાચારિક રીતે આપણને સતત શીખવે જ છે. કવિ ઉમાશંકર જોષીની આ પંક્તિ સતત મથામણ કરવાની વાત રજૂ કરે છે.

“સંપૂર્ણતા હું થી પર રહું સદા, આનંદ માંગુ અપૂર્ણતાનો,
દમે દમે કંઈ થવા મથી રહું, મારી મોજ રહો મથામણોની.”●

લેખકશ્રી આણંદ એજ્યુકેશન કોલેજ, આણંદમાં આચાર્ય તરીકે કાર્યરત છે

પરીક્ષામાં સફળતા

સૌપ્રિય સોલંકી (ઓસ્ટ્રેલિયા)

માર્ચ અને એપ્રિલ મહિનો એટલે પરીક્ષાઓનો સમય. આજના વિદ્યાર્થીઓ કે જેઓ આવતીકાલના ભારતનું ભવિષ્ય છે. ‘ભારતમાં આમ થવું જોઈએ, આ બધું ખોટું ચાલે છે, રસ્તાઓ સારા થવા જોઈએ’ જેવી બાબતોનો વિચાર કરનારા માટે મારો આ લેખ વાંચવા માટે કદાચ સમય ના પણ હોય. આમ પણ પરીક્ષાર્થીઓ માટે અત્યારથી એક-એક સેકન્ડ ખૂબ જ કિંમતી છે અને તેને વેડફી દેવા માટે નથી. પરંતુ મારા પ્રિય વાચકો, જો સમય મળે તો વિદ્યાર્થીઓને વાંચવા માટે પ્રોત્સાહિત કરશો.

અત્યારથી શાળા-કોલેજો તો Hi-Fi અને Wi-Fi થઈ ગઈ છે. અત્યારના વાલીઓ યાદ કરજો કે અત્યારે તમારા દીકરા-દીકરીઓ વાપરે છે એવી સ્કૂલ બેગ હતી? યુરિયા ખાતરની થેલીઓ, ચોખાના કઢાનો ઉપયોગ કરીને થેલીમાં પુસ્તકો લઈ જતા. Tablet i-pad, I-Phone ન હતાં પણ સ્લેટ હતી, સ્લેટ પેનથી લખવાનું. એથી વધારે આપણાં ભાઈ-બહેન, પાડોશીઓનાં બાળકો કે જેઓ આપણા આગળના વર્ષમાં ભણી ગયાં હોય તેમનાં જૂનાં પુસ્તકો શોધી લાવવાનાં અને વાપરવાનાં. જ્યારે અત્યારે તો બધું કેટલું પ્રગતિશીલ (Advance) થઈ ગયું છે. Hi-Fi, Wi-Fi, Digital Board થી સજજ Smart Classroom, Computer, Tablet, i-pad ઉપર જ બધું ભણતર આવી ગયું છે.

Six Letters of the SUCCESS : A, B, C, D, E અને F આ Six Letters ફક્ત પરીક્ષા પૂરતા જ નહીં પરંતુ જીવનભર યાદ રાખવા જેવા છે. કારણ જ્યાં સુધી જિંદગી છે ત્યાં સુધી પરીક્ષાઓ તો રહેવાની જ.

A for Aim. લક્ષ્ય નક્કી કરવું. ભવિષ્યમાં તમારા નામની આગળ-પાછળ કોઈ ડિગ્રી લાગે એ માટે દરેકે લક્ષ્ય તો રાખવું જ. એક સમય હતો અમેરિકાએ સંકલ્પ કરેલો ‘Man Must Land On Moon’. એ વખતે કેટલી બધી મુશ્કેલીઓ હતી તેમ છતાં પણ દૈવ સંકલ્પથી ચન્દ્ર ઉપર પ્રથમ પગ મૂક્યો હતો. તાકાત ત્યારે જ આવે જ્યારે સંકલ્પ, ધ્યેય, નક્કી કરીએ. મહાત્મા ગાંધીજીએ સંકલ્પ કરેલો કે ‘કાગડા કૂતરાના મોતે મરીશ પણ સ્વરાજ લીધા વિના જંપીશ નહીં’ એ સંકલ્પ જ એમની તાકાત હતી અને તેથી જ આપણે સ્વતંત્ર ભારતમાં આઝાદીનાં ફળો ચાખી રહ્યાં છીએ. આપણા મિસાઈલમેન માનનીય સ્વર્ગસ્થ અબ્દુલ કલામ સાહેબે કહ્યું હતું કે, ‘રાત્રે જે સપનાં જુઓ છો તે નહિ પણ સપનાં ઊંઘવા જ ના દે ત્યારે જ તે સાકાર થાય.’ આમ ધ્યેય સંકલ્પ નક્કી થશે તો જ તાકાત આવશે.

B for Belief. અર્થાત્ પોતાની જાતમાં વિશ્વાસ. એકલવ્ય જ્યારે દ્રોણાચાર્ય પાસે ગયો હતો. તો દ્રોણાચાર્યે તેને કહ્યું હતું કે, ‘આ ક્ષત્રિયની શાળા છે અહીં શૂદ્રને સ્થાન નથી.’ એકલવ્યને પોતાની જાતમાં વિશ્વાસ હતો તેથી એણે દ્રોણાચાર્યની મૂર્તિ બનાવી અને અર્જુન કરતાં પણ શ્રેષ્ઠ

બાણવીર બન્યો હતો. કોઈ તમારામાં શ્રદ્ધા રાખે કે ના રાખે તમે તો તમારામાં શ્રદ્ધા રાખજો જ, જો તમે એકવાર પણ બોલી ગયા કે ‘મારાથી આ નહીં થાય’ તો સમજી લેવાનું કે, You Can’t Do it. જો તમે મનથી વિશ્વાસ ગુમાવશો તો કાંઈ જ કરી શકશો નહિ.

C for Concentration. એકાગ્રતા એ ખૂબ જ જરૂરી છે. જેટલા એકાગ્ર થશો એટલા જ સફળ થશો સંસ્કૃતમાં કહ્યું છે કે વિદ્યાર્થીએ ‘કાક ચેષ્ટા, બકો ધ્યાન’, બગલો માછલી પકડવા એક પગ ઉપર ધ્યાનથી ઊભો રહે છે તેમ વિદ્યાર્થીએ લક્ષ્ય ઉપર ધ્યાન કેન્દ્રિત રાખવું જોઈએ.

D for Discipline. પરીક્ષાના સમયમાં Discipline અગત્યનું છે. Facebook, Whatsapp, Social Media બંધ રાખવું જરૂરી છે., સંપૂર્ણ ત્યાગ કરવો. આ બધું થોડા સમય માટે ત્યાગ કરશો તો જ સારું પરિણામ આવશે.

E for Effort. સખત પ્રયત્ન જરૂરી છે. પરીક્ષાના સમયમાં ફક્ત મહત્વના પ્રશ્નોત્તર વાંચી બીજું બધું બાજુમાં કાઢવું નહિ. સખત પ્રયત્ન જ સફળતાના શિખરે પહોંચાડે છે : ‘સિદ્ધિ તેને જઈ વરે, જે પરસેવે ન્હાય.’

F for Faith. પ્રભુમાં શ્રદ્ધા. આપણું મગજ ચલાવનાર પરમેશ્વર છે. મગજ જો જરા પણ આમ તેમ થાય તો બધું જ Coverage ક્ષેત્રની બહાર જાય. અઝીઝ પ્રેમજી કહે છે કે, ‘માનવીય તાકાત કરતાં ઈશ્વરીય તાકાત સૌથી શક્તિશાળી છે.’ આપણી બુદ્ધિ મર્યાદિત થશે ત્યાં ઈશ્વરની તાકાત શરુ થશે. યાદ રાખીએ કે,

‘એવી રીતે મહેનત કરીએ,
જાણે બધું જ આપણા હાથમાં છે.
અને એવી રીતે પ્રાર્થના કરીએ
જાણે બધું જ પરમેશ્વરના હાથમાં છે.’

આ A to F જીવનમાં ઉતારશો તો સફળતા તમારા હાથવેંતમાં જ છે. દરેક વિદ્યાર્થીઓને પરીક્ષામાં સારું પરિણામ આવે એવી શુભકામનાઓ...●

મક્ષન વેચવાનું છે

જીટોડિયા રોડની સામે પંચજન્ય સોસાયટી, આણંદમાં અવની બંગલો નંબર ૧૬, ૧૭૦૦ ચો.ફૂટ, ૧૫૦૦ ચો.ફૂટનું બાંધકામ, ફૂલ ફર્નિચર, ૩ બેડરૂમ, હોલ, કિચન, ૩ બાથરૂમ.

સંપર્ક: મો. ૯૩૭૭૦ ૩૨૫૩૯

સંતાનોની તરૂણાવસ્થા અને માબાપ

કુમુદબેન પી. પરમાર

નવા શૈક્ષણિક વર્ષનો પ્રારંભ થઈ ગયો. માતાપિતાએ પોતાનાં બાળકોને શાળા, મહાશાળામાં પ્રવેશ મેળવી લઈ હાથ અનુભવી હશે. માતાપિતા સંતાનોના ઉજળા ભવિષ્ય માટે સતત ચિંતિત છે. શિક્ષણરૂપી ત્રિકોણના ત્રણ ખૂણા એટલે શિક્ષક, વિદ્યાર્થી અને વાલી. (માતાપિતા) બાળકનો સર્વાંગી વિકાસ સાધવામાં માતાપિતા પણ અગત્યનું પરિબળ છે. બાળકના જીવન ઘડતરમાં ઘર, સોબત અને વાતાવરણ મહત્વનો ભાગ ભજવે છે. 'Charity begins from home'. એ કથન મુજબ ઘર એ તો સંસ્કારની પાઠશાળા છે. જો ઘરનું વાતાવરણ સંસ્કારી હોય તો, બાળકના મન ઉપર તેની અસર થાય છે, કારણ શાળાના ૬ કલાક બાદ કરતાં ૧૮ કલાક માતાપિતા સાથે રહે છે. માતાપિતાની એક આંખમાં ક્રોધ અને એક આંખમાં પ્રેમ હોવો જોઈએ. માતાપિતાના વર્તન, વ્યવહારની સીધી અસર બાળક ઉપર થાય છે. જો માતાપિતાં વ્યસની, વ્યભિચારી, અપ્રમાણિક હોય તો બાળકના મન ઉપર વિપરીત અસર થાય છે. માતાપિતા ધનપ્રાપ્તિની આંધળી દોડમાં બાળકોની કાળજી રાખવાનું ન ભૂલે. 'હે માતાપિતા ઉઠો-જાગો અને પોતાના બાળકોના જીવનઘડતર માટે કટિબદ્ધ બનો.'

આજે આપણા પરિવારો આધુનિક બન્યાં છે. ભૌતિક સુવિધાઓથી સજ્જ છે. જીવનશૈલી પણ આધુનિક બની છે. પ્રત્યેક માનવી આધુનિક યુગનો અભિશાપ લઈને જીવી રહ્યો છે. જીવનમાંથી જીવનની બાદબાકી થઈ ગઈ છે. બાળકોને ભૌતિક સુવિધાઓ આપીએ, સુખ-સગવડ આપીએ, ખિસ્સાખર્ચ માટે પૈસા આપીએ, એટલે માતાપિતાની ફરજ પૂરી થઈ જાય છે, બાળકને શ્રેષ્ઠ શાળામાં એડમિશન અપાવી દઈએ. ટ્યુશન માટે શ્રેષ્ઠ શિક્ષકો પાસે મોકલીએ, એટલે અમારું કામ પૂરું થઈ ગયું; એવું સમજનાર માતાપિતા મોટી ભૂલ કરે છે.

માતાપિતાએ નોકરી કે વ્યવસાયમાંથી સમય કાઢીને પોતાના સંતાનોના અભ્યાસ માટે કાળજી લેવી જોઈએ. બાળકની શાળાની રોજનીશી અવારનવાર તપાસવી જોઈએ. તેની નોટબુક્સ વગેરેની કાળજી રાખવી. અભ્યાસમાં કયા વિષયમાં તેને મુશ્કેલી પડે છે, ગણિતમાં કેમ ઓછા ગુણ આવે છે, વગેરે બાબતોનું નિરીક્ષણ કરી, શાળાના આચાર્ય તથા વિષય શિક્ષક સાથે મહિનામાં એકાદવાર મળવું જોઈએ. શાળાની વાલીસભામાં હાજર રહી સંચાલકોને બાળકોના અભ્યાસ પરત્વે જરૂરી સૂચન કરવાં જોઈએ. બાળક કોઈ વ્યસન કે તમાકુનો ભોગ ન બને, મોબાઈલનો વ્યસની ન બને તેની કાળજી લેવી. તેના મિત્રવર્તુળની ખબર રાખવી, જેથી ખરાબ મિત્રોની સોબતમાં ફસાય નહિ. માબાપે સમજવું જોઈએ કે ચોરી કરીને પરીક્ષામાં પાસ થવા કરતાં નાપાસ થવું એ વધુ ઈચ્છનીય છે. બાળકમાં ચોરી કે અન્ય કોઈ દુર્ગુણ, અપલક્ષણ ન પ્રવેશે તેની ખાસ તકેદારી રાખવી જોઈએ. આપણે યાદ રાખીએ : પરીક્ષામાં ભલે પ્રથમ નંબર ન આવે પણ સંસ્કારની પરીક્ષામાં તે પ્રથમ

નંબરે આવે તેનો ખ્યાલ અવશ્ય રાખવો. જે માતાપિતા પોતાનાં બાળકને વિદ્યા અને સંસ્કાર આપતાં નથી, તે તેમના શત્રુ છે. આજે માબાપ સંપત્તિ માટે દોડાદોડ કરે છે પણ સંતતિ માટે કરતા નથી. સંતતિ સારી હશે તો સંપત્તિ આપોઆપ આવશે. સંતાનરૂપી ઘરેણું નહિ સાચવીએ તો જિંદગીભર રડવાનો વારો આવશે. આપણે બાળકનું બાળપણ સાચવીશું તો તેઓ આપણું ઘડપણ સાચવશે.

આજે આપણા પરિવારના સદસ્યો વચ્ચે પ્રેમ અને આદરનો નાતો તૂટતો જાય છે. નીતિ, ધર્મ, મૂલ્યો અને સદાચારની વાતો કરનારાં દાદાદાદી ગામડાના જૂના ઘરમાં કે શહેરની એક ઓરડીમાં આંસુ સારી રહ્યાં છે. બાળકોને સાદગી, કરકસર, શિસ્ત, સંયમ, પરિશ્રમ, નમ્રતા, વિવેક અને શિષ્ટાચારના પાઠો પરિવારમાં માતાપિતા પાસેથી શિખવા ન મળે તો એમણે જીવનમાર્ગમાં દુર્ઘટનાના શિકાર બનવા તૈયાર રહેવું પડે.

આદર્શ માતાપિતા એ છે કે પોતાના એકના એક દીકરાને પણ અયોગ્ય માંગણી માટે દંઢતાપૂર્વક ના પાડી શકે. બાળકોની તમામ ઈચ્છા પૂરી કરવી એ તેમને બગાડવાનો શ્રેષ્ઠ ઉપાય છે. બાળકોને મારવાનું કે શારીરિક સજા કરવાનું ઈચ્છનીય નથી. એક શ્લોકમાં કહ્યું છે :

પમ્યવર્ષાણિ લાલયેત્ દશવર્ષાણિ તાડયેત્
પ્રાપ્તેષુ ષોડશવર્ષાણિ મિત્રવત્ જાવેત્

પાંચ વર્ષો સુદી બાળકનું લાલનપાલન કરવું, દસ વર્ષનું થાય ત્યાં સુધી ભૂલ કરે તો હળવી શિક્ષા કરવી, પરંતુ બાળક સોળ વર્ષનું થાય ત્યારે તેની સાથે મિત્ર જેવો વ્યવહાર કરવો. યાદ રાખીએ, બાળકોને ખોટું કામ કરતાં ડર લાગે, ખોટી દિશામાં જતાં પહેલાં હજારવાર વિચાર કરવો પડે, એટલી સખ્મતાઈ દાખવતાં તો માતાપિતાએ શિખવું જ પડે.

અંગ્રેજીમાં સાચું જ કહ્યું છે કે, 'Children are the world's most valuable resource and its best hope for the future.' બાળકો વિશ્વનાં સૌથી કિંમતી સ્ત્રોત છે, એટલું જ નહિ તેઓ ઉજ્જવળ ભવિષ્યની સૌથી ઉત્તમ આશા છે. તેથી તેમને વારસામાં મિલકત નહીં આપો તો ચાલશે. પણ સંસ્કારનો વારસો અચૂક આપજો જ. અભ્યાસની સાથે બાળકોમાં ઈસુમૂલ્યો કેળવવાં એટલું જ મહત્વનું છે. પારિવારિક પ્રાર્થના, ખ્રિસ્તયજ્ઞ, ધર્મશિક્ષણના વર્ગોમાં નિયમિત મોકલવાં. માતાપિતાના ઉત્તમ નમૂનાથી જ બાળકોમાં ધાર્મિક મૂલ્યો કેળવાશે. ●

નિવૃત્ત શિક્ષિકા, સ્વામી વિવેકાનંદ વિદ્યાલય, વડોદરા

ફાધર્સ ડે

ડૉ. ઇશ્વરભાઈ વાઘેલા

સર્જનગાથામાં પૃથ્વી પરના જીવો પછી માનવ સ્વરૂપે પુરુષ સર્જાયો. બાઈબલ અનુસાર પુરુષની પાંસળીમાંથી સ્ત્રીનું સર્જન થયું. આમ એક જોડકું(કપલ) સર્જાયું, જે માનવોના સર્જન માટે માધ્યમ બન્યું. તે જ માતાપિતા. પિતા કુટુંબના વડા છે. માતા તેમની સહભાગી છે. માબાપની કોઈપણ રીતે સરખામણી કરી શકાય નહીં. બન્ને પોતાની જગ્યાએ મહાન છે. બન્ને સંતાનોનું ભલું જ ઈચ્છતાં હોય છે. પિતા માથું છે, તો મા કરોડરજી છે. ઘરને ટકાવી રાખવા માટે મોભ જરૂરી છે તેમ કુટુંબને ટકાવી રાખવા માટે પિતા મહત્વના છે. આમ દરેકના જીવનમાં પિતા એક મોભ સમાન છે.

આપણને માતા વ્યવહારું બનાવે છે, જ્યારે પિતા વ્યાવસાયિક ક્ષમતા કેળવે છે. કારકિર્દી ઘડતર કરે છે. નાણાકીય વ્યવસ્થા કરે છે અને જિંદગી જીવતાં શીખવે છે. દુનિયાદારીનું ભાન તો પિતા જ કરાવી શકે. આપણા રોલ મોડલ પિતા છે. બાળક જેમ જેમ મોટું થતું જાય તેમ તેનામાં પરિવર્તન આવે પણ મૂળ તો જે છે તે જ રહે. દરેક વય માટે રોલ મોડલ બદલાય પણ નાનપણમાં જે અનુભવ્યું છે, ઘરમાંથી જે અનુભવ મળ્યા છે, તે બાળક ગમે તેટલું મોટું થાય તો પણ ભૂલી શકતું નથી.

આપણા જીવનમાં બે મોરચે આપણે લડવાનું હોય છે. ૧. શિક્ષણ અને ૨. વ્યવસાય. આ નાજુક તબક્કામાં પિતા કળથી કાર્ય કરીને આપણને જીવનભરની તકલીફોમાંથી ઉગારી લે છે. જો પિતા આપણા માલિક બનવાનો પ્રયાસ કરે તો કદાચ પિતાપુત્રના સંબંધોમાં ગૂંચ ઊભી થાય, પણ પિતા જો મિત્ર બનીને આપણી વાત સાંભળે તો ગૂંચ ઊભી થવાની શક્યતા જ રહેતી નથી. પિતા સંતાન પર વિશ્વાસ મૂકીને મદદગાર બને તો સંતાનોના જીવનની ગૂંચો ઉકેલી શકાય છે. પિતા હાથમાં હાથ પકડીને ચાલતા કરે છે અને ચાલવાના રસ્તા પર પગભર કરે છે. પિતામાં ધરતીનું ધૈર્ય છે. પિતાનું મહત્વ જીવનના દરેક દિવસે હોય જ છે. પિતાને દરરોજ, હર સમયે યાદ રાખવા, સદાય તેમનું સન્માન કરવું, તેમના ઘડપણમાં સદાય મદદગાર બનવું, તેમની સેવા સતત કરતા રહેવું તે હરેક સંતાનની ફરજ છે જ.

દુનિયામાં એક દિવસે જુદા જુદા દિવસો ઉજવીને સન્માન આપવાની શરૂઆતો થઈ છે, તેમાં જૂન મહિનાના ત્રીજા રવિવારે ‘ફાધર્સ ડે’ (બાપુજી દિન-પિતાદિન) ઉજવાય છે.

‘પિતા’ બાપુજી, બાપજી, ફાધર્સ, ડેડી જેવા શબ્દો પિતા માટે વપરાય છે. ચાર સ્થાનો પર બિરાજમાન વ્યક્તિઓ માટે પણ આ શબ્દ વપરાય છે. સૌ પ્રથમ ભગવાન માટે ‘પિતા’ શબ્દ વપરાય છે. આપણે સૌ પરમતપસ્યા સાથે તેમને જોડીને, સર્વોચ્ચ સ્થાન આપીએ છીએ. સર્વોચ્ચ સન્માનિત, જન્મદાતા, પાલનહાર, સૌથી જવાબદાર, સૌથી મોટા જેવી ખાસિયતો આપણે પિતામાં જોઈએ છીએ. કેમ કે પિતા,

આપણને મનાવે છે, શીખવે છે, ઘરે છે. મહાભારતમાં યુધિષ્ઠિરે ‘પિતા આકાશથી પણ ઊંચા છે’ તેમ કહ્યું છે. બીજા સ્થાને વ્યક્તિના જીવનમાં ઉન્નતિના શિખરો તરફ દોરી જનારા, સાચા-ખોટાનો ફરક બતાવનાર, પોતાના ક્ષેત્રમાં સૌથી પ્રભાવશાળી, અધિકાર પ્રાપ્ત, શપ્સને પિતૃ પુરુષ(ગોડફાધર) આવે છે. ઓક્ષફર્ડ ડિક્શનેરી મુજબ જે વ્યક્તિ નિર્માણ શરૂ કરીને વ્યક્તિ, સંસ્થાન કે આંદોલનની પ્રેરણા બને છે, તે ગોડફાધર્સ છે. ત્રીજા સ્થાને ધર્મગુરુઓ, ધર્મપુરુષો આવે છે. બાપજી, બાપુ, ફાધર (પાદરી) જેવા શબ્દો તેમની સાથે જોડાય છે. ઘણાં ધર્મજનોના જીવનમાં પરિવર્તન લાવનાર, સદ્માર્ગે દોરી જનારા ધર્મગુરુઓ ખરેખર પિતા બને છે. ચોથા સ્થાનમાં રાષ્ટ્ર માટે ફના થઈને, પોતાનું જીવન આપીને, રાષ્ટ્રને સર્વોચ્ચ શિખરે લઈ જનારને રાષ્ટ્રપિતાનું બિરુદ મળે છે. આપણા દેશની આઝાદીની લડાઈમાં નવો પથ તૈયાર કરનાર, આઝાદી અપાવવામાં સિંહફાળો આપનાર ગાંધીજીને આપણે રાષ્ટ્રપિતા કહીએ છીએ. બંધારણના ઘડવૈયા ડૉ. ભીમરાવ આંબેડકરને બંધારણના પિતા અને પ્રેમથી બાબાસાહેબ કહીએ છીએ. આ બધાં સંબોધનોમાં પિતાનું સન્માન સંકળાયેલું છે. નિર્માણમાં જે સર્વોચ્ચ જવાબદારી લે છે તેને ફાધર્સ ઓફ .... કહે છે. વિશ્વના ૭૦ દેશોમાં રાષ્ટ્રનિર્માણની સૌથી મોટી જવાબદારી નિભાવનારી હસ્તીઓને રાષ્ટ્રપિતાનું બિરુદ મળ્યું છે.

પિતાને સન્માન આપવા માટે દિવસ ઉજવવો તે અગત્યનું હોઈ શકે, પણ હરરોજ પિતા માટે કંઈક ને કંઈક કરવું તે પણ એથીય મહત્વનું છે. આપણે સૌ પિતાને ગમે તેવું કરીએ. પિતા માટે બને એટલો વધુ સમય આપીએ, એમની વાત સાંભળીએ. તે ખૂબ જ અગત્યનું છે. પિતા હંમેશા આનંદમાં રહે, હસતા રહે, સુખમય રહે, તે માટે આપણે જે કાંઈ કરવું જોઈએ તે કરતાં રહીએ તેમાં જ આપણી અને આપણા પિતાની ભલાઈ છે. પિતાના મૃત્યુ પછી પણ તેમના સાચા વિચારોને અપનાવીએ. ગામમાં, સમાજમાં, દેશમાં અને શક્ય હોય તો વિશ્વમાં તેમનું નામ ગજવીએ. સાચી વાત તો એ છે કે પિતાનું ઋણ ચૂકવવું ઘણું જ અઘરું છે, ત્યારે તેમનાં જીવનનાં થોડાં વર્ષો, માંદગીના પાંચ-સાત મહિના, કેટલાંક માટે તો પંદર-વીસ દિવસ પણ આપણે તેમને સાચવી ન શકીએ? તેમને ઘરડાંઘરમાં જવું પડે તે દરેક સંતાન માટે લાંછનરૂપ છે. માતાપિતાની સેવાની આડે આવનાર દરેકને હઠાવીને જે સેવા કરતો રહે તે જ તેમનું સાચું સંતાન કહેવાય. મારા પિતાજી સાથે વિશ્વના બધા જ પિતાઓને કોટિ કોટિ વંદન.●

લેખકશ્રી એસો. પ્રોફેસર, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી, વલ્લભ વિધાનગર, તા.જિ. આણંદમાં કાર્યરત છે.

શિક્ષણ : ગઈકાલ અને આજ

જયાનંદ કે. મેકવાન

અર્વાચીન શિક્ષણનો પાયો તા. ૨૯-૦૧-૧૮૧૫ના રોજ બોમ્બે એજ્યુકેશન સોસાયટી'ની સ્થાપના કરવામાં આવી હતી. આ પહેલાં અવૈધાનિક અને ગુરુઓ દ્વારા આશ્રમમાં શિક્ષણ આપવામાં આવતું હતું. આજે આપણી આસપાસ ઘણા કેળવણી મંડળો ચાલે છે. જેમ કે... અમદાવાદ એજ્યુકેશન સોસાયટી, ઝેવિયર એજ્યુકેશન સોસાયટી, ઓડ એજ્યુકેશન સોસાયટી વગેરે વગેરે...

ધ બોમ્બે એજ્યુકેશન સોસાયટીએ વાંચન, લેખન, અંકગણિત જેવું શિક્ષણ આપવાની શરૂઆત કરી. આ સોસાયટીએ વ્યવસ્થિત રીતે અભ્યાસક્રમ ઘડી કાઢ્યો, જેમાં પાઠ્યપુસ્તકો, તબીબી તપાસ, ધાર્મિક શિક્ષણ, બાળાઓ માટે સિવણકાર્ય, પુસ્તકાલય, પરીક્ષા-પદ્ધતિ, શિક્ષકો માટે તાલીમ વગેરે વગેરે. આ ઉપરથી આપણે જાણી શકીએ કે આ મંડળે કેવા શિક્ષણનો પ્રારંભ કર્યો હશે... હકીકતલક્ષી, વાસ્તવિક, વ્યવહારુ અને જીવનલક્ષી શિક્ષણ... આ મંડળનું કામ અને નામ સમાજમાં ગુંજવા લાગ્યાં.

એ દિવસોમાં ઈસ્ટ ઈન્ડિયા કંપનીનું શાસન હતું. આ મંડળની કેળવણીલક્ષી પ્રવૃત્તિઓની નોંધ લઈને કંપની સરકારે ૧૮૩૬માં આ મંડળને આર્થિક સહાય આપવાનો નિર્ણય કર્યો. આ આર્થિક સહાયની સામે કંપની સરકારે કેટલીક શરતો મૂકી. આ શરતોમાં મુખ્યત્વે શરતો આ પ્રમાણે હતી. ૧. કોઈપણ જાતના ભેદભાવ વિના બધા માટે પ્રવેશ, ૨. નિ:શુલ્ક શિક્ષણ, ૩. પ્રવેશ માટે સ્થાનિક ભાષામાં લેખન અને વાંચનની આવશ્યકતા, ૪. પ્રવેશ માટે કસોટી, ૫. સ્થાનિક શાળાઓના વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશમાં પ્રાધાન્ય, ૬. ૩ દિવસ સુધી જાણ કર્યા સિવાય સતત ગેરહાજર રહેનાર વિદ્યાર્થીઓના નામ કમી કરવાની જોગવાઈ, ૭. શાળાનો સમય સવારે ૧૦ થી સાંજે ૪ વાગ્યા સુધીનો અને વિરામ બપોરે ૧૨ થી ૧૨:૨૦ સુધી.

હવે આપણને સ્વાભાવિક રીતે પ્રશ્ન થાય કે કંપની સરકારે કેમ આર્થિક સહાય આપવાનો નિર્ણય કર્યો? આ માટે બે પરિબલો છે. એક છે 'ધ ચાર્ટર્ડ એક્ટ ઓફ ૧૮૬૮ ઓફ ઈંગ્લેન્ડ.' આ કાયદા મુજબ કંપની સરકારને ભારતમાં વેપાર કરવા માટે એવી શરત હતી કે કંપનીએ શિક્ષણ માટે ફંડ વાપરવાનું રહેશે અને બીજું ૧૮૩૫ની લોર્ડ બેન્ટીક્સ કાઉન્સિલની ભલામણો. આ ભલામણોમાં આ પરિષદે શિક્ષણ માટે ફંડ ઊભું કરવાની અને વાપરવાની અને અંગ્રેજી માધ્યમની શાળાઓ શરૂ કરવાની જોરદાર હિમાયત કરવામાં આવી હતી. જો કે અંગ્રેજી માધ્યમની શાળાઓ શરૂ માટે આ પહેલાં મેકોલે નામની અલગ સમિતિએ ભલામણ કરી હતી. (એકાદ વર્ષ પહેલાં ગુજરાત સમાચારના તંત્રી લેખમાં આ સમિતિ વિશે થોડો ઉલ્લેખ હતો) હવે ૧૮૫૩માં

ભારતમાં વેપાર કરવાનો ઈસ્ટ ઈન્ડિયા કંપનીનો કરાર પૂરો થતો હતો. (હકીકતમાં કંપની સરકારને આ કરાર ફરીથી તાજો કરવા-રીન્યુ કરવા-માટે બોમ્બે એજ્યુકેશન સોસાયટીને આર્થિક સહાય આપવી પડી હતી) ઈંગ્લેન્ડ સરકારે ઈસ્ટ ઈન્ડિયા કંપનીને 'શિક્ષણ પદ્ધતિ' ઊભી કરવાની મુખ્ય શરતે કરાર તાજો-રીન્યુ કરી આપ્યો. આ 'શિક્ષણ પદ્ધતિ' માટે કંપનીએ શ્રીમાન વુડની ભલામણોનો આધાર લીધો. આ ભલામણો પાછળથી 'Wood's Dispatch' તરીકે ઓળખાઈ. ઈંગ્લેન્ડ સરકારે ૧૮૫૪માં શ્રીમાન વુડની આગેવાની હેઠળ બીજી એક સમિતિની રચના કરી હતી.

આ સમિતિની ભલામણો મુજબ ૧૮૫૫માં 'શિક્ષણ વિભાગ' અસ્તિત્વમાં આવ્યો અને શિક્ષણ ક્ષેત્રે સરકારશ્રીને મદદ કરતી સંસ્થાઓને સરકારી સહાય (અનુદાન-Grant) આપવાની નીતિ સ્વીકારવામાં આવી. પરંતુ હરહંમેશની જેમ શરત હતી... સરકારશ્રીની વિવેક બુદ્ધિ અનુસાર... આમ ધ બોમ્બે એજ્યુકેશન સોસાયટી માટે જ નહિ પરંતુ ત્યારની અને અત્યારની ખાનગી શાળાઓ માટે સરકારી અનુદાનના દ્વાર ખુલ્યાં.

હજુ આપણે ૧૯મી સદીમાં જ છીએ. ફરી એકવાર ૧૮૮૨માં ઈંગ્લેન્ડ સરકારના લોર્ડ રીપેને બીજુ એક આયોગ-કમિશન નીમ્યું જે હંટર કમિશન તરીકે ઓળખાતું. આ આયોગની મુખ્ય ભલામણો આ મુજબ હતી. ૧. શિક્ષણની જવાબદારી સ્થાનિક સ્વરાજની સંસ્થાઓને - પંચાયતને સોંપવી. (આપણા રાષ્ટ્રપિતા ગાંધી બાપુ પણ પંચાયતી રાજના પ્રખર હિમાયતી હતા.) ૨. શિક્ષણનું માધ્યમ સ્થાનિક ભાષામાં રાખવું અને ૩. ખાનગી શાળાઓને શરતી આર્થિક સહાય...

આમ ૧૯મી સદીમાં શિક્ષણના ચડાવ-ઉતાર પછી ૨૦મી સદીમાં પ્રવેશતાં ૧૯૧૧માં 'Grant-in-aid code for the Schools and Colleges of Bombay Territory, 1911' - બોમ્બે પ્રદેશની શાળા-મહાશાળાઓ માટેની અનુદાન સંહિતા, ૧૯૧૧ની જાહેરાત કરવામાં આવી. આ સંહિતામાં વિદ્યાર્થીઓના પ્રવેશ અને શાળા છોડવા અંગે, વિદ્યાર્થીની હાજરી, ફી અને તેના હિસાબો, ઉત્સવો, શિક્ષકો માટે શિસ્ત અને સેવાના નિયમો, શિક્ષકોના પગાર અને મુસાફરી ભથ્થું, પેન્શન, શિક્ષકોની હાજરી, રજા અને ચાર્જની અદલા-બદલી, નિભાવ અને અન્ય ખર્ચ, શાળાનું દફતર, રજીસ્ટરો અને પત્રવ્યવહારની માર્ગદર્શિકા ઘડી કાઢવામાં આવી. આ સંહિતામાં પણ કાળક્રમે જરૂરિયાત પ્રમાણે સુધારા-વધારા થતા રહ્યા છે.

આઝાદી પછી 'મુંબઈ પ્રાથમિક શિક્ષણ ધારો ૧૯૪૭' પસાર કરવામાં આવ્યો. અત્રે એ નોંધવું જરૂરી છે કે એ સમયે આપણા ગુજરાત રાજ્યને બદલે બૃહદ મુંબઈ રાજ્ય હતું. આ કાયદા બાદ તેને લગતા

નિયમો 'મુંબઈ પ્રાથમિક શિક્ષણ વિનિયમો, ૧૯૪૯' બહાર પાડવામાં આવ્યા જે આજદિન સુધી જરૂરિયાત મુજબના સુધારા વધારા સાથે અમલમાં છે. જોકે તેનું નામ હવે 'ગુજરાત પ્રાથમિક શિક્ષણ અધિનિયમ' કરવામાં આવેલ છે. આજ અધિનિયમ અને વિનિયમો અંતર્ગત ખાનગી શાળાઓ માટે 'અનુસુચિ છ - Schedule F' અન્યથા નિયમો સામેલ છે.

સને ૧૯૬૦માં ગુજરાત રાજ્યની સ્થાપના બાદ માધ્યમિક શિક્ષણ માટે 'અનુદાન સંહિતા, ૧૯૬૪' - Grant-in-Aid Code, 1964 - નામની એક માર્ગદર્શિકા બહાર પાડવામાં આવી. પરંતુ આ એક માર્ગદર્શિકા જ હતી તેને કોઈ કાયદાકીય પીઠબળ ન હતું. જેથી ઘણી વખત કેટલાક નિયમો કાગળના વાઘ જેવા હતા તેમ છતાં ઘણી વખત નામદાર અદાલતોએ તેને અનુદાન મેળવવા કાયદાકીય સ્વીકૃતિ પણ આપેલ છે. આ પછી ગુજરાત રાજ્ય અલગ પડ્યાના ૧૨ વર્ષ બાદ 'ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ અધિનિયમ, ૧૯૭૨' નામનો ગુજરાત રાજ્યનો ૧૮મો કાયદો ઘડવામાં આવ્યો. ત્યારબાદ આ કાયદા હેઠળ 'ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ વિનિયમો ૧૯૭૪' બહાર પાડવામાં આવ્યા. તે સમયે જૂની SSC ની તરાહ ૧૧+૪ અમલમાં હતી અને ૧૯૭૬માં શિક્ષણ નીતિમાં ફેરફાર થતાં નવી ૧૦+૨+૩ તરાહ અમલમાં આવી. આ નવી તરાહ અંતર્ગત છેક ૨૦૦૨માં આ કાયદાનું નામ 'ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ અધિનિયમ, ૧૯૭૨' કરવામાં આવ્યું.

આપણે જાણીએ છીએ કે ભારતના બંધારણમાં શિક્ષણ મેળવવાના અધિકારને નાગરિકોને મૂળભૂત અધિકાર(Fundamental Right) તરીકે આપવામાં આવ્યો છે. સને ૨૦૦૯ ભારતની સરકારે બંધારણમાં કલમ ૨૧અ ઉમેરીને આજકાલ હહુ ચર્ચિત Right to Education Act(ટૂંકમાં RTE) નામનો કાયદો પસાર કરેલ છે. બંધારણની આ કલમમાં લખવામાં આવેલ છે કે... The State shall provide free and compulsory education to all children of age of 6 to 14 years in such manner as the state may, by law, determine... એટલે કે... 'રાજ્ય કાયદા દ્વારા પ્રસ્થાપિત કરીને ૬ થી ૧૪ વર્ષની વયજૂથના બધા બાળકોને મફત અને ફરજિયાત શિક્ષણ આપવાની જોગવાઈ કરશે.' RTE નું આખું નામ Right of Children to Free and Compulsory Education Act, 2009 છે. અહીં શિક્ષણ માટે બે શબ્દો અગત્યના છે એક Free-મફત અને બીજો Compulsory - ફરજિયાત. 'મફત શિક્ષણ' એટલે કે ૬ થી ૧૪ વર્ષની વયજૂથના બધા બાળકોને સરકારી સહાય ન મેળવતી શાળામાં પણ પ્રાથમિક શિક્ષણ નિઃશુલ્ક. સરકારી શાળામાં કોઈપણ પ્રકારની ફી નથી. 'ફરજિયાત શિક્ષણ' એટલે કે ૬ થી ૧૪ વર્ષની વયજૂથના બધા બાળકોને સરકારશ્રીના પક્ષે પ્રવેશ અપાવવાની, હાજરી જાળવવાની અને પ્રાથમિક શિક્ષણ પૂરું કરાવવાની જવાબદારી.

આ કાયદા હેઠળ ગુજરાત સરકારે RTE Rules, 2012 બહાર પાડેલ છે. આ નિયમો હેઠળ આર્થિક રીતે નબળા અને વંચિત જૂથના બાળકોને એટલે કે ગરીબી રેખા નીચેના (BPL) પરિવારનાં બાળકોને સરકારી સહાય ન મેળવતી ખાનગી શાળાઓમાં ૨૫ ટકા બાળકોને ફરજિયાત

પ્રવેશ આપવાનો હોય છે અને આ બાળકોની ફી સરકારશ્રી તરફથી મળતી હોય છે. આ નિયમો હેઠળ સને ૨૦૧૨થી ધોરણ ૮ને પ્રાથમિક વિભાગમાં સમાવવામાં આવેલ છે અને આ કારણે ધોરણ ૧ થી પને પ્રાથમિક શાળા અને ધોરણ ૬ થી ૮ને ઉચ્ચ પ્રાથમિક શાળા તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. ભારતના બંધારણની કલમ ૩૦(૧)માં જણાવેલ છે કે... All the minorities, whether based on religion or language, shall have the right to establish and administer educational institutions of their choice... એટલે કે... ધર્મ કે ભાષા આધારિત બધી લઘુમતીઓને પોતાની પસંદગીની શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ સ્થાપવાનો અને તેનો વહીવટ કરવાનો અધિકાર રહેશે. આ ઉપરાંત કલમ ૩૦(૨) જણાવેલ છે કે... The State shall not, in granting aid to educational institutions, discriminate against any educational institution on the ground that it is under the management of a minority, whether based on religion or language ... એટલે કે... રાજ્ય સરકાર શૈક્ષણિક સંસ્થાઓને આર્થિક સહાય આપતા સમયે માત્ર ધર્મ કે ભાષા આધારિત લઘુમતી સંસ્થાનું સંચાલન હોવાના કારણે ભેદભાવ રાખી શકશે નહિ. આ કલમનો સીધો અર્થ એમ થાય છે કે લઘુમતી સંસ્થાઓને સરકારી અનુદાન આપવાથી લઘુમતીઓને બંધારણમાં બક્ષેલા હક્કો છીનવી શકાતા નથી. આ હક્કને કારણે લઘુમતી શાળાઓમાં કેટલાક સરકારી નિયંત્રણો હોતાં નથી જેમ કે વિદ્યાર્થી પ્રવેશ, કર્મચારીની ભરતી, છટણી, ફાજલ કર્મચારીને સમાવવા વગેરે વગેરે...

ગુજરાતની કેથલિક ધર્મસભામાં ગુજરાતના દરેક ભાગમાં એટલે કે મોટા શહેરોથી લઈને દૂર અંતરિયાળ ગામડામાં આપણી ૨૦૦થી પણ વધારે, ગુજરાતી તેમજ અંગ્રેજી માધ્યમની, ગુજરાત બોર્ડ તેમજ અન્ય બોર્ડની શાળાઓ આવેલી છે. આપણી આ બધી શાળાઓને 'લઘુમતી' દરજ્જાનું પ્રમાણપત્ર મળેલ નથી. નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતના એક ચુકાદા મુજબ માત્ર 'લઘુમતી' દરજ્જાનું પ્રમાણપત્ર ન હોવાના કારણે તે શાળા લઘુમતી શાળાના હક્ક માટે પાત્ર નથી તેમ કહી શકાય નહિ. 'લઘુમતી' દરજ્જાનું પ્રમાણપત્ર એ માત્ર લઘુમતી દરજ્જાનો સ્વીકાર માત્ર છે.

નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતે આગળ જણાવેલ RTE Act ને લઘુમતી શાળાઓને લાગુ પાડેલ નથી. આ કારણે RTE Act હેઠળ આપણી કેટલીક શાળાઓ પાસે 'લઘુમતી' દરજ્જાનું પ્રમાણપત્ર ન હોવાને કારણે ગયા વર્ષે કેટલાક વિદ્યાર્થીઓના પ્રવેશ ફાળવેલ હતા અને તેના કારણે આપણી શાળાઓએ 'Gujarat Education Board of Catholic Institutions' (GEBICI) ના નેજા હેઠળ ગુજરાત વડી અદાલતના દ્વારા ખખડાવેલ હતા. જોકે તેમાં સફળતા ન મળતાં હાલ આ બાબત સર્વોચ્ચ અદાલતમાં પડતર છે. આ વર્ષે આપણી જે શાળાઓ પાસે 'લઘુમતી' દરજ્જાનું પ્રમાણપત્ર નથી તેમના નામ RTE portalમાં લાલ કલરમાં દર્શાવેલ છે અને તેના બાબતે પડતર કેસની વિગત આપેલ છે.

આ ઉપરાંત ગુજરાત સરકારશ્રીએ The Gujarat Self financed Schools (Regulations of Fees) Act, 2017 પસાર કરેલ છે. આ કાયદા મુજબ સ્વનિર્ભર શાળાઓ માટે ફીની મર્યાદા બાંધેલ છે અને જે શાળાઓમાં આ મર્યાદા કરતાં નીચી ફી હોય તેમણે દર વર્ષે ફી બાબતનું સોગંદનામું આપવાનું હોય છે અને જે શાળાઓની ફી આ

અનુસંધાન પાન નં. ૨૧ ૫૨ જુઓ...

દૂંકી વાર્તા

અમૂલ્ય ભેટ

✍ ફિલોમીના પરમાર (યુ.એસ.એ.)

ફાધર ટોની આજે ખૂબ જ આનંદિત અને ઉત્સાહિત હતા. પોતાની ભેદસ્વી કાયાને ઉલાળતા આનંદના ઉલ્લાસમાં ઝડપથી ચાલતા હતા, કારણ કે આજે અજય તેમનો પાળકપુત્ર એના ત્રણ દિવસ પછી લગ્ન હતા. જે અજયની પોતાની પસંદગીથી રીના નામની છોકરી સાથે નક્કી થયા હતા.

ફાધર ટોની પોતે ધાર્મિક દયાળુ પરગજુ હતા. તેમની સેવાભક્તિનો પૂરાવો હતા કાંતિભાઈ. એકવાર ફાધર ટોની મુંબઈથી સુરત આવતા હતા ત્યારે વહેલી સવારે સુરત ઉતરતી વખતે કાંતિભાઈ સાથેની મુલાકાત થઈ. ફાધરને તેમની વજનદાર કાયાથી ચાલવામાં તથા સામાન ઊંચકવામાં મુશ્કેલી થઈ રહી હતી. કાંતિભાઈએ ફાધરને મુંબઈથી જ સામેની સીટ ઉપર બેઠેલા જોયા હતા. તેઓ પણ સુરત ઉતરી ગયા અને વિવેક્સભર રીક્ષા બોલાવી ફાધરને તેમના સ્થળે પહોંચવાની વ્યવસ્થા કરી આપી. ફાધરે આભાર માન્યો. ત્યારે કાંતિભાઈએ કહ્યું કે, ‘ફાધર જો તમને વાંધો ન હોય તો હું તમારા નિવાસ સ્થાને આવું? તમારી સાથે રહીને તમારા કામમાં મદદરૂપ થઈશ.’

ફાધરને કાંતિભાઈની મજબૂરીમાં કંઈક રહસ્ય જણાયું. તેમણે તુરંત હા પાડી. બીજે દિવસે સવારે કાંતિભાઈએ પોતાની વ્યથા સંભળાવી, ‘ફાધર, હું કુટુંબવાળો સુખી સંપત્તિવાન વ્યક્તિ તદ્દન અનાથ બની ગયો છું. જ્યારે મેં તમને મુંબઈ સ્ટેશન ઉપર જોયા ત્યારે મને લાગ્યું કે, તમે મારો સહારો બની શકો એમ છો. જો આપ મને આપની સંસ્થામાં આશરો આપશો તો સંસ્થાનાં તમામ કાર્યો પ્રમાણિકતાથી બજાવીશ અને હવે બાકી રહેલું મારું જીવન શાંતિ અને સલામતીથી વ્યતિત કરીશ.’ ફાધરે કાંતિભાઈને સંસ્થામાં રાખી લીધા.

આજે અજયના લગ્નની તમામ તૈયારી કાંતિભાઈ પોતાના પુત્રના લગ્નની તૈયારી કરતા હોય તેમ સંભાળી રહ્યા હતા. ફાધરના પવિત્ર કુટુંબના દેવાલય સુરતથી જાન વડોદરા જવાની હતી. તેમાં ફાધર ટોની અન્ય ફાધરો સિસ્ટર્સ સમાજના આમંત્રિતો તથા કાંતિભાઈ જોડાવાનાં હતાં.

અજય ભણી ગણીને એન્જિનિયર બન્યો હતો. સારું કમાતો હતો. ફાધર ટોનીએ ઉછેરને મોટો કર્યો હતો. અજય ખૂબ જ ખુશ હતો. તે ફાધરનો ઋણી હતો પણ તેના મનમસ્તિકમાં પ્રશ્નોની વણઝાર ચાલી રહી હતી. તેને થતું હતું કે આજે મારાં માતાપિતા હોત તો? મારો દિવસ વધારે વિશેષ હોત! તે ઘણાં વર્ષોથી ફાધરને પોતાના માતાપિતા વિશે પૂછવા માંગતો હતો. પણ આજે તો તેણે પોતાના બધા જ પ્રશ્નોની ઝડી વરસાવી દીધી. ફાધર ટોનીએ પણ ખૂબ જ ધીરજથી શાંતિથી અજયને તેના પ્રશ્નોના જવાબ આપ્યા, ‘આજથી ૨૬ વર્ષ પહેલાં હું મુંબઈથી સુરત પાછો વળ્યો હતો, ત્યારે વહેલી સવારે દેવાલયનાં પગથિયાં ઉપર

ગરમ શાલમાં વીંટાળેલો મને મળ્યો હતો. તારા ઝભલાના ખિસ્સામાં ‘અજય’ નામની ચિઠ્ઠી મૂકેલી હતી. વધારે તપાસ કરતાં રૂા. ૫૦૦૦ શાલની સિલવટમાં મૂકેલા હતા. ત્યારથી જ તું અજય, મારો પુત્ર. તારાં પિતા કે માતાની કુટુંબની માહિતી મળી નહોતી. મેં જ તને અપનાવી શરૂઆતના ૧૦ વર્ષ સુધી આણંદનાં સિસ્ટર્સની નર્સરીમાં તને રાખી ઉછેર્યો. ત્યારબાદ મારી પાસે હું લઈ આવ્યો. તને ભણાવ્યો, તારી તેજસ્વીતાએ તને એન્જિનિયર બનાવ્યો અને હવે તું બે દિવસ પછી રીના સાથે પ્રભુતામાં પગલાં માંડીશ. મને આજે ખૂબ જ આનંદ છે. તારું નવું કુટુંબ બનશે.’

કૃતજ્ઞતાના ભાવ સાથે અજયની આંખમાંથી આંસુ છલકાયાં, ‘ફાધર તમે તો મારે માટે સર્વસ્વ છો. મારાં માતાપિતા છો તમારી છત્રછાયા અમૂલ્ય અને કિંમતી છે ને સદા રહેશે પણ છતાંય હું મારા પોતાના માતાપિતાને ઝંખું છું.’ ફાધરે કહ્યું, ‘તને તારા માતાપિતાની ખોટ સાહે છે. જે ખરેખર વાજબી પણ છે. પણ ખરે જ તને માતાપિતાની ઉણપ લાગતી હોય તો આજે તારી એ ઈચ્છા પૂરી કરવા તૈયાર છું. આજે હું તને તારા લગ્નની ભેટ તરીકે પિતાની ભેટ આપીશ. છે તને સ્વીકાર? ‘અજય તો ખુશખુશાલ થઈ ગયો. પણ ફાધરે કહ્યું, ‘આ આનંદ એક જવાબદારી હશે. અને એ તારે અને તારી પત્ની(રીના) બંનેએ ઉપાડવાની રહેશે? શું તારી થનાર પત્ની આ જવાબદારી લેવા તૈયાર થશે? તારી પત્નીને પૂછી જો.’

અજયે બીજે દિવસે રીનાને ફોન પર સઘળી વાત જણાવી. રીના પણ પોતાના પતિની ખુશીમાં ખુશી અનુભવતી તૈયાર થઈ. અજય-રીનાના લગ્ન ધામધૂમથી સંપન્ન થયાં. સાંજે રિસેપ્શનમાં કાંતિભાઈને અજયના પિતા બનવા ફાધરે સમજાવી લીધા અને આજથી કાંતિભાઈ અજયના પિતા તરીકે અજયના કુટુંબમાં પધાર્યા. ફાધરની આ ભેટથી કાંતિભાઈ પોતાને સદ્ભાગી સમજવા લાગ્યા.

ફાધર ટોનીની અમૂલ્ય ભેટ સમાજમાં ઉત્તમ ઉદાહરણ સાબિત થઈ. અજય તથા રીના અને પિતા કાંતિભાઈના જીવનની ગાડી ખૂબ જ શાંતિથી સુખેથી વ્યતિત થઈ રહી હતી. ત્યાં એક દિવસ અચાનક સાંજે કાંતિભાઈને ચક્કર આવી ગયા. અજય અને રીના તેમને સીટી હોસ્પિટલમાં લઈ ગયાં.

કાંતિભાઈના સઘળા ટેસ્ટ કરાવ્યા. સઘળી શારીરિક તપાસ કરાવી છેવટે તપાસમાં કાંતિભાઈને મગજનું કેન્સર છે તેવું નિદાન કરવામાં આવ્યું. અજય ખૂબ જ નિરાશ થઈ ગયો તેણે હિંમત હાર્યા વગર મુંબઈની અદ્યતન કેન્સર હોસ્પિટલમાં ખસેડ્યા. પોતાના સગા પિતાની જેમ જ કાંતિભાઈને બચાવવા, તેમનું રોગનું નિવારણ કરવા ન્યૂયોર્કની હોસ્પિટલમાં પણ લઈ ગયો. અદ્યતન તથા તાત્કાલિક સારવાર અને

પ્રેમથી કાંતિભાઈને રોગમાં કળ વળવા લાગી. તેઓ ધીરે ધીરે સાજા થવા લાગ્યા. ભારત પાછા ફર્યા બાદ કાંતિભાઈએ ફાધર ટોનીને મળવાની તીવ્ર ઈચ્છા વ્યક્ત કરી. ફાધર ટોની પણ કાંતિભાઈને મળવા આતુર હતા. મોતના મુખમાંથી પાછો લાવનાર અજય એક અદ્ભુત આનંદ અનુભવી રહ્યો હતો. કાંતિભાઈ પોતે સ્વસ્થ હતા એટલે ફાધર ટોની સમક્ષ પોતાની બીજી અંગત વાત કરી, ‘ફાધર આપના તથા અજય-રીનાના અસીમ પ્રેમ તથા ઈસુ ભગવાનની કૃપાથી હું સાજોસમો પાછો ફર્યો છું. મારી પાસે ઈશ્વરનો આભાર વ્યક્ત કરવા માટે શબ્દો નથી પરંતુ હું તમારો ઋણી છું. હું કાંતિભાઈ જરીવાલા મૂળ સોનગઢ-વ્યારાનો વતની. મારો સાડીઓનો મુંબઈમાં મોટો વેપાર હતો. વર્ષે દિવસે ૫૦-૬૦ લાખનું ટર્ન ઓવર હતું.

એકવાર અમારા કુટુંબનાં લગ્નમાંથી પાછા વળતાં મારી કારનો અકસ્માત થયો. મારી પત્ની તેમાં મૃત્યુ પામી. હું હોસ્પિટલમાં હતો. મારો પુત્ર અને પુત્રવધૂ મારી સારવાર કરવા મુલાકાત લેવા આવતાં. એક દિવસ મારી પુત્રવધૂની વાત મારા કાને પડી. ‘આ તમારી માતા તો અકસ્માતમાં ગઈ. આ તમારો બાપ પણ ગયો હોત તો સારું. આપણે આખા વેપારના માલિક બની જાત. પુત્રવધૂની અને સાથે પુત્રના બદ ઈરાદાથી હું ચેતી ગયો.

હોસ્પિટલમાંથી નીકળી મારા મિત્ર પાસે પહોંચી મારો વેપાર સમેટી લગભગ ૫૦ થી ૬૦ લાખ લઈ ભાગી નીકળ્યો. અમદાવાદમાં બેંકમાં જમા કરાવી. એક સલામત સ્થળની શોધમાં મુંબઈમાં તમારો ભેટો થયો. ફાધર મારા સ્વસ્થ થવામાં તમારો ને અજયનો સિંહફાળો છે. મારી કિંમતી જિંદગીના હવે પછીના વફાદારો તમે છો. તમને બંનેને ૩૦, ૩૦ લાખ રૂ. આપવા માંગું છું. નાનકડી ભેટ સ્વીકારશો. અજયને આ મારા આશીર્વાદ છે.’ સુંદર અમૂલ્ય ભેટ તથા આશીર્વાદ પામી ફાધર ટોનીએ પ્રભુનો આભાર માન્યો. કાંતિભાઈ તથા અજયના જીવન માટે ખૂબ જ શુભેચ્છાઓ પાઠવી, અજય કાંતિભાઈને પિતા સ્વરૂપે પામી પોતે ધન્યતા અનુભવી રહ્યો, જોગાનુજોગ એ ‘ફાધર્સ ૩’ હતો.●

અનુસંધાન પાન નં. ૧૮ પરથી ચાલુ...

મર્યાદા કરતાં વધારે હોય તેમણે ફી મંજૂરી માટે દરખાસ્ત કરવાની હોય છે. આ કાયદાની સામે પણ આપણા જેવી બીજી લઘુમતી શાળાઓએ સર્વોચ્ચ અદાલતમાં અરજી દાખલ કરેલ છે. જેમાં આપણી શાળાઓ પણ ‘Gujarat Education Board of Catholic Institutions’ (GEBCI) ના નેજા હેઠળ પક્ષકાર છે. રાષ્ટ્ર કક્ષાએ લઘુમતી શૈક્ષણિક સંસ્થાઓના રક્ષણ અને સલામતી માટે ‘The National Commission for Minority Educational Institutions (NCMEI Act) Act, 2004 ઘડવામાં આવેલ છે. આ કાયદાની કલમ ૧૦(૧)માં જણાવેલ છે કે... Subject to the provisions contained in any other law for the time being in force, any person, who desires to establish a Minority Educational Institution may apply to the competent authority for the grant of no objection certificate for the said purpose.’ ટૂંકમાં કહીએ તો જો કોઈને લઘુમતી સંસ્થા સ્થાપવી હોય તો સક્ષમ સત્તામંડળ પાસેથી ‘ના વાંધા પ્રમાણપત્ર’ મેળવવા અરજી કરી શકે છે. આ અંગ્રેજી પાઠમાં may apply શબ્દો બહુ મહત્વના છે કારણ may

apply શબ્દોનો અર્થ ફરજિયાત થતો નથી. એટલે કે may apply છે નહિ કે must apply. આ કલમને આધાર બનાવી RTE Actમાં લઘુમતી શાળાઓએ રાજ્ય સરકારનું ‘ના વાંધા પ્રમાણપત્ર’ લીધેલ નથી તેવી દલીલ કરવામાં આવી રહી છે. અહીં એ પણ નોંધવું જરૂરી છે કે આ કાયદો ૨૦૦૪માં ઘડવામાં આવેલ છે. જ્યારે આપણી મોટા ભાગની શાળાઓ આ કાયદા પહેલાં સ્થપાયેલ છે અને આ કાયદામાં આ કલમની અસર પાછલી તારીખથી આપવામાં આવેલ નથી. આ ઉપરાંત જો આ કાયદા હેઠળ આ કલમ ફરજિયાત કરવામાં આવે તો ભારતના બંધારણની કલમ ૩૦માં લઘુમતીઓને પોતાની પસંદગીની શૈક્ષણિક સંસ્થા સ્થાપવા માટે આપવામાં આવેલ અધિકારનું ઉલ્લંઘન કરે છે. જો કે આ NCMEI Act, 2004ની કલમ ૧૦(૧)માં કોઈ ફરજિયાત જોગવાઈ જોવા મળતી નથી. છેલ્લે જાણવા મળેલ મુજબ NCMEI Act, 2004ની કલમ ૧૦ને પણ સર્વોચ્ચ અદાલતમાં ‘Gujarat Education Board of Catholic Institutions’ (GEBCI)ના નેજા હેઠળ પડકારવામાં આવેલ છે. સને ૧૯૭૬ પછી નવી ખાનગી પ્રાથમિક શાળાઓને અનુદાન આપવાની નીતિ સદંતર બંધ છે જ્યારે ૧૯૮૩ પછી માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓમાં જરૂર જણાય ત્યાં જ અનુદાન આપવાની નીતિ અમલમાં છે.●

લેખક સેંટ બેસફ હાઈસ્કૂલ રાજપુર-ગોમતીપુર અમદાવાદમાં ૧૯૮૬થી સીનિયર ક્લાર્ક તરીકે ફરજ બજાવે છે

‘દૂત’ની નીતિવિષયક સ્પષ્ટતા ગ્રાહકોને... કવિ/લેખકોને...વિજ્ઞાપન દાતાઓને...

૧. ‘દૂત’માં પ્રસિદ્ધ થતી જાહેરાત કેથોલિક ધર્મસભાના સિદ્ધાંતો અને મૂલ્યોને સુસંગત હોવી જોઈએ.
૨. ‘દૂત’માં આવતી તમામ જાહેરાતોની વિચારસરણી સાથે ‘દૂત’ બંધાયેલ નથી.
૩. ‘દૂત’માં પ્રગટ થતી જાહેરાતની સત્યતાની ખાતરી ગ્રાહકે કરવાની રહેશે. ખાતરી બાબતે ‘દૂત’ જવાબદાર રહેશે નહિ.
૪. ‘દૂત’માં પ્રગટ થતા વિચારો કે અભિપ્રાયની જવાબદારી જે તે લેખકની રહે છે.
૫. કાર્યાલયને મોકલેલ લેખની નકલ/ફોટો લેખકે પોતાની પાસે રાખવી, મળેલ નકલ પરત કરવા કાર્યાલય બંધાયેલ નથી.
૬. લેખના સુધારા-વધારાનો અબાધિત અધિકાર તંત્રીશ્રીનો રહેશે જેની નોંધ લેવી.
૭. અન્ય પ્રકાશિત થયેલ સામગ્રી-લેખ ‘દૂત’માં પ્રકાશિત કરવામાં આવશે નહીં. લેખકે તે અંગેની બાંહેધરી આપવાની રહેશે.
૮. અસ્વીકૃત લેખ/કાવ્ય/સમાચાર અંગે પત્રવ્યવહાર અશક્ય છે.
૯. ધર્મસભામાં નોંધપાત્ર પ્રદાન ઘરાવનાર વ્યક્તિઓ વિશેષ જ ‘દૂત’માં શ્રદ્ધાંજલિ લેખ પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવશે.
૧૦. કવિ/લેખક/વિજ્ઞાપન દાતાઓએ પોતાની કૃતિ/જાહેરાત સાથે પોતાનું પૂરું નામ-સરનામું, મોબાઈલ/વોટ્સએપ નંબર તથા ઈ-મેઈલ આઈ.ડી. અવશ્ય આપવાં. કવિ/લેખકોએ પોતાનો પાસપોર્ટ સાઈઝનો ફોટો પણ આપવો.
૧૧. ન્યાયિક હક્કૂમ (Jurisdiction) આણંદ જિલ્લો રહેશે.

અભણ...!

રમણ મેકવાન

સમા ધોરણની પરીક્ષાનું પરિણામ આવ્યું. સોનુ નેવું ટકા માર્ક્સે એના વર્ગમાં પહેલા નંબરે આવ્યો. સોનુના ઘેર એના પપ્પાને ખબર પડી. પપ્પા હરખાઈ ઊઠ્યા. સોનુની મમ્મીને આ હરખભર્યા સમાચાર આપતાં કહ્યું, ‘સોનુની મા, આપણો સોનુનો પરીક્ષામાં એના ક્લાસમાં પહેલો નંબર આવ્યો, લાપસીનું આંધણ મૂકો.’

મા ગાંડી બાવરી બની ગઈ. ઉલટભેર રસોડામાં લાપસીનાં આંધણ મૂકી દીધાં. લાપસી રાંધતાં, રાંધતાં, વિચારે ચઢી ગઈ. લગ્ન પછી તરત ત્રીજા મહિને સોનુ એને પેટ રહ્યો હતો. તાજાં લગ્ન, યુવાની, હરવા ફરવાનો અને મિત્રો, સગાંસાથીઓને મળવાનો ઉભરાટ, હાથનું મીઠળ પણ છૂટ્યું નહતું, અને એને ઊબકાની શરૂઆત થઈ ગઈ. પતિને બહાર ફરવાની, મિત્રો સોબતિયાને મળવાની ચળ ઉપડી હતી, અને એ, સુસ્ત, માંદલી અવસ્થામાં બેચેની અનુભવતી હતી. એની આવી સ્થિતિમાં પતિ નાસીપાસ થઈ ગયો હતો અને ઠપકાની ભાષામાં થોડી હોંશિયારી રાખવાની સલાહ સાથે એને પેટ સાફ કરાવી લેવા કહેતો હતો પણ એણે ખાસ ધ્યાને ના લીધું. એટલે પતિએ એને સમજણ પાડતાં કહ્યું, ‘હમણાં જ આપણે પરણ્યાં છીએ, નવાંસવાં પરણેલાંને કેટલી ઉમીદો હોય, હનીમુન પર બહાર જવાનું, મિત્રો, સગાંઓને ત્યાં મહેમાની કરવાની હોય, અને તેં તો... મેં કેટલી બધી યોજના વિચારી રાખી હતી, પરણીને અહીં જઈશું, પણ જઈશું, ફલાણાને મળીશું, ફલાણી હોટલમાં હનીમુન ઉજવીશું, ફરવા ખૂબ દૂર હવાખાવાના સ્થળે જઈશું, બસ, મજા કરવાના મારા વિચાર પર તેં પાણી ફેરવી દીધું, મારું માન, ચાલ પેટ કાઢી નંખાવ, બધી વાતનો ફેંસલો આવી જાય.’

અને એ પતિ સામે ફાટી આંખે જોઈ રહી. ગળગળા અવાજે બોલી, ‘ફરવાના ખૂબ દા’ડા છે, પણ આવા દિવસો ફરી મને કદાચ ના પણ આવે, તમે કહો છો, એમ આપણે આપણા આવનારા બાળકને લઈને પણ ફરવા જઈ શકીશું. સાથે આપણું બાળક હોય તો, આપણે કેટલાં પુશ રહીએ ? તમે થોડું સાચવી લો, મન પર કાબૂ રાખો. હું તમારી લાગણી સમજું છું, મને પણ હરવા ફરવાનો ઉમંગ છે, મને મારી સખી, સાહેલીઓને મળીને હસી મજાક કરવાનું મન નહીં થતું હોય ? પેલી જીજ્ઞા તો, ફોન પર ફોન કરીને મને પૂછપૂછ કરે છે, ‘અલી ! પરણીને તરત પતિઘેલી થઈ ગઈ ? અમે કેટલી અધીરાઈથી તારી રાહ જોઈ બેઠાં છીએ, લગન પહેલાં તો, તું કેવી રીતે વાતો કરતી હતી, અને હવે કયા ખૂણે ભરાઈ બેઠી ? એકવાર મોં તો બતાવી જા. મૂઈ પાર્ટી નથી જોઈતી. તારો પતિ કંજૂસ હોય, અને પાર્ટીના પૈસા આપવાની ના પાડતો હોય તો, અમે તને સામેથી પાર્ટી આપીએ, પણ એકવાર આવ તો ખરી !’ બોલો આવાં મહેણાં સાંભળવાં મને સારાં લાગતાં હશે ? અને કદાચ હું તેમની વધારે પડતી મશ્કરીનો ભોગ ના બનવા એમને મળવા જઈ, પણ મારી પ્રેગ્નસીનું જાણી મારી ખિલ્લી ઊડાવી કહે, ‘અલી આટલી

બધી ઉતાવળ આવી ગઈ, મા બનવાની ! આટલી તે શી ઉતાવળ હતી ? અત્યારે હરવા ફરવાના મસ્તીમજાકના દિવસો હતા અને તમે તો, બેનબા ખરો પોપટ પાળીને બેસી ગયાં !!!’ અને એ બધી મને તમારા જેવી જ સલાહ આપે, ગર્ભપાતની. અને મારે મારા પહેલા બોળાના બચ્ચાને જન્મ આપવો છે.’ એણે એ વખતે દલીલ કરી હતી અને પતિની તથા બીજાની લાખ નારાજગી વહોરી એણે સોનુને જન્મ આપ્યો.

પુષ્ટ ઉજળો, ફૂલેલા ગાલ, ઝીણી ઝીણી કાળી કાળી આંખો, માથામાં કાળાં ભમ્મર વાંકોડિયાં ઝુલ્કાં, પરાણે વહાલો લાગે, એવા સોનુને જોઈ, જેમની ઈચ્છા નહતી, સોનુનો જન્મ થાય એવી, એ પણ સોનુને જોઈ બાવરા બની ગયા. સોનુનો બાપ તો, સોનુને હાથમાંથી હેકો પણ મૂકતો નહોતો. એ હવે પત્ની સાથે સંમત થયો હતો કે, સારું થયું ગર્ભપાત ના કરાવ્યો. કરાવ્યો હોત તો, આટલો સુંદર રૂપાળો બાળક આપણે ગુમાવી બેસત. અને બીજી એક એવી વાત હતી કે, હવે પછી સોનુની મમ્મી મા બની શકવાની ન હતી. એને આઠમો જતો હતો, અને પેટમાં ચૂંક ઉપડી, એવી ચૂંક કે, એના મોંમાંથી રાડ નીકળી ગઈ, લાગ્યું જીવ નીકળી જશે. તાત્કાલિક એને શહેરના મેટરનિટી હોમમાં દાખલ કરી. ડોક્ટરે તરત નિર્ણય લઈ, પેટ ચીરી પ્રસુતિ કરી નાખી.

ડોક્ટરના અભિપ્રાય પ્રમાણે ઓપરેશન જરૂરી હતું. એમ ના કર્યું હોત તો, કાંતો બચ્યુ ગુમાવવાનો વખત આવત, કાંતો, બચ્ચાની મા. અને ઝાઝો વખત બગાડ્યા વગર તરત ઓપરેશન કરી ડોક્ટરે બંનેને બચાવી લીધાં. પણ હવે સોનુની મા, ફરી મા બની નહીં શકે, એ પણ કડવી વાસ્તવિકતા ડોક્ટરે જાહેર કરી, આથી તો, બધાંને સોનુની મમ્મીનો સોનુનો જન્મ આપવાનો નિર્ણય ખૂબ યોગ્ય લાગ્યો. પણ એના આ યોગ્ય નિર્ણયની એણે ખૂબ મોટી કિંમત ચૂકવવી પડી. નવાંસવાં લગન થયાં હતાં, લગન પછી પતિ સાથે હરવા ફરવાના ખૂબ ઉમંગ અને કોડ હતા, એને ગૌણ ગણી એણે પુત્રને જનમ આપ્યો. અને એ પણ કેવી હાલતમાં, મોતની ઘાટીમાંથી પરાણે બહાર આવી. ઓપરેશનથી પ્રસુતિ કરવામાં આવી હતી, પેટ પર ખાસો છ ઈંચનો ચીરો મૂક્યો હતો. અને લગભગ બાર થી ચૌદ ટાંકા આવ્યા હતા. અસલ પીડા સહન કરી હતી, પણ જગતને એક બાળક ભેટ આપવા બદલ એણે એની વ્યથાને કશી વિસાતમાં લીધી ન હતી અને રૂપાળા સોનુને જોઈ, એની બધી વ્યથાને એણે હર્ષમાં પલટાવી નાખી.

પણ હર્ષમાં પલટાયેલી એની વ્યથા, એની સાથે જ બે ડગલાં આગળ ભરતી હતી. જાણે હર પ્રકારની આપત્તિ એનું ઘર ભાળી ગઈ હતી. સોનુ માંડ ત્રણ મહિનાનો હતો અને બીમાર પડી ગયો, એવો બીમાર કે એને બચવાની આશા પણ લોકોએ મૂકી દીધી. પણ એણે આશા મૂકી દીધી ન હતી. એણે વૈદ્ય, હકીમ, શહેરના મોટા મોટા બાળરોગ નિષ્ણાંતોનાં

દવાખાનાનાં પગથિયાં ઘસી નાખ્યાં. પૈસાનું પાણી થયું, પણ સોનુની બીમારી ઘટવાના બદલે વધારે વકરતી ચાલી. એ જીવ પર આવી ગઈ, પથરા એટલા દેવ કર્યા, એક ટાણાં, તીર્થયાત્રા, બાધા, આખડી અને ઘરગથ્થુ જેણે જે કહ્યું એ બધા ઉપચાર અજમાવ્યા, છતાં કશો દા'ડો ના વળ્યો. હાથપગ તાંતરડી, ફૂલેલું પેટ અને મોટું માથું, તગતગતા આંખોના મોટો મોટા ડોળા, રૂપાળો, પરાણે વહાલો લાગતા સોનુના હાલ હવાલ થઈ ગયા. એને પરાણે વહાલ કરનારાંને એને જોતાં જ જુગુપ્સા આવી જાય, આથી હવે તો, એની સામે કોઈ નજર માંડીને જોવા પણ તૈયાર ન હતું. એનાં અંગત કે, બીજાં સગાં, પાડોશી સોનુની દયા ખાતાં, કોઈ વળી એને સોનુ માટે નવો ઉપચાર બતાવતાં. અને એ તરત અમલ કરતી. અને ધૂળની બેન રાખ, જેવું પરિણામ. છતાં હિંમત હાર્યા વગર એ આશાના તંતુ પર દાવ લગાવતી રહી. આખરે એ મા હતી ! એ કોઈ પણ ભોગે એના સોનુને બચાવવા તત્પર હતી.

એની પાડોશમાં એક વૃદ્ધ માજી રહેતાં હતાં. એમણે પણ સોનુ માટે ઘણા ઘણા ઉપચાર બતાવ્યા હતા અને રતિભાર ફરક પડતો નથી, જાણી માજી પણ વ્યથિત હતાં. એમણે એને એક ટુચકો બતાવ્યો, અને કહ્યું, 'છોકરો આવરદા લઈને આવ્યો હશે, તો બચી જશે, તું મનથી આટલું કર. આ છોકરા માટે તને છેલ્લો ઉપાય બતાવું છું. પછી ઉપરવાળાની મરજી. અને માજીના કહેવા પ્રમાણે મનમાં કશો સંશય રાખ્યા વગર એણે કર્યું. પણ માજીની સ્પષ્ટ મનાઈ હતી, ઉપચાર વિશે કોઈને સોનુના પિતાને પણ કહેવું નહીં. અને આંખ બંધ કરી એણે માજીએ બતાવેલો ટુચકો અજમાવ્યો. અને ચમત્કાર થયો. માની લાગણી, એનો ત્યાગ, મમતા જીતી ગયાં. સંશય કે, બીજો કશો વિચાર મનમાં આણ્યા વગર એણે એના તનયને પામવા જે આખરી પગલું ભર્યું, એમાં એ જીતી ગઈ. એની પુત્ર પ્રત્યેની લગની જીતી ગઈ. કાળને પણ એણે થાપ ખવડાવી. અને આજે, ચૌદ-પંદર વર્ષનો સોનુ દશમાની પરીક્ષામાં આખી શાળામાં પ્રથમ આવ્યો. માનું હૈયું આનંદમાં થડકી રહ્યું, આંખમાં આંસુ ટપકી પડ્યાં હર્ષનાં, દુઃખનાં નહીં. એણે વેઠેલું મજરે આવ્યું, જીવનમાં એનો એક જ ધ્યેય હતો, દીકરાને ઉછેરવો, એને ઊની આંચ ના આવવા દેવી. અને એ એણે પૂરું કર્યું, એનો સંકલ્પ એણે પૂરો કર્યો અને આજે એનું ફળ એને જોવા મળ્યું. એની છાતી ગજગજ ફૂલતી હતી, લાપસી તૈયાર કરી કાગના ડોળે એના કાળજાના ટુકડાની રાહ જોવા લાગી.

સોનુના પપ્પા પણ સોનુની રાહ જોતા હતા. એ એમની પાસે આવી બેઠી. પ્રસન્નતાથી એણે સોનુના પપ્પા સામે જોયું. સોનુના પપ્પાની આંખમાં હર્ષ અને કંઈ મેળવ્યાનો સંતોષ ભાવ જોઈ, એ ખુશ થઈ ગઈ. કંઈ વાત કરવાના ઈરાદે બોલી 'છોકરો કેમ હજુય દેખાતો નથી.'

'આવતો હશે, એના ભાઈબંધો સાથે હશે. આજે તો, એને...' અને એ આગળ બોલે, એ પહેલાં સોનુ એના મિત્રો સાથે વાવાઝોડાની જેમ આલ્યો, મા એને વળગી પડી. અને ચુંબનોથી નવડાવી નાખ્યો. એમ કરતાં એની આંખો વરસી પડી. સોનુ માને રડતી જોઈ, ડઘાઈ ગયો. કંઈ બોલ્યો નહીં. સોનુના પપ્પાએ સોનુના હાથમાંથી એની માર્કસીટ લીધી અને બારીકાઈથી એનો અભ્યાસ કરતા હોય, એમ જોવા લાગ્યા. વિષયવાર એના ગુણ જોઈ, પપ્પા પ્રભાવિત થઈ ગયા. માર્કશીટ જોઈ, સોનુ તરફ લંબાવી, ત્યાં એ બોલી 'લાવો મને બતાવોને !' અને માર્કશીટ હાથમાં લે, એ પહેલાં સોનુ બોલ્યો : 'મમ્મી ! તને સમજણ નહીં પડે, તું અભણ છું.' ઢાઝી ગઈ હોય એમ એણે તરત માર્કશીટ લેવા લંબાવેલો હાથ પાછો ખેંચી લીધો, ઝંખવાણી નજરે એણે પ્રથમ સોનુ સામે પછી એના પપ્પા સામે જોઈ નજર ઢાળી દીધી. નારાજગીભરી આંખે સોનુના પપ્પાએ સામે જોયું. જાણે કંઈ જ બન્યું ના હોય, એમ સોનુ પણ પપ્પા સામે જોઈ રહ્યો. એના મિત્રો ચાલ્યા ગયા હતા.

પપ્પા ધીમા પણ નારાજગીભર્યા અવાજે બોલ્યા, 'સાચી વાત તારી બેટા સોનુ. તારી મમ્મી અભણ છે, આથી તને નવ મહિના પેટ પાળ્યો, તાજાંજ લગન કર્યાં હતાં, એના હરવા ફરવાના અને મોજશોખના દિવસો તારા માટે હોમી દીધા. તને પામવા એણે શું નથી કર્યું? કારણ એ અભણ હતી. તું બીમાર પડ્યો, ત્યારે એણે તારી પાછળ રાતદિવસ એક કરી નાખ્યાં ખાધાપીધા વગર રાત અધરાત એણે તારી પાછળ કાઢી હતી, તને માંદગીમાંથી મુક્ત કરવા જેણે જે કર્યું, એ બધું એનો ખુદનો વિચાર કર્યા વગર કર્યું, એટલે સુધી કે, એણે તારું મળ પણ ખાધું, આ કોઈ નથી જાણતું હું જાણું છું. તું પરીક્ષા સારી રીતે પાસ કરી શકે, એટલે એણે તારી સાથે રાતોની રાત માથે લીધી, ઉજાગરા કર્યા, તને સમયે ચા-નાસ્તો આપ્યો, અને એના બધા ત્યાગ અને રિબામણી પછી તું આજે, પહેલો નંબર આવ્યો છું, તારી અભણ મમ્મીને કારણે.'

સોનુનું આંખ ડબકી પડી. પાસે જ ઊભેલી મમ્મીને વળગી પડ્યો અને પોક મૂકીને રડતાં રડતાં બોલ્યો : 'ના મમ્મી, તું અભણ નથી, અભણ હોત તો તે મારા માટે આટલું કર્યું ના હોત. અભણ તો હું છું કે, પોતાનો વિચાર કર્યા વગર, જાતનીય પરવા કર્યા વગર મારી ખાતર તેં સર્વસ્વનો ત્યાગ કર્યો અને હું સમજી ના શક્યો. મમ્મી મને માફ કરી દે. બોલતાં સોનુ મમ્મીના પગમાં ઢળી પડ્યો. મમ્મીએ એને ઊભો કરી છાતી સરસો ચાંપ્યો.'●

સાહિત્યકાર, મો. ૯૪૨૭૧૭૮૭૫૨

TEACHERS ARE WANTED
 Qualified teachers (B Ed /PTC) for an English medium school at Lakthar in Surendranagar, run by Diocese of Rajkot. Accomodation will be arranged.
 Resumes may be sent either in Whatsapp or by
e-mail Id : frregi@rediffmail.com
Mo. 98258 51221 / 97263 67327 / 73832 09902

કોમ્પ્યુટર કોર્સ (સરકાર માન્ય)
 ટેકનીકલ એજ્યુકેશન બોર્ડ, ગાંધીનગર માન્ય
ડેસ્ક ટોપ પબ્લિશિંગ સિસ્ટમ
 મુદત : ૧ વર્ષ
 ✦ MS Win 7 ✦ MS Office ✦ Pagemaker ✦ CorelDraw ✦ Photoshop ✦ Indesign
 ✦ Spoken English ✦ Guj.+Hindi Typing ✦ Professional Practice ✦ Moral Science
 ધો. ૧૦ પાસ અંગ્રેજી સાથે સરકાર માન્ય તથા ૧૦-નાપાસને સંલ્પાકીય કોર્સમાં પ્રવેશ મળી શકે છે.
 સરકારના નિયમ મુજબ સરકાર માન્ય વિદ્યાર્થીઓને એસ.ટી. બસ/રેલ્વે પાસ મળવા પાત્ર છે.
 સરકારના નિયમ મુજબ સરકાર માન્ય વિદ્યાર્થીઓ પણ સરકાર દ્વારા મળતી શિષ્યવૃત્તિ મેળવવા પ્રયત્ન કરી શકે છે.
 સંપર્ક કરો : **ગ્રેવિયર ટેકનીકલ ટ્રેનિંગ સેન્ટર**, આર્સ્ટ પ્રેસ, ગામડી-આર્સ્ટ, તા.જિ. આર્સ્ટ
 ફોન : ૦૨૬૯૨-૨૫૩૯૩૩, ૯૪૨૮૦૭૬૬૭૨, ૯૭૨૩૧૧૩૬૧૧

આત્મવિશ્વાસ

દિગ્ધી જોયલ મેકવાન

“To succeed in your life you need two things,
Ignorance and Confidence.”

આત્મવિશ્વાસ અને મહેનત કોઈની પણ સફળતાનો મોટો હિસ્સો હોય છે, પરંતુ આ પછી પણ સફળતા મેળવવી એ બહુ મોટા પડકાર સમાન છે. જ્યારે પણ આપણે આપણી આસપાસ કોઈને સફળ થતાં જોઈએ છે કે પછી કોઈ સફળ વ્યક્તિ વિશે સાંભળીએ છીએ ત્યારે આપણા મનમાં પણ એક વિચાર આવે છે કે, ‘આપણે પણ કંઈક એવું કરવું જોઈએ કે જે આપણને આ સફળ વ્યક્તિઓની શ્રેણીમાં મૂકી દે.’ અને આ વિચાર આપણી અંદર એક નવી જ ઊર્જાનો સંચાર કરી દે છે. અને આપણે એક બે દિવસ સુધી બસ આજ વાતનો વિચાર કર્યા કરીએ છે. મનમાં ને મનમાં કયા ક્ષેત્રમાં આગળ વધવું? કેવી રીતે આગળ વધવું? તે માટેનું આયોજન પણ શરૂ કરી દઈએ છીએ. પરંતુ થોડા જ સમય પછી આપણને અહેસાસ થવા લાગે છે કે પછી આપણી આસપાસના લોકો દ્વારા આપણને એવો અહેસાસ કરાવવામાં આવે છે કે આ કામ તો આપણે કરી જ નથી શકતા! અને આપણે આ વાત માનીને ફરી પાછા આપણા રોજિંદા જીવનમાં લાગી જઈએ છીએ.

આમ, બે ત્રણ દિવસની અંદર આપણાં મનમાં કંઈક કરી બતાવવા માટે ઉઠેલા તરંગો ક્યાંય ખોવાઈ જાય છે. આવા સમયે લોકો આપણા વિશે શું કહે છે તેની દરકાર કર્યા વગર જો આપણે આપણા લક્ષ્ય સામે નજર રાખીએ તો કદાચ આપણે પણ આ સફળ વ્યક્તિઓની યાદીમાં મુકાઈ જઈએ, પરંતુ આવા સમયે આપણે, પોતે શું કરી શકીએ છે તેના કરતાં વધારે ધ્યાન બીજા આપણે માટે શું વિચારે છે તેના પર આપીએ છીએ. આવા સમયે કહી શકાય કે આપણી અંદર આત્મવિશ્વાસનો અભાવ હોવાને કારણે આપણે આપણી જાત કરતાં વધારે સામેની વ્યક્તિ પર વિશ્વાસ મૂકી કંઈક કરી બતાવવાનું માંડી વાળ્યું.

આત્મવિશ્વાસ સફળતાની એ ચાવી છે કે, જે સફરમાં આવનારી દરેક મુશ્કેલીઓને આસાન કરી દે છે. આજ આત્મવિશ્વાસના દમ પર જિંદગી ઊડાન ભરે છે, કામચાબી કદમોમાં આવીને ઊભી રહે છે. આજ આત્મવિશ્વાસ આપણને દુઃખ, દર્દ અને પરેશાનીના સાગરથી બહાર લાવીને એક નવી જ મંજિલ હાંસિલ કરવાની શક્તિ આપે છે.

કોઈપણ પ્રકારની સફળતાની શરૂઆત કોશિશ કરવાથી જ થાય છે. જીવનમાં સફળ થવા માટે કોશિશ તો કરવી જ પડે છે. આ વાત ઉપર ચંદ્રગુપ્તે એક વાર યાજ્ઞક્યને પૂછ્યું કે, ‘જો કિસ્મત પહેલાં જ લખાઈ ચૂક્યું છે તો પછી કોશિશ કરવાથી શું મળશે?’ યાજ્ઞક્યએ સુંદર જવાબ આપ્યો હતો કે ‘શું ખબર કિસ્મતમાં જે છે તે કોશિશ કરવાથી મળે.’ આપણામાંના ઘણા લોકો એવા હોય છે કે જો તેઓ પોતે નિષ્ફળ જાય તો પોતાના કિસ્મતને વધારે દોષ આપે છે, પરંતુ શું સાચું જ આવું હોય

છે? શું આપણી સફળતા અને નિષ્ફળતા પાછળ આપણું કિસ્મત જ જવાબદાર હોય છે, આપણે નહીં? આનાથી વિરુદ્ધ ઘણા લોકો એવા પણ હોય છે કે જેઓ એમ માને છે કે આપણું કિસ્મત આપણે જાતે જ ઘડીએ છીએ. જો પૂરા આત્મવિશ્વાસથી મહેનત કરીશું તો કિસ્મત પલટાતાં વાર નહીં લાગે.

ક્યારેક જીવનમાં આપણને એવા લોકો મળી જાય છે કે જે પોતાના આત્મવિશ્વાસથી આપણને પણ જીવનમાં કંઈક કરી બતાવવાની પ્રેરણા આપે છે. આજે આપણે આવી જ એક સ્ત્રીની વાત કરીશું કે જેણે (પેરેલાઈસ) પ્રક્ષાઘાત ગ્રસ્ત હોવા છતાં કંઈક નવું કરી બતાવવાનું વિચાર્યું અને રમતગમતમાં પોતાનું નામ રોશન કર્યું. આ સ્ત્રી એટલે ભારતની સર્વપ્રથમ પેરાલિમ્પિક્સ ગેમ્સ વિનર તેમજ કોમનવેલ્થ ગેમ્સની અંદર શોટ પુટમાં સિલ્વર મેડલ જીતીને ઈતિહાસ સર્જનાર દીપા મલિક કે જે આજે માત્ર ભારત જ નહીં પરંતુ આખા વિશ્વ માટે એક પ્રેરણા બની ચૂકી છે. દીપા મલિક એક એવી સ્ત્રી છે કે જેણે પોતાના જીવનમાં આવેલા દુઃખદ વળાંક પછી હિંમત હાર્યા વગર અણધારી સફળતા મેળવીને ઘણા લોકોને આશ્ચર્યમાં મૂકી દીધાં છે!

દીપા મલિકનો જન્મ ૩૦ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૭૦ ના રોજ હરિયાણાના એક ગામમાં થયો હતો. તેના પિતા તેમજ ભાઈ આર્મીમાં હતા. માટે નાનપણથી જ તે એકદમ હિંમતવાન અને પડકારોનો સામનો કરવાવાળી વ્યક્તિ હતી. તેને રમતગમતની સાથે સાથે બાઈક ચલાવવી, કાર ચલાવવી તેમજ તરવાનો પણ ખૂબ શોખ હતો. તેનાં લગ્ન પણ એક આર્મી ઓફિસર સાથે જ થયાં. અને તે સાથે જ એક આર્મી ઓફિસરની પુત્રી, બહેન અને પત્ની તરીકેનું ગૌરવ અનુભવે છે. લગ્ન થયા પછી તેનું કામ માત્ર પોતાનું ઘર અને તેની બે દીકરીઓની સંભાળ રાખવાનું જ હોય છે. બધું જ સારું ચાલી રહ્યું હોય છે અને જોતજોતામાં તેના લગ્નને દસ વર્ષ પૂરાં થઈ જાય છે.

તે સમયે તેના પતિનું પોસ્ટિંગ કારગીલમાં થઈ જાય છે. દીપા એકલા હાથે દરેક વાતનું ચોક્કસ ધ્યાન રાખતી હોય છે. તે દરમિયાન તેને લગાતાર પીઠ અને કમ્મર દર્દની તકલીફ રહેવા લાગે છે. ઘણી દવાઓ વાપર્યા પછી પણ તેનો દુઃખાવો ઓછો ના થવાને લીધે તે ફરી એકવાર ડોક્ટર પાસે જાય છે. તેઓ દીપાને અમુક ટેસ્ટ કરાવવાનું સૂચન કરે છે અને ત્યારબાદ દીપા ડોક્ટરે આપેલા બધા જ ટેસ્ટ કરાવીને રીપોર્ટસ લેવા પહોંચે છે. તે સમયે તેને ખબર નહોતી કે આજે તેને એવી કંઈક ખબર પડવાની છે કે જેના પછી કશું પણ પહેલાં જેવું નહીં રહે. ડોક્ટર તેને જણાવે છે કે એનું ચાલવા ફરવાનું બસ હવે થોડા જ દિવસ માટે છે કેમકે તેને સ્પાઈનલ કેન્સર છે. માટે હવે એક જ મહિનામાં તેની સર્જરી કરવી પડશે તો જ તેના બચવાની આશા છે અને આ સર્જરી પછી પણ તે જીવશે

કે નહીં તે નક્કી નથી અને જો જીવતી રહેશે તો તે કાયમ માટે ચાલી નહીં શકે કેમકે તેની છાતી નીચેનો આખો ભાગ લકવાગ્રસ્ત થઈ જશે. દીપાને જ્યારે આ વાતની ખબર પડે છે ત્યારે તે માત્ર ૨૮ વર્ષની હતી.

દીપાને જે ખબર મળી તે સાંભળીને બીજું કોઈ તો તે વિચારી પણ ના શકે કે હવે શું કરવું? અને તે પણ તેવા સમયે કે જ્યારે તેના પતિ પણ તેની સાથે નથી અને એકલા હાથે તે બધું સંભાળી રહી છે પરંતુ દીપાની સમજ એકદમ વ્યવહારિક અને ચોક્કસ હતી. તેણે હિંમત હારીને બેસી રહેવાને બદલે હવે આગળ શું કરવું જોઈએ તેને વધારે મહત્ત્વ આપ્યું. તેના રોગ વિશે બીજા કોઈને પણ કશી જાણ કર્યા વગર તેણે મહત્ત્વનાં પગલાં લેવાનું નક્કી કર્યું. આગલા સાત દિવસમાં દીપાએ પોતાની વસિયત લખી દીધી. પોતાનાં બધાં જ ઘરેણાં બેંકમાં મૂકી દીધાં તેમજ પોતાના ઘરને એકદમ વ્યવસ્થિત રીતે ગોઠવી દીધું કેમકે તે નહોતી ઈચ્છતી કે જો સર્જરીમાં તેનું મૃત્યુ થઈ જાય તો પછી તેના કુટુંબીજનોને તેના વગર કશી તકલીફ પડે ! પોતાનાથી બને તેટલું કામ એકલા હાથે પતાવી, પોતાની બંને દીકરીઓને તેનાં માતાપિતા પાસે મૂકી આવીને દીપા કોઈને પણ પોતાની સાથે લીધા વગર કે કોઈ પણ વાતની જાણ કર્યા વગર એકલી જ સર્જરી કરાવવા પહોંચી જાય છે પરંતુ ડોક્ટર તેને કહે છે કે તેના પિતા કે પતિની મંજૂરી વગર આ સર્જરી શક્ય જ નથી.

દીપાને આખરે એનાં કેન્સર વિશે ઘરમાં વાત કરવી પડે છે. તેનાં કુટુંબીજનો આ વાત જાણીને ભાંગી પડે છે. તેના માતાપિતા ચિંતા કરવા લાગે છે કે તેમની પુત્રીની સત્તરથી અઠાર કલાક લાંબી એકદમ નાજુક સર્જરી કરવાની છે અને ત્યારપછી પણ તે જીવતી રહેશે કે નહીં તેની કોઈ જ ખાતરી નથી પરંતુ દીપા તેના માતાપિતાને સમજાવે છે કે ગભરાઈને કંઈ જ થવાનું નથી, હવે આગળ શું કરવાનું છે તે વિચારવાનું છે. આમ કહી તે તેના પિતાને એક પત્ર આપે છે. જેમાં એણે તેના ગયા પછી તેની બંને દીકરીઓનો ઉછેર કઈ રીતે કરવો તે લખેલું હતું.

સર્જરી માટે જતાં પહેલાં તે તેના પતિ સાથે ફોનથી વાત કરે છે અને જણાવે છે કે આ સર્જરી પછી જો પોતે જીવતી રહેશે તો કોઈ દિવસ ચાલી નહીં શકે. તેના પતિએ તેને જે જવાબ આપ્યો એનાથી તેના મનમાં એટલી હિંમત આવી ગઈ કે તે એકદમ પ્રફુલ્લિત મને ઓપરેશન થિયેટરમાં પહોંચી. તેના પતિએ તેને કહ્યું કે, ‘તો શું થયું કે તું સર્જરી પછી ચાલી નહીં શકે, હું તને આખી જિંદગી મારા હાથોમાં ઉઠાવીને ચાલીશ.’ સત્તરથી અઠાર કલાક લાંબી એકદમ નાજુક સર્જરી પછી દીપા પોતાની પીઠ ઉપર ૧૮૩ ટાંકા સાથે બહાર આવે છે અને અહીંથી શરૂઆત થાય છે તેના નવા જન્મની.

સર્જરી પછી તેના પતિ આર્મીમાંથી નિવૃત્તિ લઈને પોતાની પત્ની તેમજ દીકરીઓની સંભાળ રાખવાનું નક્કી કરી ઘરે જ રહે છે. ઘણા બધા તેની ખબર જોવા આવે છે અને દરેકના મોંએથી એક જ વાત સાંભળીને દીપા કંટાળી જાય છે. દીપા તેના પતિને કહે છે કે, ‘આ બધાં ક્યાં સુધી મારી ખબર જોવા આવશે અને મને દિલાસો આપ્યા કરશે. હું બધાને ક્યાં સુધી સમજાવું કે સર્જરીએ મારી ચાલવાની શક્તિ છીનવી લીધી છે. ભલે હું લકવાગ્રસ્ત છું મારી હિંમત અને મહેનત લકવાગ્રસ્ત નથી. મારો આત્મવિશ્વાસ હજુ ચાલી શકે છે, દોડી શકે છે.’

ત્યારપછી દીપાએ પૂરી હિંમત અને સિફતથી પોતાને મળેલા આ નવા જીવનને ગળે લગાવ્યું અને પહેલાંની જેમ જીવન જીવવાનું અને દીકરીઓની સંભાળ લેવાનું શરૂ કર્યું. એક દિવસ તે તેની દીકરીઓને લઈને સ્વિમિંગ પુલ પર જાય છે અને તેઓને પાણીમાં ઉતરવાનું કહે છે પરંતુ બેમાંથી એકેય, ડર લાગતો હોવાથી પુલમાં ઉતરવા તૈયાર નથી. દીપા તેઓને પૂછે છે કે, ‘હું તમારી સાથે પાણીમાં આવું તો તમે આવશો, તો તેની બંને દીકરીઓ ખુશ થઈને હા પાડે છે. દીપા પાણીમાં ઉતરે છે અને સફળતાપૂર્વક તરીને બહાર આવે છે.

આ બનાવથી તેને ભાન થાય છે કે તેનું જીવન માત્ર વ્હીલચેર પૂરતું સીમિત નથી. ત્યારબાદ દીપા પોતે પોતાના જીવનમાં શું શું કરી શકે છે તે શોધવા માંડે છે અને તેને જાણ થાય છે કે ભારતની બહારના દેશોમાં એના જેવા લોકો દરેક ક્ષેત્રોમાં કેટલા આગળ વધી રહ્યા છે, કેટલી સિદ્ધિ હાંસલ કરી રહ્યા છે. તે પણ નક્કી કરે છે કે તે રમતગમતના ક્ષેત્રમાં કંઈક આગવું કરીને બતાવશે. તે તેની ઈચ્છા તેના પતિ આગળ રજૂ કરે છે અને તેઓ પણ તેને આ ઈચ્છા પૂરી કરવામાં તેના કોચ બનીને પૂરો સાથ આપે છે. ત્યારબાદ દિપાએ પેરાલિમ્પિક્સ ગેમ્સમાં, એથ્લેટિક્સમાં, સ્વિમિંગમાં તેમજ ડ્રાઈવિંગમાં ઝંપલાવ્યું અને ધીરે ધીરે દરેક ક્ષેત્રમાં સફળતા મેળવવા માંડી.

મુશ્કેલીઓ દરેકના જીવનમાં આવે છે, ક્યારેક ઓછી તો ક્યારેક વધારે, ક્યારેક ધીમે ધીમે તો ક્યારેક એકસામટી જ. દીપાની સાથે જે થયું તે જિંદગીભર કોઈને નિરાશ કરવા માટે કાફી હતું, પરંતુ દીપાની નસેનસમાં આત્મવિશ્વાસ દોડતો હતો. અને માટે જ તે અણધારી અને અદ્ભુત સફળતા પ્રાપ્ત કરીને ભારતની પહેલી પેરાલિમ્પિક્સ ગેમ્સ વિનર તેમજ કોમનવેલ્થ ગેમ્સમાં શોટ પુટમાં સિલ્વર મેડલ જીતી ઈતિહાસ રચનાર બની જાય છે.

આ ઉપરાંત તે સૌથી ખતરનાક માનવામાં આવતી હિમાલયની કાર તેમજ બાઈક રેલીમાં અને હિમાલય યાજ્ઞ સ્પર્ધામાં પણ ભાગ લઈ ચૂકી છે. આ ઉપરાંત દીપાએ યમુના નદી પણ તરીને પાર કરી છે. અત્યાર સુધીમાં દીપાએ ૫૮ રાષ્ટ્રીય તેમજ ૧૮ આંતરરાષ્ટ્રીય મેડલ પોતાના નામે કર્યા છે અને ઘણા બધા એવોર્ડ્સ પણ મળ્યા છે. આ બધાની સાથે સૌથી મહત્ત્વનું સન્માન કે, જે તેની જિંદગીની સાચું સન્માન હતું, એટલે કે અર્જુન એવોર્ડ મળવાનું સન્માન, તે પણ તેને મળે છે. આ એવોર્ડ મળવાથી દીપા તેમજ તેનો પરિવારને ગૌરવની લાગણી થાય છે.

દીપા આજે એક સફળ એથ્લેટ તેમજ પ્રેરણાદાયી સ્પીકર પણ છે. તેણે પોતાના જીવન પરથી લોકોને શીખવ્યું છે કે ભલે જીવનમાં ગમે તેટલી મુશ્કેલીઓ આવે આપણે હિંમત તેમજ આત્મવિશ્વાસ ન ખોવાં જોઈએ. આપણે આપણાં સપનાઓને સાકાર કરવાની લગાતાર કોશિશ કરવી જોઈએ. દીપા પોતાના લેક્ચરમાં હંમેશા એક જ વાત કહે છે,

‘મંજિલ એને જ મળે છે જેનાં સપનાઓમાં જાન હોય છે, પાંખોથી કશું નથી થતું, આત્મવિશ્વાસથી જ ઉડાન ભરી શકાય છે.’●

આસિસ્ટન્ટ પ્રોફેસર(અંગ્રેજી), શ્રી જે.એમ. પટેલ પી.જી. સ્ટડીઝ એન્ડ રીસર્ચ ઈન હ્યુમિનિટીઝ, આણંદ

**Tabor
invites
you**

9 AM to 2 PM

Place :
Bileshwarpura
Ahmedabad-
Mehasana
highway
Kalol to
Bileshwarpura
12 Kms

For the
First
Saturday
Healing
And
Deliverance
Service

June 1st
HOLY EUCHARIST
HEALING ADORATION
WORD OF GOD
EUCCHARISTIC PROCESS

One
Day
Youth
Retreat

**Tabor Retreat Centre,
Bileshwarpura**

To be delivered
and anointed

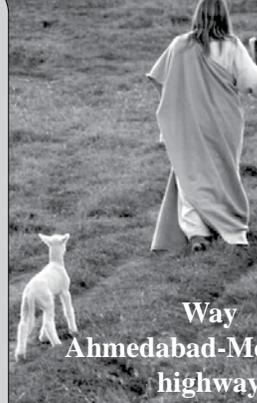
We cordially
invite you
All youngsters
June 8th

**Let's join
together
for the
glory of
God and
stay
blessed !
Amen**

"I need you"

"I will never
abandon anyone
who comes to me"
John 6:37

PRAISE &
WORSHIP
WORD OF GOD
HOLY
EUCHARIST
DELIVERANCE
ADORATION
SURRENDER

9 AM TO 2:30 pm

**Way
Ahmedabad-Mehasana
highway
Kalol to Bileshwarpura 13 Kms**

Tabor Retreat Centre, Bileshwarpura, Post - Chhatral, Ta. Kalol, Dt. Gandhinagar - 382 729

કરુણામયી માતા આધ્યાત્મિક કેન્દ્ર - નગરા

Karunamayi Mata, Spirituality Centre, Nagra - 388 620,
Ta. Khambhat, Dt. Anand, Phone Landline : 02698 223256

તા. ૧૫ જૂન ૨૦૧૯ આરાધના
ફાધર વિક્ટર દેવમણી એસ.જે. દ્વારા ચલાવવામાં આવશે.

આરાધના રીટ્રીટ નવલા રૂપમાં

રાત્રિ આરાધના મહિનાના ત્રીજા શનિવારે રાત્રે ૧૦:૦૦ થી સવારના ૪:૦૦ સુધી	રીટ્રીટ મહિનાના ચોથા અઠવાડિયે શુક્રવાર સાંજથી રવિવાર બપોર સુધી	આરાધના અને રીટ્રીટમાં પધારવા આપને હાર્દિક આમંત્રણ. યથાશક્તિ દાન સ્વીકારવામાં આવશે.
જૂન ૨૦૧૯ તા. ૧૫	જૂન ૨૦૧૯ તા. ૨૧ સાંજથી તા. ૨૩ બપોર સુધી	આરાધના માટે દૂરથી આવનાર વ્યક્તિઓ માટે સાંજે જમવાની વ્યવસ્થા કરવામાં આવશે. સંખ્યા અગાઉથી જણાવવા વિનંતી.

ફાધર ઈગ્નાસ કાનિસ એસ.જે.

ફાધર વિક્ટર દેવમણી

સિસ્ટર જ્યોતિકા એલ.ડી.

ફાધર ડેનિયેલ આરોગ્યદાસ એસ.જે.

મો. ૯૪૦૮૬ ૬૭૧૭૮

મો. ૯૭૧૪૧ ૨૬૪૫૭

નગરા જેસ્યુટ પરિવાર

અને મંગલ જ્યોત કમ્યુનિટી, નગરા

કરુણામયી માતા આધ્યાત્મિક કેન્દ્ર, નગરા - ૩૮૮ ૬૨૦ તા. ખંભાત, જિ. આણંદ

કિશોરમિત્ર

જૂન-૨૦૧૯

વડાધર્મગુરુ ફ્રાન્સિસ અને બેબી પોપ

બેબી પોપ :

આપણા લાડીલા વડાધર્મગુરુ ફ્રાન્સિસ ૨૦૧૫માં અમેરિકાની યાત્રાએ ગયા હતા. છ દિવસની આ યાત્રાના છેલ્લા દિવસે વડાધર્મગુરુ ફ્રાન્સિસ ફિલાડેલ્ફિયા શહેરમાં હતા. યાત્રાના અંતિમ ચરણના ભાગરૂપે ફિલાડેલ્ફિયા શહેરમાં વડાધર્મગુરુ નગરયાત્રાએ નીકળ્યા હતા. તેમના ખાસ વાહન 'પોપ મોબાઈલ'માં વડાધર્મગુરુ ઉમટી પડેલી વિશાળ જનમેદનીને દર્શન અને આશીર્વાદ આપતાં આપતાં આગળ વધી રહ્યા હતા. લોકોની ભીડ રસ્તાની બંને બાજુ વડાધર્મગુરુની પ્રતીક્ષા કરતી ઊભી હતી. ઘણાં માતાપિતા તેમનાં બાળકોને પણ વડાધર્મગુરુનાં દર્શન કરાવવા અને તેમના આશીર્વાદ મેળવવા સાથે લઈ આવ્યાં હતાં. તેમની ખાસિયત મુજબ, ચહેરા પર જરા પણ થાક કે અણગમો દર્શાવ્યા વિના, હસતે ચહેરે અને પ્રકુલ્લિત વદને વડાધર્મગુરુ બધાને આશીર્વાદ આપતાં આપતાં આગળ વધી રહ્યા હતા.

અચાનક વડાધર્મગુરુનું ધ્યાન એક નાના બાળક પર પડ્યું. ડેનિયલ અને ડેના નામનું દંપતી તેમના હાથમાં પોતાની નાનકડી ટીંગલી જેવી બેબી ક્રિચીને તેડીને ઊભું હતું. આ દંપતીએ નાનકડી ક્રિચીને વડાધર્મગુરુ જેવાં વસ્ત્રો પહેરાવ્યાં હતાં. સફેદ ઝલ્લો અને માથે વડાધર્મગુરુ જેવો મુગટ. અદ્દલ

વડાધર્મગુરુ જેવો પરિવેશ. વડાધર્મગુરુ ફ્રાન્સિસ તો આ બાળકીને જોઈ એકદમ ખુશ થઈ ઊઠ્યા અને મુક્ત મને ખડખડાટ હસી પડ્યા. પોતાનો કાફલો રોકી તેમણે તેમના સહાયક સૈનિકને પેલી બાળકીને પાસે લાવવા વિનંતી કરી. સહાયક ડેનિયલ અને ડેના પાસેથી વડાધર્મગુરુ જેવો પહેરવેશ પહેરેલી નાનકડી બાળકીને લઈ વડાધર્મગુરુ પાસે લઈ આવ્યા. વડાધર્મગુરુએ પ્રેમસભર બાળકીને પોતાના હાથમાં લઈ ચૂબન કર્યું અને આશીર્વાદ પણ આપ્યા. ત્યારબાદ ન્યૂઝ ચેનલને ઈન્ટરવ્યૂ આપતાં બાળકીના પિતાએ જણાવ્યું કે, 'વડાધર્મગુરુએ તેમના અંગરક્ષકને કહ્યું હતું કે, અમને જણાવે કે અમારામાં હાસ્યની (વિનોદવૃત્તિ - sense of humor) જબરી સુગંધ છે.'

બાળ મજૂરી નિષેધ દિન - ૧૨ જૂન :

વહાલા કિશોરમિત્રો, તમારી આજુબાજુ એક નજર દોડાવજો. કેટકેટલાંક નાનાં બાળકો, તમારા જેવા કિશોર-કિશોરીઓ મહેનત મજૂરીનું કામ કરતાં નજરે પડશે.

ચાની કીટલીએ ચા આપતો કે કપ રકાળી ધોતો ગોટીઓ, ઘરે કચરા પોતા કરવા આવતી દસ-બાર વર્ષની મધુ, સાંજે શાક માર્કેટમાં ભાજુ-કોથમીરની ઝૂડી કે લીંબુ વેચતો રમેશ કે રમીલા, વાસણની દુકાને મજૂરી કરતો જયેશ, બુટ પોલીસ કરતો રાબુ, બાંધકામની સાઈટ પર માથે ઈંટો - સિમેન્ટ ઉપાડતાં બાળ મજૂરો, ગામડાઓમાં માતા-પિતા સાથે ખેતરે કામે જતાં બાળ ખેત મજૂરો વગેરે... આ તો થોડાં ઉદાહરણો ટાંક્યાં. પરંતુ આવાં તો અસંખ્ય બાળ મજૂરો આપણી આજુબાજુ જોવા મળશે.

ક્યારેક આવા બાળમજૂરો વિશે વિચાર્યું છે ? અભ્યાસ કરવાની અને રમવાની કિશોરાવસ્થાએ આવાં અગણિત બાળકો ગરીબીને લીધે પૈસા કમાવાની દોટમાં નાછૂટકે સામેલ થઈ જાય છે. વિશ્વભરમાં, ખાસ કરીને વિકાસશીલ અને અવિકસિત દેશો માટે આ એક શરમજનક હકીકત છે.

બાળ મજૂરીની પ્રથા નાબૂદ કરવા માટે વર્ષ ૨૦૦૨થી આંતરરાષ્ટ્રીય મજૂર સંઘે ૧૨ જૂનનો દિવસ બાળ મજૂરી નિષેધ દિન તરીકે ઉજવવાનું ઠરાવ્યું. વિશ્વના મોટાભાગના દેશોમાં બાળ મજૂરી એક સામાજિક દુષણ ગણાય છે. આપણા ભારત દેશ સહિત અનેક દેશોમાં કાયદાકીય રીતે બાળમજૂરી એ ગુનો બને છે. બાળકોને કામઘંઘે રાખનાર માલિક ગુનેગાર ગણાય અને કાયદાકીય રીતે સજા પણ થાય.

આપણા ભારત દેશના કૈલાશ સત્યાર્થીને ૨૦૧૪માં શાંતિનું નોબેલ પ્રાઈઝ આપવામાં આવ્યું હતું. કૌલાશ સત્યાર્થી તેમના ‘બચપન બચાઓ’ આંદોલન દ્વારા ભારતમાં બાળ મજૂરી વિરુદ્ધ અભિયાન ચલાવી રહ્યા છે. તેમની સંસ્થા બાળમજૂરી રોકવા પગલાં ભરે છે અને બાલ શ્રમિકોને મહેનત મજૂરીના રસ્તેથી શિક્ષણની

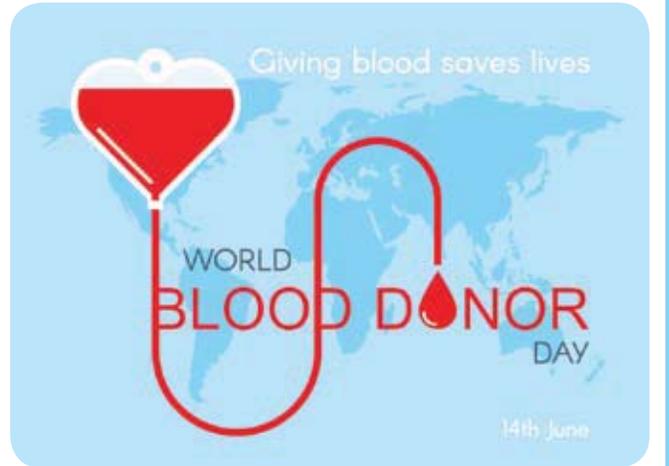

રાહ પર લઈ જાય છે. આજ સુધી કૈલાશ સત્યાર્થી અને એમની સંસ્થાએ લાખો બાળ મજૂરોને બાળ મજૂરી છોડાવી શિક્ષણ અપાવ્યું છે. તેમના આ ભગીરથ કાર્ય બદલ તેમને શાંતિના નોબેલ પ્રાઈઝથી નવાજવામાં આવ્યા છે.

તો વ્હાલાં કિશોરમિત્રો, હવે જો તમે કોઈ બાળ મજૂરને જૂઓ તો તમારા માતા-પિતા કે શાળાના શિક્ષકોની મદદ લઈ બાળ મજૂરી અટકાવવા પ્રયત્ન કરજો. વળી જ્યારે તમે ફી હો ત્યારે, સાંજે કે પછી રવિવાર કે બીજી કોઈ રજાનો દિવસ હોય ત્યારે અથવા તો શાળાના વેકેશન દરમિયાન આવા બાળ શ્રમિકોને અભ્યાસમાં મદદ કરજો. આ એક મોટી દેશસેવા કરી ગણાશે અને ભારતનું ભાગ્ય બદલવામાં મદદરૂપ બનશે.

વિશ્વ રક્તદાન દિન - ૧૪ જૂન :

વિશ્વભરમાં ૧૪ જૂનનો દિવસ વિશ્વ રક્તદાન દિન તરીકે ઉજવવામાં આવે છે. ૨૦૦૪ના વર્ષથી સમગ્ર વિશ્વમાં આ ઉજવણીની શરૂઆત થઈ. આકસ્મિક સંજોગોમાં જીવન બચાવવા માનવ રક્ત અત્યંત જરૂરી છે. રક્તનું બીજી કોઈ રીતે ઉત્પાદન થઈ શકતું નથી. એક માનવી દ્વારા દાન કરીને જ તેની ઉણપ ભરપાઈ કરી શકાય.

અકસ્માત વખતે, યુદ્ધ કે કુદરતી આપદા સમયે, ઘાયલ કે બીમાર વ્યક્તિને સારવાર માટે રક્તની જરૂર પડે છે. આ બધી જરૂરિયાત આપણે રક્તદાન કરીને જ પૂરી કરી શકીએ. જે તે દર્દીના લોહીની તપાસ કરી તેના રક્તને મળતા આવતા ગૃપનું રક્ત

તેમને ચઢાવી શકાય. આ માટે રેડ ક્રોસ અને તેના જેવી બીજી અનેક સંસ્થાઓ તથા બ્લડ બેંકો સારી કામગીરી કરે છે અને જરૂરિયાતમંદને રક્ત પૂરું પાડે છે.

કોઈ પણ તંદુરસ્ત અને અઢાર વર્ષથી મોટી ઉંમરની વ્યક્તિ નિયમિતપણે દર ત્રણ મહિને રક્તદાન કરી શકે. રક્તદાન કરેલ લોહી બ્લડ બેન્કવાળા એકત્ર કરી તેમની લેબોરેટરીમાં તેની સંપૂર્ણ ચકાસણી કરે છે અને પછી જેને જરૂર હોય તેને પૂરું પાડે છે. રક્તદાન કરેલ વ્યક્તિમાં દાનમાં આપેલ લોહી ખૂબ થોડા સમયમાં પાછું બની જાય છે અને કોઈ આડ અસર થતી નથી. ઊલટાનું નિયમિત રક્તદાન કરનાર વ્યક્તિનું સ્વાસ્થ્ય સારું રહે છે.

Blood Donation

રક્તદાન શા માટે જરૂરી છે ?

- રક્ત ફેક્ટરી કે કારખાનામાં બનાવી શકાતું નથી
- માનવ માનવ દ્વારા પોતાના રક્તનું દાન કરીને જ મેળવી શકાય.
- રક્તદાન ગુપ્તદાન છે.
- રક્તની હંમેશ અછત રહે છે.
- આપણા રક્તનું એક ટીપું, બનશે કોઈનું ગુપ્ત અમૃત

હવે તો બ્લડ બેંકમાં આધુનિક તકનીકના સહારે રક્તદાનમાં એકત્ર કરેલ લોહીના ઘટકો અલગ અલગ છૂટા પાડી એક યુનિટ લોહીમાંથી જરૂરિયાત પ્રમાણે અલગ અલગ દર્દીઓને આપવામાં આવે છે. આ વર્ષ ૨૦૧૯ માટે વિશ્વ રક્તદાન દિનનું સૂત્ર - 'બધાંને માટે સુરક્ષિત રક્ત' નક્કી કરવામાં આવ્યું છે. વિશ્વ રક્તદાન દિનની મુખ્ય ઉજવણી ૧૪ જૂનના રોજ રવાન્ડા દેશમાં કિંગાલી શહેરમાં કરવામાં આવશે. તો કિશોરમિત્રો, તમારા માતા-પિતાને સમજાવી રક્તદાન કરવા પ્રેરણા આપશોને ?? અને જ્યારે તમે અઢાર વર્ષના થઈ જાવ ત્યારથી નિયમિત રક્તદાન કરી બીજાની જિંદગી બચાવવાનું પુણ્યનું કામ કરજો.

પવિત્ર આત્માનું પર્વ - ૯ જૂન :

વહાલા કિશોરમિત્રો, તમે તમારી વર્ષગાંઠ ઉજવો છો ને ? જન્મદિવસની ઉજવણી એટલા માટે થાય છે કારણ આ દિવસે આપણને નવજીવનની ભેટ મળી હતી. પણ જો હું એમ કહું કે તમારી બર્થ ડે સિવાય પણ એક બીજો જન્મ દિવસ છે તો તમે માનશો ? હા... આ બીજો દિવસ એટલે પવિત્ર આત્માના પર્વનો દિવસ. આપણે બધાં માતા ધર્મસભાના અંગો છીએ અને પવિત્ર આત્માનું પર્વ એ માતા ધર્મસભાનો જન્મદિવસ કહી શકાય. આમ આ દિવસ આપણો પણ જન્મદિન કહી શકાય.

પવિત્ર આત્માના પર્વને પેન્ટેકોસ્ટ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. ગ્રીક ભાષામાં પેન્ટેકોસ્ટ એટલે 'પચાસમાનો દિવસ' પાસખા પર્વ - ઈસ્ટર રવિવાર પછીના પચાસમા દિવસે પવિત્ર આત્માનું પર્વ (પેન્ટેકોસ્ટ) મનાવવામાં આવે છે. પ્રભુ ઈસુના પુનરુત્થાન પછી પચાસમા દિવસે બધા શિષ્યો અને તેમના કેટલાક અનુયાયીઓ એક ઓરડામાં એકઠા મળ્યા હતા. ત્યારે પવિત્ર આત્મા પ્રજ્વલિત જ્વાળાઓ જીભ સ્વરૂપે પ્રગટ થઈ અને હાજર બધાં લોકોના માથે સ્થિર થઈ. આમ પવિત્ર આત્મા આ બધા લોકોમાં ઊતર્યો અને તેઓ હિંમતભેર નીકળી પડ્યા. દેશ દેશાવર જઈ, અલગ અલગ ભાષા અને બોલીઓ બોલી તેઓ શુભસંદેશનો પ્રચાર-પ્રસાર કરવા લાગી પડ્યા. આમ ધર્મસભાનો શુભારંભ થયો.

પવિત્ર આત્મા હંમેશા આપણી સાથે હોય છે. આપણને માર્ગદર્શન આપે છે. આપણું રક્ષણ કરે છે. તો વહાલા ક્રિશ્ચિયો, આ પવિત્ર આત્માનો સાદ સાંભળજો. તેની પ્રેરણા મુજબ વર્તજો. મુશ્કેલ પરિસ્થિતિમાં, સંકટ સમયે તેની મદદ ચાચજો. પવિત્ર આત્મા જરૂર તમારી સહાય કરશે અને તમને રક્ષણ પૂરું પાડશે.

(પ્રવૃત્તિ : પવિત્ર આત્માના અવતરણની કથા વાંચો : પ્રેષિતોના ચરિતો - ૨:૧-૨૧)

ઈસુના પરમપૂજ્ય હૃદયનું પર્વ - ૩૦ જૂન :

પવિત્ર આત્માના પર્વ પછીના અઠવાડિયે આપણી ધર્મસભા ઈસુના પરમપૂજ્ય હૃદયનું પર્વ ઉજવે છે. આમ તો આ પર્વ લગભગ અગિયારમી સદીથી મનાવવામાં આવતું આવ્યું છે. પરંતુ સત્તરમી સદીમાં સંત માર્ગરિટ મેરી(૧૬૪૭-૧૬૯૦)ને પ્રભુ ઈસુએ દર્શન દઈ પોતાના પાવન હૃદયના દર્શન કરાવ્યાં ત્યારથી વધુ પ્રચલિત થયું. સંત માર્ગરિટ મેરી પવિત્ર સંસ્કારની વેદી આગળ ભક્તિભાવથી

પ્રાર્થના કરતાં. આવી પ્રાર્થના સમયે અનેક વખત પ્રભુ ઈસુએ તેમને દર્શન આપ્યાં અને તેમના પવિત્ર હૃદયના દર્શનનો લ્હાવો આપ્યો. ઈસુનું હૃદય પ્રેમ અને અનુકંપાથી ભરેલું છે. પરંતુ માનવ જાત પાપમાં પડી, ઈસુના આ પ્રેમાળ હૃદયને દુઃખ પહોંચાડે છે.

પ્રભુ ઈસુએ સંત માર્ગરિટ મેરી દ્વારા જણાવ્યું કે 'તેઓ માનવ જાતને ચાહે છે અને જે કોઈ તેમના પવિત્ર હૃદયની ભક્તિ કરશે તે ભક્તજનના હૃદયમાં શાંતિનું સામ્રાજ્ય સ્થપાશે. તેના કુટુંબમાં શાંતિ સ્થપાશે. તેની મુશ્કેલ ઘડીમાં સહાય મળી રહેશે. વળી તે શ્રદ્ધાળુ અંત સમયે તારણ પામશે.'

ઈસુના પરમપૂજ્ય હૃદયની ભક્તિ મહિનાના પ્રથમ શુક્રવારે કરવામાં આવે છે. સતત નવ મહિનાના પ્રથમ શુક્રવારે ભક્તિ કરનાર શ્રદ્ધાળુ અઢળક આશિષો પ્રાપ્ત કરે છે.

ચિંતન પુષ્પ :

વહાલા ક્રિશ્ચિયો, ૫ જૂન એટલે વિશ્વ પર્યાવરણ દિન. આ વર્ષે આ દિવસની મુખ્ય ઉજવણી ચીન દેશના જેઝીયાંગ પ્રાંતના હેન્ગઝોઉ શહેરમાં કરવામાં આવશે. આ વર્ષનું મુખ્ય સૂત્ર 'વાયુ પ્રદૂષણ' છે. તો ચાલો આ પર્યાવરણ દિનથી આપણી ધરાને વધુ સારી બનાવવા બનતો પ્રયત્ન કરીએ.

'ધરતી માતા વિશાળ હૃદયવાળી ઉદાર છે, જે આપણે પ્રયત્ન કરીશું તો એ પોતે બદલામાં અનેકગણું પરત કરશે અને અઢળક સૌંદર્ય રેલાવશે.'

- સ્વામી સદ્ગુરુ

- રાજેશ ક્રિશ્ચિયન
(M) 94265 84028

Email : rajesh.christian@yahoo.co.in

અવર લેડી ઓફ પીલાર નર્સિંગ સ્કૂલ, સાણંદ

(Sisters of Charity of St. Anne)

Nursing Admission 2019/2020 ANM/ GNM

100% JOB GUARANTEE

ફીશીપ કાર્ડ ધરાવતા SC/ST વિદ્યાર્થીને

ફી માં ૭૦૦૦૦/- સુધીની રાહત

➤ ધોરણ 12 રિઝલ્ટ પછી ફોર્મ બહાર પડશે

➤ ANM (સરકાર માન્ય 2 વર્ષનો કોર્સ)

➤ GNM(સરકાર માન્ય 3 વર્ષનો કોર્સ)

➤ 12th Pass With Minimum 40% (English Subject ફરજિયાત)

➤ ફી શીપ કાર્ડ ધરાવતા SC/ST વિદ્યાર્થી માટે નિશુલ્ક પ્રવેશ

➤ SC/ST વિદ્યાર્થીઓ માટે 80000/- શિષ્યવૃત્તિ મળવાપાત્ર

*** એડમીશન માટે આજે જ સંપર્ક કરો.

:સુવિધાઓ ઉપલબ્ધ:

- * અનુભવી શિક્ષકો
- * લાઇબ્રેરી
- * એનાટોમી લેબ
- * MCH લેબ
- * કોમ્પ્યુટર લેબ
- * ગર્લ્સ હોસ્ટેલ સુવિધા
- * ન્યુટ્રિશન લેબ
- * નર્સિંગ ફાઉન્ડેશન લેબ
- * કમ્યુનિટી હેલ્થ નર્સિંગ લેબ
- * પેરન્ટલ હોસ્પિટલ (Our Lady of Pillar Hospital)
- * મેનેજમેન્ટ ક્વોટા ઉપલબ્ધ (જૂજ બેઠકો)

Chekhla Road, Nidhrad Village, Nr. Munibapu Ashram,
Sanand 382115, Ahmedabad
Office: 8690210120 / 9427705631 School: 02717 222447
Email : olopns@gmail.com Website: www.olpnursingschool.org

Wanted: Nursing Tutors (B.Sc. Nursing or P.B.B.Sc. Nursing & MSC Nursing)

પ્રવેશ જાહેરાત

સેન્ટ ફ્રાન્સિસ આસીસી ટેકનિકલ ટ્રેનિંગ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ

મુ. સદાનાપુરા, પો. સામરખા, તા.જિ. આણંદ
સરકાર માન્ય સંસ્થા, રજિ.નં. KD-150

કમિશનરશ્રી, ટેકનિકલ શિક્ષણની કચેરી, ગુજરાત રાજ્ય-ગાંધીનગરની માન્યતા હેઠળ ચાલતી સંસ્થામાં નીચે જણાવેલ વિવિધ કોર્સમાં પ્રવેશ કાર્યવાહી ચાલુ છે.

ક્રમ	સરકાર માન્ય અભ્યાસક્રમો	પ્રવેશ લાયકાત	કોર્સની મુદત
૧	ટર્નર (TEB પેટર્ન) મો. ૯૯૭૯૦ ૮૦૫૯૫	ધોરણ ૯ પાસ અને S.S.C. પાસ/નાપાસ	૨ વર્ષ
૨	ફેબ્રિકેશન ફીટર કમ વેલ્ડર (TEB પેટર્ન) મો. ૯૯૦૯૭૧૨૮૮૦, મો. ૬૩૫૪૭૧૩૯૭૯	ધોરણ ૯ પાસ અને S.S.C. પાસ/નાપાસ	૧ વર્ષ

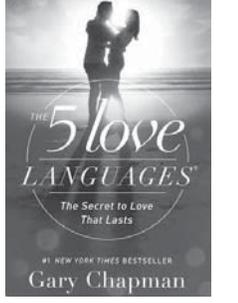
- પ્રવેશ ફોર્મ તથા વધુ માહિતી માટે રૂબરૂ સંસ્થાનો સંપર્ક કરો.
- સમય : સવારના ૮:૦૦ થી ૧૨:૦૦ (રવિવાર સિવાય)

આચાર્યશ્રી,
મો. ૯૮૨૫૭૩૨૩૬૫

તમારા જીવનસાથીની પ્રેમની ભાષા સમજો

બોન કાનીસ

પ્રેમ જાણીતા મેરેજ કાઉન્સિલર ગેરી ચેપમેન તેમણે લખેલા એક પુસ્તક - 'The Five Love Languages' (પ્રેમની પાંચ ભાષાઓ)ના પ્રથમ પ્રકરણમાં તેઓ તેમને એક વિમાન સફરમાં ભેટલા ખૂબ સફળ બિઝનેસ મેનેજમેન્ટ સાથે થયેલા સંવાદની વાત કરે છે. તેઓ એક સફળ મેરેજ કાઉન્સિલર છે એ જાણ્યા બાદ એ બિઝનેસમેન એમને જણાવે છે કે એણે ત્રણ-ત્રણ વાર લગ્ન કર્યા હતા. અને ત્રણેય લગ્નો નિષ્ફળ નીવડ્યાં હતાં. એ કહે છે - બિઝનેસમાં હું Hero સાબિત થયો છું પણ લગ્નના ક્ષેત્રમાં ઝીરો. એ ચેપમેનને પ્રશ્ન કરે છે - 'લગ્ન પછી પ્રેમ ક્યાં ઊડી જાય છે?'

આ સંદર્ભે ફાધર વાલેસ મજાકમાં આ હકીકતને આ રીતે ઉજાગર કરે છે - લગ્નના આરંભે એકબીજાને વળગીને, અડી અડીને ચાલતાં વર-વધૂ વચ્ચે લગ્નજીવનના કેટલાક સમય બાદ અંતર વધતું જાય છે અને એક સમય એવો આવે છે કે પતિ બસ સ્ટેન્ડે પહોંચ્યો હોય ત્યારે પત્ની ઘરેથી નીકળતી હોય ! ઘણાંબધાં યુગલો એક યા બીજા કારણે છૂટાછેડા લેતા નથી અને પડ્યું પાનું નિભાવી લે છે, પરંતુ એમનું દાંપત્યજીવન સાવ નીરસ, કંટાળાજનક (બોરીંગ) બની જાય છે. ઘણાં બધાં પતિ-પત્નીઓને પેલા બિઝનેસ મેનેજરની જેમ એ સમજાતું નથી કે લગ્ન પહેલાં જે સંબંધ આટલો આકર્ષણથી ભરેલો હતો તે લગ્ન પછી આટલો અનાકર્ષક કેમ થઈ જાય છે ? લગ્ન પહેલાંનું એ આકર્ષણ કંટાળો, જીદ, ચીડિયાપણાને ગુસ્સામાં કેમ પરિવર્તિત થઈ જાય છે ?

લગ્નજીવનમાં પેદા થતી આ સમસ્યાના જવાબના સારરૂપે ગેરી એક જ વાક્ય ઉચ્ચારે છે - 'માણસો પ્રેમની અલગ અલગ ભાષા બોલે છે. પતિ-પત્નીની પ્રેમની પ્રાથમિક ભાષા ભિન્ન ભિન્ન હોઈ શકે. પરિણામે તેઓ એકબીજાની પ્રેમની ભાષા સમજવામાં નિષ્ફળ નીવડે છે.'

આપણા વાસ્તવિક જીવનમાં આ પૃથ્વી પર અલગ અલગ ભાષાઓ બોલતા લોકો જોવા મળે છે. કોઈની ભાષા અંગ્રેજી છે તો કોઈની ફ્રેન્ચ, કોઈ પ્રજા રશિયન ભાષા બોલે છે તો કોઈ ચીની, કોઈ સમૂહની ભાષા ગુજરાતી તો કોઈની પંજાબી, મરાઠી યા તેલુગુ હવે એ બાબત સ્વાભાવિક છે કે ગુજરાતી ભાષા બોલતી, જાણતી ને સમજતી વ્યક્તિ સાથે તમારે સંવાદ(કોમ્યુનિકેશન) સાધવો હોય તો તમારે એની ગુજરાતી ભાષામાં જ વાત કરવી પડે. એ માટે તમારે ગુજરાતી ભાષા જાણવી-શીખવી પડે. આ સામાન્ય સમજની વાત છે. હવે ધારો કે ગુજરાતી ન જાણતી અને અંગ્રેજી માતૃભાષા ધરાવતી વ્યક્તિ આ વ્યક્તિ સાથે અંગ્રેજીમાં વાત કરવા પ્રયાસ કરે તો પરિણામ શું આવે ? પરિણામ એ આવે કે સામી વ્યક્તિને સમજાવવા એની સાથે સંવાદ કરવા એણે ઈશારા, સંકેતો, અભિનય અને ધ્વનિ કે અંગોના હાવ-ભાવનો આશરો લેવો પડે. અને તેથી વાર્તાલાપ ખૂબ સીમિત રહે. કદાચ એ માત્ર અવાજ બની રહે, સંવાદ નહીં.

પ્રેમ કે લગ્નજીવનમાં પણ આજ પરિસ્થિતિ છે. પતિ-પત્ની કદાચ પ્રેમની અલગ અલગ ભાષા બોલતા-સમજતા હોય, બીજી રીતે કહીએ તો પતિ જે બાબતને પોતાના પ્રેમની અભિવ્યક્તિ માનતો-સમજતો હોય તેને પત્ની પ્રેમની અભિવ્યક્તિ સમજતી ન હોય. તમારી અને તમારા પ્રેમીજનની પ્રેમની ભાષા એકબીજાથી અલગ-ભિન્ન હોઈ શકે. ભાગ્યે જ કોઈ દંપતીની પ્રેમની ભાષા એક જ હોવાનો સંભવ છે. તેથી તમારા પ્રેમની અભિવ્યક્તિ તમારા સાથી સુધી પ્રેમનો સંદેશો બની પહોંચી શકતી નથી. કારણ, જે ભાષામાં તમે તમારો પ્રેમ વ્યક્ત કરો છો તે પ્રેમની ભાષા તમારા સાથી માટે વિદેશી-અપરિચિત છે.

એકવાર તમારા જીવનસાથીની પ્રાથમિક પ્રેમભાષા જાણી-સમજી લો અને એનું સાચું અર્થઘટન કરતા શીખી લો. સુખી અને મધુર દાંપત્યજીવનની એ જ ચાવી છે. આનો શો અર્થ ? કેવી રીતે તમે એને જાણી-સમજી શકો ?

૨૫ વર્ષના મેરેજ કાઉન્સિલ તરીકેના પોતાના અનુભવને આધારે ગેરી પાંચ પ્રકારની પ્રેમની ભાષા રજૂ કરે છે. જેમ આપણે આપણી માતૃભાષા બોલીએ છીએ, સમજીએ છીએ, અમુક જ ખોરાક આપણને વધુ ભાવે છે, પસંદ પડે છે જેનું કારણ આપણે બાળપણથી જ એમનાથી ટેવાઈ ગયા હોઈએ છીએ. આપણી ઘણીબધી આદતો-બોલવાની, વર્તવાની, ખાનપાનની, સૂવાની- આપણું બાળપણ, આપણા ઉછેર-ઘડતર પર આધારિત છે. એ જ રીતે દરેક વ્યક્તિની ભાષા પણ નક્કી થાય છે. મોટેભાગે માબાપનો પોતાનાં સંતાનોને પ્રેમ કરવાનો જે બાહ્ય વ્યવહાર હોય છે, અર્થાત્ માતાપિતા સંતાનો પર પોતાનો પ્રેમ જે રીતે વ્યક્ત કરે છે તે જ એમની પ્રેમની ભાષા બની જાય છે. જાણેઅજાણે આપણા માટે પ્રેમ અભિવ્યક્તિ કરવાની એ રીત આપણી પ્રેમની ભાષા બની જાય છે.

પ્રત્યેક વ્યક્તિ પ્રેમ ઝંખે છે. આ પ્રેમની ટાંકી ભરેલી રહે એમ હરેક વ્યક્તિ ઇચ્છે છે આ સંદર્ભે બાળમનોચિકિત્સક ડૉ. રોસ કેમ્પબેલનું આ કથન સમજવું જરૂરી છે. 'Inside every child there is an emotional tank waiting to be filled in with love.' અર્થાત્ પ્રત્યેક બાળકમાં લાગણી-પ્રેમની ટાંકી હોય છે જે હંમેશા પ્રેમના પેટ્રોલથી છલોછલ ભરેલી હોય એમ બાળક ઝંખે છે. લાગણીની આ ટાંકી ખાલી હોય ત્યારે બાળકનું વર્તન ખરાબ થવા લાગે છે. રાત્રે ૮:૩૦ વાગ્યે સ્ટાર પ્લસ પર આવતી કુલ્ફીકુમાર બાજેવાલા સિરિયલમાં સિકંદરની બે દીકરીઓમાં અમાયરાનું પાત્ર અને એની વર્તણૂકને આ સંદર્ભમાં નિહાળી શકાય. સિકંદરનો પ્રેમનો પ્રવાહ એની પ્રથમ પત્નીની દીકરી કુલ્ફી પ્રતિ વહે એ બાબત તેને માટે ભારે અકળાવનારી અને અસહ્ય બની જાય છે. એના આ શબ્દો 'પપ્પા, તમે માત્ર મારા જ પપ્પા છો' એના દિલમાં પ્રગટેલી

પ્રેમની લાગણીની અસલામતી વ્યક્ત કરે છે. મોટપણમાં યુવક-યુવતીઓ કુટુંબ-સમાજના સભ્યો પાસેથી પ્રેમની-લાગણીની અપેક્ષા રાખે છે. એ ન સંતોષાતાં પ્રેમની એ ખાલી ટાંકી અન્ય રીલેશનશીપ-સંબંધો દ્વારા ભરવા પ્રયાસ કરે છે જે સંબંધો એમને ઘણીવાર પતન તરફ દોરી જાય છે.

હવે માતાપિતા સંતાનો પ્રત્યે પોતાનો પ્રેમ જુદી જુદી રીતે વ્યક્ત કરતાં હોય છે. કેટલાંક માબાપ શબ્દો દ્વારા સંતાનોને ભિરદાવીને, એમના ગુણો-કાર્યોની કદર-વખાણ કરીને પોતાનો પ્રેમ દર્શાવે છે, જેમકે, ‘બેટા, તારા માટે એમને ગૌરવ છે.’ ‘દીકરા, તું અમારા માટે ઈશ્વરની મોટામાં મોટી ભેટ છે’ વગેરે વગેરે. ઘણીવાર સંતાનોનાં કાર્યોને કે પરીક્ષામાં યા અન્ય સ્પર્ધાઓમાં એમના સારા દેખાવને અભિનંદીને પણ માબાપ પોતાનો પ્રેમ વ્યક્ત કરે છે. કેટલાક માતાપિતા (ખાસ કરીને માતાઓ) શારીરિક સ્પર્શથી જેવાં કે, ચૂંબન કરીને, બાળકોને ભેટીને, હળવેથી ઊંચકી લઈને કે ગોદમાં બેસાડીને પોતાના પ્રેમની અભિવ્યક્તિ કરતાં હોય છે. કેટલાંક માબાપ સંતાનો સાથે વધુમાં વધુ સમય વીતાવવા પ્રયાસ કરતા હોય છે. સંતાનો સાથે વધુ સમય વીતાવવા એ માટે એમનું નોકરીનું-ઓફિસનું સમયપત્રક એવી રીતે ગોઠવે, એમને પિકનિકમાં, મેળામાં કે દૂરના પ્રવાસે ફરવા લઈ જાય, આનાથી સંતાનોને ‘તમારું સ્થાન અમારા માટે પ્રથમ છે,’ એવો સંદેશ પહોંચી જાય છે.

ચોથો માર્ગ છે સંતાનો વિવિધ પ્રસંગોએ જેવા કે એના જન્મદિવસે, કોઈ સારા પ્રસંગે એને વિવિધ ભેટ-સોગાદો આપીને પ્રસન્ન કરવા. ઘણા માબાપો ભેટની પસંદગી માટે સારો એવો પરિશ્રમ ઉઠાવતાં હોય છે. સંતાનને કઈ ભેટ ગમશે, કઈ ભેટ એને કામમાં આવશે એ બાબતે તેઓ ખૂબ કાળજી રાખે છે. સંતાનો માટે ભેટ પસંદ કરવામાં માબાપ જે સમય ને શક્તિ ખર્ચે છે અને એ માટે જે આર્થિક ભોગ આપે છે તેમાં તેઓ માબાપનો પ્રેમ નિહાળે છે. ઘણીવાર માબાપો પોતાના ખર્ચાઓ, પોતાની જરૂરિયાતો પર કાપ મૂકીને પણ સંતાનની મનપસંદ ભેટ ખરીદવા તત્પર રહેતા હોય છે અને છેલ્લી પાંચમી રીત પ્રેમ વ્યક્ત કરવાની છે, પોતે જેમને યાહે છે એમને માટે કશુંક કરવું, જેમકે રસોઈ કરવી અને સંતાનોને મનગમતી વાનગીઓ પીરસવી, કપડાં ધોવા, કપડાંને ઈસ્તરી કરવી, બાળકોનાં દફતર ગોઠવવાં, એમની વજનદાર બેગો ઊંચકવી, બીમાર બાળકની સંભાળ લેવી, એને નિયમિત દવા આપવી. જેમ જેમ આપણે મોટા થતા જઈએ છીએ તેમ તેમ માબાપની આ પાંચ પ્રકારની પ્રેમની ભાષાઓમાંથી કોઈએક આપણી અત્યંત (મોસ્ટ ફેવરિટ) ભાષા બની જાય છે અને બાકીની ઓછેવત્તે અંશે આપણને માફક આવે છે, પસંદ પડે છે.

તમે તમારી જાતને આ પ્રશ્ન પૂછી શકો ? ‘મારા માતાપિતા મારા પર એમનો પ્રેમ કેવી રીતે અભિવ્યક્ત કરતાં હતાં ? જુદી જુદી રીતે તેઓ પોતાના પ્રેમને વ્યક્ત કરતા હતાં. શું તમે તેમની પ્રેમની પ્રાથમિક ભાષા નક્કી કરી શકો ? એમની સૌથી વધુ મનપસંદ અથવા વધુમાં વધુ વારંવાર વપરાતી પ્રેમની ભાષા કઈ હતી ? શબ્દો, શારીરિક સ્પર્શ, તમારી સાથે વધારેમાં વધારે સમય વીતાવવો, તમને વારંવાર ભેટ-સોગાદ આપવી કે તમારા માટે કંઈ ને કંઈ કશું કરવું ?

જો તમે તમારા માતાપિતાની પ્રેમની પ્રાથમિક ભાષા ઓળખી શકો તો તમારા લગ્નસંબંધમાં કે અન્ય સંબંધોમાં પણ તમારા જીવનસાથીની પ્રાથમિક પ્રેમભાષા પારખવામાં સફળ થઈ શકો. પ્રેમની આ પ્રાથમિક ભાષા માત્ર લગ્નજીવનમાં જ નહીં, અન્ય સંબંધો ટકાવવામાં પણ એટલો જ મહત્વનો ભાગ ભજવે છે. એક ધાર્મિક મંડળનાં સાધ્વીબેન આ હકીકતને ઉજાગર કરતાં કહે છે - ‘અમારા સંબંધો એકબીજાને સ્પર્શ કરવાનો નિષેધ છે. આ નિયમનું પાલન મને ઘણું અઘરું લાગે છે. કારણ, હું એક એવા ખુલ્લા મોકળાશવાળા પરિવારમાંથી આવું છું જ્યાં અમે પરિવારના સભ્યો આનંદ કે દુઃખના પ્રસંગોએ અમારી લાગણી એકબીજાને ભેટીને - આલિંગીને કે ચુંબનથી વ્યક્ત કરવા ટેવાયેલા છીએ. એ જાણે કે અમારા પ્રેમની ભાષા બની ગઈ છે. અહીં મંડળમાં મને એ બાબત ખૂબ અકળાવનારી છે કે અમારા મંડળની કોઈ સાધ્વીબેન પ્રત્યેની મારી લાગણી કે પ્રેમ એમને ભેટીને કે વળગીને વ્યક્ત કરી શકતી નથી કે અન્ય સાથી સાધ્વીઓને હુંફાળો પ્રેમનો સ્પર્શ અનુભવી શકતી નથી.’

લગ્નજીવનમાં ઘણીબધી નિરાશાઓ, નિષ્ફળતાઓના મૂળમાં ઘણીવાર જીવનસાથીની પ્રેમની પ્રાથમિક ભાષાને સમજવાની કે તેની સૌથી મનપસંદ-મોસ્ટ ફેવરિટ લવ લેંગ્વેજ પારખવાની નિષ્ફળતા જવાબદાર છે. ઘણીવાર એવું બનવા સંભવ છે કે કોઈ વ્યક્તિ એવા પરિવારની હોય જ્યાં માતાપિતા એમનાં સંતાનો પ્રત્યેનો પ્રેમ તેમના માટે સખત ભારે પરિશ્રમ કરીને વ્યક્ત કરતાં હોય અને ભાગ્યે જ બાળકોને ભેટતાં, ચૂમતાં કે ઉચકીને યા ગોદમાં લઈને વહાલ કરતાં હોય ! હવે શક્ય છે કે આવા પરિવારની વ્યક્તિ એનું લગ્નજીવન આરંભે ત્યારે એને ભાગ્યે જ એ બાબતનો ખ્યાલ આવે કે એની પત્ની કે સંતાનો એ ઓફિસમાં કે કારખાનામાં સતત કામ કરીને, ઓવરટાઈમ કરીને વધુ પૈસા કમાય તે એમને વધારે સુખ સગવડ પૂરાં પાડે એના કરતાં એમની સાથે વધારે સમય વીતાવે, એમને સ્પર્શીને, ભેટીને, ચૂમીને કે પ્રેમાળ શબ્દોથી નવાજીને એનો પ્રેમ વ્યક્ત કરે એવું ઝંખે છે. એવું બની શકે કે જન્મદિવસ નિમિત્તે અપાતી ભેટ એમને વધારે અર્થપૂર્ણ અને આનંદ આપનારી હોઈ શકે, અથવા કદાચ પત્નીને ખૂબ મોંઘી અને કીમતી ભેટ કરતાં પતિ એની સાથે વધુ સમય વીતાવે એ બાબત વધુ પસંદ હોય.

આમ, લગ્નજીવનમાં તમારા જીવનસાથીની ફેવરિટ-મનપસંદ પ્રેમની ભાષાની પરખ-સમજ તમારા લગ્નજીવનને વધુ અર્થપૂર્ણ અને આકર્ષક બનાવી શકે છે. તમારા જીવનસાથીની પ્રેમની ભાષા સમજવાની બાબતે તમારી સભાનતા તમારા લગ્નજીવનમાં ઘણો ફરક પાડી શકે. જો તમે વિચારતા હો કે તમે તમારી પત્ની (કે પતિ) પ્રત્યેના પ્રેમને કારણે ઘણીબધી અદ્ભુત બાબતો કરો છો - જેમકે તેના જન્મદિન કે લગ્નની વર્ષગાંઠે સુંદર, આકર્ષક ને મોંઘી ભેટ-સોગાદો ખરીદો છો, એને વધી અઘતન સુખ સગવડો પૂરી પાડવા સખત પરિશ્રમ ઉઠાવો છો, એને ભેટીને, ચૂમીને કે એને માટે પ્રશંસાના મસમોટા શબ્દો પ્રયોજીને કે તેની સાથે સારો એવો સમય વીતાવીને, એને ફિલ્મો બતાવીને કે પિકનિક-પ્રવાસોમાં લઈ જઈને - આ બધું કરવા છતાં તમારી પત્નીની પ્રેમની ભાષા આ બધી ભાષાઓ કરતાં અલગ હશે તો ચોક્કસ આ બધી બાબતો નકામી નીવડશે

અનુસંધાન પાન નં. ૩૫ પર જુઓ...

અપના ટાઈમ આયેગા

રાજેશ ચૌહાણ

કૌન बोला मुजसे न हो पायेगा...
 ऊठ जा अपनी राख से तू, उठ जा अब तलाश में.
 परवाज देख परवानेकी, आसमां भी सर उठायेगा.
 अब होंसले से जीने दे, अब खौफ नहि है सीने में.
 हर रास्ते तो चिन्हेंगे, हम कामयाबी छीन्हेंगे.
 सब कुछ मिला पसीने से, मतलब बना अब जीनेमें.
 क्या...क्युकी अपना टाईम आयेगा....

આજકાલ ફિલ્મ ‘ગલીબોય’નું આ ગીત ધૂમ મચાવી રહેલ છે. ઝૂંપડપટ્ટીમાં રહેતો સાવ સામાન્ય ઘરનો એક છોકરો પોતાના આત્મબળ, અડગ આત્મવિશ્વાસને પ્રતાપે સફળતાનાં શિખરો સર કરે છે તે કથાવસ્તુ ધરાવતી સત્ય ઘટના પર આધારિત આ ફિલ્મ દરેક માટે પ્રેરણાદાયી ભાથું પીરસી જાય છે.

આ સંસારમાં બે બાબત ખૂબ જ અદ્ભુત છે, એક, આપણો પરમાત્મા અને બીજું, આપણે પોતે - આત્મા. આ બે કરતાં વધારે સમર્થ તત્વ આપણા માટે અન્ય કશું હોઈ જ ના શકે. જો આપણી ક્ષમતા, આવડત અને મહિમાને સમજી લેવામાં આવે અને તેનો બુદ્ધિપૂર્ણ તથા વ્યવસ્થિત રીતે ઉપયોગ કરવામાં આવે તો તેનું પરિણામ ખૂબ જ સરસ આવી શકે. દરેક વ્યક્તિમાં અદ્ભુત શક્તિઓ છૂપાયેલી હોય છે. અનંત સંભાવનાઓ પડેલી હોય છે. પણ ખાટલે મોટી ખોડ એ છે કે તે આ અંગે અજાણ હોય છે. તે પોતાનાં સાચાં સ્વરૂપને પીછાણી શકતો નથી, સમજી શકતો નથી અને કદાચ તે આ અંગે માહિતગાર બને તો પણ તેનો સદુપયોગ કરવા માટેનું સાહસ એકદું કરી શકતો નથી. પોતાની ઘરેડને બદલવાનું મનોબળ પેદા કરી શકતો નથી. એટલે કે જૂનીપુરાણી કાંચળીને ફગાવી નવા કલેવર ધારણ કરવાની હિંમત દાખવી શકતો નથી. જો આ ખામીને શોધી, સમજી તેને સુધારી લેવામાં આવે તો તેના અદ્ભુત વિકાસની નવી ક્ષિતિજો ખૂલી જાય. તેને જે દિશામાં આગળ વધવું હોય તે તેમનાં તમામ અવરોધો દૂર થઈ જાય. એટલે જ પેલી સુભાષિતમાં કહેવાયું છે;

પંડની પેટીમાં પડ્યો છે પારસ અભાગિયો,
 તેને વાપરી જાણે તે બડભાગિયો.

આની પ્રતિતિ કરવી હોય તો વાંચો આ પ્રેરણાદાયી સત્યઘટના.

સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી, વિદ્યાનગરના વાર્ષિક પદવીદાન સમારંભની પૂર્વ સંધ્યાએ યુનિવર્સિટી દ્વારા ગયા ડિસેમ્બરમાં યોજાયેલ સુવર્ણચંદ્રક વિજેતા વિદ્યાર્થીઓ અને તેમના પરિવારના સ્નેહમિલન કાર્યક્રમમાં ઉપસ્થિત રહેવાની તક મને મળી હતી. આમંત્રિત મહાનુભાવોના પ્રેરણાદાયી પ્રવચનો બાદ એક વિદ્યાર્થીનીએ આપેલ

પ્રતિભાવ ખરેખર હૃદયસ્પર્શી અને અન્યો માટે પ્રેરણાના પીયુષ પાનારો હતો. તેના કહેવા પ્રમાણે તે એક પછાત જિલ્લાના સાવ અંતરિયાળ વિસ્તારમાંથી આવે છે. ધોરણ બાર પાસ કર્યા બાદ વધુ અભ્યાસાર્થે તેણે આ યુનિવર્સિટીની એક કોલેજમાં એડમિશન મેળવી છાત્રાલયમાં રહી અભ્યાસ કરવાનું શરૂ કર્યું. તે જ્યારે પહેલાં વર્ષમાં હતી ત્યારે યોજાયેલ વાર્ષિક પદવીદાન સમારંભમાં સુવર્ણચંદ્રક વિજેતાઓને એનાયત કરવા માટે તાસકમાં સુવર્ણચંદ્રક લઈ સ્ટેજ પર જવાનું કામ તેને સોંપવામાં આવ્યું. તે તાસકમાં સુવર્ણચંદ્રક લઈને સ્ટેજ ઉપર પહોંચી અને મહામહિમ રાજ્યપાલ દ્વારા તે તાસકમાંથી સુવર્ણચંદ્રક લઈ વિજેતાઓને અર્પણ કરવામાં આવ્યો. તાળીઓના ગડગડાટથી આખો શામિયાણો ગાજી રહ્યો. તેજ ક્ષણે તેનામાં રહેલો માંદલો ખળભળી ઊઠ્યો. તેને અંતઃસ્ફૂરણ થઈ કે આજે હું જે રીતે અન્ય માટે તાસકમાં સુવર્ણચંદ્રક લઈ સ્ટેજ પર ગઈ તે પ્રમાણે કોઈ મારા માટે પણ આ રીતે તાસકમાં સુવર્ણચંદ્રક લઈને કેમ ના આવે ? હું પણ આ સુવર્ણચંદ્રકની હકદાર કેમ ના બનું ? બસ, એક સ્પંદન તેનામાં ઉદ્ભવ્યું અને પછી તો એવી ધગશથી તે અભ્યાસમાં મચી પડી કે તેણે યુનિવર્સિટીમાં પ્રથમ ક્રમાંક હાંસલ કર્યો. ત્રણ વર્ષ પહેલાં ખુલ્લી આંખોએ જોયેલ સપનું તેણે સાકાર કરી બતાવ્યું અને આવતીકાલે કોઈ તેના માટે પણ તાસકમાં સુવર્ણચંદ્રક મૂકી સ્ટેજ પર આવશે અને તાળીઓના ગડગડાટ વચ્ચે મહામહિમ રાજ્યપાલ તેને સુવર્ણચંદ્રક પહેરાવશે.

આ વિદ્યાર્થીનીની માફક પોતાની મહાનતામાં, શક્તિમાં વિશ્વાસ રાખવો જરૂરી છે. જેનામાં આત્મશ્રદ્ધા ભારોભાર પડેલી છે તેમણે શરૂ કરેલ કોઈપણ કાર્ય પૂર્ણ થવા અંગે અડગ વિશ્વાસ ધરાવતા હતા અને એવાં લોકો જ ચમત્કારો સર્જી શક્યા છે જેનાં અસંખ્ય દાખલાઓ જગજાહેર છે. સફળતા પ્રાપ્ત કરવી હોય તો મહાન આત્મશ્રદ્ધા રાખી સાચી લગનથી કાર્ય કરવું પડે. અને તે કાર્ય અંગે લોકો શું વિચારે છે તે તરફ ધ્યાન આપ્યા વિના, કોઈના કહેવાથી કે કોઈ મુશ્કેલી પેદા થવાથી આત્મવિશ્વાસને ડગમગવા દીધા વિના પોતાની શ્રદ્ધા ટકાવી રાખવાથી સફળ થવાશે જ. જો સહેજ પણ શંકા પેદા થઈ તો નિષ્ફળતા રાહ જોઈ રહી છે. ઘણાં ફૂંકી ફૂંકીને પગલાં ભરે છે અને કોઈપણ પ્રકારનું નવું સાહસ કરતાં એટલાં બધા ડરે છે કે આગળ વધવાનું તો બાજુ પર રહ્યું પણ જ્યાં છે ત્યાંથી પણ પાછાં ફસડાઈ પડે છે.

‘હું ધારું તો આમ કરી શકું, હું ધારું તો ફર્સ્ટક્લાસ લાવી શકું...’ આ એક મહામંત્ર થયો, પણ પછી ધારવામાં જ રહી જવાય છે, આગળ વધાતું નથી. આત્મવિશ્વાસ વિના માણસ પાંગળો બની જાય છે. પવનમાં ઊડી જવાના ડરથી બંધ કળી ફૂલમાં પરિવર્તિત થઈ શકે ખરી ? કોશેટામાં જ રહેવાનું પસંદ કરતો કીડો રંગીન પતંગિયું બની શકે ? કળીને પાંગરવા માટે, કોશેટાને તોડવા માટે હિંમત જોઈએ, સાહસ જોઈએ, ધૈર્ય જોઈએ,

વિશ્વાસ જોઈએ. સતત પડતાં પાણીનાં ટીપાં પથ્થરને કોરી નાખે છે, ઠૂંપળ ભીતને ફાડી શકે છે, દરિયાઈ મોજાં કાળમીઠ ખડકને જર્જરિત કરી શકે છે. ઘડા સાથે બાંધેલું દોરડું સતત ઘસાઈને કૂવા ઉપરના લાકડાનાં ભડમાં આંકા પાડી શકે છે. નિર્બળ વિચારો કરવાથી નિર્બળ બની જવાય. જે કરવાનું છે તે જાતે જ કરવાનું છે. વિપરીત પ્રવાહમાં પ્રયાસ છોડીને ડૂબવાને બદલે હાથપગ હલાવી તરવાનો પ્રયાસ કરે એ સાચો લડવૈયો. કહ્યું છે ને કે, ‘કોશિશ કરનેવાલે કી કભી હાર નહીં હોતી.’ જાણીતા ઉદ્યોગપતિ રતન તાતાનું એક વાક્ય યાદ રાખવા જેવું છે. ‘લોખંડને કોઈ તાકાત ખતમ કરી શકતી નથી, પણ તેના ઉપર લાગેલ કાટ તેને ખતમ કરી નાખે છે. આજ રીતે કોઈનામાં પણ આપણને ખતમ કરવાની તાકાત નથી, પણ આપણી આળસ જ ખતમ કરી શકે છે.’

સંત લૂકના શુભસંદેશના અધ્યાય ૧૭ની ૨૦મી કલમમાં પ્રભુ ઈસુ સરસ વાત કરે છે, ‘તમારામાં રાઈના દાણા જેટલીયે શ્રદ્ધા હશે અને તમે આ ઉમરાના ઝાડને કહેશો કે, ‘અહીંથી ઊખડીને દરિયામાં રોપાઈ જા,’ તો તે તમારું કહ્યું કરશે.’ અહીં પ્રભુએ રૂપક વાપરેલ છે. ઈઝરાયેલમાં નાનામાં નાનું કાટલું (વજન માપક) તે ‘રાઈનોદાણો’ અને મોટામાં મોટું કાટલું તે ‘ઘંટીનું પડ’. ત્યાં ઉમરાનું ઝાડ એ મજબૂતમાં મજબૂત ઝાડ ગણાતું. ‘ઉમરાનું ઝાડ’ એટલે મોટી મુશ્કેલી. (સૌજન્ય : ફાધર જીમી ડાભી) આ કલમમાં પ્રભુ એમ નથી કહેતાં કે, ‘તમને મારામાં શ્રદ્ધા હશે તો...’ બલકે એમ કહે છે કે, ‘તમારામાં શ્રદ્ધા હશે તો...’ એટલે કે તમારામાં આત્મવિશ્વાસ હશે તો તમે ગમે તેટલી મોટી મુશ્કેલીને પણ હલ કરી શકશો. ખાલી પ્રભુ ઉપર શ્રદ્ધા રાખી હાથમાં હાથ જોડી બેસી ના રહેવાય. જાતે પ્રયત્ન કરવો પડે. એટલે જ સંત યાકોબ કહે છે, ‘કોઈ કાર્યમાં ન પરિણમતી હોય તો લૂખી શ્રદ્ધા મરેલા જેવી છે.’ (યાકોબ ૨:૧૭) શ્રદ્ધાને કર્મમાં ફેરવવાની વાત તે કરે છે. પ્રભુ ઈસુએ કરેલા જેટલાં પણ ચમત્કારો શુભસંદેશમાં નોંધાયેલ છે તેમાં મહદઅંશે પ્રભુ ઈસુ અસરગ્રસ્તોને કોઈને કોઈ કાર્ય કરવાનો આદેશ આપે છે અને પછી જ ચમત્કાર કરે છે. ઉદાહરણ રૂપે, ‘ઊઠ, તારી પથારી ઉપાડીને તારે ઘેર જા.’, ‘હિંમત રાખ’, ‘લાવો, (પાંચ રોટલા અને બે મચ્છી) અહીં મારી પાસે લાવો.’, ‘બીશો નહિ’, ‘તેને અહીં મારી પાસે લાવો’, ‘તમારે માટે હું શું કરી શકું?’, ‘તારો હાથ લાંબો કર’, ‘મારી આજ્ઞા છે, ઊઠ’, ‘મને કોણ અડ્યું?’, ‘જઈને તમારું શરીર પુરોહિતોને બતાવો’, ‘આ કોઠીઓ પાણીથી ભરી દો’, ‘લાઝરસ, બહાર આવ’, ‘તારો હાથ આમ લાવ, અને મારા પડખામાં ઘાલ’... વગેરે વગેરે.

વ્યક્તિઘડતરમાં આત્મવિશ્વાસ સિમેન્ટ જેવું કાર્ય કરે છે. બે ઈંટ વચ્ચે સિમેન્ટ જામી જાય તો જ દીવાલ મજબૂત બને ને ગગનચુંબી ઈમારત સર્જ શકાય. એવી જ રીતે મનને હૃદય બુદ્ધિ ને લાગણીઓ, સંસ્કારો ને આદર્શો વચ્ચે આત્મવિશ્વાસનો લેપ લગાડવામાં આવે તો સુંદર વ્યક્તિત્વ ઉપજી શકે. મહાન વૈજ્ઞાનિક એડિસનના શબ્દોમાં કહ્યું તો, ‘આશાને પોતાનો સંરક્ષક, અનુભવને સલાહકાર, ધીરજને ખાસ મિત્ર અને સાવધાનીને મોટો ભાઈ બનાવી શકે, એ જ વ્યક્તિ સફળતાના શિખરો સર કરી શકે છે.’ ઋગ્વેદમાં પણ આ જ કહ્યું છે, ‘અયમ્ હસ્તો મે ભગવાન’ એટલે કે ‘અપના હાથ જગન્નાથ.’

અડગ આત્મવિશ્વાસનો એક પ્રસંગ યાદ આવી ગયો. તારીખ ૫ મી ઓક્ટોબર ૨૦૦૭ નો દિવસ. હૈદરાબાદ ખાતે ભારત અને ઓસ્ટ્રેલિયા વચ્ચે રમાઈ રહેલ એક દિવસીય ક્રિકેટ મેચમાં ઓસ્ટ્રેલિયાએ પ્રથમ બેટિંગ કરી જીતવા માટે ભારતને ૨૮૧ રનનો લક્ષ્યાંક આપ્યો. ૮૫ ૮૫ પડતી વિકેટો વચ્ચે સચિન તેન્ડુલકરે એક છોડે સાચવી રાખી ભારતની જીતની આશા જીવંત રાખી. તેવામાં બ્રેડ હોગને બોલિંગ આપવામાં આવી અને સચિન કલીનબોલ. બ્રેડ હોગ ખુશીથી ઝૂમી ઊઠ્યો. ભારત તે મેચ હારી ગયું.

મેચ પૂર્ણ થયાં બાદ જે બોલથી બ્રેડ હોગે સચિનને આઉટ કર્યો હતો તે બોલ ઉપર સચિનને ઓટોગ્રાફ આપવા વિનંતી કરી. સચિને ખેલદિલીપૂર્વક પોતાનો ઓટોગ્રાફ બોલ ઉપર આપી એક વાક્ય લખ્યું, ‘This will never happen again Hoggy.’ (હોગી, ભવિષ્યમાં આવો આનંદ વ્યક્ત કરવાનો મોકો હું તને ક્યારેય નહિ આપું.)

અને સચિને તે ખરેખર પાળી બતાવ્યું. બ્રેડ હોગે નિવૃત્તિ લીધી ત્યાં સુધીમાં તેણે ૭ વન ૩ અને ૩ ટેસ્ટમાં સચિન સામે બોલિંગ કરી, પણ આ બનાવ બાદ એકેય વાર તે સચિનને આઉટ ના કરી શક્યો. આનંદ બક્ષીએ લખેલ એક સરસ ગીતની કેટલીક પંક્તિઓથી લેખનું સમાપન કરું છું.

રોજ ક્યાં હુંહોંગે સૂરજ ચાંદ સિતારોકો,
આગ લગાકર રોશન કર લેંગે હમ અંધિયારોકો,
ઘૂમ નહિ જબ તલક દિલ મેં ઝમંગ હૈ,
જિંદગી હરકદમ ઈક નયી જંગ હૈ । ●

અનુસંધાન પાન નં. ૩૩ પરથી ચાલુ...

અને તમારી પત્ની તમારાથી નિરાશ થશે અને તમને પ્રશ્ન થશે કે શું મારી પત્ની મને ચાહતી નથી? શું તમે તમારી સામાન્ય બુદ્ધિ (કોમન સેન્સ) થી એટલું પણ ન સમજી શકો કે તમારી પત્ની ગુજરાતી ભાષા જાણતી-સમજતી હોય (અંગ્રેજી કે સંસ્કૃત નહીં) તો તમારે એની સાથેના દૈનિક વ્યવહારમાં અંગ્રેજી, સંસ્કૃત કે અન્ય કોઈ અન્ય કોઈ ભાષાને બદલે ગુજરાતીમાં જ વ્યવહાર કરવો જોઈએ. આને માટે ગેરી ચેપમેન દરેક દંપતીને એક સુંદર સજેશન આપે છે. એ કહે છે - ‘તમે તમારી પત્ની (કે પતિ) ને એને સૌથી વધુ પસંદ પડતી - માફક આવતી પ્રેમની ભાષા એક કાગળમાં લખવા જણાવો અને બાકીની ચાર એની પસંદગી કે મહત્વના ક્રમ પ્રમાણે લખે.’ ●

સૌજન્ય : The New Leader - October, Joe Mannath SDB

શ્રી બેન કાનીસ, પૂર્વ તંત્રી ‘દૂત’ - મરિયમપુરા, પેટલાદ

મકાન વેચવાનું છે

3 BHK કીચન, સંપૂર્ણ સુવિધા સાથે

બી/૩, એદન પાર્ક, સહયોગ સોસાયટી સામે તુલસી

ગરનાળા રોડ, ગામડી, આણંદ

મો. ૯૬૬૨૩ ૩૦૯૯૦, ૯૫૭૪૯ ૯૨૨૮૨

જનરેશન ઝેડ

ફાધર મયંક પરમાર એસ.ડી.બી.

જનરેશન એટલે પેઢી. એક જ સમયગાળામાં જેમનો જન્મ થયો હોય તેવા બધા જ વ્યક્તિઓના જન્મસમૂહને એક પેઢી-જનરેશન તરીકે ઓળખવામાં આવે છે, જેમનો ગાળો અંદાજે ૩૦ વર્ષનો ગણવામાં આવે છે; જેમાં બાળકના જન્મ, ઉછેર, પુષ્ટ અવસ્થા અને તેમનાં બાળકના જન્મ-ઉછેરનો પણ સમાવેશ થાય છે. પાશ્ચાત્ય દેશોમાં ભૌગોલિક અને સાંસ્કૃતિક વૈવિધ્ય હોવા છતાં કેટલાંક નૃવંશશાસ્ત્રીઓએ પેઢી દર પેઢીને તબક્કાવાર, લાક્ષણિકતાઓ પ્રમાણે અલગ દર્શાવવાનો પ્રયાસ કર્યા છે.

૧. લુપ્ત પેઢી (The Lost Generation) : પ્રથમ વિશ્વ યુદ્ધમાં ખુવાર થયેલી પેઢી માટે 'લુપ્ત પેઢી' એવું નામ ગરટુડ સ્ટેઈને આપ્યું હતું, જેમનો જન્મકાળ ૧૮૮૩-૧૯૯૦ વચ્ચેનો માનવામાં આવે છે. આજે આ પેઢીનું નામોનિશાન રહ્યું નથી.

૨. મહાન પેઢી (The Greatest Generation) : આ પેઢી એક જમાનામાં જીવન (G-1) તરીકે ઓળખવામાં આવતી હતી. ૧૯૦૧-૧૯૨૭ના સમય ગાળાની આ પેઢી બીજા વિશ્વયુદ્ધની લાંબી લડત પછીની નિવૃત્ત પેઢી ગણવામાં આવે છે.

૩. અપ્રગટ પેઢી (The Silent Generation) : સદ્નસીબ માનવામાં આવતી આ પેઢીનો સમયગાળો ૧૯૨૫-૧૯૪૨નો ગણવામાં આવે છે, જેમાંના કેટલાક બીજા વિશ્વયુદ્ધમાં, તો કેટલાક કોરિયન કે વિયેતનામ યુદ્ધમાં વીરગતિ પામ્યા હતા.

૪. ઊંચો જન્મદર ધરાવતી પેઢી (The Baby boomes) : આ પેઢી 'મી જનરેશન' તરીકે પણ ઓળખાય છે, જ્યારે અગાઉનાં વર્ષો કરતાં આ ગાળામાં બાળકોનો જન્મદર ઊંચો જોવા મળ્યો હતો, જેમનો સમયગાળો બીજા વિશ્વયુદ્ધ પછીનો એટલે કે ૧૯૪૬-૧૯૬૪ વચ્ચેનો માનવામાં આવે છે.

૫. એક્સ પેઢી (The Generation X) : વસ્તી ગણતરીના નિષ્ણાંતો કે સંશોધકોના મતે ૧૯૬૦ના મધ્યભાગથી ૧૯૮૦નો સમયગાળો આ પેઢીનો ગણવામાં આવે છે. એક્સ જેન. અંગે સંસ્કૃતિ પ્રમાણે કેટલાંક મતમતાંતર જોવા મળે છે.

૬. સહસ્ત્રાબ્દી પેઢી (The Millennials Generation) : ૧૯૯૦ થી ૨૦૦૦ વચ્ચેના સમયગાળાની પેઢીને સહસ્ત્રાબ્દી પેઢી અથવા કેટલાંક 'વાય જનરેશન' તરીકે પણ ઓળખે છે. એક સંશોધન પ્રમાણે આ પેઢી અગાઉની પેઢી કરતાં ઘણી બાબતોમાં ચડિયાતી પૂરવાર થઈ છે.

૭. જનરેશન ઝેડ (The Generation Z) : દ્વિ સહસ્ત્રાબ્દી એટલે કે ૨૦૦૦ પછીના સમયગાળામાં જન્મેલ પેઢીનો ઝેડ પેઢીમાં સમાવેશ કરવામાં આવે છે, જન્મગાળાનું અંતિમ બિંદુ-વર્ષ ગણવામાં હજુ કેટલીક મુંઝવણ પ્રવર્તે છે.

આ હતી સામાન્યરૂપરેખા પેઢી દર પેઢીની. જોકે આ જાણકારીનો કોઈ વિશેષ ફાયદો ન હોય તેમ છતાં જનરેશન ઝેડની લાક્ષણિકતાઓ વિશ્વના શિક્ષણ માળખામાં આમૂલ પરિવર્તન માટે પ્રેરકબળ કે પશ્ચાત ભૂમિકા બની શકે છે, એ સંજોગોમાં તેની સામાન્ય જાણકારીનો આધાર જનરેશન ઝેડને ઓળખવામાં મદદરૂપ બની શકે છે.

જનરેશન ઝેડ એટલે વર્તમાન પેઢી જે હાલમાં કોલેજ-ઉચ્ચ શિક્ષણ પ્રાપ્ત કરી રહી છે. જેમને અગાઉની પેઢી જેવું જ ઉચ્ચ શિક્ષણ-સ્નાતક કક્ષાનું શિક્ષણ પીરસવામાં આવી રહ્યું છે, જેમાં આ પેઢી જબરદસ્ત વિક્ષેપ કરી રહી છે. બન્ને પેઢી વચ્ચેનો હદ પાર વચ્ચેનો તફાવત ઝેડ પેઢીનો ટેકનોલોજી આધારિત વિકાસ છે. આ પેઢી સામાજિક શિક્ષણ તેના પરિવેશમાં શીખવાની વૃત્તિ ધરાવે છે, જ્યાં શિક્ષણ હાથવગું હોય અને તેઓ સીધા જ કોઈપણ જાતના હસ્તક્ષેપ વગર શીખવાની પ્રક્રિયામાં સામેલ થઈ શકે. સૌથી ઓછી અડચણો વિહોણી જરૂરી માહિતી સત્વરે ઉપલબ્ધ થાય એવી તેમની અપેક્ષા છે. અગાઉની પેઢી કોલેજ-ઉચ્ચ શિક્ષણની ચિંતામાં હતી જ્યારે આ પેઢી કારકિર્દી અભિમુખ જોવા મળે છે.

'આજની પેઢી નિષ્ક્રિય અધ્યયન પ્રક્રિયાને નકારે છે.' એમ બાર્નસ અને નોબલ કોલેજના સંશોધનમાં જાણવા મળ્યું છે. વર્ગમાં કેવળ હાજરી આપવી, વ્યાખ્યાન સાંભળવા કે નોંધ ઉતારવી, ગોખી નાખવું, પરીક્ષામાં પાસ થવું એટલાથી જ સંતુષ્ટ થતી નથી પણ તેઓ અધ્યાપન-અધ્યયનની પ્રક્રિયામાં સંપૂર્ણતા સામેલ થવા અને શીખવાની પ્રક્રિયામાં હિસ્સેદાર બનવા માંગે છે. ઝેડ પેઢીને જ્યારે તક આપવામાં આવે છે ત્યારે તેઓ આ શૈક્ષણિક અનુભવનો સંપૂર્ણપણે ભાગ બનવાને કારણે આવનાર પડકારોનો પણ હાંશે હાંશે મુકાબલો કરે છે અને છેવટે સિદ્ધિ પણ પ્રાપ્ત કરે છે.

એક સંશોધન પ્રમાણે ૫૧ ટકા વિદ્યાર્થીઓ કાર્યાનુભાવ દ્વારા શિક્ષણ મેળવવાના હિમાયતી છે, માત્ર ૧૨ ટકા વિદ્યાર્થીઓએ સાંભળીને શિક્ષણ મેળવવાની તરફેણ કરી હતી. આજ વિદ્યાર્થીઓએ ભલામણ કરી હતી કે પરંપરાગત બિનઅસરકારક શિક્ષણ પદ્ધતિ કરતાં વર્ગચર્યા અને આદાન પ્રદાનવાળા વર્ગ વાતાવરણને તેઓ વધારે પસંદ કરે છે. વ્યક્તિગત ક્રિયા-પ્રતિક્રિયા, સીમિત સહયોગી શિક્ષણ અધ્યયન પ્રક્રિયા તથા વાતાવરણને આ પેઢી અગ્રતા આપતી નથી, તેના બદલે સ્કાયપી અને ઓનલાઈન ફોરમસના ઉપયોગ સાથે અન્ય વિદ્યાર્થીઓ તેમજ બહારના વિદ્યાર્થીઓ સાથે શીખવાનું તેમને વધારે સુવિધાજનક લાગે છે.

ડિજિટલ શૈક્ષણિક સાધનોના સઘન સુગ્રથન દ્વારા આ ડિજિટલ જનરેશન - ઝેડ જનરેશન શીખવાની અપેક્ષા રાખે છે. તેમના જીવનના પ્રત્યેક ક્ષેત્રમાં ટેકનોલોજી સાંગોપાંગ દૃઢપણે ગૂંથાયેલી જોવા મળે છે,

ટેકનોલોજીથી અલિપ્ત શિક્ષણનો તેઓ વિચાર સુદ્ધાં કરતા નથી. તેઓ માને છે કે આ જ ઉપકરણો મારફતે શાળા-મહાશાળાઓના શૈક્ષણિક અનુભવને વ્યક્તિગત અનુભવ સાથે કોઈપણ જાતના સળ કે સાંધા વિના સાંકળી શકવા જોઈએ.

જ્યારે જ્યારે જરૂરિયાત ઊભી થાય ત્યારે ત્યારે આ શૈક્ષણિક ઉપકરણો નિવિદને સુલભ હોવાં જોઈએ, એમ વધુમાં તેઓ માને છે. તેમના માટે અધ્યાપન-અધ્યયન પ્રક્રિયા એ વર્ગખંડ પૂરતી જ મર્યાદિત ન હોઈ શકે, તેઓ માને છે કે અધ્યયન એક એવી પ્રક્રિયા છે જેને કોઈપણ સમય કે સ્થળનો બાધ ન હોઈ શકે !

અંતે, અમર્યાદિત માહિતીના વિસ્ફોટે વધારે આત્મ વિશ્વાસુ અને કારકિર્દી પ્રેરિત નવી પેઢીનું સર્જન કર્યું છે. હકીકતમાં જેઠા પેઢીના ૧૩ ટકા ને પોતાનો વ્યવસાય છે. કોલેજ કાળમાં કેટલાક વિદ્યાર્થીઓએ પોતાના વર્ગખંડ-વર્ગકાર્યને નવો ઓપ આપવામાં ઊંડો રસ દાખવ્યો છે, એ સંજોગોમાં આ ઉદ્યોગ સાહસિકતાના પ્રાણને ઘણાં પોતાના અભ્યાસક્રમમાં સમાવ્યો છે, જેમણે હજુ સુધી વ્યવસાય શરૂ કર્યો નથી, તેમના માટે વહેલી તૈયારી એ જ સફળતા બની શકે. વાસ્તવમાં અડધાથી ઉપરના હાઈસ્કૂલના વિદ્યાર્થીઓએ એકાદ વર્ગનું સ્તર કોલેજ શિક્ષણને સમકક્ષ બનાવ્યું છે.

વર્તમાન પેઢી પાસે અગાઉની પેઢી કરતાં વધારે માહિતી ઉપલબ્ધ છે, જે આ પરિવર્તનનું કારણ છે. ઉચ્ચશિક્ષણ સુધી પહોંચતાં પહેલાં તેઓ વર્તમાન ઘટનાઓ, સંગીત પ્રચૂર સંસ્કૃતિ અને વૈશ્વિક પ્રવાહોથી સારી રીતે વાકેફ હોય છે. તેઓ તેમની આસપાસની દુનિયાથી સુપરિચિત હોય છે અને આ વિશ્વમાં તેમનું સ્થાન ક્યાં હશે તે અંગે પણ અગાઉથી વિચારે છે.

અધ્યાયન-અધ્યાપન પ્રક્રિયામાં પરિવર્તન માટે જેઠા જનરેશન માર્ગદર્શકરૂપ બનશે. નવાં શૈક્ષણિક સાધનોને અધ્યયન શૈલી, સ્ત્રોતની અમર્યાદ પ્રાપ્તિ વગેરે દાખલ કરવા માટે તેઓ પ્રેરકબળ સાબિત થશે. ઉચ્ચ-કોલેજ શિક્ષણ હવે વધારે, શીખનાર કેન્દ્રિત વાતાવરણ સર્જનાર મુખ્યાલય હશે અને વિદ્યાર્થીઓ જાતે જ પોતાના ભાગ્યવિધાતા બનશે, એવું આ પેઢી સાબિત કરવાના આરે છે.

વર્કી ફાઉન્ડેશન (Varkey Foundation) દ્વારા વિગતવાર સર્વે અને વર્લ્ડ ઈકોનોમિક ફોરમ દ્વારા જાહેર કરેલ સર્વેમાં આ અંગે સ્પષ્ટ ચિત્ર રજૂ થયું છે. સર્વે દરમિયાન ૯૫ ટકા સહભાગીઓએ ગંભીર પ્રશ્નો પણ કર્યા હતા. વિશ્વના ૨૦૦૮માં ૧૦૩૩ ઉત્તરદાતા ભારતના હતા. પરિવાર અને મિત્રો સાથે સદ્વ્યવહાર થકી જ શારીરિક-માનસિક સ્વાસ્થ્ય અવલંબે છે. તદુપરાંત અભ્યાસ અને કામ પ્રત્યેની નિષ્ઠા, સામાજિક જીવન પ્રત્યેની અભિરુચિ, સુવિધાપૂર્ણ જીવન માટે યથાવકાશ સંપત્તિ તેમજ શ્રદ્ધા-ધર્મ વગેરે તેમાં વૃદ્ધિ કરી શકે છે, એવું મોટાભાગના ઉત્તરદાતાઓનું માનવું છે. ભારતના ૯૬ ટકા યુવાનોએ જાહેર કર્યું હતું

કે, કૌટુંબિક સંબંધો જ સુખ માટે કારણભૂત છે જ્યારે ૬૫ ટકા માને છે કે ધર્મ અને શ્રદ્ધા પ્રત્યેની નિષ્ઠા જ સુખનો આધાર છે. આર્થિક પરિસ્થિતિ અને અભ્યાસમાં સારો દેખાવ, ભારતીયોના મતે ચિંતાનું કારણ હોવાનું જાણવા મળ્યું છે. અન્ય દેશોની જેમ ભારતની આ પેઢી પણ સ્થાનિક સમુદાયની પરવાહ કરવામાં માનતી નથી, એ જ પ્રમાણે માત્ર ૫ ટકા ભારતીયો વૈશ્વિક સુખાકારી માટે ચિંતિત છે. ભારતની જેઠા જનરેશન કમાણી કરતાં કૌશલ્ય સંવર્ધનને તેમજ પ્રગતિ માટે તક, નવા સંપર્ક માટે પ્રવાસને વધારે મહત્ત્વ આપે છે. વ્યક્તિગત મૂલ્યોમાં ભારતની પેઢી પ્રમાણિકતાને પ્રથમ સ્થાને અને ત્યાર પછી પરિવારજનોને સહાય, ધ્યેય પ્રાપ્તિ માટે અથાગ પુરુષાર્થ અને દયાભાવને ચોથા ક્રમે માને છે. ૯૨ ટકા ભારતીય પેઢી લિંગ સમાનતાને, ૭૯ ટકા ટ્રાન્સજેન્ડરના અધિકારને તેમજ ૪૭ ટકા સમલૈંગિક લગનને અનુમોદન આપે છે.

ભારત મુક્ત જીવન માટે સાનુકૂળ છે, એવું ૪૪ ટકા માને છે, વિશેષમાં સ્થાનિક સમુદાય સાથેનો ધરોબો ઘડવામાં શાળા અને પરિવાર બે પરિબળ છે તેવું પણ તેઓ સ્વીકારે છે. વળી શરણાર્થી કટોકટી જેવી વૈશ્વિક સમસ્યાઓના નિવારણ અંગે વર્તમાન સરકાર નહિવત્ પ્રયાસ કરે છે, એવા યુવો પેઢીનો દાવો છે. ગુણવત્તાસભર શિક્ષણ એકતા માટે મહત્તમ પરિબળ સિદ્ધ થઈ શકે એમ આ પેઢી કબૂલ કરે છે. તદુપરાંત દેશની ઉન્નતિ માટે જ્ઞાતિ, જાતિ, ધર્મના ભેદભાવ વિહોણા સમાજની રચના, આવકની સમાનતા, દુનિયાના દેશો સાથે સહકાર, અત્યાધુનિક ટેકનોલોજીનો મહત્તમ ઉપયોગ અને સમાજમાં ધાર્મિક સદ્ભાવ જેવી બાબતો અનિવાર્ય છે, તેમ આ પેઢીને લાગે છે. દિન પ્રતિદિન આ દુનિયા માનવજીવન માટે બદતર બની રહી છે, એવો ઉદ્ગાર વૈશ્વિક પેઢીનો છે. આતંકવાદી આત્યંકિકતા, આંતરિક અથડામણ અને યુદ્ધ તેમજ ધનિક-નિર્ધન વચ્ચેની ખાઈ અનુક્રમે પહેલા, બીજા અને ત્રીજા ક્રમે ગણાવી, ભારતની પેઢી ભાવિને અસલામત ગણાવે છે.

સામાજિક વિસંવાદિતાને નિર્મૂળ કરી, સમાનતાને અપનાવી પ્રગતિ સાધી શકાય એમ સંશોધકોનો મત છે. વ્યક્તિગત, પારિવારિક અને શુભેચ્છકોના હિત કરતાં વૈશ્વિક સુખાકારીને પ્રાધાન્ય આપનાર ૬૭ ટકા વર્ગ છે, જો કે આ બાબતથી દક્ષિણ અમેરિકાના દેશોના યુવાનો અગ્રિમ છે. આ રીતે વૈશ્વિક અને ભારતીય સ્તરે જેઠા જનરેશનમાં સુખાકારી પ્રત્યેનો ઝોક વધારે છે, ત્યારે તેમની હકારાત્મક બાબતોને સમાજ અને સરકાર સમર્થન આપે તે અનિવાર્ય છે. ધર્મસભા યુવાવર્ગ માટે વિશેષ ચિંતિત છે ત્યારે આ નવી પેઢીના આચાર-વિચાર જાણી-સમજી જે કંઈ મંગલ છે તેના વિકાસ માટે પુરુષાર્થ કરવો અનિવાર્ય છે. ‘અમારા જમાનામાં’ એ વાતને દફનાવી દઈ ‘આ નવા જમાનામાં’ જેઠા જનરેશનની સુખાકારી માટે આપણે શું કરી શકીએ એ જ આપણો અંતિમ ધ્યેય હોવો જોઈએ.●

રેક્ટર, ડોન બોસ્કો સોસાયટી, કપડવંજ

આપણે પરમાત્માની ખોજ ન કરીએ છતાં તેઓ આપણને નિત્ય શોધતા રહે છે. આપણે તેમને વિસરી ગયા હોઈએ તેમ છતાં તેઓ આપણને યાદે છે. આપણી તમામ શક્તિ-સંપત્તિનો દુર્વ્યય કર્યો હોય તો પણ પ્રભુ આપણી સુંદરતા નિહાળે છે.

- વડાધર્મગુરુ જ્ઞાન્વિસ, ૨૯ એપ્રિલ, ૨૦૧૯

શિક્ષણમાં નવતર પ્રયોગ

શૈલેષ રાહોડ 'અભિધેય'

વર્તમાન અભ્યાસક્રમ જોતાં લાગે છે કે બાળકોને સર્જનાત્મક કે સાહસિક બનાવવાની જગ્યાએ પસ્તી બનાવી રહ્યું છે. રાજકારણે સમાજને ધર્મના નામે વહેંચી નાખી કૂરતા અને અનીતિનો સંચાર કર્યો છે તો વર્તમાન બીબાઢાળ અભ્યાસક્રમે બાળકને કુંઠિત કરી નાખ્યો છે. જે વિદ્યાર્થીઓ ઉચ્ચ કારકિર્દી બનાવી રહ્યા છે તેઓ પ્રેરણાત્મક વાંચન અને આપ બળે, બાકી વર્તમાન શિક્ષણ પ્રણાલી અને અભ્યાસક્રમ માત્ર ગોખણપટ્ટી અને ઈતિહાસને વાગોળતી પ્રણાલી બની ગઈ છે !

વર્ગખંડમાં 'જીવન:સંઘર્ષ અને પડકારો' અંગે પ્રકરણ ભણાવવાનું આવ્યું. સરકારી પ્રણાલીથી બહાર આવી આ પ્રકરણને અલગ રીતે ભણાવવાનો પ્રયાસ કર્યો જેનું પરિણામ સંતોષકારક આવ્યું. નવતર પ્રયોગમાં પ્રકરણને દૃષ્ટાંત આધારિત બનાવી બાળકો પાસેથી ઉત્તર મેળવ્યો.

અમેરિકાના લાસવેગાસમાં ૭ મી નવેમ્બર ૧૯૭૯ના રોજ જન્મેલી એમી પરડી નામની એક છોકરી બાળપણથી જ સ્નો બોર્ડ તરીકે જગવિખ્યાત થવાનું સપનું જોતી હતી. ૧૦ વર્ષની ઉંમરે જોયેલું આ સપનું સાકાર થાય તે પહેલાં જ તૂટીને ચકનાચૂર થઈ ગયું. એમી ૧૯ વર્ષની થઈ ત્યારે બેક્ટેરિયલ ઈન્ફેક્શનને કારણે ગોઠણની નીચેના ભાગે એના બંને પગ કપાવી નાંખવા પડ્યા. હજુ આ આંચકામાંથી બહાર આવે એ પહેલાં જ કુદરતે બીજો આંચકો આપ્યો. એમીની બંને કીડની કામ કરતી બંધ થઈ ગઈ. ડોક્ટરોએ એમીના જીવતા રહેવાની શક્યતા માત્ર ૨ ટકા જ હોવાનું જણાવ્યું.

એમીના પિતાએ પોતાની એક કીડની દીકરીને દાનમાં આપી એના કારણે એમી બચી તો ગઈ પણ પગ વગર હવે ઓશિયાળી જિંદગી કેમ નીકળશે એની ચિંતા માતાપિતાને સતાવતી હતી. એમી મજબૂત મનોબળની છોકરી હતી. એમણે પોતાના સ્નો બોર્ડ બનવાના સપનાને સાકાર કરવું હતું. આથી કૃત્રિમ પગ સાથે એણે પ્રેક્ટિસ કરવાની શરૂઆત કરી.

૭ મહિનાની પ્રેક્ટિસ બાદ એમણે સ્થાનિક કક્ષાની સ્નો બોડિંગની સ્પર્ધામાં કૃત્રિમ પગ હોવા છતાં ભાગ લીધો અને એ સ્પર્ધામાં એ ત્રીજા ક્રમાંકે વિજેતા થઈ. પછી તો એણે પોતાના આ બનાવટી પગની મદદથી એક પછી એક ક્ષેત્રોમાં સફળતાનાં શિખરો સર કરવાના શરૂ કર્યા. આજે એમી માત્ર સારી સ્નો જ નહીં પરંતુ સારી અભિનેત્રી, મોડેલ, ડાન્સર, ડીઝાઈનર, લેખિકા અને મોટિવેશનલ સ્પીકર પણ છે અને બધા જ ક્ષેત્રમાં સફળ છે. આ દૃષ્ટાંત બાદ બીજું દૃષ્ટાંત કહી સંભળાવ્યું. દેડકાંની એક ટુકડી ખેતરમાં રમતી હતી. તોફાન મસ્તી કરતાં તેમાંના બે દેડકાં દૂધ ભરેલા ઘડામાં પડી ગયા. પોતાના સાથીદારોને બહાર કાઢવા શું કરી શકાય તે વિચારતા બાકીના દેડકાંઓ ઘડાની આસપાસ ભેગા થઈ ગયા.

તેમણે જ્યારે જાણ્યું કે ઘડો ઘણો ઊંડો છે અને તેમને બચાવવા અશક્ય છે એટલે તેઓ નિરાશ થઈ ગયા અને બંને દેડકાંને કહ્યું કે, 'હવે તમે તમારા ભાગ્યના ભરોસે બેસી રહો કારણ કે, લગભગ મૃત્યુ નિશ્ચિત છે.' પોતાના કૂર ભાગ્યને સ્વીકારવા તેઓ તૈયાર ન હતા. પોતાની બધી તાકાત એકઠી કરી તેઓ બહાર નીકળવા કૂદકા મારવા લાગ્યા. પહેલેથી જ જવાબદારીપૂર્વક ધ્યાન રાખ્યું હોત તો આવી દશા ન થઈ હોત. હવે કૂદાકૂદ કરવી એ વ્યર્થ છે. એમ ઘડામાં મોં નાંખી કેટલાક દેડકાં કહેવા લાગ્યાં.

કૂદાકૂદ કરવાને બદલે પોતાની શક્તિ બચાવી જેટલું જીવાય તેટલું જીવવા પ્રયત્ન કરવો કારણ કે મૃત્યુ નિશ્ચિત જ છે. એમ બીજા દેડકાંને બોલી બની કહેવા લાગ્યા. પણ બંને દેડકાંએ પોતાની તમામ તાકાત એકઠી કરી કૂદકા મારવાનું ચાલુ રાખ્યું. એમ કરતાં થોડીવારમાં તેઓ થાકી ગયા. એક દેડકાંએ પોતાના સાથી મિત્રોની વાત તરફ બીજાને સાવધાન કર્યો. એક થાકેલો દેડકો શાંતિથી પોતાના નસીબને ભરોસે બેસી રહ્યો અને ઘડાના તળીએ ડૂબીને મરી ગયો. બીજા દેડકાંએ પોતાનામાં જેટલી શક્તિ હતી તે એકઠી કરીને કૂદકા મારવાનું ચાલું રાખ્યું. તેનું શરીર પણ થાકથી ડુ:ખવા લાગ્યું. કૂદકા મારીને તે થાકી ગયો. ફરી તેના સાથીદારો તેને પોતાના ભાગ્યને ભરોસે મોતની રાહ જોઈ બેસી રહેવા કહ્યું.

થાકેલો દેડકો જીવવાની ઈચ્છાથી વધુને વધુ તાકાતથી કૂદકા મારવા લાગ્યો. અને કૌતુક થયું કે તેની આ કૂદાકૂદને કારણે દૂધનું માખણ થઈ ગયું. દેડકો હવે માખણના થર પર ઊભો રહી શક્યો. હવે બહાર નીકળવાની આશા જણાઈ. છેલ્લે તેણે પૂરી તાકાતથી જોરદાર ઊભો કૂદકો માર્યો અને તે ઘડાની બહાર ફેંકાઈ ગયો. બધા આશ્ચર્યથી દંગ રહી ગયા.

બીજા દેડકાંઓએ તેની મુક્તિ આનંદથી વધાવી તેઓ તેને પૂછવા લાગ્યા, 'અમે તને બહાર નીકળવું અશક્ય છે એમ કહેતા હતા છતાં તું કૂદકા કેમ માર્યા કરતો હતો?' આશ્ચર્યથી દેડકાંએ તેઓને સમજાવ્યું કે, તે બહેરો હતો. એણે તમારી ઘાંટા પાડવાની ચેષ્ટાઓ જોઈ તો તે એમ સમજ્યો કે સહુ તેને તેના પ્રયત્નો માટે બિરદાવે છે. તેઓ તેને વધુ ને વધુ જોર કરી કૂદકા મારવાની હિંમત અને પ્રેરણા આપે છે. અને ખરેખર અંતે સફળતા મળી. આ દૃષ્ટાંતો બાદ દરેક વિદ્યાર્થીને ૨ વાક્યમાં જીવનની વાસ્તવિકતા જણાવવા સૂચના આપી. બાળકોએ રસપ્રદ અને લગભગ એક સમાન ઉત્તર આપ્યા. તેમના ઉત્તરનો સૂર હતો, 'જીવનમાં આવતા નાના-નાના પ્રશ્નો કે પડકારોની સામે ઘુંટણીએ પડી જતાં આપણને સૌને આ ઉદાહરણો હિંમત અને આત્મવિશ્વાસના અદ્ભુત પાઠ ભણાવી જાય છે.' ● ઈ-મેઈલ : shaileshrathod.sr@gmail.com

પત્રકાર, લેખક - નડિયાદ, મ.શિ.શ્રી માધવલાલ શાહ હાઈસ્કૂલ (ઉ.મા.) - ખંભાત

ભગવાન દરેક માણસને પૃથ્વી પર મોકલતી વખતે એના કાનમાં એક અત્યંત ગોપનીય વાત કહે છે : ‘મે જગતમાં તારા જેવો બીજો કોઈ જ માણસ મોકલ્યો નથી.’ દિવ્યદયા ધામ સલુણ (પાલૈયા) ધર્મવિભાગના મરિયમભક્ત અને કથાકાર સંન્યાસી જેમને રોશાળવાળા ફાધરનાં હુલામણાં નામથી શ્રદ્ધાળુઓ ઓળખે છે. સાધુને શોભે તેવા પ્રલંબકેશ અને હળવું હાસ્ય અને સ્વાભાવિક ઓળખ ફાધર ડેવિડ ડાભીની ગણાય. ગુલાબમાળા પોતે બોલવી એક બાબત છે, કોઈકને ગુલાબમાળા બોલતાં કરવા બીજી બાબત છે અને પોતાના હાથે ગુલાબમાળા બનાવી શ્રદ્ધાળુઓને વહેંચવી એ નોંધવાલાયક નોખી બાબત છે. આવા રોશાળને રોશન કરનારા અને ગુલાબમાળાના મણકા-મણકાને મહેકતા કરનારા સ્વ. ફાધર ડેવિડ ડાભીને વંદન.

ધન્ય ગુર્જર ધરાના પનોતાપુત્ર, આણંદ પંથકના ફાંગણી ગામના વતની હતા, ફાધર ડેવિડ સાચે જ શ્રદ્ધાનાં બીજ વાવનારા અને પ્રભુચીંધ્યા માર્ગે ચાલનારા સાધુ હતા. ગુર્જર ધર્મસભાના સમર્પિત કુટુંબમાં જન્મેલા ફાધર પાંચ ભાઈઓ અને બે બહેનોના બહોળા પરિવારમાં ભાઈઓમાં સૌથી નાના અને લાડકા હતા. મોટા ભાઈ-ભાંડુની છત્રછાયામાં ઉછરેલાં ફાધર માટે પોતાની કારકિર્દી પસંદ કરવાની મોકળાશ હતી. પણ પ્રભુની યોજના કંઈક જુદી હતી. પવિત્ર આત્માની પ્રેરણાથી પ્રભુનું આહ્વાન ઝીલી લઈ ફાધર ડેવિડ પુરોહિતપદના ઉમેદવાર તરીકે જોડાયા ત્યારે કુટુંબ માટે આનંદનો અવસર હતો. એ વાતને વાગોળતાં ફાધરનાં વયોવૃદ્ધ માતૃશ્રી પોતાની કૂંખને ધનભાગ્ય ગણે છે. મોટાભાઈશ્રી જોનભાઈ પ્રાર્થનાસભામાં જણાવે છે કે ફાધર ડેવિડ ‘સદાય એમનાં કાર્યો માટે પ્રાર્થના કરવા કુટુંબીજનોને જણાવતા.’

તા. ૧૬-૧૧-૬૫ના રોજ ફાંગણી ગામે દેહાવતાર ધારણ કરી ગામમાં જ પ્રાથમિક શિક્ષણ ગ્રહણ કર્યું. પેટલાદ તાબાનાં ફાધરો-સિસ્ટરોનાં જીવનથી પ્રભાવિત થઈ પ્રભુનાં સંદેશને શિર-આંખો પર ચઢાવી પુરોહિતપદની તાલીમમાં જોડાયા અને દીક્ષા ગ્રહણ કરી પ્રભુનાં પસંદ કરેલા સેવક તરીકે અદના આદમીની સેવામાં જોતરાયા. ચાવડાપુરા, વટવા, મણિનગર, સલુણ ખાતે સહાયક પુરોહિત તરીકે પોતાની સેવાઓ હરખભેર આપનારા ફાધર સાચા મરિયમ ભક્ત અને કથાકાર હતા. પોતાનો ચમત્કારિક અવાજ અને પ્રભાવી વક્તવ્ય વડે શ્રદ્ધાળુઓને ભક્તિમાં તરબોળ કરતા.

શરીર જ્યારે સાથ આપતું ન હોય અને ડોક્ટરો સદૈવ તમને સ્વાસ્થ્ય અંગે ભયસ્થાનો બતાવતા હોય ત્યારે બધી જ વિટંબણાઓને પ્રભુનાં ચરણે સમર્પી દઈ, - ‘હું તો તારો દાસ છું’ એ ભાવથી દિવ્યદયાનાં ધામમાં પોતાની આગવી ઓળખ ઊભી કરનારા ફાધર શ્રદ્ધાળુઓના ખાસ ફાધર હતા. પોતાની અંગત અરજો-મુશ્કેલીઓ ફાધરના માધ્યમથી પ્રભુનાં ચરણે ધરી શાતા પામનારા શ્રદ્ધાળુઓ આજેય ફાધરને શોધતાં આવે છે અને તેમના નામની પૃચ્છા કરે છે. આવા નિષ્ઠાવાન ચાકરને પ્રભુએ પોતાના સ્વર્ગરાજ્ય બિરાજવા તેડાવી લીધાં ત્યારે આખું ચરોતર પંથક ભીની આંખે અંતિમ સલામ માટે ઉમટ્યું હતું.

- અનિલ કિસ્તી (નડિયાદ)

સ્વ. ફાધર ડેવિડ મારા સાથી મિત્ર હતા. અમારી પુરોહિત દીક્ષા ૨૬ એપ્રિલ ૨૦૦૩ના રોજ મરિયમપુરામાં એકસાથે થઈ હતી. મેં સ્વપ્નમાં પણ ધાર્યું ન હતું કે, મારે એક દિવસ સ્વ. ફાધરને શ્રદ્ધાંજલિ આપવાની થશે, કદાચ એ અંગેનો મારો વિચાર છેલ્લો હોઈ શકે, પણ જીવનની અનિશ્ચિતતા એ મને એમ કરવા દબાણ કર્યું હોય !

અમારી બેચમાં મુદ્દભાષી અને અથાગ પરિશ્રમી કેવળ ફાધર હતા. મોડી રાત સુધી અભ્યાસમાં રત હોય એવું ઘણીવાર બન્યું છે. જો ડેવિડ તેમની ઓરડીમાં ન હોય તો દેવળ તેમનું બીજું ઠેકાણું હતું. શ્રદ્ધાનાં મૂળિયાં ઊંડા-મજબૂત હોવાથી તેઓ સદૈવ પ્રાર્થનારત જોવા મળતા, જે તેમના પિતા યાકુબભાઈ - એક ધર્મપ્રચારકનો જીવંત વારસારૂપ હતા, તેમની અદ્ભુત રમુજવૃત્તિથી મોટાભાગના અજાણ હશે. તેમના શબ્દશ્લેષ તીક્ષ્ણ અને વિનોદી રહેતા. કોઈપણ ગંભીર ક્ષણોમાં હાસ્ય નિપજાવવાની તેમની આગવી હથોટી હતી. એક પુરોહિત તરીકે કથાકાર બનવાની તેમની મહત્વાકાંક્ષા હતી.

તેઓશ્રીની પુરોહિત દીક્ષા બાદ ઘણા ધર્મવિભાગમાં યાજ્ઞિક તરીકે તેમણે સેવાઓ આપી છે. ચારેક વર્ષ પહેલાં તેઓ ગંભીર માંદગીમાં પટકાયા અને ડોક્ટરોએ આશા છોડી દીધી હતી. મોટાભાગનાએ માની લીધું કે ફાધર ગમે ત્યારે દુનિયાને અલવિદા કરી દેશે પણ ઈશ્વરની ઈચ્છા બલવાન-મહાન છે. તેઓ ચમત્કારિક રીતે બેઠા થયા અને પોતાના પગ પર ફરવા લાગ્યા. ‘ગુલાબમાળા એ મને નવું જીવન આપ્યું’ એ ફાધરનો ઉદ્ગાર હતો.

આયખાના છેલ્લા મહિનાઓ તેમણે ‘દિવ્ય દયાધામ’ સલુણમાં ગાળ્યા હતા. કોઈક દૈવી પ્રેરણાથી તેઓ ગુલાબમાળાનું ગઠન કરતા અને લોકોમાં વિતરણ કરતા. ગુલાબમાળાના પ્રતાપે જ મોતને હાથતાળી દઈ પાછા ફરેલા ફાધર ડેવિડ હવે ગુલાબમાળાની ભક્તિના પ્રચાર-પ્રસારમાં પાછુ વળીને જોતા નથી. સંખ્યાબંધ લોકો ફાધર પાસે ગુલાબમાળાની માંગણી કરતા, એટલું જ નહીં તેના પર આશીર્વાદની પણ અપેક્ષા રાખતા હતા. તેમના શરીરમાં દર્દ તો હતું જ પણ સ્મિત વદને તેઓ લોકોમાં સિદ્ધ કરી શક્યા હતા કે તેઓ સંપૂર્ણ સ્વસ્થ છે. તેમણે કુનેહથી પોતાની માંદગીનો ખ્યાલ બીજાને આવવા ન દીધો. તેમણે મૂકપણે સહન કર્યું.

જ્યારે સર્વકાંઈ સારું હતું ત્યારે ઓચિંતા જ તેઓ કોમામાં ઢળી પડ્યા, આ વખતે તે માંદગી જીવલેણ સાબિત થઈ. માનનીય ધર્માધ્યક્ષ રત્નસ્વામી જ્યારે પોતાના પદારુઢની પ્રથમ વર્ષગાંઠ ઉજવી રહ્યા હતા તે સમયે દહાડે ૧૪ એપ્રિલ ૨૦૧૮ના રોજ તેઓ સ્વર્ગે સિધાવ્યા. ફાધર ડેવિડ હવે તો અમારી મધ્યે નથી. પ્રભુની ઈચ્છા અમે શિરોમાન્ય રાખીએ છીએ. ખેર, અમારા માટે પ્રભુને નિત્ય પ્રાર્થના કરતા રહેજો.’... અંતિમ કાળનું રણશિંશુ વાગશે... (૧ કર્ચિથ ૧૫:૫૨)●

- ફાધર પરેશ પરમાર (વિકર જનરલ, અમદાવાદ ધર્મપ્રાંત)

નાલંદા એજ્યુકેશન ટ્રસ્ટ, આણંદ (E-3003)સંચાલિત

નાલંદા પેરામેડિકલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ™

(ભારત સેવક સમાજ)

(Guj/5032) Anand

(અખિલ ગુજરાત પેરામેડિકલ કાઉન્સિલ) વક્રેદરા

નાર્સિંગ એક્રિશન
૨૦૧૯-૨૦

૧ વર્ષ, ૨ વર્ષ, ૩ વર્ષ, (બેંગલોર) નર્સિંગ કોર્સ

ક્રમ	કોર્સનું નામ	લાયકાત	કોર્સ મુદત
૧	જી.એન.એમ.(બેંગલોર) માર્ગદર્શન	૧૨ પાસ (સાયન્સ, કોમર્સ, આર્ટ્સ)	૩ વર્ષ
૨	પેશન્ટ કેર આસિસ્ટન્ટ (નર્સિંગ આસિસ્ટન્ટ)	૧૦,૧૨ પાસ/નાપાસ	૧ વર્ષ
૩	પેશન્ટ કેર આસિસ્ટન્ટ (એડવાન્સ નર્સિંગ હોસ્પિટલ પ્રોગ્રામ)	૧૦,૧૨ પાસ/નાપાસ	૨ વર્ષ
૪	લેબોરેટરી ટેકનશીયન (DMLT)	૧૦,૧૨ પાસ/નાપાસ	૧ વર્ષ
૫	ઓ.ટી. આસિસ્ટન્ટ	૧૦,૧૨ પાસ/નાપાસ	૧ વર્ષ
૬	ડિપ્લોમા ઈન મેડિકલ હેલ્થ નર્સિંગ આસિસ્ટન્ટ	૧૦ નાપાસ	૧ વર્ષ

પાસ નોંધ :-

(૧) લીમિટેડ સીટ

(૨) દરેક કોર્સમાં બુક્સ ફી મળશે.

(૩) ગામડેથી આવનાર બહેનોને મફત બસ પાસ સુવિધા તથા ભાઈઓને કન્સેસન પાસ

(૪) ખૂબ જ ગરીબ,વિધવા, માબાપ વિનાની બહેનોને ખૂબ જ ઓછી ફી અને જોબ અગ્રિમતા આપવામાં આવશે.

વધુ માહિતી માટે ફોન કરો

આણંદ (H.O.)
નાલંદા ઈન્સ્ટિટ્યૂટ
સી-૧, હરીદયા કોમ્પ્લેક્સ,
લક્ષ્મી સિનેમા સામે, જૂના સ્ટા, આણંદ
મો. ૯૯૦૪૮ ૪૬૦૩૬, ૯૮૨૪૧ ૯૫૧૩૬

પેટલાદ
નાલંદા ઈન્સ્ટિટ્યૂટ
ધનલક્ષ્મી શોપીંગ સેન્ટર, પહેલો માળ,
સ્ટેશન રોડ, પેટલાદ
મો. ૯૩૭૭૩૪૪૧૮૫, ૯૯૦૪૮૪૬૦૩૬

બાલાસિનોર
નાલંદા ઈન્સ્ટિટ્યૂટ
એફ-૧૭, મીલન પ્લાઝા,
નગરપાલિકા સામે, બાલાસિનોર,
મો. ૯૪૨૭૫૯૭૪૬૨, ૯૮૭૯૮૦૩૨૦૫

ચાવડાપુરા, જુટોડિયા, આણંદ
દિવ્યદયા પેરામેડિકલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ
૩-૪, નિરવપાર્ક સોસાયટી,
સેન્ટ ઝેવિયર્સ સ્કૂલ પાસે, ચાવડાપુરા
તા. જિ. આણંદ, મો. ૯૪૨૭૫૯૭૪૬૨

(ભરૂચ)
નાલંદા ઈન્સ્ટિટ્યૂટ
૨૦૩, ગણેશ આર્કેડ,
દહેજ બાયપાસ રોડ, નાંદેલાવ, ભરૂચ
મો. ૭૫૭૫૦ ૦૬૮૩૫

નોંધ : ઉપરોક્ત સિવાય અમારી બીજી કોઈ શાખા નથી

નિર્મળા સમાજ કેન્દ્ર સિસ્ટરો દ્વારા સંચાલિત

એક વર્ષનો નર્સિંગ આસિસ્ટન્ટ કોર્સ

બહેનો તથા ભાઈઓ માટે ૨૦ વર્ષથી સફળતાપૂર્વક ચલાવે છે

જન શિક્ષણ સર્ટિફિકેટ

વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦૨૦ માટે પ્રવેશ ચાલુ છે

100%
Job
Guarantee

ટ્રેનિંગની વિગત : થીયરી, હોસ્પિટલ પ્રેક્ટિકલ અને જીવન ઉપયોગી તાલીમનો સમાવેશ.

શૈક્ષણિક લાયકાત : ધોરણ ૧૦ નાપાસ (વધુમાં વધુ બે વિષય) તથા ૧૦ પાસ કે તેથી વધારે

કોર્સ ફી : રૂા. ૧૦,૦૦૦/-

જરૂરી પ્રમાણપત્રો : ૧. સ્કૂલ લીવીંગ સર્ટિફિકેટ, ૨. માર્કશીટ,

૩. પાસપોર્ટ સાઈઝના ૪ રંગીન ફોટા,

૪. આધારકાર્ડ/ચૂંટણીકાર્ડ/રેશનકાર્ડ (કોઈ પણ એક)

નોંધ : દૂરથી આવનાર બહેનો માટે જરૂર મુજબ રહેવાની સુવિધા ઉપલબ્ધ છે

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક કરો

નિર્મળા સમાજ કેન્દ્ર, ઝેવિયરનગર સોસાયટી, નવા યાર્ડ, વડોદરા

ફોન : ૦૨૬૫-૨૭૭૫૨૫૭૭, મોબાઈલ : ૯૪૦૯૨ ૯૪૪૪૯

Email:nirmalsamaj@gmail.com

ઓફિસ સમય : સોમવાર થી શનિવાર સવારે ૧૦:૦૦ થી ૧:૦૦ અને ૨:૦૦ થી ૫:૦૦

ગ્રો-વેલ નર્સિંગ એકેડેમી

કોઈ પણ ડોનેશન
વગર પ્રવેશ

ક્રમ	કોર્સનું નામ	વર્ષ	લાયકાત
(૧)	હોસ્પિટલ આસિસ્ટન્ટ	૧ વર્ષ	૧૦ પાસ / ૧૨ પાસ
(૨)	GNM (માર્ગદર્શન-બેંગલોર)	૩ વર્ષ	ધોરણ.૧૨ પાસ
(૩)	પેશન્ટ કેર ટેકનીશિયન	૧ વર્ષ	૧૦ પાસ / ૧૨ પાસ
(૪)	એક્સ-રે ટેકનીશિયન	૧ વર્ષ	૧૦ પાસ / ૧૨ પાસ
(૫)	ડિપ્લોમા ઈન નર્સિંગ એન્ડ મેટરનીટી આસિસ્ટન્ટ	૨ વર્ષ	૧૦ પાસ / ૧૨ પાસ
(૬)	ઓપરેશન થિયેટર ટેકનીશિયન	૧ વર્ષ	૧૦ પાસ / ૧૨ પાસ

કિલ્લોલ હોસ્પિટલ નીચે, મહાવીર
માર્ગ, આણંદ-૩૮૮૦૦૧.
ફો:(૦૨૬૯૨)૨૫૯૨૧૦.
સ્ટીવન જે કિશ્ચિયન (ડાયરેક્ટર)
99 135 57505
96 382 78952

: એડમીશન સેન્ટર :

સુરત : 79 908 21469

વડોદરા : 99 241 94410

૧-વર્ષ, ૨-વર્ષની દરેક નવી બેચ ૧ જુલાઈ થી શરૂ

અમારા GNM નર્સિંગની વિશેષતાઓ : ❖ બેંગલોરની INC અને KNC માન્યતા પ્રાપ્ત સરકારી કોલેજોમાં પ્રવેશ

❖ સરકારી યોજના મુજબ દરેક સ્કોલરશીપનો લાભ ❖ સૌથી ઓછી અને દરેકને પોષાય તેવી ફી

❖ બહેનો માટે હોસ્ટેલની સુવિધા ❖ ૩૦૦ કરતા વધુ ગુજરાતી વિદ્યાર્થીઓ ❖ કોલેજનું ૯૮ % રીઝલ્ટ

દરેક કોર્સમાં સ્ટડી મટીરીયલ, નોટબુક્સ, કોલેજ બેગ મફત ❖ ગામડેથી આવનાર બહેનોને મફત બસ પાસ

નર્સિંગ એડમીશન

Government of India

સરકાર માન્ય સંસ્થા

સંકલ્પ એજ્યુકેશન

The Sankalp Charitable Trust has been registered by the Government Under the B.P.T. Act 29/1950 E-6034 Kheda 2011

NIOS (National Institute of Open Schooling)
દ્વારા ધો. ૧૦ અને ધો. ૧૨ નાપાસ થયેલ વિદ્યાર્થીઓ માટે પાસ થવાની સુવર્ણ તક

ગુજરાત સરકાર એજ્યુકેશન બોર્ડ સમક્ષ સર્ટીફિકેટ ભારત સરકાર માન્ય

ધો. ૧૦ તથા ૧૨, કોલેજ પાસ-નાપાસ માટે ૧૦૦% જોબ લક્ષી કોર્સ **નડીઆદ** ત્રીજો માળ, વીર્ગો શોપીંગ સેન્ટર, સંતરામ રોડ
99740 89409, 94094 52002

ક્રમ	કોર્સનું નામ	લાયકાત	મુદત
૧	જી. એન. એમ. (માર્ગદર્શન)	૧૨ પાસ	૩ વર્ષ
૨	પેશન્ટ કેર આસીસ્ટન્ટ	૧૦, ૧૨ પાસ	૧ વર્ષ
૩	ડીપ્લોમા ઈન પ્રેક્ટીકલ નર્સિંગ એન્ડ પેશન્ટ કેર આસીસ્ટન્ટ	૧૦, ૧૨ પાસ	૨ વર્ષ
૪	ડીપ્લોમા ઈન ઓ.ટી આસીસ્ટન્ટ	૧૦, ૧૨ પાસ	૧ વર્ષ
૫	P.B.B.Sc. (બેંગ્લોર)	GNM	૨ વર્ષ
૬	સેનેટરી ઈન્સ્પેક્ટર (S.I.)	૧૦ પાસ	૧ વર્ષ

વડોદરા ગ્લોબલ હેલ્થ એન્ડ એજ્યુકેશન
નિઝામપુરા ૧૪, ગ્રાઉન્ડ ફ્લોર, મારૂતી કોમ્પ્લેક્સ, નિઝામપુરા
બસ ડેપોની સામે, છાણી જકાત નાકા રોડ
98981 33780, 99740 89409

વડોદરા FF-14, ટાવર-એ, ઊનડદીપ ટાઉનશીપ, BOB ATM ની
તરસાલી બાજુમાં, સુસેન તરસાલી રીંગ રોડ, વડોદરા.
7203033780, 9081333780

બસ પાસ સુવિધા - હોસ્ટેલ સુવિધા - સ્કોલરશીપ

નાઈસ પેરામેડીકલ ઈન્સ્ટીટ્યુટ

અખિલ ગુજરાત પેરામેડીકલ કાઉન્સિલ(વડોદરા)
૧ વર્ષ, ૨ વર્ષ, ૩ વર્ષ (બેંગ્લોર) નર્સિંગ કોર્સ

ખાસ નોંધ : (૧) લીમીટેડ સીટ (૨) દરેક કોર્સમાં બુક્સ, મટીરીયલ્સ ફી મળશે. (૩) ગામડેથી આવનાર બહેનોને મફત બસ પાસ સુવિધા તથા ભાઈઓને કન્સેસન પાસ (૪) ખૂબ જ ગરીબ, વિધવા, મા-બાપ વિનાની બહેનોને ખૂબજ ઓછી ફી અને જોબ અગ્રીમતા આપવામાં આવશે.

ક્રમ	કોર્સનું નામ	લાયકાત	મુદત
1	જી.એન.એમ (બેંગ્લોર) માર્ગદર્શન	૧૨ પાસ	૩ વર્ષ
2	પેશન્ટ કેર આસીસ્ટન્ટ (એડવાન્સ નર્સિંગ હોસ્પિટલ પ્રોગ્રામ)	૧૦, ૧૨ પાસ	૨ વર્ષ
3	પેશન્ટ કેર આસીસ્ટન્ટ (નર્સિંગ આસીસ્ટન્ટ)	૧૦, ૧૨ પાસ	૧ વર્ષ
4	લેબ ટેકનીશીયન (DMLT)	૧૦, ૧૨ પાસ	૧ વર્ષ
5	ડીપ્લોમા ઈન ઓ.ટી આસીસ્ટન્ટ	૧૦, ૧૨ પાસ	૧ વર્ષ
6	ડીપ્લોમા ઈન મેડીકલ હેલ્થ નર્સિંગ આસી.	૧૦ નાપાસ	૧ વર્ષ

અમ તથા રોજગાર મંત્રાલય
ભારત સરકાર માન્ય સર્ટીફિકેટ N.S.D.C.
(પ્રધાનમંત્રી કૌશલ વિકાસ યોજના)
(Only Nadiad)

ધો. ૧૦, ૧૨ (દરેક પ્રવાહ)
તથા કોલેજ પાસ-નાપાસ માટે
100% જોબલક્ષી કોર્સ

વધુ માહિતી માટે રૂબરૂ મળો : **નડીઆદ** ૫૦૯, સીટી પોઈન્ટ કોમ્પ્લેક્સ, ઈકોવાલા હોલ સામે. **M : 9510315040**

વિદ્યાનગર બીજો માળ, સુપર માર્કેટ કોમ્પ્લેક્સ, નાના બજાર **M : 9265176647** **વડોદરા** S.F.11, મારૂતી કોમ્પ્લેક્સ, બસસ્ટેન્ડની સામે, **M : 9376695255**

બોરસદ 117, દિનશા ચેમ્બર, બસ સ્ટેન્ડ સામે, તાલુકા પંચાયત રોડ **M : 9979974424** **વડોદરા** બી-૬૦, બ્લોક-૨, ઊનડદીપ કોમ્પ્લેક્સ, તરસાલી રીંગ રોડ **M : 8000552515**

ધો. ૧૦, ૧૨ (દરેક પ્રવાહ) તથા કોલેજ પાસ-નાપાસ માટે 100% જોબલક્ષી કોર્સ

ડિવાઈન એકેડમી

ગ્રુપ ટ્યુશન એન્ડ સાયન્સ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ
મેઘાવી કોમ્પ્લેક્સ, બીજો માળ, વલ્લભનગર, નડિયાદ

ધોરણ ૧૧/૧૨ (Sci) (guj/Eng. Medium)

- માત્ર ૧૨ વિદ્યાર્થીઓની બેચ
- દરેક વિષયના ૨ અનુભવી શિક્ષકો દ્વારા શૈક્ષણિક કાર્ય નિયમિત
Follow up work
- દર અઠવાડિયે ૨ પરીક્ષા
- સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓની તૈયારી
(JEE/NEET/GPSC/GUJCET)
- તમામ વિષયોના Tuition એક જ સ્થળે નિયમિત સમયે

ખાસ ખ્રિસ્તી સમાજના વિદ્યાર્થીઓ
માટે આકર્ષક Discount

ઓફિસ સમય : સાંજે ૪ થી ૮

ફોન નં. ૭૫૭૩૮૮૨૫૩૦ / ૯૪૨૮૮૮૦૮૫૭

લગ્ન પ્રમાણપત્ર (મેરેજ સર્ટી)

ધેર બેઠાં દુરિયર દ્વારા તમારું લગ્ન પ્રમાણપત્ર મેળવો માત્ર એક કોલ કરો અને રૂા. ૫૦૦/- ● સરકાર માન્ય ક્રિશ્ચિયન લગ્ન રજીસ્ટ્રાર અને દીક્ષિત પાળક દ્વારા કરાવો અને સાથે મેળવો એક સરપ્રાઈઝ ગિફ્ટ. મધ્યમ વર્ગની પોષાય તેવી લગ્ન ફી તેમજ હોલની સગવડ અને સાથે ગુજરાત સરકાર માન્ય લગ્ન પ્રમાણપત્ર. ૨૦૦૬ પછી ગુજરાત સરકાર દ્વારા દરેક સરકારી કચેરીમાં એલ.આઈ.સી. પેન્શન સ્કીમ સ્કૂલ એડમિશન વિગા ફરજિયાત ખ્રિસ્તી ભાઈ-બહેનોએ સરકાર માન્ય લગ્ન પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવાનું રહેશે. જે ખ્રિસ્તી ભાઈ બહેનોનું લગ્ન પ્રમાણપત્ર નોંધાવવાનું રહી ગયેલ હોય તે તો જૂન તારીખમાં લગ્ન પ્રમાણપત્ર મેળવી શકો છો. અવશ્ય સંપર્ક કરો. ● તમારા લગ્નના પ્રમાણપત્રમાં નામ અટક સુધારા વધારા કરવા સંપર્ક કરો. ● વકીલ મિત્રો તથા સિનિયર સિટિઝન ખાસ સંપર્ક કરો. ● જન્મ-મરણના દાખલામાં સુધારો કરાવવા, પાનકાર્ડ, રાજકોટ ગેઝેટમાં નામ અટક બદલવા માટે. ● પાસપોર્ટ ૧૮૦૦/- (તમામ ફી સહિત)

JACOB CHRISTIAN : 73593 19101

સરજીલભાઈ

મો. ૯૫૭૪૯ ૫૪૭૮૬
૯૯૦૯૪ ૧૫૧૮૦

MAA સ્ટીલ ફર્નિચર

દરેક પ્રકારનાં દીવાલગોખલાનાં ડ્રેસિંગ કબાટ,
અભરાઈ કબાટ, કીચન કબાટ સંતોષકારક બનાવનાર.
વડોદરા, પેટલાદ, આણંદ, નડીયાદ બહારગામના ઓર્ડર લેવામાં આવે છે.

સરકાર માન્ય લગ્ન-સર્ટી

ગુજરાત સરકાર માન્ય એવા ખ્રિસ્તી લગ્ન રજીસ્ટ્રાર દ્વારા
ખ્રિસ્તી લગ્ન વિધિથી લગ્ન કરાવી, દેશ-વિદેશની સરકારી
કચેરીઓમાં સ્વીકૃત એવું લગ્ન-પ્રમાણ પત્ર મેળવવાં.

: સંપર્ક કરો :

S.R. Christian (Mo.) 74878 23333

મહેશ ટુર્સ એન્ડ ટ્રાવેલ્સ

(૧) સાપુતારા - દમણ

(બસ ૧) પ્રવાસ તા. ૦૩/૦૬/૧૯ રાત્રે ૦૮:૦૦ કલાકે
પરત તા. ૦૬/૦૬/૧૯ સવારે

(બસ ૨) પ્રવાસ તા. ૧૨/૦૭/૧૯ રાત્રે ૦૮:૦૦ કલાકે
પરત તા. ૧૫/૦૭/૧૯ સવારે

ટિકિટ દર : રૂા. ૧૮૦૦ (એ.સી. બસ)

(૨) દિવ - સોમનાથ - દેવલિયા પાર્ક

પ્રવાસ તા. ૦૬/૦૬/૧૯ રાત્રે ૮:૦૦ કલાકે

પરત તા. ૦૯/૦૬/૧૯ સવારે

ટિકિટ દર : રૂા. ૨૨૦૦ (એ.સી. બસ)

(૩) માઉન્ટ આબુ

પ્રવાસ તા. ૧૯/૦૭/૧૯ રાત્રે ૮:૦૦ કલાકે

પરત તા. ૨૨/૦૭/૧૯ સવારે

ટિકિટ દર : રૂા. ૨૦૦૦ (એ.સી. બસ)

(૪) સ્ટેચ્યુ ઓફ યુનિટી (સરદાર સરોવર) - પોઈચા

(બસ ૧) પ્રવાસ તા. ૧૬/૦૬/૧૯ સવારે ૦૬:૦૦ કલાકે, રાત્રે પરત

(બસ ૨) પ્રવાસ તા. ૨૨/૦૬/૧૯ સવારે ૦૬:૦૦ કલાકે, રાત્રે પરત

(બસ ૩) પ્રવાસ તા. ૨૮/૦૭/૧૯ સવારે ૦૬:૦૦ કલાકે, રાત્રે પરત

ટિકિટ દર : રૂા. ૮૦૦ (એ.સી. બસ)

● દરેક પ્રવાસમાં એક ટાઈમ રહા-નાસ્તો તથા બે ટાઈમ જમવા
તેમજ હોટલમાં રહેવા સાથે.

● દરેક પ્રવાસની બસ અમદાવાદ-નડિયાદ-આણંદ-વડોદરા
થઈને બસ જશે તથા દરેક સીટીમાં સીટ બુક પણ થશે.

● રૂા. ૧૦૦૦/- આપી સીટ બુક કરાવો.

બસ ઉપડવાનું સ્થળ

(૧) સી.ટી.એમ. અમદાવાદ

(૨) ટી.પી.-૧૩, પાણીની ટાંકી પાસે, છાણી જકાતનાકા, વડોદરા

સંયોજક

મહેશ એચ. વાઘેલા (ક્રિશ્ચિયન)

મો. ૯૮૨૫૫ ૬૮૨૮૧ / ૮૩૨૦૧ ૫૦૭૩૮

✠ ઈસુ ગોવાળ છે મારો ✠

આશીર્વાદ ટૂર્સ એન્ડ ટ્રાવેલ્સ

A/C 3x૨ લક્ઝરી બસ દ્વારા પ્રવાસ

પ્રવાસ નં. ૧ : દિવ-જૂનાગઢ-દ્વારકા (બેટ દ્વારકા)
 પ્રયાણ તા. ૧૧-૦૭-૨૦૧૯ રાત્રે ૮:૦૦ કલાકે
 પરત તા. ૧૫-૦૭-૨૦૧૯ સવારે ૭:૦૦ કલાકે
 દિવસ : ૦૩ ટિકિટનો દર : રૂ. ૩૭૦૦/- A/C બસ

પ્રવાસ નં. ૨ : સેલવાસ-ખાનવેલ-દમણ
 પ્રયાણ તા. ૧૦-૦૮-૨૦૧૯ રાત્રે ૧૧:૦૦ કલાકે
 પરત તા. ૧૩-૦૮-૨૦૧૯ સવારે ૭:૦૦ કલાકે
 દિવસ : ૦૨ ટિકિટનો દર : રૂ. ૨૨૦૦/- A/C બસ

● દરેક પ્રવાસ અમદાવાદ-નડિયાદ-આણંદ-વડોદરાથી પીકઅપ અને ડ્રોપ કરવામાં આવશે. ● પ્રવાસમાં સવારમાં ચા-નાસ્તો તથા બે ટાઈમ ભોજન આપવામાં આવશે. ● રહેવાની વ્યવસ્થા હોટલમાં કરવામાં આવશે. ● ૪ વ્યક્તિ વચ્ચે ૧ રૂમ આપવામાં આવશે. ● રૂ. ૧૦૦૦/- આપી આપની સીટ બુક કરાવો.

બસ ઉપડવાનું સ્થળ :

(૧) ટી.પી. ૧૩, છાણી જકાતનાકા, વડોદરા, (૨) ખોખરા સર્કલ, મણીનગર, અમદાવાદ

સંપર્ક કરો

આશીર્વાદભાઈ : મો. ૭૩૮૩૫ ૧૪૨૩૮
 સંજયભાઈ : મો. ૯૭૨૩૮ ૨૨૩૧૧

મગ્ન ભાડે આપવાનું છે

શ્રુતિ પાર્ક - ઘર નંબર ૧, ધરણી વિહાર સોસાયટીની
 બાજુમાં, આકાશ ટાઉનની બાજુમાં, ગામડી.

રાહોડ સુનિલ મણિલાલ

સંપર્ક: મો. ૯૭૮૦૯ ૩૦૨૨૮

ધોરણ :- ૧૦
 નોપાસ

SPECIAL BATCH
 રોજના ૪ કલાક

ધોરણ ૮, ૯, ૧૦
 REGULAR BATCH
 ચાલુ થઈ ગયેલ છે.

તેમજ રોજગારલક્ષી
 ૧ વર્ષના
COMPUTER COURSES

- ➔ Computer Teacher Training
- ➔ Office Assistant
- ➔ Data & Tally Operator
- ➔ P.G.D.C.A & Multimedia

C.I.C.A. EDUCATION CENTRE
 402, KISHOR PLAZA, NEAR RAM ARCADE, ANAND
 9033776886 / 9727132397

ઘર વેચવાનું છે

ગામ ગુસર, તાલુકો કાલોલ, જિલ્લો પંચમહાલમાં છે. પાકી દીવાલ છે, પતરા નાખેલા છે અને નીચે પ્લાસ્ટર બાકી છે. ૧૫ ફૂટ પહોળાઈ અને ૫૮ ફૂટ લંબાઈ છે. તેની કિંમત ૭,૫૦,૦૦૦ છે. કોઈ પણ ખ્રિસ્તી સંસ્થાને ચર્ચ માટે આપવાનું છે.

સંપર્ક: મો. ૯૯૧૩૮ ૫૭૪૭૨ / ૮૪૬૯૧ ૦૭૪૩૩

MIHIKA BRIDALS

Making Brides MORE Beautiful...

નવી તેમજ આકર્ષક ડિઝાઈનમાં બ્રાઈડલ ગાઉન, નેટ, ગ્લોબ્જ, ટીયારા, બ્રાઈડઝ મેઈડ ફ્રેસ, બુકે, પર્સ, ડાયમન્ડ એન્ડ પર્લ સેટ, કમ્યુનિયન / બાપ્ટિઝમ ફોક... રેડીમેડ તથા ઓર્ડરથી મળશે. (અરજન્ટ ઓર્ડર લેવામાં આવશે)

શેફાલી સોમ્બુલસાન (મો. ૯૯૯૮૫ ૬૭૬૨૪)

‘નેસ્ટ’ કલગીધર, સોસાયટી, નવા ડી-માર્ટ પાર્સે, અમૂલ ડેરી રોડ, આણંદ
 વિઝિટ કરો :- <https://www.facebook.com/mihikabridals>

રશિયા...રશિયા...રશિયા...

તાત્કાલિક ધોરણે રશિયામાં હોટેલ, રેસ્ટોરન્ટ,
 ટેક્સટાઈલ (ટેલર્સ), કન્ટ્રક્શન, ક્લીનર
 કામ કરવા માટે માણસોની જરૂર છે

સેલેરી : ૩૫,૦૦૦ થી ૪૦,૦૦૦ રૂ.

સ્કાય લાઈન કન્સાલ્ટન્સી સર્વિસીઝ
મો. ૯૫૧૨૩ ૮૯૫૫૯ / ૯૫૧૨૩૮૯૫૬૯ / ૯૦૯૯૭૨૨૧૨૧

ઉતામ સ્ટીલ ફર્નિચર

હમિદભાઈ ખાત્રીપૂર્વક કામ કરી આપનાર
 બહુચ્ચામના ઓર્ડર લેવામાં આવશે

સીટી બેકરી કમ્પાઉન્ડ, પટેલ એસ્ટેટ ગાજરાવાડી,
 ચમુના મિલ રોડ, વડોદરા

મો. ૮૫૩૦૫૦૬૬૮૭, ૮૭૮૦૭૩૨૭૯૭

EVEREST

visa consultancy
 for better future

IELTS COACHING

STUDENT VISA
VISITOR VISA
DEPENDENT VISA

CANADA USA UK NEW ZEALAND
 EUROPE AUSTRALIA UAE SINGAPORE

OTHER SERVICES

PASSPORT ASSISTANCE FOREX OVERSEAS INSURANCE
 TOUR BOOKING : DOMESTIC & INTERNATIONAL
 TICKET BOOKING : DOMESTIC & INTERNATIONAL

+91 75740 54949 info@everestconsultancy.co.in
 313, 3rd Floor, "Vashishth Vanijyam", Nr. Railway Crossing, V.V.Nagar, Anand - 388120

‘પાવન હૃદય દૂત’ને મળેલ દાન

મધુબેન સદ્ગુણભાઈ પરમાર	જીટોડિયા	૧૦૧
લલીતભાઈ નારણભાઈ પરમાર	આણંદ	૧૦૦
સ્ટેલા પાઉલ મેકવાન	વડોદરા	૫૦૧
સ્વ. શારદાબેન આર. વાઘેલા	મણિનગર	૧૦૦
અનિલભાઈ બેનભાઈ મેકવાન	નડિયાદ	૨૦૦
પરસોતમ આર. ભાટીયા	પાળજ	૧૦૦
કમલેશભાઈ હીરાલાલ રાઠોડ	પેટલાદ	૨૦૦
અરવિંદભાઈ લલ્લુભાઈ મકવાણા	અરડી	૧૦૦
પાઉલભાઈ નાનજીભાઈ	બોરીઆવી	૧૦૦
નિરૂબેન વિક્ટરભાઈ પરમાર	ગામડી	૨૦૦
રસીકલાલ શનાભાઈ ખ્રિસ્તી	નડિયાદ	૨૫૦
સ્વ. માર્ફકલભાઈ ડી. મેકવાન	નડિયાદ	૨૦૦
કનુભાઈ ઝવેરાભાઈ પરમાર	આણંદ	૨૫૧
પુષ્પાબેન અનિલભાઈ પટેલિયા	કરમસદ	૨૦૦
ઉષાબેન ડેવિડભાઈ મેકવાન	મણિનગર	૫૦૦
સ્વ. શૈલેષભાઈ ચીમનભાઈ ચૌહાણ	વડોદરા	૧૦૦
દક્ષાબેન દેવેનભાઈ ગોહિલ	નડિયાદ	૧૦૦

ગોલ્ડન સ્ટીલ ફર્નિચર

દરેક પ્રકારના ઘેવાલના ગોબલાના કબાટો બનાવનાર
સારું ગેજ અને રિઝનેબલ ભાવમાં સ્ટીલ ફર્નિચર બનાવનાર
બહારગામનો ઓર્ડર લેવામાં આવશે.

ઈદગાહ કમ્પાઉન્ડ, ઈદગાહ રોડ, પ્રતાપ નગર, વડોદરા - ૩૯૦૦૦૪

અમીતભાઈ : મો. ૯૮૯૮૮૨૨૯૦૬

પ્લોટ વેચવાનો છે

ચાવડાપુરા કેથોલિક ચર્ચ પાછળ, આકાશ એવન્યુ પાસે,
૧૪૯૧ ચોરસ ફૂટ એન.એ. થયેલ પ્લોટ વેચવાનો છે.

સંપર્ક : મો. ૬૩૫૧૮ ૩૪૭૯૧ (વોક્સએપ)

મો. ૯૫૮૬૪ ૦૫૯૯૯

મક્કન વેચવાનું છે

સંપૂર્ણ સુવિધાવાળું બે માળનું
રો-હાઉસ

એન્ટરપ્રાઇઝ સોસાયટી, પાઘરિયા, આણંદ

મો. ૮૯૦૫૭ ૭૩૦૩૬

ઓગસ્ટ - ૨૦૧૯

મહત્વના દિવસો :

- ૦૪ ઓગસ્ટ : ફ્રેન્ડશીપ ડે (ઓગસ્ટનો પ્રથમ રવિવાર)
- ૦૮ ઓગસ્ટ : ભારત છોડો આંદોલન
- ૦૯ ઓગસ્ટ : વિશ્વ આદિવાસી દિન
- ૧૨ ઓગસ્ટ : વિજ્ઞાન ઉત્સવ દિન
- ૧૫ ઓગસ્ટ : સ્વતંત્રતા દિન
- ૧૯ ઓગસ્ટ : વિશ્વ ફોટોગ્રાફી દિન/ગ્રંથપાલ દિન
- ૨૦ ઓગસ્ટ : સદ્ભાવના દિન
- ૨૯ ઓગસ્ટ : રાષ્ટ્રીય રમત ગમત દિન
- ૩૧ ઓગસ્ટ : સ્થાનિક સ્વશાસન દિન

ધર્મસભાના મહત્વના દિવસો :

- ૦૪ ઓગસ્ટ : વ્યાનૈના સંત જોન
- ૦૫ ઓગસ્ટ : માતા મરિયમના મંદિરનું પ્રતિસ્થાપન
- ૦૬ ઓગસ્ટ : ઈસુનું દિવ્યરૂપ દર્શન
- ૯ ઓગસ્ટ - ક્રુસબક્ત સંત થેરેસા
- ૧૦ ઓગસ્ટ : સંત લોરેન્સ
- ૧૪ ઓગસ્ટ : સંત મેક્સિમિલિયન કોલબે
- ૧૫ ઓગસ્ટ : માતા મરિયમનું ઉદ્દગ્રહણ
- ૧૮ ઓગસ્ટ : જસ્ટીસ સંડે
- ૨૨ ઓગસ્ટ : વિશ્વરાફી માતા મરિયમ
- ૨૪ ઓગસ્ટ : સંત બર્થોલોમી
- ૨૯ ઓગસ્ટ : સ્નાન સંસ્કારક ચોહનની શહાદત

આ વિષય ઉપરાંત અન્ય વિષયના લેખ ‘દૂત’ કાર્યાલયને તેમજ કાલ્યા, કાલ્યાધારના સંપાદકને
તા. ૫ મી જુલાઈ, ૨૦૧૯ સુધીમાં મોકલવા વિનંતી.

પ્લોટ વેચવાનો છે

જીટોડિયા રોડ, સાંગોડપુરાના પોશ વિસ્તારમાં સનસાઈન
બંગલોઝની સામે શિવાંગી પાર્કમાં.

- એન.એ. ટાઈટલ કલીયર
- ૬૦ ફૂટ પહોળો પાકો રોડ, (ટી.પી. સ્કીમ નં. ૮)
- ગટર, ગેસલાઈનની વ્યવસ્થા

ખ્રિસ્તી ભાઈઓ માટે ખાસ અનુકૂળ જગ્યા

: સંપર્ક :

જેકલીન : મો. ૯૭૧૨૯૯૧૨૮૨

એલેક્ષ : મો. ૯૮૭૯૫ ૯૨૨૮૨

J & A Investments & Holidays

9, Maruti Spand, SBI બેંકની બાજુમાં,

આણંદ - જીટોડિયા રોડ, આણંદ

ધર્મવસુધા

પુરોહિત સંખ્યામાં ઘટાડો

વેટિકન: વેટિકને પોતાનો વાર્ષિક અહેવાલ (Annarium Statisticum Ecclesie-2017) રજૂ કર્યા છે, જેમાં વિશ્વમાં કેથોલિક ધર્મસભાની છેલ્લી માહિતી આપી છે. દુનિયાની કુલ વસ્તીના ૧૭.૭ % લોકો સ્નાનસંસ્કારની દીક્ષા અંગીકાર કરનારા કેથોલિક ખ્રિસ્તીઓ છે, અર્થાત્ ૧૩૧૩ લાખ લોકો, જેમાંથી ૪૮.૫ % અમેરિકામાં છે. ૨૧.૮ % યુરોપમાં, ૧૭.૮ % આફ્રિકામાં તેમજ ૧૧.૧ % એશિયા અને ૦.૪ % ઓસ્ટ્રેલિયામાં વસવાટ કરે છે. આગળનાં વર્ષો કરતાં વિશ્વમાં કેથોલિકોની જનસંખ્યામાં ૧.૧ % નો વધારો થયો છે. ખંડ પ્રમાણે જોઈએ તો આફ્રિકામાં ૨.૫ % અને એશિયામાં ૧.૫ % જ્યારે યુરોપમાં નહિવત ૦.૧ % નોંધાયો છે. ૨૦૧૦ પછી પ્રથમ વખત પુરોહિત સંખ્યામાં ઘટાડો નોંધાયો છે.

— ROMEREPORTS

વર્લ્ડ પ્રેસ ફ્રીડમ ડે

વેટિકન: આંકડાઓ શબ્દો કરતાં વધારે અસરકારક હોય છે. ગયા વર્ષે પોતાની ફરજ પર ૮૫ પત્રકારોએ જાન ગુમાવ્યો. છેલ્લા દસ વર્ષમાં ૭૦૦ થી વધારે પત્રકારોએ કુરબાની આપી. ૩૪૮ જેટલાએ કારાવાસ વેઠ્યો. આ આંકડાઓ ઈન્ટરનેશનલ ફ્રીડમ ઓફ જર્નાલિસ્ટ એ આપ્યા છે, આમ છતાંયે પત્રકારો અને સંવાદદાતાઓ પોતાનું જીવન જોખમમાં મૂકીને પણ દુનિયા આગળ વિશ્વનીય અને સત્ય ઘટનાઓ રજૂ કરે છે, અપરાધી અને ભ્રષ્ટાચારી બાબતો અંગે સત્ય બહાર લાવીને જ જંપે છે. આ ક્ષેત્રમાં જાન હોમી દેનાર ખબરપત્રીઓને શ્રદ્ધાંજલિ અર્પણ કરવા માટે પણ આ દિવસની ઉજવણીનો હેતુ છે. ‘પ્રેસ’ના સ્વાતંત્ર અંગે

વિશ્વભરમાં જાગૃતિ લાવવાનો બીજો હેતુ છે. કોઈપણ હદને ઓળંગી જનારા ૧૮૦ દેશોના પત્રકારો આ દિવસે એકત્ર મળે છે. આ દેશોમાંથી માત્ર ૨૪ જેટલા દેશ જ પત્રકારોની સલામતી માટે સાનુકૂળ છે, જેમાં સૌથી મોખરે નોર્વે છે જ્યારે તર્કમનિસ્તાન સૌથી તળિયે છે.

ઈન્ડેક્સ-૨૦૧૮ પ્રમાણે ઘણા દેશોમાં રાજકીય નેતાઓની પત્રકારો પ્રત્યેની દુશ્મનાવટમાં અનેકગણો વધારો થયો છે, કેટલેક ઠેકાણે પત્રકારોનું જીવન હરામ કરી દીધું છે. ૧૯૯૩માં સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘની સામાન્ય સભાએ ૩૭ મે ને ‘વર્લ્ડ પ્રેસ ફ્રીડમ ડે’ તરીકે જાહેર કર્યો હતો. ‘મીડિયા લોકશાહી અર્થે : પત્રકારત્વ અને ચૂંટણીના સમયે સત્ય માહિતી’ આ વર્ષનું સૂત્રવિધાન હતું, જેના સંદર્ભમાં ચૂંટણીના સમયે પત્રકારોના પડકારો અને શાંતિ-સુમેળમાં પત્રકારોનું કર્તવ્ય અંગે ચર્ચા જગાવી હતી. આ સૂત્રની ઘોષણા કરતાં સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘના મહામંત્રી અન્તોનિયો ગુટરેસે જણાવ્યું હતું : ‘પારદર્શી અને વિશ્વસનીય માહિતીના આદાન-પ્રદાન વિના કોઈપણ લોકશાહી પરિપૂર્ણ નથી. વાજબી અને બિનપક્ષપાતી સંસ્થાઓની રચના માટે, સત્તાના સમયે પણ સત્યની ઘોષણા કરવી તે કોણશિલા સમાન છે.’ સાચા બોલા અને શાંતિપ્રિય પત્રકારત્વની વડાધર્મગુરુ ફ્રાન્સિસે, ગયા વર્ષે ‘વર્લ્ડ કમ્યુનિકેશન ડે’ નિમિત્તે સંદેશ આપતાં કદર કરી હતી. તેઓશ્રીએ પત્રકારોને માત્ર ધંધો નહીં મિશન પૂર્ણ કરનારા સમાચારના રક્ષકો તરીકે ઓળખાવ્યા હતા.

— વેટિકન ન્યૂઝ

વૈશાખી માટે સંદેશ

વેટિકન: દુનિયાભરના બૌદ્ધધર્મીઓ અને ખ્રિસ્તીઓને મહિલાઓ અને બાલિકાઓના અધિકારનું રક્ષણ કરવા તેમજ ગરિમા જાળવવા,

માતા ધર્મસભાને આહવાન કર્યું છે. દુનિયાના મોટાભાગના દેશોમાં ૧૯ મે ના રોજ ઉજવણી થનાર વૈશાખી પર્વ નિમિત્તે આંતર ધર્મીય પરિષદ, ૧૧ મે ના રોજ સંદેશ પાઠવ્યો હતો. ઈસુ અને બુદ્ધના શિક્ષણનું સ્મરણ કરતાં, આ બન્ને ધર્મમાં પુરુષો અને સ્ત્રીઓને સમાન દરજ્જો આપવામાં આવ્યો છે, એટલે જ તેઓ મહિલા ઉત્થાન માટે સાથે કામ કરી શકે એમ છે., તેમ છતાંયે કેટલીકવાર મહિલાઓ ભેદભાવ, પજવણીનો ભોગ બને છે, તે વાસ્તવિકતા છે. ‘વિશ્વની ત્રીજા ભાગની મહિલા આબાદી હિંસાનો ભોગ બને છે. મહિલાઓ અને યુવતીઓની કનડગત એ વૈશ્વિક સમસ્યા છે.’ એવો પ્રતિભાવ બિશપ આયુષોએ આપ્યો હતો. વેટિકને આ સમસ્યાઓના નિરાકરણ માટે કેટલાક ઉપાય સૂચવ્યા છે. કન્યાઓને શિક્ષણ આપવામાં આવે, સમાન કામ માટે સમાન વેતન ચૂકવવામાં આવે, વારસા અને સંપત્તિમાં સરખો હિસ્સો મળે, પરિણામે ઘર-સમાજ-રાજકારણમાં નિર્ણય પ્રક્રિયામાં તેમની અવગણના દૂર થાય, દહેજના પ્રશ્નનો અંત આવે.

આંતરધર્મીય સંવાદના સંમેલનોમાં મહિલાઓની માત્ર હાજરી જ હોય છે તે હવે તેનાં પ્રોત્સાહકની ભૂમિકામાં હોવી જોઈએ. ધર્માધ્યક્ષશ્રીએ આ મતે ‘અબુધાબી કરાર’ની યાદ અપાવી હતી જેમાં પણ મહિલાઓને વેચાઉં માલ કે ચીજ, આનંદપ્રમોદ માટેની કે નાણા કમાણી કરનાર વસ્તુ તરીકે ન સ્વીકારતાં, તમામ પ્રકારનાં શોષણથી મુક્ત કરવા બન્ને રાષ્ટ્રો વચ્ચે કરાર કરવામાં આવ્યો હતો. પરિષદે વિશ્વના રાજ્યકર્તાઓને યુવતીઓ અને મહિલાના અધિકારનું રક્ષણ કરી, માનવ ગરિમા આપવા જાહેર અપીલ કરી હતી. — વેટિકન ન્યૂઝ

લગ્નવિધાયક

ગુજરાતી કેથોલિક યુવતી ઉંમર ૩૦ વર્ષ, ઊંચાઈ ૪’ ૧૦”, અભ્યાસ ૧૨ પાસ, એક વર્ષ નર્સિંગ ડિપ્લોમા કોર્સ કરેલ, હાલમાં નોકરી કરતી યુવતી માટે યોગ્ય લાયક યુવકના વાલીએ સંપર્ક કરવો.

મો. ૯૫૫૮૮ ૦૫૯૪૩/૭૦૪૩૧ ૮૫૮૫૮

લગ્નવિધાયક

ગુજરાતી કેથોલિક યુવક ઉંમર ૨૯ વર્ષ, ઊંચાઈ ૫’ ૮”, BE Ele એન્જિનિયર, હાલમાં પોતાનો બિઝનેસ કરતા યુવક માટે સમકક્ષ અભ્યાસ કરેલ યુવતીના વાલીઓએ સંપર્ક કરવો.

મો. ૯૫૫૮૮ ૦૫૯૪૩/૭૦૪૩૧ ૮૫૮૫૮

ધર્મભારતી

૫૦મો 'અર્થ ૩'

કોલકતા: ૨૨ એપ્રિલ, ૨૦૧૯ના રોજ ૫૦મા 'અર્થ ૩'(પૃથ્વી દિન)ની ઉજવણી પ્રસંગે પ્લાસ્ટિક કચરામાંથી પ્લાસ્ટિક ઈટ બનાવવાની ઝુંબેશનો આરંભ કર્યો હતો, જેમાં જોડાયેલા સલેસિયન કોલેજ સોનદાના વાઈસ પ્રિન્સિપાલના માર્ગદર્શનમાં વિદ્યાર્થીઓ ગામડાં અને શહેરોના રસ્તાઓ, દુકાનો તથા રેસ્ટોરન્ટ પરથી પ્લાસ્ટિક કચરો એકત્ર કરી લોકોમાં પર્યાવરણ અંગે સભાનતા કેળવે છે, તદ્દુપરાંત તેને પ્લાસ્ટિક બોટલમાં પૂરણ કરી તેમાંથી પ્લાસ્ટિક ઈટ બનાવે છે જે બાદમાં બાંધકામમાં ઉપયોગમાં લેવામાં આવે છે. ગયા ફેબ્રુઆરીમાં કોલેજના રાષ્ટ્રીય સેવા યોજનાના ૫૦ સ્વયંસેવકોએ નજીકનાં ગામડાઓમાં સઘન રીતે આ પ્રવૃત્તિ આદરી હતી, જેમાં શ્રમજીવી બાદલ શેટરીએ એક મહિનાના ગાળામાં એક લિટરની ૮૫ બોટલની પ્લાસ્ટિક ઈટ બનાવી રૂા. ૫૦૦૦ નું પ્રથમ ઈનામ મેળવ્યું હતું. — *BIS*

યુવા પાસ્માપર્વ ઉજવણી

નાસિક: ૧૭ થી ૨૧ એપ્રિલ દરમિયાન 'દિવ્યદાન' ખાતે પ્રથમ વખત યુવાવર્ગે પાસ્મા પર્વની ઉજવણીનો સઘન અનુભવ કર્યો. પુણ્ય ગુરુવારથી પાસ્મા પર્વ સુધીના દિવસ દરમિયાન ઈસુની પીડા, મરણ અને પુનરુત્થાનનું સ્મરણ કરતાં યુવાનોને કેથોલિક શ્રદ્ધા ઘડતરમાં સંવર્ધન કરવા, સલેસિયન સંઘની આ એક ઉત્તમ પરંપરા છે. પરંપરા સાથે સંબંધસેતુ, ક્ષમાદાન, ઉપરાંત એમ્માઉસ અનુભવ તથા ખ્રિસ્તાનુકરણ જેવા વિષયોને કારણે યુવાનોને આત્મ નિરીક્ષણ કરવાની ઉમદા તક અને શ્રદ્ધામય અનુભવ થયો હતો.

— *BIS*

જેસુઈટ સાઉથ એશિયા એસેમ્બલી

પૂણે: ૨૫-૨૮ એપ્રિલ, ૨૦૧૯ દરમિયાન દક્ષિણ એશિયામાં ૧૮ પ્રોવિન્સ અને રીજિયનમાં કાર્યરત ઈસુસંઘીઓમાંથી બસોથી વધારે ઈસુસંઘીઓ 'મિશન અને સુમેળભર્યા જીવન માટેની સંસ્કૃતિ' (Interculturality for Recouciled life and Mission) વિષય પર જેસુઈટ ફિલોસોફી-થિયોલોજી સેન્ટર જ્ઞાનદીપ વિદ્યાપીઠ ખાતે આયોજિત પરિસંવાદમાં એકત્ર મળ્યા હતા. ઈગ્નેશિયસ આધ્યાત્મિક પરંપરામાં નિત્ય ખોજ કરતા રહેવામાં ઈસુસંઘીઓને અનેરો આનંદ હોય છે.

દક્ષિણ એશિયા કોન્ફરન્સના પ્રમુખશ્રી ફાધર જ્યોર્જ આ પરિસંવાદને 'અકલ્પ્ય ફળ' કે 'આધ્યાત્મિક સંવાદ' તરીકે ઓળખાવે છે. ખોજ જે સદૈવ હયાત છે તેવા ઈગ્નેશિયસ ખજાનાની ઈસુસંઘીઓ અવિરત પુનર્ખોજ કરતા જ રહે છે. ફાધર જ્યોર્જ આ હથિયારને ધારદાર અને અસરકારક બનાવવા આમંત્રણ આપ્યું હતું. જેઓ આપણી સાથે સંકળાયેલા છે તેમને લોકશાહી અવકાશ પ્રદાન કરવા આદરપૂર્વક સાંભળવા જોઈએ એમ ફાધર જ્યોર્જે ઉમેર્યું હતું. આંતરિક ફેરફાર પર નજર નાખી, આ રજૂઆત કેવી રીતે અસરકર્તા નીવડી અને પરિવર્તન માટેની નિમિત્ત બની તે પારખવાનો એક હેતુ આ પરિસંવાદનો છે એમ ફાધર વેન્દેલ ડી'કૂઝે જણાવ્યું હતું. 'ઈરાદાપૂર્વક કહેવું' અને 'સક્રિય રીતે સાંભળવું' એ આ પરિસંવાદના બે મુખ્ય ઘટક ફાધરના મતે હતા.

આ પરિસંવાદના સહભાગીઓ માટે આધ્યાત્મિક વાર્તાલાપની ચાર બેઠક હતી, જૂથમાં દસ સભ્ય હતા અને પ્રત્યેક બેઠક એક કલાકની હતી. આ અધિવેશને ઈસુસંઘીઓને આંતરસંબંધો જાળવવા નવી તરાહ અને આધ્યાત્મિક સંવાદ માટેની સુંદરતા પ્રદાન

કરી છે એમ ફાધર પ્રિન્સ કલેરેન્સે જણાવ્યું હતું. શાંતિ-સુમેળભર્યા સલામત પ્રદેશમાંથી બહાર આવવા આ અધિવેશને તેમને કેટલાક પડકાર કર્યા છે, એમ ફાધરે ઉમેર્યું હતું. જનરલ કોન્ગ્રેગેશન-૩૬ પ્રમાણે ઈસુસંઘના કાર્યક્ષેત્રમાં સંસ્કૃતિ આધારિત સમાજના વિકાસ માટે સુલેહ-સમાધાન અને ન્યાયને અગ્રિતા આપવી અનિવાર્ય છે, એમ કાર્યશાળાના કન્વીનર ઈસુસંઘી ફાધર જો અરુણે જણાવ્યું હતું. જેસુઈટ સુપીરિયર ફાધર આરતુરો સોસાએ, ઈસુસંઘીઓને ન્યાય અને સમાધાન માટે પથદર્શક બનવા, જીવન અને મિશનમાં રાહગીર બનવા આંતરસંસ્કૃતિ સંબંધોને ઉત્તેજન આપવા આમંત્રણ પાઠવ્યું છે, એમ તેમણે ઉમેર્યું હતું.

પ્રથમ દિવસે જસ્ટિસ કુરિયન જોસેફ અને પ્રોફેસર શિવ વિશ્વનાથને અનુક્રમે 'ધર્મનિરપેક્ષતાના પડકારો' અને 'દક્ષિણ એશિયામાં આંતરસંબંધ સંદર્ભ' પર વ્યાખ્યાન રજૂ કર્યા હતાં. ફાધર જસ્ટિસ લોબો, ફાધર વિનાયક જાદવ, ફાધર રણજિત કિન્દો અને ફાધર મેલ્વિલ્કો પેરેરાએ 'આંતર સંસ્કૃતિ અને સુમેળ' અંગે ચિંતન રજૂ કર્યા હતાં અને દક્ષિણ એશિયાના મિશન ક્ષેત્રમાં તેનો વિનિયોગ કેવી રીતે કરી શકાય તેનાં સૂચન કર્યા હતાં.

અધિવેશનના અંતે ફાધર જ્યોર્જે, આધ્યાત્મિક સંવાદના અસરકારક ઉપાય તરીકે તેર જેટલાં ફળ રજૂ કર્યા હતાં. જેના કારણે દક્ષિણ એશિયામાં કાર્યરત ઈસુસંઘીઓનું રૂપાંતર શક્ય બને અને એક નવી જ જીવનતરાહ-હાકલનાં દર્શન શક્ય બને. ત્રણેક દિવસના આધ્યાત્મિક સહવાસના સમાપનમાં સહભાગીઓના ચહેરા પર આનંદ અને નવી ઉર્જાનો સંકેત હતો.

— *MATTERS INDIA*

લગ્નવિષયક

ગુજરાતી કેથોલિક યુવક ઉંમર ૩૩, અભ્યાસ B.A., MLIS. (લાઈબ્રેરી સ્નાયન્સ), પ્રાઈવેટ સ્કૂલમાં કાયમી નોકરી કરતા યુવક માટે સંસ્કારી કુટુંબની કન્યાઓના વાલીઓએ સંપર્ક કરવો.

મો. ૬૩૫૫ ૭૩૬૯૦૬ / ૯૬૬૨૩ ૨૩૩૨૦

લગ્નવિષયક

ગુજરાતી કેથોલિક યુવતી, જન્મ ૧૯૮૭ સંસ્કારી, ભણેલી, ધાર્મિક, દેખાવડી, એમ.કોમ., પ્રાઈવેટ કંપનીમાં જોબ કરતી યુવતી માટે યુવકોના વાલીઓએ સંપર્ક કરવો.

અહેરાત ફક્ત યોગ્ય પસંદગી માટે જ છે.

મો. ૯૯૨૫૧ ૬૮૯૦૪

ધર્મગુર્જરી

‘સ્વર સાધના’નું લોકાર્પણ

ગાંધીનગર: ૮ માર્ચ, ૨૦૧૯ના રોજ સ્વામી વિવેકાનંદ સાંસ્કૃતિક કેન્દ્ર - ભારતીય ઉચ્ચ આયોગ સુવા-ફિજી ખાતે શ્રીમતી એન્જિલિના કેતનકુમાર ક્રિસ્ટી (ગાંધીનગરના અગ્રણી સરલાબેન તથા રોબર્ટભાઈ એન્જિનિયરની સુપુત્રી)એ ‘યેસુ કે પૂજ્ય હૃદય સે પ્રેરિત - સ્વર સાધના’નું લોકાર્પણ, ફિજીના ભૂતપૂર્વ ભારતીય રાજદૂત મહામહિમશ્રી વિશ્વાસ સપકાલની ઉપસ્થિતિમાં કર્યું હતું, જેમાં ભારતીય ક્ષણિક શાસ્ત્રીય સંગીતના પાઠ સરળ પદ્ધતિથી ગુરુશિષ્યની પરંપરામાં શીખવવાનો નમ્ર પ્રયાસ કર્યો છે.

સંગીતના પાઠ અંગ્રેજીમાં તેમજ તેની શબ્દરચના, બાઈબલ અને ભજનસંહિતાના આધારે હિન્દીમાં, શ્રીમતી એન્જિલિનાએ રચના કરી છે. પ્રભુના મહિમાર્થે લોકાર્પણ આ સીડી માટે રેવ. ફાધર કેંક તથા સંગીત ગુરુ શ્રીમતી કવિતા સુદર્શનનો વિશેષ સહયોગ મળ્યો હતો. કુ. એન્જિલિનાને અભિનંદન અને પ્રગતિ માટે શુભેચ્છા.

— હસમુખ મેકવાન

અંકલપુર કાલવારી યાત્રા

આંકલાવ: તપઃતુના પાંચમા રવિવારે દર વર્ષની જેમ ૭ એપ્રિલ ૨૦૧૯ના રોજ, અંકલપુર કાલવારી તીર્થધામે ૬૩ મો મેળો યોજાયો, જેમાં ગુજરાતના મોટાભાગના વિસ્તારમાંથી સેંકડો ભક્તો પધાર્યા હતા. કેટલાક તો માઈલોની પદયાત્રા કરીને, વેદી પર સ્થિત, ઈસુના ક્રૂસના પાવન અવશેષને ચુંબન કરી પોતાની જાતને ધનભાગ્ય માનતા હતા. ધર્મવિભાગના મુખ્ય સભા પુરોહિત ફાધર હેનરી પરેરાના માર્ગદર્શનમાં યુવાનો તથા ધર્મસેવા સમિતિના સભ્યોએ તથા સ્થાનિક સાધ્વીબેનો, બ્રધર તિમોથી મેકવાન વગેરેએ યાત્રામેળાની સુવિધામાં કોઈ કસર છોડી ન હતી. ભક્તિ સભર ભજનો અને ક્રૂસના માર્ગની ભક્તિએ વાતાવરણને ભક્તિભાવપૂર્ણ બનાવ્યું હતું. ફાધર ફેડી ડી’સોઝા અને ફાધર જીતેન્દ્ર ડી’મોન્ટેનો આધ્યાત્મિક પ્રવચનોએ ભક્તોને ભાથું પૂરું પાડ્યું હતું.

આ અવસરે અમદાવાદ ધર્મપ્રાંતના ધર્માધ્યક્ષશ્રી રત્નાસ્વામીએ પણ સંખ્યાબંધ પુરોહિતો સાથે ખ્રિસ્તયજ્ઞ અર્પણ કરી સંદેશ આપ્યો હતો. આ અવસરે ડીકન રોબર્ટ ક્રિસ્ટીએ પણ શુભસંદેશની ઘોષણા કરી હતી. આ ભક્તિ મેળો શ્રદ્ધાળુઓ માટે આધ્યાત્મિક પુનઃજાગૃતિનું નિમિત્ત બન્યો હતો. તેમણે ઈસુની પીડાનું સ્મરણ કરતાં, પ્રાયશ્ચિત સંસ્કાર ગ્રહણ કર્યો હતો અને ખ્રિસ્તયજ્ઞમાં ભાગ લીધો હતો.

— ફાધર નગીન મેકવાન એસ. જે.

રક્તદાન શિબિર

નડિયાદ: સંત જોસફ ધર્મવિભાગમાં મિલ રોડ વિસ્તારમાં કાર્યરત સ્ટાર ગૃપ દ્વારા પુણ્ય શુક્રવારના દિવસે રક્તદાન શિબિરનું આયોજન કર્યું હતું, જેમાં ૩૫ રક્તદાતાઓએ રક્તદાન કરી સમાજને ઉત્તમ નમૂનો પૂરો પાડ્યો હતો. સ્ટાર ગૃપના આ સરાહનીય કાર્યમાં પ્રોત્સાહન આપવા ધર્મવિભાગના સભાપુરોહિત ફાધર તુલસી ડાભી અને અમદાવાદ ધર્મપ્રાંતના માનનીય ધર્માધ્યક્ષ રત્નાસ્વામી ઉપસ્થિત રહ્યા હતા અને રક્તદાતાઓને અભિનંદન આપ્યાં હતાં.

— વિરલ પરમાર

ધર્મજનોના આંગણે દેવવિદ્યા

મોગરી (કરમસદ): થોડાંક વર્ષ પહેલાં દેવવિદ્યાનો અભ્યાસ માત્ર સંન્યસ્તવર્ગ માટે જ સીમિત હતો, ધર્મજનોને તેનાથી વેગળા રાખવામાં આવ્યા હતા પણ તાજેતરનાં વર્ષોમાં નડિયાદ, અમદાવાદ અને વડોદરામાં અઠવાડિયાના શનિ-રવિ કે રજાના દિવસે દેવવિદ્યાના વર્ગનું સફળ આયોજન થયું હતું અને ઘણા ઉત્સાહી ભાઈ-બહેનોએ તેનો લાભ પણ લીધો. આ વર્ગોમાંથી પસાર થયેલા કેટલાક ધર્મજનોએ પોતાને યથાવકાસ તક મળતાં તેનો લાભ અન્ય ધર્મજનોને આપ્યો છે.

શ્રી જયંતીભાઈ આલોઈસભાઈ વાઘેલા (મોગરી) અને શ્રીમતી નમ્રતાબેન રાકેશભાઈ પરમારે(કરમસદ) પોતાને મળેલ જ્ઞાનને અન્ય સુધી પહોંચાડવાની વાત સભાયાજ્ઞિકને જણાવી અને પરિણામરૂપે મોગરી ગામમાં ધર્મજનો માટે સંત ફ્રાન્સિસ ચર્ચ ખાતે ૧૦ મે થી ૨૦ મે ૨૦૧૯ સુધી રોજ એક કલાક દેવવિદ્યાના વર્ગનું સફળ આયોજન થયું. જેમાં

મોગરી, કરમસદ અને ચાવડાપુરાના દરરોજ સરેરાશ ૩૫ જેટલા ધર્મજનોએ હાજરી આપી હતી.

ઉપાસનાવિધિ અને ધર્મસભામાં ધર્મજનોની ભાગીદારી અંગે ફાધર નિલેશ પરમાર (અમદાવાદ), ખ્રિસ્તયજ્ઞ અંગે ફાધર મયંક પરમાર(કપડવંજ), સંસ્કારો અંગે ફાધર ચાર્લ્સ (બાલાશિનોર), પ્રેષિતોનાં ચરિતો અને પત્રાવલિ અંગે ફાધર દોમિનિક (બોરસદ), દર્શનનો ગ્રંથ અંગે ફાધર ડો. કુમાર (બોચાસણ), ખ્રિસ્તી આધ્યાત્મિકતા અંગે ફાધર અનિલ સેવરિન એસ.જે. (ઉનાઈ), બાઈબલમાં સ્ત્રીઓનું સ્થાન અંગે નમ્રતા પરમાર (કરમસદ), ધર્મકાનૂનના પાયાના સિદ્ધાંતો અંગે ફાધર ડો. અન્તોન અપ્પા (નડિયાદ), ધર્મસભામાં માતા મરિયમનું સ્થાન અંગે ફાધર ડો. લોરેન્સ એ. (ખંભોળજ) બાઈબલની રૂપરેખા અંગે શ્રી યોહાનભાઈ એસ. વાઘેલા (નડિયાદ), સંત માથ્થીના શુભસંદેશ અંગે ફાધર મેરી જોસફ (ખંભોળજ) એમ અગ્યાર દિવસ સુધી ધર્મજનોએ દેવવિદ્યાનું જ્ઞાન પ્રાપ્ત કર્યું હતું.

બાઈબલ અભ્યાસમાં અને આચરણમાં આપણે ઘણી રીતે પાછળ છીએ ત્યારે આ પ્રકારના વર્ગ ધર્મજનોમાં દેવવિદ્યાના જ્ઞાનનું સંવર્ધન કરે છે. સંસ્થા કે સમાજ દ્વારા વિવિધ વિષય પર જ્ઞાનગોષ્ઠિનું આયોજન કરવામાં આવે છે. તે રીતે જો બાઈબલના વિદ્વાનોનો સહયોગ મેળવી વર્ષ દરમિયાન વારંવાર ધર્મજનો માટે આ પ્રકારના વર્ગનું આયોજન કરવામાં આવે તે અનિવાર્ય છે.

‘ધર્મસભા પ્રભુના પ્રજ્ઞજનો માટે કાર્યરત છે, એટલે ધર્મસભા-પુરોહિતો, ધર્માધ્યક્ષશ્રીઓએ તેમની મધ્યે જઈ કામ કરવાનું છે.’ એવા વડાધર્મગુરુ ફ્રાન્સિસના આ આદેશને આયોજકોએ માથે ચડાવ્યો છે, અભિનંદન. — નમ્રતા રાકેશ પરમાર

હાકલ શિબિર

વડોદરા: એપોસ્તોલિક સ્કૂલ-સુરત અને જુદા જુદા મિશન કેન્દ્રના ધોરણ ૧૦ના ૩૮ વિદ્યાર્થીઓ માટે જીવન દર્શન ખાતે ૨૪ થી ૨૮ માર્ચ ૨૦૧૯ હાકલ શિબિરનું આયોજન કરવામાં આવ્યું. દિવસ દરમિયાન બેઠકમાં

સંન્યસ્ત જીવનની હાકલ, સંતોનાં જીવન ચરિત્ર, ગુજરાત ઈસુસંઘ, આજના વિશ્વના પડકારો, ધર્મબંધુ માટેની હાકલ વગેરે ઉપરાંત સવાર-સાંજની પ્રાર્થના, ખ્રિસ્તયજ્ઞ અને વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા વિદ્યાર્થીઓને હાકલ અંગે સઘન રીતે માહિતગાર કર્યા હતા. બ્રધર અલ્પેશ ચૌહાણ તથા બ્રધર પેટ્રિક ફર્નાન્ડીઝે એક ધર્મબંધુ તરીકેની પોતાની હાકલના અનુભવ રજૂ કર્યા હતા.

બીજો હાકલ શિબિર ‘પાસ્ખા પ્રયાણ’નું આયોજન ૧૭ થી ૨૧ એપ્રિલ દરમિયાન કરવામાં આવ્યું હતું, જેમાં આંકલાવ, ઝઘડિયા, ડેડિયાપાડા, વડોદરા ધર્મવિભાગના અને એપોસ્તોલિક સ્કૂલના વિદ્યાર્થીઓએ ભાગ લીધો હતો. લોયોલાના સંત ઈગ્નાસના જીવન તથા બાઈબલના આધારે હાકલની રજૂઆત જાણીતા કથાકાર ફાધર ઈગ્નાસ મેકવાન એસ. જે. એ કથાના રૂપમાં કરી હતી. પાસ્ખાપર્વની વિધિઓ અને ત્રણેય દિવસના મહત્ત્વ અંગેની જાણકારી પાવર પોઈન્ટ પ્રેઝન્ટેશન અને પ્રવચન દ્વારા આપવામાં આવી હતી. શિબિરાર્થીઓએ પુણ્યસમાહ-પાસ્ખાપર્વની વિધિઓમાં સંત જોસેફ ચર્ચ-નવા યાર્ડમાં હાજરી આપી હતી, અને શ્રદ્ધા દઢ કરી હતી.

— સૌજન્ય : જેસુઈટ સમાચાર ૨ મે ૨૦૧૯

ઈકો આર્ટિસ્ટ રેસિડેન્સી

વડોદરા: ૧૬ થી ૨૧ માર્ચ ૨૦૧૯ દરમિયાન ગુજરાત જેસુઈટ ઈકોલોજી મિશન (GJEM) પ્રોત્સાહિત ઝેવિયર્સ ટેકનિકલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ-સેવાસી ખાતે ગ્રીન ધ બ્લ્યુ ચેરિટેબલ ટ્રસ્ટ દ્વારા એક ઈકો આર્ટિસ્ટ રેસિડેન્સી કાર્યક્રમ યોજાયો, જેનો ઉદ્દેશ વિદ્યાર્થીઓ અને કલાકારો વચ્ચે સેતુ રચવાનો અને ઈકોલોજિકલ જાગૃતિ લાવવાનો હતો. કલાકારોએ કલાના પ્રદર્શન માટે કુદરતનો ઉપયોગ કર્યો હતો. હર્બલ ગાર્ડન, કેન્ટીન અને સંસ્થાની મુખ્ય ઓફિસના આગળના ભાગમાં કલા અને ધરતીના સંયોગનું સંસ્થાપન કર્યું હતું. વ્યક્તિગત રૂપાંતરમાં કલા પ્રેરણારૂપ ભાગ ભજવે છે, એમ જાણી અત્યાધુનિક વિકાસના માર્ગે પુનર્વિચારણા દ્વારા, જીવનશૈલીમાં પરિવર્તન લાવવાનો આ એક નમ્ર પ્રયાસ હતો. — જ્યોતિ ઝેવિયર

વાયબ્રન્ટ કેમ્પસ

કપડવંજ: ‘અમૃતધારા’ એનિમેશન સેન્ટર, ડૉન બોસ્કો સોસાયટી દ્વારા યુવાનો માટે વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ હાથ ધરવામાં આવે છે અને લગભગ આખું વર્ષ આ કેમ્પસ વાયબ્રન્ટ રહે છે.

ડૉન બોસ્કો પેરીશ મકરપુરા-વડોદરાના અંગ્રેજી માધ્યમના સોળ વિદ્યાર્થીઓએ તા. ૨૦, ૨૧, ૨૨ માર્ચ, ૨૦૧૯ ત્રિદિવસીય યુથ પાસ્કમાં સહભાગી બન્યા હતા, જેમાં પાદપ્રકાશન વિધિ, છેલ્લું ભોજન, ગેથસોમાની વાડીમાં પ્રાર્થના જેવા પાસ્ખાપર્વ સાથે સંકળાયેલા પ્રસંગોનો અનુભવ યુવાનોએ કર્યો હતો.

યુવાનોમાં સફળ નેતૃત્વ ઊભુ કરવા ઉજી એપ્રિલથી ૫ એપ્રિલ સુધી ફાધર દિનેશ વસાવા અને ફાધર અશ્વિન પરમારે ધોરણ ૧૦ થી ઉપર અભ્યાસ કરતા ૩૫ જેટલા યુવાનોને નેતૃત્વ તાલીમ આપી હતી અને સમાજમાં સારા નેતા ઊભા થાય તે માટે પ્રયાસ કર્યો હતો.

૬ઠ્ઠી એપ્રિલથી ૭ એપ્રિલ બે દિવસના ધાર્મિક પ્રવાસનું આયોજન સંસ્થા દ્વારા કરવામાં આવ્યું હતું, જેમાં ૩૩ યુવાનોએ ભાગ લીધો હતો. આ પ્રવાસ કપડવંજથી શરૂ કરી ડાકોર, નારુકોટ, છોટાઉદેપુર(રાત્રિ રોકાણ), કવાંટ, મકરપુરા-વડોદરા, વિશ્વામિત્રી તથા આંકલાવમાં કૂસના માર્ગની ચૌદ સ્થાનની ભક્તિ સાથે પૂર્ણ થયો હતો.

૧૭ એપ્રિલથી ૨૧ એપ્રિલ યુથ પાસ્કમાં ૧૬ સલેસિયન ઉમેદવારો અને ૮ યુવાનો સહભાગી બન્યા હતા, જેમાં પાદપ્રકાશનવિધિ, પરંપરાગત છેલ્લું ભોજન, ગેથસોમાની વાડીની પ્રાર્થના, ખાલી કબર જેવી ઘટનાઓનો સ્વાનુભવ પુણ્યસમાહની ઉજવણીમાં યુવાનોએ કર્યો હતો.

૬ઠ્ઠી મે થી ૨૨ મે સુધી ‘દષ્ટિ’ના કાર્યક્ષેત્રના ૧૬ ગામડાંઓમાં ૧૬ જેટલા યુવાનોએ સમર કેમ્પનું આયોજન કર્યું હતું, જેમાં બાળકોના શારીરિક-માનસિક વિકાસને પોષણ આપતી મનોરંજન રમતો, પ્રવૃત્તિઓ હાથ ધરવામાં આવી હતી.

૨૫ એપ્રિલ થી ૨૨ મે સુધી ૭૭ યુવાન-યુવતીઓ માટે સ્પોકન ઈંગ્લિશના વિશેષ વર્ગનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું, જેમાં કમ્પ્યુટર ટ્રેનર તરીકે જોસેફ ડોડિયા, સ્પોકન ઈંગ્લિશના ટ્રેનર તરીકે દીપ, રાહુલ તેમજ ચિંરજીવીએ અમૂલ્ય પ્રદાન કર્યું હતું. સીડી પ્લેયર દ્વારા સંવાદનું શ્રવણ અને રટણ કરી યુવાનોની મૌખિક અભિવ્યક્તિને વેગ મળ્યો હતો.

૧૩ મે થી ૧૭ મે સુધી ઉમરેઠ ડીનરીના ધોરણ ૬ થી ૮માં અભ્યાસ કરતાં ૩૩ બાળકો માટે શ્રદ્ધા ઘડતર શિબિરનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું, જેમાં બાળકોને સાત સંસ્કારની વિગતવાર સમજ આપવામાં આવી હતી.

આમ એપ્રિલ-મે ૨૦૧૯ દરમિયાન ડૉન બોસ્કો કેમ્પસ અનેકવિધ પ્રવૃત્તિઓથી જીવંત રહ્યું હતું, જેનો શ્રેય સોસાયટીના રેક્ટર ફાધર મયંક પરમાર, અમૃતધારાના નિયામક ફાધર દિનેશ વસાવા, સોસાયટીના એડમિનિસ્ટ્રેટર ફાધર અશ્વિન પરમાર તથા ડિવાઈન મર્સી યુથ કોન્ફરન્સ ઉમરેઠ તેમજ સલેસિયન યુથ મુવમેન્ટ ગુજરાતના યુવાનોએ ફાળે જાય છે.

— પ્રાર્થના મહિડા

કેન્ડલ માર્ચ દ્વારા શ્રદ્ધાંજલિ

ગામડી-આણંદ: શ્રીલંકામાં પાસ્ખાપર્વના રોજ હત્યાનો ભોગ બનેલા લોકોની આત્મશાંતિ અને પરિવારજનોની સાંત્વના હેતુ ૨૮ એપ્રિલ ૨૦૧૯ ના રોજ લીજિયન ઓફ મેરી દ્વારા કેન્ડલ માર્ચનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું, જેના અંતે આયોજિત પ્રાર્થના સભામાં ભજન, શાસ્ત્રપાઠ વાંચન તથા મૌન દ્વારા શ્રદ્ધાંજલિ અર્પણ કરવામાં આવી હતી અને આતંકવાદને સખત શબ્દોમાં વખોડી કાઢવામાં આવ્યો હતો.

— જથુ પ્રવાસી

પ્રથમ સ્નેહમિલન કાર્યક્રમ

ચાવડાપુરા: સેંટ ઝેવિયર્સ ગામડી આણંદના ૧૯૮૫-૮૬ બેચના ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થીઓનો પ્રથમ સ્નેહમિલન કાર્યક્રમ ૨૮ એપ્રિલ, ૨૦૧૯ના રોજ નિત્યસહાયક માતા દેવાલય પટાંગણમાં યોજાયો. ઠંડા પીણાની લિજ્જત બાદ બરાબર ૧૧:૦૦

કલાકે ફાધર નગીન પરમાર એસ.જે.ના વરદ હસ્તે ખ્રિસ્તયજ્ઞની ઉજવણી કરવામાં આવી, જેમાં આ વર્ષો દરમિયાન મૃત્યુ પામેલા છાત્રો, ગૃહપતિઓ, પુરોહિતોને ખાસ યાદ કરવામાં આવ્યા હતા.

ખ્રિસ્તયજ્ઞ બાદ ઉપસ્થિત પુરોહિતગણ તથા કેટલાક છાત્રોનું પુષ્પગુચ્છથી સ્વાગત કરવામાં આવ્યું. હાજર છાત્રોએ, બોર્ડિંગમાં પોતાનો પ્રવેશ, કાળ, હાલમાં ક્યાં, કુટુંબ વગેરેની માહિતી સાથે છાત્રનિવાસ દરમિયાનના યાદગાર પ્રસંગોને રજૂ કર્યા હતા. બપોરના ભોજન બાદ ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થી સમિતિની રચના કરવામાં આવી. સ્નેહમિલન કાર્યક્રમમાં હાજર રહેનાર સૌનો તથા સુવિધા પૂરી પાડવા ધર્મવિભાગના સભાપુરોહિત ફાધર જસ્ટિનનો વિશેષ આભાર માનવામાં આવ્યો હતો. કાર્યક્રમની સફળતા માટે બિપીનભાઈ, નિતેશભાઈ તથા જશુભાઈ પ્રવાસીએ ભારે જહેમત ઉઠાવી હતી. — વિક્ટર પ્રવાસી

સંત યોસેફ પર્વની ઉજવણી

દાહોદ: ૧ લી મે ૨૦૧૮ના રોજ વડોદરા ધર્મપ્રાંતના એપોસ્તોલિક એડમિનિસ્ટ્રેટર પરમપૂજ્ય સ્તાનિસલાઉસ ફર્નાન્ડીઝ એસ. જે.ના સાંનિધ્યમાં કામદારોના સંત યોસેફના પર્વની ઉજવણી કરવામાં આવી હતી. માતા મરિયમને સમર્પિત મે મહિનાના આરંભે પવિત્ર મારિયાની ટેકરી આગળ ગુલાબમાળાની ભક્તિ બાદ સૌ ખ્રિસ્તયજ્ઞમાં જોડાયા, જેમાં ત્રણ બાળકોને પ્રથમ ખ્રિસ્તપ્રસાદ અને એક શ્રદ્ધાળુને બળસંસ્કાર પ્રદાન કરવામાં આવ્યો. ખ્રિસ્તયજ્ઞ બાદ પૂર્વ મહાધર્મધ્યક્ષનું ધર્મવિભાગ તરફથી સન્માન કરવામાં આવ્યું હતું અને બાળકોને તેઓશ્રીના હસ્તે ભેટ આપવામાં આવી હતી. વિશેષમાં ધર્મશિક્ષણના વર્ગમાં ઉત્તમ પ્રદર્શન કરનાર બાળકોને પણ ઈનામ આપવામાં આવ્યા હતાં.

આ પ્રસંગે ગુજરાતી કેથોલિક સમાજ-દાહોદના પ્રમુખશ્રી સીરિલ મેકવાને, સમાજની વિવિધ ધાર્મિક માહિતી રજૂ કરી હતી. અંતમાં ધર્મવિભાગના સભાપુરોહિત ફાધર જ્યોર્જ ભૂરિયા એસ.વી.ડી.એ. સૌના આભાર માન્યો હતો. ભોજન બાદ શુભેચ્છા પાઠવતાં ઉજવણીનું સન્માન થયું હતું.

— સેમ્યુઅલ જોન પરમાર

સીનિયર સિટિઝન ફોરમ

ઉમરેઠ: સંત યોસેફ સીનિયર સિટિઝન ફોરમ દ્વારા અવર લેડી ઓફ ફાતિમા ધર્મ વિભાગના વડીલો માટે વર્ષ દરમિયાન, ફોરમના સ્થાપક પ્રમુખશ્રી કેશવભાઈ મેકવાનની પ્રેરણાથી વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ હાથ ધરવામાં આવે છે. તપઃતુ દરમિયાન પ એપ્રિલ, શુક્રવારના રોજ વડીલભાઈ બહેનો માટે પ્રવાસનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું, જેનો પપ વ્યક્તિઓએ લાભ લીધો હતો.

સવારે ઉમરેઠથી પ્રયાણ કરી, ફાતિમા છાયા-ગોઠડામાં પ્રાર્થના-અલ્પાહાર કરી, વડોદરા નિરાધારોનાં માતા દેવાલયમાં દર્શન કર્યા, ત્યાંથી ગોરવા બાળઈસુ દેવાલય ખાતે બપોરના ભોજનની વ્યવસ્થા મૂળ લીંગડાના હાલ વડોદરા રહીશ શ્રી તિમોથીભાઈ જી. મેકવાને કરી હતી. પાછા ફરતાં અંકલપુર કાલવારી ધામ-આંકલાવ ખાતે કૃસના માર્ગની ભક્તિ, પવિત્ર આત્મા દેવાલય - લીમડાપુરાની મુલાકાત કરી, પ્રવાસ પૂર્ણ કર્યો હતો. પ્રવાસમાં સભાપુરોહિત ફાધર સેબિ જોડાયા હતા અને વડીલો તથા આયોજકોને પ્રોત્સાહન પૂરું પાડ્યું હતું.

ફોરમની સ્થાપના ૨૯ ડિસેમ્બર, ૨૦૧૬ના રોજ થઈ હતી પણ પોતાના રક્ષક સંતનો તહેવાર તો મે મહિનામાં ઉજવે છે. આ વર્ષે ૫ મે ૨૦૧૮ રવિવારના રોજ સંત યોસેફ કામદારનો તહેવારની ઉજવણી ખ્રિસ્તયજ્ઞથી શરૂ થઈ, જ્યાં ખ્રિસ્તયજ્ઞની ઉજવણી કરનાર પુરોહિતગણનું પુષ્પગુચ્છ અને શાલ ઓઢાડી સન્માન કરવામાં આવ્યું હતું.

ખ્રિસ્તયજ્ઞ બાદ કુમાર છાત્રાલયના હોલમાં સત્કાર કાર્યક્રમ યોજાયો હતો. જેમાં શ્રી કિરણભાઈ પટેલિયા (સુપરવાઈઝર ધી જ્યુબિલિ હાઈસ્કૂલ - ઉમરેઠ), શ્રી પ્રકાશકુમાર ચૌહાણ તથા શ્રી મગનભાઈ પટેલિયા, (પ્રમુખશ્રી અવર લેડી ઓફ ફાતિમા કોન્ફરન્સ - ઉમરેઠ) મહેમાન તરીકે જોડાયા હતા. આ પ્રસંગે ત્રણેય મહેમાનોએ અનુક્રમે ૨૦૦૦/-, ૪૦૫૦/- અને ૫૦૦/- ફોરમને દાન કર્યું હતું. શ્રી કિરણભાઈએ વડીલોને સ્વાસ્થ્ય જાળવવા વિવિધ ઉદાહરણ દ્વારા અનુરોધ કર્યો હતો. પ્રમુખશ્રીએ ગત વર્ષનો અહેવાલ તથા હિસાબ રજૂ કર્યો હતો, જેને

બહાલી આપવામાં આવી હતી. સમારંભમાં ૬૦ વરિષ્ઠ નાગરિકોએ ભાગ લીધો હતો. સમારંભના અંતિમ ચરણમાં શ્રીલંકામાં પાસ્ખા પર્વના દિવસે માર્યા ગયેલ લોકો અને ફોરમના સ્વ. સભ્યશ્રી મગનભાઈ મેકવાનને મૌન શ્રદ્ધાંજલિ અર્પણ કરી, રાષ્ટ્રગીતના ગાન થકી ઉજવણી પૂર્ણ કરી હતી.

— દામિયાન એ. પરમાર

વ્યક્તિત્વ ઘડતર શિબિર

ખંભોળજ: કેથોલિક ચર્ચ-ખંભોળજ અને સ્વજન ટ્રસ્ટ-અમદાવાદના સંયુક્ત ઉપક્રમે ધર્મવિભાગના યુવાવર્ગ માટે ૬ઠ્ઠી મે, ૨૦૧૮ના રોજ વ્યક્તિત્વ ઘડતર શિબિર યોજાયો, જેમાં ૩૫ થી વધારે યુવક-યુવતીઓએ ભાગ લીધો હતો. સાંપ્રત સ્પર્ધાત્મક યુગમાં યુવાવર્ગ કેવી રીતે પ્રગતિ કરવી તે અંગે માર્ગદર્શન આપવાનો મુખ્ય હેતુ હતો. આરંભમાં શ્રી આનંદરાવે પોતાનો સ્વાનુભવ જણાવી કેવી રીતે આગળ વધવું તે અંગે પ્રેરણા પૂરી પાડી હતી.

શ્રીમતી ઈન્દુ રાવ અને શ્રી સીઝર ડિ'સિલ્વાએ સ્વ ખ્યાલ, હકારાત્મક અભિગમ, ધ્યેય પ્રાપ્તિ, પોતાની શક્તિ અને મર્યાદાઓની પરખ વગેરે બાબતો અંગે વિસ્તારપૂર્વક સમજ આપી હતી. જીવનમાં નાસીપાશ થવાને બદલે ઈશ્વર પર અતૂટ વિશ્વાસ રાખી, સર્વાંગી વિકાસ સાધવા યુવાવર્ગને તેઓશ્રીએ માર્ગદર્શન પૂરું પાડ્યું હતું. બપોરના ભોજન બાદ પ્રકૃતિલિલ હૈયે સૌએ વિદાય લીધી હતી. ધર્મવિભાગના મુખ્ય સભાપુરોહિત ફાધર લોરેન્સના નેજા હેઠળ આ શિબિર સફળ રહ્યો હતો.

— લોરેન્સ જે. રાહોડ

‘દૂત’ સમસ્ત ગુજરાતના કેથોલિકો માટેનું એક માત્ર સામયિક છે, જે અન્ય ઇસુપંથીઓ અને અન્ય ધર્મીઓનું પણ હિત યાદે છે.

જો આપે ‘દૂત’નું લવાજમ ન ભર્યું હોય તો સત્વરે ‘દૂત’ કાર્યાલયનો સંપર્ક કરો.

શ્રદ્ધાંજલિ

સ્વ. ફાધર વિલ્યમ પીયુષ

જન્મ: ૧૦-૧૧-૧૯૩૭ ★ અવસાન: ૦૩-૬-૨૦૧૮

કાલે હું નહિ હોઈ

પણ સવાર તો ઊગશે, પંખી કલરવ પણ કરશે, નદી પણ એમ જ વહેશે અને સાગર પણ ઘુઘવશે, હિસોરીઓનાં કલહાસ્ય... અને સુગંધોની પણયડેલી. બધું એમ જ ચાલશે, એક ગમ કૂપણ ફૂટશે અને બીજી ગમ પાકું પાન બરશે. ત્યારે હું નહિ હોઈ, સાચે જ નહિ હોઈ ?

ચકલાશી પરિવાર

શ્રદ્ધાંજલિ

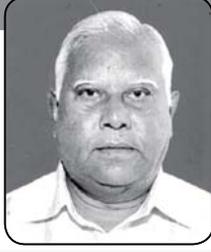
સ્વ. ઈમાનુએલ જે. મેકવાન

જન્મ: ૧૮-૮-૧૯૫૨ ★ અવસાન: ૨૫-૬-૨૦૧૭

સમય જિંદગીનો ઓછો હશે, વિદાય તમારી આમ અણધારી હશે, ક્યાં ખબર હતી? પ્રભુને ગમ્યુ તે ખરું પણ પ્રભુનેય તમે જ પસંદ હશે? ક્યાં ખબર હતી? સદાય મુસીબતો સામે લડનાર બાલુબલીની એક જ બ્રહ્મકર્મો હાર થશે, ક્યાં ખબર હતી ?

'પુનરુત્થાનની પલાતે ફરી મળીશું'

સમગ્ર મેકવાન પરિવાર

છઠ્ઠી પુણ્યતિથિ

સ્વ. સ્પંદન

જન્મ: ૧૫-૧૦-૨૦૦૫ ★ અવસાન: ૨૮-૬-૨૦૧૩

ગોદ માંહે બેઠો પિતાજીના પ્રેમાજ, વિરમજી આનંદે તું હવે સદાકાળ.

લિ. વિશાખા (બહેન)

સેન્ડ્રા (મમ્મી), દિનેશ (પપ્પા)
નાવલી, વલ્લભ વિદ્યાનગર

શ્રદ્ધાંજલિ

સ્વ. જયંતીભાઈ છોટાભાઈ સોલંકી

જન્મ: ૧૬/૦૪/૧૯૫૫

અવસાન: ૨૪/૦૬/૨૦૧૪

પળમાં ભરી નિરાશા, આશા અમર બનાવી, તમે જિંદગીની ભાષા કેવી સરળ બનાવી !

કંટકને દૂર કરતાં જીવન વહી ગયું તો, ફૂલોને સુંઘવા તમે તાજી કબર બનાવી !

બેજાન પથ્થરોમાં વિશ્વાસ કોણ મુક્ત, સાબિત કરી હયાતી વચ્ચે ઝરણ બનાવી,

કીડીને આપ્યો કણ, હાથીને આપ્યો મણ, માણસને આપવા પણ મુશ્કેલી ગજબ બનાવી !

હૈયાના કોઈ ખૂણે દાટી શકાય યાદો ?

સારું થયું તમે આંખો થોડી અભણ બનાવી.

આખર મળી જવાનું માટીમાં ખાખ થઈને, માટી સુધી જવા તમે અદ્ભુત મજલ બનાવી.

'ચાતક' બની અમે તરસ્યા એકેક બુંદ માટે, તમારા ગયા પછી તે આંખો સજલ બનાવી !

લિ.

પ્રફુલ્લાબેન જે. સોલંકી
તથા પરિવાર

'કલરવ' ર૩, નિલકમલ સોસાયટી,
પવનચક્કી રોડ, નડિયાદ

શ્રદ્ધાંજલિ

સ્વ. દાઉદભાઈ વિલ્યમભાઈ પટેલિયા

સ્વ. મણીબેન ડી. પટેલિયા

જન્મ: ૩૧-૦૭-૧૯૨૪

અવસાન: ૧૨-૦૬-૧૯૮૮

અવસાન: ૩૦-૦૬-૨૦૦૮

કેવું ભરપૂર જીવી ગયા ! લાગણીમાં ચકચુર કરી ગયા.

છોડી લીલી વાડી હવે, ઈશ્વરને દરબાર વસી ગયા.

હરપળ પામ્યા છીએ સ્નેહ, આપના નમ્ર રોક હૃદય તણો.

સદેહે આપ ન હોવાનો, અમને રહેશે અફસોસ ઘણો.

વસો ભલે આપ પરમધામ, શ્રદ્ધા જે રોપી લાગશે કામ.

આપ ઈચ્છતા, જીવન એવું જીવશું, પુનરુત્થાનની પ્રભાતે ફરી મળીશું.

આપનો પરિવાર

થોમાસ ડી. પટેલિયા	અંકુર ડી. પટેલિયા	અજય ટી. પટેલિયા
જ્યોતિકાબેન ડી. પટેલિયા	કવિતા અંકુર પટેલિયા	હિરલ અજય પટેલિયા
સિસ્ટર રંજન ડી. પટેલિયા	અક્ષ અંકુર પટેલિયા	

એ-૭, સંતરામ સોસાયટી, જય પ્રભુ સોસાયટી સામે,
પવનચક્કી રોડ, નડીયાદ - ૩૮૭ ૦૦૨ (મો. ૯૮૨૫૧ ૭૯૪૩૩)

દ્વિતીય શ્રદ્ધાંજલિ

સ્વ. સેજલ જહોન ચૌહાણ

જન્મ: ૦૨-૦૫-૧૯૭૬ ★ અવસાન: ૨૭-૦૬-૨૦૧૭

વ્હાલી સેજલ,

'રૂડી પડે છે આંખો અમારી જોઈ તરવીર તારી'

'ગાળી ઉમરે તારી અણધારી વિદાય

અમો સર્વના કાળજ કંપાવી ગઈ'

પ્રભુ તારા આત્માને શાંતિ અર્પે એ જ પ્રાર્થના.

મલિષા તથા દુઃખી પરિવાર, વડોદરા

૧૨મી પુણ્યતિથિએ શ્રદ્ધાંજલિ

સ્વ. યુસુફભાઈ જેઠાભાઈ સોલંકી

જન્મ: ૦૮-૭-૧૯૩૫ ★ અવસાન: ૨૦-૬-૨૦૦૭

'આ મુસાફરી મેલી એક દિન ખઈ જગતને તરછોડી'

જવાનું છે એક દિવસ એકલું, અહેસાસ કરાવી ગયા,

અમોને ભૂલા પાડી ભગવાન દરબારમાં પહોંચી ગયા.

પ્રભુ તેમનાઆત્માને શાંતિ અર્પે.

લિ. રાહેલબેન તેમજ દુઃખી પરિવાર, ડાહોર-ગાળી ભાગોળ

ત્રીજી પુણ્યતિથિ

સ્વ. પરમાર અર્થકુમાર પ્રજ્ઞેશભાઈ

જન્મ: ૮-૭-૨૦૧૩ ★ અવસાન: ૫-૬-૨૦૧૬

પ્રભુ તમારા આત્માને પરમ શાંતિ

અર્પે એજ પ્રાર્થના.

લિ. પ્રજ્ઞેશભાઈ તથા કનુભાઈનો દુઃખી પરિવાર

પોરડા, તા. પેટલાદ, જિ. આણંદ

શ્રદ્ધાંજલિ

જે મારા પર વિશ્વાસ કરે છે તે જો કે મરી જાય તો પણ જીવતો થશે. (યોહાન ૧૧:૨૫)

પ્રથમ પુણ્યતિથિએ શ્રદ્ધાંજલિ

૨૬મી પુણ્યતિથિએ શ્રદ્ધાંજલિ

સ્વ. નાનુભાઈ બયુભાઈ મેકવાન

જન્મ: ૦૧/૦૫/૧૯૫૫

અવસાન: ૨૮/૦૬/૨૦૧૮

સ્વ. બયુભાઈ ઈશ્વરભાઈ મેકવાન

અવસાન: ૨૮/૦૬/૧૯૮૪

We miss you

વ્હાલા પપ્પા,

આપની અણધારી વિદાયને આજે એક વર્ષ વીતી ગયું. મન માનવા તૈયાર નથી. હર ક્ષણે તમારી ઉપસ્થિતિનો આભાસ લાગ્યા કરે છે. કેટકેટલી યાદો મૂકી ગયા છો તમે અમારા અંતરમાં.

તમારી સાથેની સ્મૃતિઓ, સંભારણાઓ તથા યાદો જે આજે અમારા દિલમાં સુરક્ષિત છે. જે ક્યારેય વિસરાશે નહિ. આપનો લાગણીશીલ સ્વભાવ, કૌટુંબિક ભાવના તથા સહનશીલતા સદા અમારા હૈયામાં જીવંત રહેશે. આપની પ્રથમ પુણ્યતિથિએ આપને અશ્રુભીનાં હૈયે યાદ કરીએ છીએ. આપ હંમેશા ઈશ્વરનાં રાજ્યમાં આનંદિત રહો એવી અર્ચના કરીએ છીએ. પુનરુત્થાનની પ્રભાતે ફરી મળીશું.

લિ. આપત્તી પત્ની ઉષાબેન, સ્ટીવન, રોબિન, સોનલ, બ્લેસી, રોય, (નરસંડા)

પ્રથમ પુણ્યતિથિએ શ્રદ્ધાંજલિ

સ્વ. નિર્મળાબેન પિયુષભાઈ

જન્મ: ૨૫/૧૨/૧૯૪૧

અવસાન: ૧૨/૦૬/૨૦૧૮

જન્મ અને મરણ જગતનો નિયમ છે. મૃત્યુ એ રહસ્ય છે. આપણે સૌ ઈશ્વરની યોજના મુજબ જીવીએ છીએ. એમની અણધારી વસમી વિદાયથી પરિવારના દરેક સ્વજનનું હૈયું કંપી ઊઠે છે. પરમકૃપાળુ પરમાત્મા આપના પાવન આત્માને કાયમ પરમ શાંતિ અર્પે એ જ અમારા સૌની હૃદયપૂર્વકની પ્રાર્થના.

લિ. પિયુષભાઈ થોમસભાઈ તથા સમસ્ત પરિવાર

૪૯૧/૨, શારોન પાર્ક, સેક્ટર-૧૨, ગાંધીનગર

પ્રથમ વાર્ષિક પુણ્યતિથિએ શ્રદ્ધાંજલિ

સ્વ. માર્થાબેન જોનભાઈ પરમાર

જન્મ: ૦૧/૦૧/૧૯૩૬

અવસાન: ૨૧/૦૬/૨૦૧૮

મા, તમે જીવનભર પરિશ્રમ કરી પરિવારને સમૃદ્ધ બનાવી સૌને સુખ અને શાંતિ આપતાં ગયાં. આપની ઉદારતા, દીર્ઘદૃષ્ટિ, શાણપણ, કૌટુંબિક ભાવના, લાગણીભર્યો સ્વભાવ, ઉદારતા વગેરે અમ સૌને વારસામાં આપતા ગયા. સમયને બાંધી શકાતો નથી. જોતજોતામાં એક વર્ષ વિતી ગયું, છતાં હજી પણ આપ અમારી પાસે છો, એવી અનુભૂતિ થયા કરે છે.

ઈશ્વરપિતા આપના દિવ્ય આત્માને સ્વર્ગમાં સર્વકાલિક શાંતિ અર્પે તેવી અમ સર્વની પ્રાર્થના.

લિ. કિરીટભાઈ જોનભાઈ પરમાર તથા

સમસ્ત પરિવાર (જીટોડિયા)

શ્રદ્ધાંજલિ

સ્વ. ફિલીપભાઈ થોમસભાઈ રાઠોડ

જન્મ: ૧૮/૦૨/૧૯૫૩

અવસાન: ૦૮/૦૫/૨૦૧૮

‘હિર મિલેંગે’ કહેવાય છે એવું

લીમડાની છાયા તમારું શરણું

પળ-પળ યાદ તમારી આવશે

થોડું હસતાં પણ સદા શાંત

માનવતાનું મીઠું ઝરણું

સરળ નથી ભૂલવું તમને

રાત-દિન સ્મરણ તમારું રહેશે

હોકરો સામે સદા અડખમ રહ્યા

ડગલાં ભરીએ હરપળ તમારી યાદમાં.

‘જીવનભર પરિશ્રમ કરી કલ્પવૃક્ષ બની ગયા,
હવે હરપળ તમને યાદ કરતા રહેશે, તમારા ફળરૂપી સંતાનો.’

પ્રભુ આપના આત્માને શાંતિ આપે એ જ અભ્યર્થના.

લિ. નિર્મળાબેન રાઠોડ તથા પરિવાર

યોથી પુણ્યતિથિએ શ્રદ્ધાંજલિ

સ્વ. જોનભાઈ એમ. વાઘેલા

જન્મ: ૨૮/૦૧/૧૯૩૫

અવસાન: ૨૮/૦૬/૨૦૧૫

“હું જ પુનરુત્થાન છું અને હું જ જીવન છું. જેને મારામાં શ્રદ્ધા છે. તેનું મૃત્યુ થાય તો પણ તે જીવતો થશે.”

જીવનભર પરિશ્રમ કરી પરિવારને સમૃદ્ધ બનાવી સૌને સુખ અને શાંતિ આપતા ગયા. આપની ઉદારતા કૌટુંબિક ભાવના અમારા હૈયામાં અખંડ રહેશે.

લિ. ખ્રિજતાબેન તથા પરિવાર

(આમોદ)

ભાવભીની શ્રદ્ધાંજલિ

સ્વ. માઈકલભાઈ દોનાતભાઈ મેકવાન

જન્મ: ૧૭/૦૪/૧૯૪૫

અવસાન: ૨૭/૦૪/૨૦૧૯

હર ક્ષણ, હર પળ મનમાં એક ઊંડી વેદના રહ્યા કરે છે કે પપ્પા હોત તો ? તમારું સાંનિધ્ય અમારાથી વિસરાતું નથી, તમારી યાદો અમારાથી ભૂલાતી નથી, તમારા જેવી અમારી સારસંભાળ કોણ લે ? પપ્પાના સર્વોચ્ચ પ્રેમનું સંભારણું બન્યા તમે.

તમારી આજ્ઞાધારી અને વસમી વિદાય આટલી જલદી થશે એવું ધાર્યું નહોતું છતાં પ્રભુ પાસે સહુ લાગ્યાર છીએ. છેલ્લે પુનરુત્થાનની પ્રભાતે ફરી મળીશું. પ્રભુ તમારા આત્માને શાંતિમાં રાખે એ જ પ્રાર્થના સાથે દુઃખી પરિવાર.

ઋણ સ્વીકાર : અમારી દુઃખદ પળોમાં, સ્વર્ગસ્થિની અંતિમ યાત્રા તેમજ પ્રાર્થના સભામાં ઉપસ્થિત રહી અમને દિલાસો, સાંત્વના પાઠવનાર મીશન પેરીશના ધર્મજનો, પરિવારજનો, સગા-સ્નેહી મિત્રો, પરિચિતો અને ફાધરો, સિસ્ટરો... સર્વના અમે આભારી છીએ.

લિ. મણીબેન માઈકલભાઈ મેકવાન તથા દુઃખી પરિવાર

૬૧, નવદીપનગર, પવન ચક્કી રોડ, નડિયાદ

શ્રદ્ધાંજલિ

સ્વ. રાજેશ મેકવાન

જન્મ: ૨૭/૦૪/૧૯૬૯

અવસાન: ૦૨/૦૬/૨૦૧૭

ક્ષણ ક્ષણ કરતાં વહાણાં વહી ગયાં અને તારી અમારી વચ્ચેથી વિદાયને ૨ વર્ષ વીતી ગયાં. તારો હસતો ચહેરો હજી પણ અમારી સમક્ષ હાજર છે, જેને અમો ભૂલાવી શકતા નથી. તેં તો ‘વ્હાલા’ તારું જીવન પૂર્ણ કર્યું અને સ્વર્ગમાં બિરાજમાન થયો. તારા બંને ભૂલકાં તથા પત્ની અને માતા-પિતા તથા ભાઈબહેનોને સદાય રડતા મૂકીને તું અમારાથી દૂર ચાલ્યો ગયો જે દુઃખ અમો જીરવી શકતા નથી. જે કંઈ બન્યું તે ઈશ્વરેચ્છાથી જ બન્યું, જેનો અમો દુઃખ સાથે સ્વીકાર કરીએ છીએ.

લિ. તારાં દુઃખી સંતાનો અને પત્ની તથા

માતા-પિતા અને ભાઈ-બહેનો

ઈગ્નાસભાઈ, વિદ્યાનગર

તથા તેમનો સમગ્ર પરિવાર

છઠ્ઠી વાર્ષિક પુણ્યતિથિએ શ્રદ્ધાંજલિ

સ્વ. દિનેશભાઈ પીયુષભાઈ પરમાર

જન્મ: ૦૯/૧૧/૧૯૬૧

અવસાન: ૨૪/૦૬/૨૦૧૩

વ્હાલા દિનેશ,

નીતિ જેની નિઃસ્વાર્થ ભરી, એવા તમે

ચૂકવી ના શકાય ઋણ જેનું, એવા તમે

પી શકે પ્રેમથી દુઃખ દર્દનાં ઘુંટડા, એવા તમે,

પ્રેમ, પરોપકાર અને પુરુષાર્થ શબ્દસમુહ, એવા તમે.

તમને શત-શત વંદન.

પ્રભુ આપના દિવ્ય આત્માને શાંતિ અર્પે.

લિ. કોકીલા, મયંક, પિંકલ, આશિષ, ડેયા

ઈસુ કૃપા સોસાયટી, આણંદ

સ્તીવન-આગ્નેશ

સતીશ-નીરુ

રાજેશ-ઈલા

બોસ્કી-અર્પણ

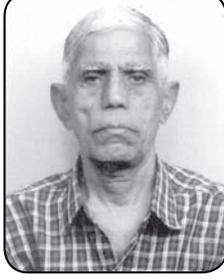
રીન્કુ, સત્રી

રોનુ, રેની

જંગલ, બ્રાયન, એરુ

છઠ્ઠી માસિક પુણ્યતિથિએ ભાવભીની શ્રદ્ધાંજલિ

‘જિંદગીનો એ જ સાચો સાચ પડઘો છે, બાપુ.’
હોય ના આપ, ને આપનું નામ બોલાયા કરે.

સ્વ. સીમોનભાઈ પીટરભાઈ મેકવાન

આલોકે આગમન : ૧૮-૦૧-૧૯૩૪

પરલોકે ગમન : ૨૩-૧૨-૨૦૧૮

ખ્રિસ્ત પ્રભુમય વ્હાલા બાપુ,

આપે અમારી મધ્યેથી વસમી વિદાય લેતા છ મહિના વીતી ગયા. આપ અમ હૃદયે જીવંતપર્યંત રહેશો. આપનો પરિવાર માટેનો સખત પરિશ્રમ અને પોતે દુઃખો સહન કરી પરિવારને અર્પણ કરેલ સુખ-શાંતિની અમૂલ્ય ભેટ અવિસ્મરણીય રહેશે. આપનું ભક્તિમય ને સાદગીપૂર્ણ જીવન હંમેશા સાચુ બોલવાનો સ્વભાવ સાથે ધર્મસભા માટે આંકલાવ તાબામાં કરેલી કેટીકિસ્તની કામગીરી ક્યારેય ભુલાશે નહીં.

નાનો અંશુ ને ખુશી ‘બાપુ કંઈ ગયા છે’ એમ મા ને પૂછ્યા કરે છે. આપ આપના વ્હાલા પૌત્ર જેમિતની જાણે રાહ જોઈ રહ્યા હોય તેમ તેને મળી વાતો કરી મનોઈચ્છા પૂર્ણ કરીને થોડા દિવસો બાદ ૨૩ મી ડિસેમ્બરે પરમધામે અનંતવાટે ચાલી નીકળ્યા.

આપની છ માસિક પુણ્યતિથિએ આપને અશ્રુભીના હૈયે યાદ કરીએ છીએ. આપ હંમેશા પ્રભુના સ્વર્ગ દરબારમાં આનંદિત રહો તથા પ્રભુ આપના દિવ્ય આત્માને ચિરશાંતિ આપે એ જ અમારા સહુની પ્રાર્થના.

પુનરુત્થાનની પ્રભાતે ફરી મળવાની ઉત્કંઠાએ.

લિ. આપના બાળકો અને અમારી મા
જોસેફભાઈ-સરોજ, શૈલેષભાઈ, યોગેશ-રેશમા
જ્યોત્સનાબેન-સુરેશભાઈ, કોકિલા-જયંતિભાઈ, જયશ્રી-પ્રવિણભાઈ
જેમિત, સાગર, જોયલ, પ્રિયા, નીશા, નેન્સી, પ્રિન્સ, ઈવાન્સ,
પ્રથમ, જેન્સી, ગ્રેસિવ

આભાર : અમારા બાપુની મુલાકાત લેનાર આણંદ પેરીશના ફાધરો,
સિસ્ટરો તથા આમોદ પેરીશના ફાધરો, સિસ્ટરો તથા
સગા-સ્નેહીજનોનો હૃદયપૂર્વક આભાર.

શ્રદ્ધાંજલિ

૨૫મી પુણ્યતિથિ

પ્રથમ વાર્ષિક પુણ્યતિથિ

દાઉદભાઈ સામાભાઈ

આલોકે આગમન : ૦૮-૦૬-૧૯૧૮
પરલોકે ગમન : ૦૧-૦૧-૧૯૯૪

જુલિયાબેન દાઉદભાઈ પરમાર

આલોકે આગમન : ૨૯-૦૮-૧૯૨૨
પરલોકે ગમન : ૧૬-૦૬-૨૦૧૮

વ્હાલા બાપુજી

આપનું જનપ્રિય નામ : દાઉદભાઈ, દાઉદના કુળમાં ઈસુ એટલે કે પાવિત્ર્ય જન્મેલું ? બિલકુલ એ જ રીતે આપના કુળમાં પણ પવિત્ર જન્મ્યુ, દીકરીઓ સિ. નિર્મલ અને સિ. જ્યોત્સના સ્વરૂપે !!! સ્વચ્છતાના આપ અડગ આગ્રહી ! સુઘડ ને સુંદર વસ્ત્ર પરિધાન આપની પિછાણ ! વ્હાલી મા,

પ્રભુ પ્રત્યેનો તારો પ્રેમ તારી ભક્તિ પરાયણતા અને ધાર્મિકતા આપની નસે નસમાં દોડતી હતી. ચર્ચ હોય કે મંડળ આપનો મધુરો કંઠ રણકે જ રણકે, મે-ઓક્ટોબર મહિનાની મરિયમ ભક્તિ તારી જીવનશૈલી બની ગઈ હતી, સારા-માઠા દરેક પ્રસંગમાં અત્ર તત્ર સર્વત્ર મા તારી ડાજરી અવશ્ય હોય જ.

૧૦મી પુણ્યતિથિ

સિ. નિર્મલ એલ.ડી.

આલોકે આગમન : ૧૮-૦૧-૧૯૫૧
પરલોકે ગમન : ૧૩-૦૪-૨૦૦૯

વ્હાલાબેન નિર્મલ (ચક્રી) એક દાયકો પૂરો થયો છતાં તમારી યાદ અમારા સૌના મનમાં દિલમાં આજે પણ તાજી જ છે. નાની દીકરીઓના સંઘમાં આપે સન્યસ્ત જીવન માટે પગરણ માંડ્યા અને ૪૦ વર્ષ સંઘમાં રહીને સાદું સંયમી અને પવિત્રમય જીવન જીવીને આપ પ્રભુને ધ્યાર બની ગયા.

૨૪મી પુણ્યતિથિ

મનુભાઈ દાઉદભાઈ

આલોકે આગમન : ૫-૮-૧૯૪૦
પરલોકે ગમન : ૪-૪-૧૯૯૫

વ્હાલા ભાઈ મનુ

તમારી અણધારી વિદાયને ૨૪ વર્ષના વહાણા વીતી ચૂક્યા છતાં કુટુંબમાં, મિત્રોમાં તમારી યાદ અમારા સૌના મનમાં દિલમાં છે. એનો અનુભવ આજે પણ અમે કરી રહ્યા છે. આપનો પ્રભુ પ્રત્યેનો પ્રેમ, ભક્તિ પરાયણતા, કુટુંબ પ્રત્યે, બાળકો પ્રત્યેનો પ્રેમ આપનો રમુજી અને હસમુખો સ્વભાવ અમારા સૌના દિલ દિમાગમાં ગૂંજ્યા કરે છે.

૧૦મી પુણ્યતિથિ

પ્રદિપભાઈ

આલોકે આગમન : ૨૮-૦૫-૧૯૬૩,
પરલોકે ગમન : ૩-૬-૨૦૦૯

વ્હાલા પ્રદિપ

જુલિયા યોસાફાતનું અંતિમ અને સાતમું સંતાન એટલે પ્રદિપ ! પ્રદિપ બાલનો પ્રગટેલો દિપ પરેખર પ્રદિપનું જીવન એક દીવાની જેમ ઝળહળતું હતું. એલ.આઈ.સી. એટલે જિંદગી કે સાથ જિંદગી કે બાદ ! પ્રદિપ એલ.આઈ.સી. નો પર્યાય બની ગયેલો ! નાનો-નાનો પણ રાઈનો, દાણો એટલે પ્રદિપ સૌથી અનુજ પણ સૌથી સવાયો સૌ કોઈને ઈચ્છા થાય કે ભાઈ હો તો પ્રદિપ જૈસા.

વ્હાલા સ્વજનો તમે પ્રભુની ગોદમાં જીવંત છો ત્યારે આપણા પરિવાર માટે પ્રભુ તેમની કૃપા અને આશિષ વરસાવતા રહે તેવી પ્રાર્થના કરતા રહેજો.

તમારી વ્હાલી દીકરી સિ. જ્યોત્સના તથા સ્વ. જુલિયાબેન - સ્વ. દાઉદ સામાભાઈનું સમસ્ત પરિવાર
જીજસ નગર, આણંદ

જો યહોવા ઘર ન બાંધે તો તેના બાંધનારનો શ્રમ મિથ્યા છે.

(ગીતશાસ્ત્ર ૧૨૭-૧)

પ્રાદંભ
3 BHK Residences 10

**ટૂંક સમયમાં
આપની સમક્ષ અમારું નવું સોપાન
3 BHK રેસીડેન્સ, ચાવડાપુરામાં**

જો યહોવા ઘર ન બાંધે તો તેના બાંધનારનો શ્રમ મિથ્યા છે. (ગીતશાસ્ત્ર ૧૨૭:૧)

સેન્ટ ઝેવિયર્સ સ્કૂલ પાછળ, ચાવડાપુરામાં
આકર્ષક રો-હાઉસ... કિશોરતી કિમતે.

**પ્રધાનમંત્રી યોજના
હેઠળ સબસીડીનો
લાભ મળશે.**

2 BHK
Residences
**Booking
Open**

સેમ્પલ હાઉસ તૈયાર છે.

પ્રાદંભ
2 BHK Residences 22

સુવિધાઓ :

મુખ્ય એન્ટ્રન્સ ગેટ
સોસાયટીને ડરેટ કમ્પાઉન્ડ વોલ
અંદરના પેવર બ્લોક રોડ
અન્ટરગ્રાઉન્ડ વાઇવીંગ સાથેની સ્ટ્રીટ લાઇટ
૨૪ કલાક પાણી માટે સોસાયટીને સ્વતંત્ર બોર
દરેક મકાનને ઓવરહેડ પાણીની ટાંકી
સાઇટને ઉઘાટી વિરોધી ડ્રીટમેન્ટ
NA NOC ટાઇટલ ક્લીયર
લોન પેપર ઉપલબ્ધ

સાઇટ એડ્રેસ :

સેન્ટ ઝેવિયર્સ સ્કૂલ પાછળ,
નીરવ પાર્ક સામે, છાટોકીયા રોડ,
મુ. ચાવડાપુરા. તા. છ. આણંદ - ૩૮૮૦૦૧.

ઓર્ગનાઇઝર :

AIM
DEVELOPERS
આણંદ-૩૮૮ ૦૦૧,ગુજરાત.

બુકીંગ કોન્ટેક્ટ :

નિતેષ મેઠવાન ।
+૯૧ ૯૮૭૯૫ ૧૪૦૨૪
+૯૧ ૯૭૧૨૯ ૧૪૦૨૪

જૂજ મકાન લાડી છે...

૧૦મી પુણ્યતિથિ

સ્વ. નગીનભાઈ ઉમેદભાઈ પરમાર

મરણ તા. ૨૦-૦૬-૨૦૦૯

આપની હયાતી અમારી પ્રેરણા હતી.
આપના આદર્શ અમારા માર્ગદર્શક છે.
આપનું સાદગીભર્યું જીવન, ઉચ્ચ વિચારો, માયાળુ સ્વભાવ,
લાગણીશીલતા અમો જીવનભર ભૂલણું નહીં.

પરમાત્મા આપના દિવ્ય આત્માને શાંતિ અર્પે એવી પ્રાર્થના.

પ્રેમાળ હૃદય સાથે સ્મરણાંજલિ
ઉર્મિલાબેન નગીનભાઈ પરમાર
તથા સમસ્ત પરિવાર